

Pintér István

Válogatott tanulmányok

Pilisvörösvár – Tokodaltáró

2009.

TARTALOMJEGYZÉK

Múltbéli felfogások	3
Az Írásokról	5
A Biblia csodái	7
A keresztény koktél	12
Teológiai alapkérdések	15
A világ legnagyobb hazugságai	17
Üdvtörténeti folyamatosság – mindenáron	22
Pál, az anti-Krisztus	30
Jézus keresése az apostoli levelekben	36
Jézus és a Bemerítő	44
Ismerd meg önmagadat !	55
Miért nem jut be az ember Isten országába?	62
Végső kérdések	64
A gazdag ifjú esete	66
Jézus szellemi hagyatéka	69
Az iszlám hagyomány jézusi logionjai	123
A legfrissebb anyag?	135
Jézus–szótár	137

Múltbéli felfogások

Ha áttekintjük a világ vallásait, akkor megállapíthatjuk, hogy nincs új a nap alatt. A földi kultúrák felfogásai a leglényegesebb dolgokban hasonlítanak egymásra. Valójában mind ugyanazt kínálják, és mindegyikből hiányzik valami. A világvallások geocentrikusak és emberközpontúak, közvetlen istenkapcsolatról pedig nem tudnak. Általános bennük a férfihegemónia, a vallásgyakorlást pedig intézményesen, a hagyományok ápolásával gondolják el. Teológiai rendszereik egyetlen ember felfogására vezethetők vissza, amit valami-féle tanítóhivatal aktualizál. Hinni tehát csak bizonyos korlátok között lehet, a másként vélekedők automatikusan kereteken kívülre kerülnek.

A világvallások által nyújtott isten- és világkép mindig emberi konstrukció, így nem a valóságot tükrözi. A teremtést egyszeri és befejezett dologként kezelik, és csak a Föld nevű bolygóra vonatkoztatják. Szent írásaik igazából csak a kultúrkör létrejöttének megszerkesztett naplói. A végső kérdéseket nem nagyon feszegetik, mert azokat nem is tudnák megválaszolni. A vallást kollektív módon fogják fel, s valamiféle egyetemes üdv-történetben hisznek. Egyéni biztonság helyett „általános gondviselést” hirdetnek.

A világ vallásai az evolúcióval sem tudnak elszámolni: vagyis azzal a túlságosan hosszú és véres folyamattal, melynek végén megjelent az ember. A homo sapiens azonban szintén öldököl, mégpedig az igaz hit térnyerése és védelme érdekében. Az összes vallás egyeduralkodó akar lenni, így aztán egymást érik a szent háborúk.

Minden kultúrkörben voltak gondolkodók, akik – a környező világot alapul véve –, levontak bizonyos következtetéseket. Az így megszerzett „tudás” azonban csak megfigyelés, némi spekulációval megfejelve... Ha beleképzeljük magunkat egy ókori mértékadó szerepébe, akkor könnyedén kijelenthetünk egy csomó „magától értetődő”, sőt „természetes” dolgot.

Úgymint:

1. A világ egyenlő a Földdel, a többi égitest csak fényűzési kellék.
2. Ezt a világot Isten teremtette, s ő is irányítja, neki tetsző módon.
3. Isten igazságos Bíró, aki különféleképpen büntet és jutalmaz.
4. Isten áldozati adományokkal befolyásolható.
5. A teremtés egyszeri aktus volt, mely már lezárult.
6. A teremtés koronája az ember.
7. Istennek képe a természetben leírva vagyon.
8. Az ember istenképű.
9. Az embernek szabad akarata van.
10. Ez a világ szép és jó.
11. Az anyagcserefolyamatok természetes dolgok.
12. Az asszony tisztátalan.
13. A havi baj szükséges rossz.
14. A bűnös nemi élvezetet és a szent szaporodást Isten kapcsolta össze.
15. A világban levő rossz és kellemetlen dolgokért az ember a felelős.
16. Az ember élettartama Isten által előre meg van határozva.
17. Az öregedési folyamat természetes dolog.
18. A betegség Isten büntetése.
19. Mindenre kiterjedő és általános Gondviselés van.
20. Az ember alatti világnak nincs lelke.
21. Isten és az ember között az egyház közvetít.

Ezeket az égbekiáltó ostobaságokat bármelyik földi kultúrkör vallási vezéregyénisége hűsz perc alatt össze tudja írni. A dolognak egyetlen feltétele van: a világból való kiindulás. A homo sapiens ugyanis a környezetét tartja az egyetlen realitásnak, ezért minden következtetését abból vezeti le. A téveszmék kialakulásának ez a kikövezett útja. Eredményre csak az elvont gondolkodás vezet.

Az ember csak akkor ismeri meg az igazságot, ha az Abszolútumot „járja körül”. A helyes istenkép aztán már felvázolja a világ igazi arcát, e kettő pedig megszüli az individuuum vallását, vagyis tudatosan gyakorolt életformáját. Ezzel szemben a kollektívált hit maximum „meggyőződéssé” válhat, de ez a gyakorlatban csak azt jelenti, hogy az egyén *mások elképzelései* mellett tör lándzsát.

A fentebb pontokba szedett hipotézisek idővel hittételekké merevülnek, s a törvényhozók hivatkozási alapjaivá válnak. Mivel a földi hatalmasságok általában Istenig vezetik vissza legitimációjukat, kézenfekvő módon egész népüket is „kiválasztottként” aposztrófálják. A bekebelező háborúk rendre „az Úr nevében” és egy „szent cél” érdekében indulnak. Isten természetesen az erősebb szövetségese ebben az örök harácsolásban. A történelemkönyveket mindig a győztesek írják...

A vallásalapítók – mint például Mózes és Pál – *sohasem* keresik meg a kinyilatkoztatás forrását, helyett saját programjukat adják Isten szájába. A reformátorok pedig hasonlóképpen cselekszenek. Így aztán az összes vallás szó szerint világ-vallás, mert kiindulási alapjuk is, és célterületük is a Föld: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá...” (1Móz 1,28). Ezt a mammon-hajhászást iktatta volna szövetségbe az Úr ?

Az Írásokról

Az egyes kultúrkörök szent írásai gyakorlatilag a fennálló társadalmi rend erkölcsi alapjait képezik. Ezek a rendszerek – lett légyenek bárhol is az idő tengelyén – természetesen erkölcstelenek, mert a *mammon-ímadat* határozza meg őket. Nincs ez másként a zsidó-keresztény kultúrkörben sem (vö. 1Móz 1,26). Az egoista homo sapiens mindenkor és mindenhol a saját vágyaiból faragja ki isten- és világképét. Geocentrikus és emberközpontú szemlélete önzéséből fakad, s ez a határtalan bírvágy tartja tudatlanságban is. A teremtés koronája vakságában észre sem veszi, hogy e kor istene (vö. 2Kor 4,4) dróton rángatja. Az emberben ugyanis alapvetően egy sátáni program munkál (Jn 8,41–7). Világlátásunk, vallásunk és ebből fakadó magatartásunk végső soron abból az istenképből fakad, melyet elődeink vetítettek ki magukból. Ennek nyomán tartjuk természetes dolognak a váltivarúságot, s fogadjuk el az élet rendjének a halált.

Szent írásaink fokozatosan nyerték el végleges formájukat, tartalmukon pedig sok névtelen szerző és szerkesztő csiszolt. A régen letűnt kultúrák tudása sem veszett el, mert a győztesek azt általában beolvasztották a magukéba. Az uralkodó vallások iratai mindig a kultúrkör létrejöttének naplói is. Ezek a naplók természetesen a mindenkori kívánalmaknak megfelelően vannak megszerkesztve. A történetírás köztudottan nem tudomány, hanem művészet... A valóság megismerésére szent írásaink tehát nem alkalmasak.

A mi szentírásunk a Biblia, mely – teljesen indokolatlanul –, egységes egészként van beállítva. A nemlétező „üdvőtörténet” folyamatossága érdekében ugyanis a kereszténység a júdaizmus könyveire is rátette a kezét. Így aztán mindent meg lehet találni benne, sőt: mindennek az ellenkezőjét is. Az Ördög könnyedén idézhet belőle, annál is inkább, mivel e kornak ő az istene és teremtője (vö. Jn 8,41; Tm 86.) A Biblia tehát nem „Isten szava”, még a sugalmazás szintjén sem. Isten csak az őt kereső embernek tud sügni (vö. Tm 89.), akkor viszont nem mértékkel adja a szent szellemet (Jn 3,34; Tm 40.).

A „törvény és a próféták” szerves kapcsolatban állnak a geocentrikus és emberközpontú világgéppel, melynek tetején az Úr, a szigorú Bíró-Isten trónol. Ezért aztán az egész „építményt” le kell rombolni (vö. Tm 72.), mert csak így kerülhet a helyére egy nem emberi kéz alkotta (vö. Mk 14,58). A helyes istenkép a világ igazi arcát is felvázolja, így magát a homo sapienst is könnyedén elhelyezhetjük majd benne. Hogy mikor, az kizárólag rajtunk, a gondolkodó emberen fordul (vö. Mt 5,17–20).

A júdaizmus szent írásai és szent emberei a kinyilatkoztatás és az istenkapcsolat körül forognak, Jézus mégis holtaknak nevezi a prófétákat (vö. Tm 51.). Az a kinyilatkoztatás ugyanis, ami nem személyre szabott, s az az istenkapcsolat, ami nem közvetlen, az nem valóságos. Az új szövetség lényege éppen az az Atya-Fiúi egymásbanlevés, mely mindenki számára látható és utánozható. A világot sajnos az ilyesfajta demonstráció nemigen érdekli (vö. Tm 27.).

Nincs ez másként a kereszténységben sem. Már az ősegyház is korán visszatért a zsidó szimbólumokhoz és képekhez. Saul pálfordulása és a Szentlélek leszállása nem igazi történet, csak biblikus eszközökkel megrajzolt közlemény. István sem láthatta megnyílni az eget (vö. ApCsel 7,55–6), mégpedig azért, mert Jézus egyszerű megértésről beszélt (vö. Jn 1,51). Ananiás és Szafira esete is csak tanmese (vö. ApCsel 5,1–11). Szent írásaink a túlzásoktól sem mentesek, főleg a számadatok tekintetében. A keresztények – Jézus határozott tiltása ellenére (vö. Mt 23,8–12) – papjaik reverendájában tartják a lelkiismeretüket. Így aztán a felszántható föld parlagon marad (vö. Tm 110.), és a tudás kulcsa se kerül elő (vö. Tm 38.). Az istenkapcsolatot az egyoldalú ima helyettesíti, a bizonyosságot pedig a vakhit.

Az Írások akkor válnak szentekké, ha foglalkozunk velük. Ha csak a tenyerünket helyezzük rá a kötetre, nem jön át semmi. Hiába mutatjuk fel a Könyvet, az Ördög nem fog meghátrálni. Csókolgathatjuk a fedőlapot, de azzal nem fejezhetjük ki a tiszteletünket. Az igazi imádat ugyanis az elemző olvasás. Ekkor alakul ki az a kapcsolat, mely a megvilágosodáshoz vezet. Erre mindenfajta Írás alkalmas, amit istenes igénnyel írtak. Jézus is a szombatnap elmélkedéssel kezdte (vö. Tm 26.). Ezért vádolhatja majd Mózes a zsidókat. A júdaizmus szent könyvei ugyanis „őfelőle”, vagyis a közvetlen istenkapcsolat lehetőségéről beszélnek (vö. Jn 5,31–47). A szóban forgó Írások természetesen önmagukban nem alkalmasak arra, hogy a helyes útra tereljék az embert. Ám ha a homo sapiens használja az eszét (vö. Tm 40.), akkor könnyen (vö. Tm 91.) Célba ér.

Jézus mondásai, tettei és jelképes cselekedetei atyai kinyilatkoztatáson alapulnak. Az ezeken való elgondolkodás bárkit megment (vö. Jn 8,31–2). A logion-gyűjteményeken és evangéliumokon csak az érdektelenség fog ki. Ezért aztán Evilág Ura nem-gondolkodásra inspirálja az embert, elsősorban az egyház segítségével. A jézusi mondásokat csak elferdíteni lehet, „értelmező” jellegű fordítással, illetve rossz kommentárral. Szerencsére oly mennyiségű és oly sok helyről származó anyag áll a kereső rendelkezésére, hogy az ilyen tévedések könnyen kiigazíthatók. A Magvető széles mozdulatokkal szórta el a Pneuma-magokat, hogy a más karából valók is megtalálhassák azokat (vö. Jn 10,16). A zsinórmérték szerepét természetesen a Szellemi Hagyaték tölti be. De a juhok ettől függetlenül is felismerik a jó pásztor hangját (vö. Jn 10,1–5), mert a nevükön szólítja őket. Ez pedig azt jelenti, hogy az igazi kinyilatkoztatás és az élő istenkapcsolat mindig személyre szabott.

A Biblia csodái

A szóban forgó események elsöprő többsége az „Ószövetség” első harmadában található, a Kivonulás könyvétől a Királyok II. könyvéig. Nyugodtan állíthatjuk, hogy ezek a csodák Mózes színre lépésével kezdődnek, s pontosan addig tartanak, amíg meghatározó szellemisége él. Ez az időszak messze túlmegy a halálán, mert követői rendre az ő nyomdokaiba lépnek. A csodatévők sora Elizeus próféta személyével zárul.

Talmudi források szerint az ifjú Mózeset megtanították az egyiptomiak minden bölcsességére. E Nílus-menti kultúra márpedig erős pillérekben állt. Komoly matematikai, csillagászati, vegytani, építészeti és bányászati ismeretekkel rendelkeztek, s az orvostudományban is otthonosan mozogtak. Az egyiptomi hadművészet stratégia és taktika szempontjából éppoly fejlett volt, mint a harci eszközök és a kiképzés területén. Mózes, ezzel a tudással felvértezve, toronymagasan trónolt héber (= hazátlan, gyűlevész népség) követői felett. Az akkor még bálványimádó jövevények élére egy szinte félistennek számító személy került. Nagyjából olyan lehetett a helyzet, mintha a honfoglaló magyarokat II. Rákóczi Ferenc vezette volna. A bécsi iskoláztatású, puskaport és ágyúkat ismerő fejedelmek irányíthatta volna oly módon Árpád nemzetét, ahogy Mózes a választott népet.

„Isteni sugallatra”, eltökélt szándékkal és határozott céllal használta fel eszköztárát, hogy Ábrahám, Izsák és Jákob népét a kis és szegény törzsekből mielőbb szuverén nemzetté kovácsolja. Belátható időn belül határokkal védett országot, hatékony állam-szervezetet és egységes társadalmat akart létrehozni. Éppen ezért kemény és könyörtelen utat járatott be a néppel. Ekkora teljesítményt csak erős kézzel lehet elérni, s a kicsikart eredményeket semmiképpen sem szabad veszni hagyni.

Ha meggyőzésre, átnevelésre nem volt mód és remény, akkor a tömeges fizikai megsemmisítéstől sem riadt vissza. A sok lázadás közül az aranyborjú istenné tévése után (ez a bálványimádáshoz való visszatérési kísérlet volt) például 3000 férfit–nőgyereket mészároltatott le a lévitákkal (Kiv 33,25–9), hogy ettől a súlyos visszaeséstől elrettentse a népet. Az elképzeléseit megzavaró kezdeményezéseket következetesen letöri, így az Ígélet Földjéről megjövő felderítőket is megöleti, mert híreikkel demoralizálják a tömeget (Szám 14,36–8). Mózes mindezt az általa szentnek ítélt cél érdekében teszi.

Ha pedig a nép hitének ébren tartásához, hangulatának javításához, lelkesedésének felkeltéséhez, reményeinek újraélesztéséhez, illetve saját tekintélyének növeléséhez csodálatos események kellene, akkor csodákat is produkál. Az ő képzettségével nem volt nehéz dolga a nomád törzsekkel szemben.

*

Közismert dolog, hogy a választott nép száraz lábbal kelt át a tengeren. A víz állítólag szétnyílt előttük, ugyanakkor üldözőik előtt összecsapott. Hajlamosak vagyunk igazi tengert elképzelni, több méter magas hullámokkal, holott erről szó sincs... A menekülő nép a Vörös-tenger északi árterületének nyugati részén menetelt, vagyis a „Sástenger” mentén. A név árulkodik: sásból volt tengernyi, nem pedig vízből. Saras, mocsaras, nádas részeken haladtak, száraz lábról már csak ezért sem lehet szó.

Mózes jól számított: apálykor érkeztek az ingovány elkeskenyedéséhez, így ügyel-bajjal, de át tudtak kelni rajta. A „Sástenger” egy hatalmas mélyföld volt, amit dagálykor elárasztott a nagy víz. A dagállal együtt járó déli szél hullámokat keltett rajta, melyek összekötötték a sekély tavacsákat, amik ilyenkor komoly mélységűek lettek. Nem csoda,

hogy a választott nép nyomába eredt egyiptomi sereg nagy része lovastul, harci szekeres-tül beleveszett, mert mire ők odaértek, ráadásul be is sötétedett.

A közhiedelem szerint Isten a Sínai-hegyen megjelent a választott nép előtt, és saját maga deklaráta a szövetséget. Az idevágó bibliai szövegek szerint viszont csak Mózes látta szemtől szembe, sőt, még ő sem. Ha Jahve meg akart volna mutatkozni népének, akkor bizonyára nem lett volna szüksége olyan „vásári csodákra”, amikről, kísérőjelenségeként, szó esik. Lássuk a vonatkozó részeket:

„Ezután az Úr így szólt Mózeshez: *Sűrű felhőben jövök hozzád, hogy a nép ne hallja, amikor veled beszélek, s így mindenkor higgyen neked*” (Kiv 19,9). Miért akart volna titkolózni Isten, amikor éppen megnyilatkozni kívánt? S nem akkor hitt volna a nép jobban Mózesnek, ha tanúja az isteni párbeszédnek?

„Holnapután az Úr az egész nép szeme láttára leszáll a Sínai-hegyre. Te pedig határold körül a hegyet, és parancsold meg: *Óvakodjanak attól, hogy fölmenjenek a hegyre, vagy a lábához közeledjenek. Aki hozzáér a hegyhez, annak meg kell halnia. Egyetlen kéz sem érintheti, azt meg kell kövezni, vagy le kell nyilazni. Sem ember, sem állat nem maradhat életben. Csak akkor mehetnek fel a hegyre, ha majd a kosszarvat hosszsan megfűjják*” (Kiv 19,11–3).

Ez a parancs csak Mózesről származhat: nem akarta, hogy megzavarják őt az előkészületeiben. A leselkedőknek mindenképpen meg kellett halniuk, mert túl sok forgott a kockán. Képtelen feltételezés, hogy Isten saját teremtményei életére törne egy rendszabály áthágása miatt, a szemfényvesztés rendezőjének viszont még az esetleg állatbőrbe bűjt kíváncsiskodókra is gondolnia kellett!

„Harmadnap virradatkor mennydörgés és villámlás tört ki, sötét (!) felhő telepedt a hegyre, és hatalmas harsonazúgás hangzott fel... Az egész Sínai-hegyet beborította a füst... A füst úgy szállt, mint az olvasztókemence füstje... Mózes beszélt, és az Úr felelt neki a mennydörgésben. Az Úr leszállt a Sínai-hegyre, a hegy csúcsára, Mózes pedig fölment. Az Úr így szólt Mózeshez: *Menj le, és figyelmeztessd a népet: ne lépje át a határt, és ne akarja látni az Urat, mert sokan meghalnának közülük. A papoknak is, akik különben közeledhetnek az Úrhoz, meg kell szentelődniük, nehogy az Úr haragra gerjedjen ellenük*” (Kiv 20,16–22).

A Sínai-hegy a környék különálló hegyecskeje, amely nem vulkanikus eredetű, így a fény-, hang- és szaghatások Mózes pirotechnikai ismereteiről tanúskodnak. Az egyiptomi bányászatban használtak robbanószerkeket, s állami-egyházi ünnepekkor tűzijáték is volt...

„Az Úr még ezt mondta: *Menj le, és Áron kíséretében jöjj fel újra. A papok és a nép azonban ne lépjék át a határt, ne jöjjenek fel az Úrhoz. Kiténnék magukat annak, hogy ellenük fordul*” (Kiv 20,24).

Áron Mózes féltestvére volt, a választott nép főpapja, aki feltehetően csaknem mindenbe be volt avatva.

„Így szólt az Úr Mózeshez: *Menj fel az Úrhoz, te és Áron, továbbá Nadab és Abihu, meg hetvenen Izráel vénei közül. De már messze le kell borulnotok. Csak Mózes járulhat az Úr elé, a többiek nem mehetnek közelebb. A nép nem mehet fel velük*” (Kiv 24,1–2)

Ehhez nem szükséges kommentár. Nadab és Abihu a főpap fiai.

„Mózes és Áron, Nadab és Abihu s Izráel vénei közül hetvenen újra felmentek. Látták Izráel Istenét. A lába alatt olyan valami volt, mint a zafir kövezet, és fénylett, mint a tiszta ég” (Kiv 24,9–10).

Az előző szakasz értelmében legfeljebb Mózes láthatta az Urat, a többiek csak azt, ami a lába alatt volt.

„Az Úr így szólt Mózeshez: *Jöjj fel hozzám a hegyre, és maradj itt. Átadom neked a kőtáblákat a törvénnyel és a parancsokkal, amelyeket oktatásukra írtam. Mózes elindult szolgájával, Józsuéval, és fölment Isten hegyére. A véneknek ezt mondta: Várjatok meg itt, amíg visszajövünk... A felhő betakarta a hegyet, és az Úr dicsősége leereszkedett a Sínai-hegyre. A felhő hat napig takarta be. A hetedik napon a felhőből szólt Mózeshez. Az izráeliták szemében Isten dicsősége olyannak mutatkozott, mint az emésztő tűz a hegy csúcsán. Mózes belépett a felhőbe, és fölment a hegyre. Negyven nap és negyven éjjel maradt a hegyen*” (Kiv 24,12–8).

A fiatal Józsué Mózes tanítványa volt, később ő vezette a választott népet. Valószínűleg fokozatos beavatást nyert a titkokba, és segítő társul is szolgált... A kőtáblák átvételéhez kicsit soknak tűnik a jelzett idő, elkészítésükhöz már kevésbé.

„Mózes ezt kérte: Hadd lássam meg dicsőségedet ! A válasz ez volt: *Megteszem, hogy elvonul előtted egész fényességem, és kimondom előtted a Jahve nevet. De arcomat nem láthatod, mert nem láthat engem ember úgy, hogy életben maradjon... Nézd, itt mellett van egy hely, állj ide a sziklára ! Ha majd elvonul előtted dicsőségem, a szikla mélyedésébe teszek és kezemmel befödlek, amíg elvonulok előtted. Ha visszavonom a kezemet, hátulról látni fogsz, arcomat azonban nem láthatod*” (Kiv 33,18–23).

A fentiekből teljesen nyilvánvaló, hogy Mózes nem látta Istent. Sem részleteiben, sem hátulról, sem sehogy, és ezt Jézus is megerősíti (vö. Jn 5,37b).

*

A választott nép papjainak beiktatásakor Mózes különleges élményt ígért a részvevőknek. A nagyszabású égőáldozat szenzációja az volt, hogy „ma az Úr megjelenik nektek” (Lev 9,4b). A szertartásnál Áron főpap két idősebb fia segédkezett. A ceremónia után mindnyájan eltávolodtak az állati maradványokkal megrakott oltártól, s Mózes és Áron kis időre bement a megnyilatkozás sátrába. Kijövetelük után áldásra emelték karjukat, mire „láng csapott elő az Úrtól, s megemésztette az oltáron fekvő égőáldozatot és hájat”. A nép örömrivalgásban tört ki, bár a megjelenés elmaradt.

Elég volt nekik egy kémiai jellegű látványosság, amely olyan egyszerű volt, hogy a jó megfigyelőképességű ifjak is el tudták lesni: „Áron fiai, Nadab és Abihu vették füstölőjüket. Tüzet tettek bele és rá tömjént, s az Úr előtt szabálytalan tűzáldozatot mutattak be, amely nem volt előírva számukra. Az Úr színe elől láng csapott ki és megégette őket; meg is haltak az Úr előtt” (Lev 10,1–2).

A kísérletnél valószínűleg műhiba történt (szabálytalan volt), ennek oka az lehetett, hogy még nem nyertek beavatást mindenbe (nem volt előírva számukra). A baleset nagyon megrázta az apát, Áront, a nép pedig értetlenül állt. Mózes vigasztalási szándékkal – ám egyben saját céljaira is felhasználva az esetet – mondvacsinált magyarázattal szolgált: „Itt beteljesedett az, amit az Úr mondott: azokon mutatom meg szentségemet, akik a közelemben vannak, s az egész nép előtt kinyilvánítom dicsőségemet”.

A fiúk valamiért legénykedni akartak, s ehhez valószínűleg némi bátorságot is merítettek. Erre utal Mózes parancsa: „Amikor a megnyilatkozás sátorához jösztek, ne igyatok se bort, se más erjesztett italt, akkor nem haltok meg”.

*

Egy kialakulóban lévő rendszert a lázadások gyengíthetik leginkább. A Mózes elleni legnagyobb arányú felkelés Korach, Datan és Abiram nevéhez fűződik. Kétszázötvenen esküdtek össze Mózes és Áron ellen, valamennyien tekintélyes emberek (Szám 16,1–3). Mózes némi gondolkodás után kész „istenítéletre” menni, hajlandó alulmaradni, ha az Úr úgy akarja.

„Holnap az Úr megmutatja, ki tartozik hozzá, ki szent neki... Mindegyiktek hozza a füstölőjét az Úr elé – kétszázötven füstölőt – te is, Áron... Mindenki fogta a füstölőjét, tüzet tett bele, majd Áron rászórta a tömjént... Ekkor tűz szállt alá az Úrtól, s elemésztette a kétszázötven embert” (Szám 16,4–35).

Hogy Áron mit szórt a füstölőkbe, azt talán ő maga sem tudta, csak Mózes, aki ezt mondta: „...szedjétek össze a füstölőket, s kalapáljátok szét őket az oltár borítására vékony lemezekké. Szolgáljanak figyelmeztetőül Izráel fiai számára”.

Az ilyesfajta példastatuálástól sosem riadt vissza (vö. Szám 21,4–9), de ezúttal nagy felzúdulást váltott ki: „Másnap Izráel fiainak *egész közössége* felkelt Mózes és Áron ellen, mondván: az Úr egész népét kiirtjátok? Mózes így szólt Áronhoz: Fogd a füstölőt, s tegyél bele tüzet az oltárról, aztán szórj rá tömjént. Sietve vidd oda a néphez és oldozd fel őket. Mert már felgerjedt az Úr haragja és a vész kezdetét vette... Áron tehát vette a füstölőt s a nép közé vegyült, s a vész megkezdte pusztítását a tömegben. Amint ott állt az élők és holtak között, a vész alábbhagyott. Mindazonáltal 14.700-an pusztultak el” (Szám 17,6–14).

Még ha elosztjuk is ezt a számot százzal (a Bibliában előforduló számadatokkal ezt nyugodtan megtehetjük), akkor is valóságos „tömeg közé lövetés” történt.

Józsué jó tanítványa volt Mózesnek, első – székfoglaló jellegű – csodájával is meseterét másolta (Józs 3,1–14). A választott nép száraz lábbal kelt át a Jordánon – ez a sástengeri eset miniatürizált változata. Józsué már az előző nap kihirdeti, hogy az Úr csodát fog tenni. Ezek után az Úr sem tehet mást: átvezeti népét a Jordán árterületén (s nem a folyón).

Jerikó falai állítólag a harsonazengés és az összehangolt csatakiáltások rezonanciát gerjesztő hatására omlottak le, bár maga a szöveg is alternatívát kínál. Hihetőbb a második változat: Józsué kémeit egy Rácháb nevű prostituált okosította ki, bizonyos feltételekkel (Józs 6,1–25). Valószínűleg ezen árulás folytán vették be a várost, hiszen a régészeti feltárások romjai között nem sikerült várfalak nyomára bukkanni. Ha léteztek is azok a falak, akkor már évszázadokkal az események előtt leomlottak.

Józsué a napot is megállította az égen (Józs 10,10–5), hogy a nép bosszút tudjon állni ellenségein. Aki ezt elhiszi, az azt vallja, hogy a Föld forgása egy napra megszűnt, mert csak ekkor „áll meg” a Nap és a Hold. Van, aki teljes napfogyatkozással magyarázza a történetet, ám ez két okból sem szerencsés. Egyrészt az ilyesmi maximum öt óra hosszat tart, s nem huszonnégy órát, másrészt a szöveg szerint (vö. Józs 10,12b) a Nap Gibeon fölött, a Hold pedig Ajalon völgye fölött állt meg, napfogyatkozásakor viszont éppen a Hold takarja el a Napot a földi megfigyelő elől. A teljes napfogyatkozások helyét és idejét visszamenőleg is meg lehet határozni, de a szóban forgó események korában nem történt ilyen csillagászati jelenség.

Külön érdekessége a dolognak, hogy „sem azelőtt, sem azután nem volt még egy olyan nap, amelyen az Úr hallgatott volna emberek szavára” (Józs 10,14). Józsué tudniillik úgyszólván *utasította az Istent*, aki „harcolt Izráelért”, azaz közreműködött abban, hogy minél több teremtményét le tudják mészárolni, még a világosban.

*

Dávid király egy ízben prófétai szerepkörben is tetszelgett: elragadtatásában táncolt a szövetség ládája előtt. A frigiditást Jeruzsálem elfoglalása után vitette fel a fővárosba, valláspolitikai célokból. Egy Uzza nevű fiatalember ment a láda mellett, s amikor az megbillent, meg akarta tartani. Ekkor gerjedt fel az Úr haragja, és halálra sújtotta őt, mert kinyújtotta a kezét a láda felé.

A nemes gesztust gyakorló Uzzának feltétlenül meg kellett halnia. A láda ugyanis – háborús hanyattatások után – már évtizedek óta egy parasztember csűrjében porosodott (1Sám 5,1 – 2Sám 6,23), Dávid viszont a jeruzsálemi templomban akarta elhelyezni, mint az egyik legfőbb kegytárgyat. A szerencsétlen Uzza halála az egész ország előtt bebizonyította, hogy a láda „még él”, Isten azon keresztül is működik. A szövetség ládája ekkor már eléggé viharvert állapotban volt, s mielőtt a harmincezer fős díszes menet élére, az újonnan ácsolt szekérbe került, renoválták is. Érdekes módon a sokkal durvábban beavatkozó restaurátorok közül nem halt meg senki.

*

Illés próféta lenne a választott nép történelmében az első halott-feltámasztó, és tanítványa, Elizeus, a második. Még a náluknál sokkal nagyobb ószövetségi alakok sem tettek ilyesmit, s ez eleve gyanús. Illés és Elizeus csodatettei olyannyira egyformák, hogy az ezegéták egy esemény (vagy legenda) dublettjeként kezelik. Elizeus mindenesetre a mózesi iskola utolsó markáns képviselője; vele zárul a tudományos ismereteket vallási célokra felhasználó próféták sora.

Egy város lakóival „csodát tesz”, mert forrásuk rossz vizét sóadagolással megtisztítja (2Kir 2,19–22), és újraéleszti a sunémi asszony fiát (2Kir 4,8–37). A szövegből az derül ki, hogy az illető még nem halt meg: „Bement, magára zárta az ajtót és az Úr-hoz könyörgött. Aztán fölment az ágyra és a fiúra borult, száját a szájára, szemét a szemére, kezét a kezére tette. S ahogy így ráborult, a fiú teste fölmelegedett. Akkor felállt és föl-alá járkált a szobában, majd újra fölment és hétszer ráborult. Végül tüszentett a fiú és kinyitotta a szemét” (2Kir 4,33–5).

Illésnél kissé tömörebben találjuk ugyanezt a leírást (2Kir 14,14b). Elizeus sírjában is csak egy tetszhalott „támad fel”: „Egyszer, amikor éppen temettek egy embert, hirtelen megpillantották a portyázó ellenséges csapatot. Az embert bedobták Elizeus sírjába, és elszaladtak. Mihelyt az ember hozzáért Elizeus csontjaihoz, életre kelt és talpra állt” (1Kir 17,17–23).

Valódi csoda esetén elég lenne a feltámasztáshoz a kézrátétel vagy egy szó, az orvosi értelemben vett újraélesztésnél azonban nem maradhat el a procedúra. A tetszhalottat pedig feltehetően a jókora esés hozhatta vissza az életbe. Ha ugyan igaz a dolog, mert miért lett volna nyitva Elizeus sírja ?

Illés prófétát kitüntető tisztelet övezi a júdaizmusban, s kortársai is „Izrael kocsijának és fogatának” nevezték. Ez a megszólítás azonban nem Illés *szekerére* utal, ez kijárt a mindenkori prófétának, így Elizeusnak is (2Kir 13,21). Illést az a „tény” emeli a legnagyobb bibliai alakok közé, hogy még életében felragadtatott a mennybe. Ha ez igaz lenne, akkor az egész „üdv-történet” legkimagaslóbb személye volna.

Szent Pál – saját tanúsága szerint ! –, szintén elragadtatott „a harmadik édig”. Hogy csak látomásban-e, vagy testestül, azt maga sem tudja, de ott olyan dolgokat hallott, „amelyeket embereknek nem szabad elmondania” (2Kor 12,2–4). Eme misztikus élménnyel Illés vetélytársa lehetne, annál is inkább, mivel ő is feltámasztott egy „halottat” Troászban:

„...még éjfélén túl is beszélt hozzájuk. Egy Eutükhosz nevű ifjú az ablakban ülve hallgatta, de végül elnyomta az álom, lezuhant a harmadik emeletről, és holtan emelték fel a földről. Pál lement hozzá, átkarolta, fölébe borult, és így szólt: – *Bízzatok, mert még van benne lélek*” (ApCsel 20,6–10). Itt is magából a szövegből derül ki, hogy nem csoda történt. Az igazi apostolok is csak addig tudtak csodákat tenni, amíg Jézus „hordozta” őket (vö. Lk 16,17–20).

Nem kell túl nagy kanyart tennünk ahhoz, hogy visszatérjünk Illéshez, mert Pál, sőt bizonyos értelemben a Tizenkettő is, még a júdaizmushoz tartozik. Mátyás apostollá választásának módja – majd az Úr megmutatja, hogy ki mellett áll ! – a régi próféták gyakorlatára emlékeztet. Illés is ezt mondta a Kármel-hegyen, s kegyes csalása után lemészároltatta Baál 450 prófétáját (1Kir 18,20–40), akik közül egy sem ismerte a nagytőlencse tűzgyújtó képességét, s a vízszerű spiritusz tulajdonságait.

Elképzelhetetlen, hogy a Jóisten magáénak vallja az ilyen módszerekkel dolgozó személyeket, és Jézus is elhatárolódik mind a huszonnégy prófétától (vö. Tm 51.). Illés nem jobb és nem rosszabb a többieknél, ő is a Mózes óta jól bevált eszközökkel tartotta kordában a népet, s feltehetően hivatásának áldozata lett. Nem feltétlenül „tüzes szekéren” ment az égbe, hiszen a tüzes szekér szimbólum: Elizeus prófétát is láthatatlan tüzes szekerek védelmezik a Dotán melletti hegyen. Az Írás szerint *forgószél* ragadta az égbe, ami robbanás is lehetett... Valószínűleg nem állunk messze az igazságtól, ha „üzemi balesetre” gondolunk. Utódja, Elizeus, a sikertelen kísérletet a maga hasznára aknázza ki (2Kir 2,14–5), de ez bevett dolog a próféták között.

A keresztény koktél

Krisztus után 2006-ban – itt, a Föld északnyugati negyedtekéjén –, vallási szempontból zsidókeresztény alapokon állunk. Életterünkön elvileg három nagy világvallás létezik: a hitet nem igénylő életmód, a kereszténység és a júdaizmus. Gyakorlatilag csak egy van: a mammon-ímádat, mivel mindhárom a földi javakra összpontosít. Evilág Ura valójában mindig is ezt az egy vallást kínálta az embernek, a történelem folyamán állandóan ez jelenik meg, különféle köntösökbe bújtatva.

A „mennyei dolgokról” (vö. Jn 3,12) ma sem tudunk semmit, isten- és világmépünk gyermekcipőben jár. Jézus óta senki sem jutott még fel „a mennybe” (Jn 3,13), rajta kívül nem támadt Emberfi. Kézenfekvő lenne az a feltevés, hogy azóta is az Elsőszülött Fiú tanítása alapján tájékozódunk. Sajnos, ez sem igaz, mert a hitet nem igénylőket nem érdekli Jézus, a júdaizmusban sohasem válhat mértékadóvá, a kereszténység pedig megközelíthetetlen magasságokba tolta, midőn Istent csinált belőle.

Az emberek többsége „tudja”, hogy *van Isten*, de hát ezt már a Neander-völgyben is sejtették... Ellenben a teremtési folyamatot még ma is egyszerű és befejezett dolognak hiszik, s a mennyországot valahová a csillagok közé képzelik. A Mennyei Atyáról azt feltételezik, hogy kizárólag emberi fiai vannak, s hogy éppen ezért a homo sapiens a teremtés koronája.

Evilág Urát szinte senki sem tartja létező személynek, s az sem köztudott, hogy itt tartózkodik, a Kozmosznak csúfolt birodalmában. E Tékozló Fiúról nem tételezik fel, hogy teremtő képességekkel rendelkezik, holott Atyja – jóságából kifolyólag – azzal is felruházta. Sokan azt gondolják, hogy önzése és hazudozása csak játék: Isten úgymond az ő gonoszága által teszi próbára az embereket.

Az ember csak a „kézzelfogható” (szemmel látható, füllel hallható, izlelhető, szagolható, tapintható) dolgokat fogadja el valóságnak, így az élő, közvetlen istenkapcsolat lehetőségét ki is zárja. Konstatálja, hogy ebben a világban csak a változás állandó, *mégis a mulandóságokhoz ragaszkodik*. A földi léttel kapcsolatos bajokért saját fajtát okolja, így lesz az ember egyszerre bűnös és áldozat.

Minden egyház kilátástalan harcot folytat a szekularizáció ellen, nem fogván fel, hogy vereségük tulajdonképpen győzelem, mert ördögi Gazdájuk éppen azért hozta létre a vallási szervezeteket, hogy a teljes elvilágiasodás olajozott módon haladjon. A Sátánt öntudatlan módon szolgáló papok egyedüli dolga a Fiú-aspiránsok likvidálása, s ezt a feladatukat nagy lelkesedéssel el is végzik (vö. pl. Jn 8,37–59).

A kereső ember ma is egyedül marad, mert hitet nem igénylő egyének, hivatásos hívek, formális tekintélyek és „építők” (vö. Tm 66.) veszik körül. A gondolkodásra nincs idő, így aztán nem is indul el senki az istengyermekké válás útján. A nők még ma is azt hiszik, hogy ez a „dolog” nem nekik való, ők méltatlanok e nagy feladatra.

Jézust a mai, keresztény vallású emberek is megfeszítenék, s ez az állítás azért igaz, mert a kereszténység a Fiú meg-nem-értésének következtében jött létre. E vallás hívei tulajdonképpen a Tőle való elrugaszkodást gyakorolják. Ez azért lehetséges, mert már a korabeli tanítványok sem értették mesterüket. Ezt a *tényt* az evangéliumok gazdagon dokumentálják. A Tizenkettőnek az a bűne, hogy évekre rúgó együttlét alatt sem fogták fel az Emberfi mondanivalóit. A kereszténységnek elvileg Jézus örömhírén kellene alapulnia, ám ennek az örömhírnek a tartalma, és ama bizonyos „királyság” holléte még ma is homályos az egyházfiak számára.

A kialakult helyzetért hárman is felelősek: Jézus, a Tizenkettő és Pál. Az Emberfi azért „hibáztatható”, mert rébuszokban beszélt, rejtélyes szavai mindenképpen értelmezést kívánnak. Aki nem gondolkodik a logionjain, az óhatatlanul tévútra jut. *Ő azonban kizárólag azokhoz „jött”, akik a találás szándékával keresnek* (vö. Tm. 70., Lk 6,21), s ezért hajlandók mondásainak megfejtésére. A többieknek marad a kereszténység...

Jézusnak van mentsége. Ő kezdettől fogva azt hirdette, hogy csak *a szoros út* vezet Célhoz, csak *a szűk kapu* nyílik az Életre. Megvilágosodni csak egyénileg lehet, csak személyre szabott kinyilatkoztatás képzelhető el. Ha az istenkapcsolat nem közvetlen, akkor semmi hasznunk belőle (vö. Tm 2.). Senki sem tud helyettünk újjászületni, vagy szövetséget kötni a nevünkben. A kereszténység – mint minden tömegmozgalom – nem más, mint ama *széles és kikövezett út*, mely a veszedelembé visz (vö. Mt 7,13–4). Persze, a júdaizmus is az, hiszen alig különbözik a pálnizmustól.

Nézzük csak meg :

1. A zsidók és a keresztények egyaránt kiválasztottnak hiszik magukat.
2. A zsidók és a keresztények is úgy hiszik, hogy Isten velük kötött szövetséget.
3. A zsidók szerint e kettőnek a *körülméltelkedés*, a keresztények szerint pedig a *megkeresztelés* a jele.
4. Mindkét vallás emberiségszintű és egyetemes üdvtörténetben hisz.
5. Mindkét vallás egy „hivatalos” kinyilatkoztatásra hivatkozik.
6. Mindkét vallás egy erkölcsi-etikai megigazulást gondol el.
7. Ezt mindkét vallás *az egész életre elnyújtva* képzele el.
8. Mindkét vallásban van „áldozati rendszer”.
9. Mindkét vallásban szent helyeken és templomban imádják Istent.
10. A zsidók szombaton, a keresztények vasárnap (nem) tartják az Úr napját.
11. Mindkét vallás a hagyományos imádkozásban látja az istenkapcsolatot.
12. Mindkét vallás *féli az Istent*, bírói istenképe miatt.
13. Mindkét vallás hívekre és mértékadókra tagolódik.
14. A vezetők mindkét vallásban mások által járt, széles utakat használnak.
15. A nők mindkét vallásban háttérbe szorulnak.

A kereszténység ráadásul egyfajta többistenhit, mert a papok és a hívek fejében sok eligazodási pont van, *egymás mellett*. Úgymint: az Úr, a Szentháromság, Jézus, Szűz Mária, a Szentírás, a pápa, Pál, vagy valamelyik egyházatya, illetve rendalapító szerzetes. Hinni és bizni mindegyikben lehet, ahogy imádni is bármelyiket, továbbá közbenjárásért is folyamodhatunk. Sajnos, a dogmák is fejlődnek, ezért aztán abszolút nincs biztos talaj... Nem marad más hátra: értelmünk kösziklájára kell felhúznunk a saját „házunkat”.

Az emberek sajnos ennél sokkal kevesebbet várnak a vallástól. Elegendő, ha megadja nekik a világba való beilleszkedés receptjét. A világ persze a saját rendszere szerint forog, így a sikereseknek a hitükből is sikerül kifordulniuk. A „vallásgyakorlás” színtere a családra és a gyülekezetre redukálódik, mert a világban farkastörvények uralkodnak. Ott „muszáj” másképp viselkedni...

Ezért aztán csak *a világgal szemben* lehet Istent keresni. Böjtölni kell a világgal (vö. Tm 26.), félrevonulva, hogy az idő és az energia jó helyre menjen. Csak kétféle ember van: az egyik „bemej” az Atya királyságába, a másikkal erre nincs ideje...

A homo sapiens legalapvetőbb jellemzője a nem-gondolkodás. Ennek jegyében a vallásos emberek *a hitükről sem elmélkednek*. Nem bányásszák ki magukból a teológiai szókincset, így fogalmazni sem tudnak. Aki gondolkodik, az tud beszélni és írni is arról, ami a szívében van. Akit valójában nem foglalkoztatnak a *Dolgok*, az néma marad.

Ez a lelki némaság teszi lehetővé azt, hogy hazugságok tömkelegével árásszák el. A vallásos ember minden további nélkül elhiszi azt, hogy:

1. Isten a semmiből teremt.
2. Isten kezéből jó és rossz is jöhet.
3. Isten egyszerre irgalmas és igazságos.
4. Úgy Erős, hogy a történelem folyamán gyengének bizonyul.
5. Gondot visel a világra, de közben minden gonosztságot eltűr.

6. A halál természetes dolog.
7. A földi katasztrófák az „üdv történet” részét képezik.
8. Az ima istenkapcsolat.
9. Az öregedési folyamatnak is megvan a szépsége.
10. A halál automatikus átmenetet jelent a Mennyországba.

A vallásos ember mindenért Istennek ad hálát, holott a történések mögött általában csak a sátáni Rendszer rendes működése áll. E fel nem ismert törvényszerűségeket nevezi véletlennek. Az ember végső soron Evilág Urában hisz, így aztán hitének meg támogatására is evilágból ragad ki példákat. A világ fiai „legalább” kiaknázzák az evilág nyújtotta lehetőségeket, a vallásos emberek viszont csak *végigsodród*nak az életükön, nem létező dolgokban bízva.

Időnként reformátorok is támadnak, akik szeretnék felrázni a híveiket. Ezek a személyek azonban rendre felsülnek „szent kísérleteikkel”, egyrészt a rossz emberanyag, másrészt a rossz teológia miatt. Ha ugyanis az új elgondolások érintetlenül hagyják a geocentrikus és emberközpontú világgépet, akkor csak a „helybenjárás” ütemét lehet fokozni. Hagyományos szemlélet – régi felismerés – mellett semmit sem lehet elérni. Ha egyszer Isten teremtette ezt a világot (mármint a Földet), és gondot is visel reá, akkor minek ugrálni?

A vallásos ember *éppen ezért* simul bele a sátáni teremtés „rendjébe”, és ezért fogadja el mindazt, ami jön, a végén pedig a halállal is megbékél. Ez persze csak úgy sikerül, ha beköti a szemét, betömi a fülét és megkeményíti a szívét. A világ felismeréséhez (vö. Tm 55.) viszont érző szív és őszinteség kell. Ha magunknak is hazudunk, s elmegyünk a szenvedők mellett, akkor sohasem indul el az egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatási folyamat.

A sok összetevőből álló keresztény koktélt tehát ki kell loccsantanunk kelyhünk-ből, hogy egyszerű (homogén) jézusi folyadékkal tölthessük tele (vö. Tm 61., Mt 6,22–3). Ez a víz aztán örök életre buzgó forrássá változik az emberben.

Teológiai alapkérdések

A hagyományos felfogás szerint Isten a földi világtól függetlenül, az ember nélkül is jól megvan magában. A mértéket és időt nem ismerő, anyagtalan és változatlan Abszolútum „nem izgatja magát” a világ történésein. Miért is tenné, hiszen birtokolja a lételjességet, s e hiányt-nem-ismeréstől boldog. Ez a modell azonban súlyos kérdéseket vet fel.

Nevezetesen:

- Hol van Isten a teremtett világhoz képest ?
- Hol van helyileg a Mennyország, a pokol és a Föld ?
- Létezhet-e valami Istene „kívül” (a semmiben, az üres térben) ?
- Hogyan visel Isten gondot a világra, ha a teremtésétől távol tartózkodik ?
- Hogyan gyakorol hatást a világra, ha az *merőben más*, mint ő ?
- Ha Isten időtlen, akkor mikor történt a teremtés ?
- Mit csinált Isten, mielőtt teremtett ?
- Szétválasztható-e Isten „rendes tevékenysége” a teremtéstől ?
- Nevezhetjük-e Istent jónak, ha anyagot, időbelit és végeset teremt ?
- Micsoda az ember, s mi célja lehet vele Istennek ?
- Miért kezdődött az „üdv történet” majomember-szinten ?
- Teremthetett-e Isten a *semmiből* ?
- Miért csak e gyszer teremtett ?
- Lehet-e Isten teremtése tökéletlen és mulandó ?

A gondolkodó ember nem tud mit kezdeni egy befelé forduló Istennel. A kereső meg akarja találni őt, mert csak az egyévválás boldogíthatja. Isten elébe is megy e találkozásnak, és kinyilatkoztatja magát. Ezek után az embernek már helyes isten- és világképe lesz. Saját magát és feladatát is pontosan meg tudja határozni.

Mindenki tudja azt, hogy van Isten, csak az elsöprő többség nem foglalkozik ezzel a ténnyel. Az embert elsöprőben *magá az ember* érdekli, s mindaz, amit megszerezhet. Az ember persze – mint olyan – valójában nem szerezhethet semmit. Az egyetlen dolog, amit ténylegesen birtokolhat, az a közvetlen istenkapcsolat. Tehát az istenkeresésnek is csak akkor van értelme, ha az egyévválást célozza meg. Ez a keresés-kutatás gondolati síkon történik, és egy lelki- vagy tudatállapotba torkollik.

Nagyon fontos, hogy mindig felülről induljunk el, azaz először a Jóistent „járjuk körül”, mert különben „nem jutunk fel a mennybe” (vö. Jn 3,13). Mindennek a helyes istenkép a kulcsa ! Aki „felülről jó”, az mindenre rálát (vö. Jn 3,31), aki viszont a világból indul ki, az a földhöz ragad.

Földi világunk legjellemzőbb tulajdonsága az, hogy hiányzik belőle a közvetlen istenkapcsolat. Ez persze egyáltalán nem csoda, hiszen a sátáni gépezet globális rendszerének személytelen erői csak így tudnak funkcionálni. Ha csak egy ember is létrehozza magában a mindennél drágább Egységet (vö. Tm 107.), páni félelem fogja el a Sötétség Birodalmának irányítóit (vö. Isz 5/18).

A Kozmosz nemcsak Isten „telkén” áll, de isteni anyagból is épült, tehát a világ legtermészetesebb dolga, hogy minden rendű és rangú lény – bárhol lakjon is az Univerzumban –, az Atya után kiált lelkében. Ez azt jelenti, hogy minden normális ember közvetlen (egyéni és személyre szabott) istenkapcsolatot igényel.

A lehetőség szerencsére fennáll, s ez Jézus példájával illusztrálható. Ő jórészt arról beszélt, hogy hogyan lehet megteremteni ezt az egységet, s ezzel már a mikorra is válaszolt. Tanítványai folyton a *mikoron* lovagoltak, s nem vették észre, hogy mesterük a *hogyan*nal a lehető legpontosabb választ adta. Bizony, az, hogy mikor érjük el ama királyi lelkiállapotot, rajtunk fordul!

A közvetlen istenkapcsolatra irányuló igénnyel persze Evilág Urának is számolnia kellett. Ezért kezdettől fogva intézményes mederbe terelte az ember istenülő vágyait. A szervezett formák ugyanis nem teszik lehetővé az egyén szellemi kibontakozását. Hivatalos keretek közé szorítva ez lehetetlen vállalkozás. Az Emberfi sokszor és hangsúlyosan beszélt arról, hogy csak a kiválasztottaknak (= a kiközösítetteknek, a perifériára szorítottaknak, a lekezelteknek), tehát a kereső és érteni akaró „eretnekeknek”, a szellemi szférából számkivetetteknek van esélyük. Nekik is csak akkor, ha nem hagyják abba az állhatatos gondolkodást.

A hit kollektivizálása (micsoda ellentmondás!), s méginkább a hitélet szabályozása és ellenőrzése garantáltan megfojtja az egyéni kezdeményeket (vö. Mt 13,1–9). A mindenkori valláshoz ugyanis alkalmazkodni kell, nem lehet kilógni a sorból. A kereteken kívülre kerülők megbélyegzettek válnak, s az egyház befolyásától függően különféle szankciókra számíthatnak. A szektásodás sem kiút, hiszen az ismét intézményesüléshez vezet, mert megszületnek a kisegyházak. Ez tehát a szó szoros értelmében egy ördögi kör.

A közvetlen istenkapcsolatra vágyó ember mindig és mindenhol egy bizonyos kultúrkörbe születik bele, ahogy például Jézus a júdaizmusba... Sajnos, egy ilyen ember igényeit a világ semelyik vallása sem tudja kielégíteni. A vallási szervezetek ugyanis öncélúak, és társadalmi perspektívákban gondolkodnak. Az egyénnek valamiféle „kollektív megigazulást” kínálnak fel, ami bizony akkor is édeskevés lenne, ha működne.

Szerencsére a homo sapiensnek egyedül is módjában áll megközelítenie Istent. Ezt a lehetőséget szellemi képességei biztosítják. Az istenkeresés ugyanis csak gondolati síkon történhet. A szent Szellem vagy Lélek az agyban van... Értelem hiányában, az ész célirányos használata nélkül nem ébred fel az Isten-igény. Magához való esze minden embernek van, ehhez azonban még az elvont gondolkodás képességének is társulnia kell. Természetesen, egyfajta „helyzeti energiaként” ezzel is rendelkezünk, *tudatos aktívizálás nélkül* azonban parlagon marad (vö. Tm 110.). A nagy lehetőség minden ember számára adva van, de ez csak egy esély, amellyel élni kell (vö. Tm 71.)!

Ez a valós helyzet a „magára hagyatottság” érzetét kelti: az ember-gyerek próbára tett alanyként határozza meg magát. A kiszolgáltatott, s ezért „sértett” egyén nem lehetőségként éli meg a dolgot, hanem kényszerként, s ezért hátat fordít Istennek. Inkább a széles és kikövezett úton halad – együtt a többiekkel.

A homo sapiens számára az egyetlen valóság az őt körülvevő világ. Ezt a környezetet józan ésszel (tisztá szívvel) ellenségesnek érzékeli, s ezért szabadulni kíván belőle. Ez a lelki alapállás élete során egyre tompul, később már elfogadja az adott körülményeket, és csak a beilleszkedési szándék motiválja. Így váltja fel a nagy Cél a kicsi: az *élniakarás*. Ekkorra már az élet értelme maga az élet, vagyis a szűkre szabott lehetőségek minél nagyobb fokú kihasználása. Ily módon kerül Isten helyére „a világ”.

Ennek a világnak a származása az ember előtt homályban marad, ezért rosszul reagál a kihívásokra. A homo sapiens azt kérdezi: Miért nekem kell bizonyítanom? Miért nem jön már a Szabadító? S különben is: miért nincs alanyi jogon járó, közvetlen istenkapcsolat? Miért úgy vannak a dolgok, ahogy?! Miért nem jön már a világvége? Helyes magatartáshoz csak a világ „felismerése” (vö. Tm 55., Jn 7,7; Isz 32/124; 137/38) vezethet, amikor is az ember Isten mellett dönt.

Aki már fölismerte, hogy ő is az élő Atya fia lehet (vö. Tm 2.), az tudja, hogy nem neki „kell” bizonyítania, hanem ő az, aki bizonyíthat. A homo sapiens rájöhet arra, hogy ő maga lehet önmaga és mások Szabadítója, ha létrehozza magában a közvetlen istenkapcsolatot, ahogy Jézus. Ekkor, az ő (a mindenkori Emberfi) személyében tud Isten megnyilvánulni ebben a világban. Az egyes ember számára akkor lesz „világvége”, ha az *a fejében* következik be (vö. Tm 112.). Ekkor van meg az esélye egy „második eljövételnek”!

A sokat emlegetett „szabad akarat” tulajdonképpen csak ebben az esetben tud realizálódni: akkor, amikor az Isten fiává lett ember elvállalja a Nyilvános Működést.

A világ legnagyobb hazugságai

Ahogy a címből is következik, a felsorolás nem teljes. Ez a 33 pont azokat a dolgokat sem tartalmazza, amikre az olvasónak magának kell rájönnie. Ha már azt is tudja, hogy mi a legalapvetőbb hazugság, akkor semmi sem állhat útjába annak, hogy más felismerésre térjen.

1. Nincs Isten.

De van. Mindig volt és mindig is lesz. Magyarán: örök. Az ember szempontjából nézve változatlan és időtlen, ám a saját idejében nyilván változik, különben nem tudna rezonálni teremtményei megnyilvánulásaira. Lényegét illetően persze változatlan, mert mindig a lelkiismeretével összhangban viselkedik. Ezért nevezzük tökéletesnek, s ugyanezért tartjuk boldognak is. Isten csak-jó, nem lehet beléje dualizmust vinni. Léte garancia a jóságára, mert csak a Jó létezhet.

2. Azt sem lehet bizonyítani, hogy van Isten, s azt sem, hogy nincs.

Csak olyasminek lehet bizonyítani a létét, ami van, a nem létező dolgot képtelenség. Ami nem létezik, annak neve sincs. Nem mondhatjuk, hogy: „Nézz oda ! Látod, hogy nincs?”, hiszen ha lát valamit, vagy meg tudja nevezni a vita tárgyát, akkor az létezik... Isten nemlétét csak állítani lehet, eleve lemondva mindenfajta bizonyításról, mert a bizonyítási kísérlet azonnal megcáfolná az állítást. A lelke mélyén mindenki tudja, hogy van Isten, csak a másik embertől várja a bizonyosságot. Erre a bizonyosságra azonban csak egyénileg lehet eljutni, ez a felismerés kizárólag személyesen élhető át. Szükségképpen van ez így, hiszen a szóban forgó élményben két lélek találkozik, itt egy harmadik rész-vevő nem lehet jelen. Isten léte tehát sosem igazolható – mások számára.

3. Istent csak az emberek találták ki. Ha nem lenne, ki kéne találni...

Azt az istent, akit a homo sapiens a saját képére formált, azt valóban az emberek találták ki. A gátlástalan harácsolás programját ők adták a szájába (1Móz 1,28). A bűntetésekkel-jutalmazásokkal operáló, áldozati adományokkal befolyásolható, igazságos de irgalmas (!), érthetetlenül gondot viselő, kifürkészhetetlen akaratú, felfoghatatlan állagú és nemű, a semmiből (!) és varázspálcával teremtő, jócselekedeteket számláló, de végül mindent („hivatalból”) megbocsátó Úr – tényleg emberi mű. Ennek az istenképnek azonban semmi köze sincs a valósághoz.

4. Istennek képe a természetben leírva vagyon.

Az ember alatti világ véres körforgásban küzd a létért: a nagyobb megeszi a kisebbet, az erősebb végez a gyengébbel, az agresszívabb kirekeszti a többieket a párosodásból, elsőként a betegek és a kicsinyek esnek áldozatul, a fészkeket kirabolják, a tojásokat feltörik, a kölyköket nemegyszer a szülők falják fel. A növények kíméletlen harcot folytatnak a tápanyagokért s a fényért, ez jól látszik a gyorsított felvételeken. A természet szépnek és harmonikusnak tűnhet a városi kiránduló számára – de csak azért, mert már nem él benne. Alig van kitéve az őserdő növényi és állati veszélyeinek, az időjárás szeszélyeinek, jobbára az ökológiai katasztrófák sem érintik. Hitler expanziós törekvéseit az élővilág törvényei igazolják, ő hivatkozik is erre a Mein Kampf-ban.

5. Isten csak a dolgok összessége, a mindenség eredője (panteizmus).

Ez egy geocentrikus és materialista felfogás. Rendszeren belül sem igaz, mert a Természet nem természetes, a Kozmosz korántsem harmónia...

6. Isten mindenható.

Ha a „mindenhatón” olyasvalakit értünk, aki bármit megtehet, akkor ez Reá nézve nem igaz. Önmagával-lényegével-céljával ellentéteset ugyanis nem „tud” tenni.

7. Isten irgalmas / igazságos.

Isten lehet irgalmas *vagy* igazságos, de a kettő együtt nem. Ha irgalmas, akkor ez azt jelenti, hogy a tények ellenére másként dönt, az igazságos lelkület pedig ezt nem teszi lehetővé.

8. Isten végtelen.

Ezt a jelzőt általában rosszul használjuk. A „végtelen” egy tér-idő kategória fosztóképzős alakja, vagyis a térbelinek tagadása. Magyarán: nem térbeli. Mégis, mikor a „végtelen” szót kimondjuk, valami térbeli végnélküliségre gondolunk, ami ostobaság.

9. Az ember istenképű.

A Teremtés könyve egyetlenegy dologban jelöli meg az ember istenképűségét: a váltivarúságban (1Móz 1,27). Az ilyesméhez hús-vér test szükséges, amelyet táplálni és ruházni kell. Az ehhez kapcsolódó érzékszervek az állatokhoz és a gépekhez képest is tökéletlenek. Szervezetünk sérülékeny, öregedő és halandó. Az ember a váltivarúság miatt nemi életet is él, továbbá szaporodik. Ehhez azokat a szerveit használja, melyek a kiválasztást végzik az anyagcsere-folyamatban. Hol hát a hasonlóság? Ha Jahve egyesíti magában a férfi és női mivoltot (Já + Hevah), akkor miért választotta volna azt szét az emberben? Ha pedig megtette, akkor bizony vége az istenképűségnek... Szerencsére ez csak a régi teológusok kétes értékű spekulációja.

10. Az ember a teremtés koronája.

Hogyne. Mit is mond Madách ?

*Ezt tartja tán az a kis féreg is,
Mely a gyümölcsöt eszi el előled,
Meg a sas, melly a kis madárra csap.*

.....
*Az ebnek is eb legfőbb ideálja,
S megtisztel, hogyha társaúl fogad.*

11. A világ egyenlő a Földdel, a többi égitest csak fényüzési kellék.

Állítja a homo sapiens, akinek geocentrikus és emberközéppontú a felfogása. Ez az alapállás nagy butaságról és még nagyobb gőgről árulkodik.

12. A teremtés egyszeri esemény volt és befejezett dolog.

Igen? És mit csinált Isten a teremtés előtt? S utána? Ha pedig időtlen, akkor mikorra datálható az aktus? A változatlan Isten miért „mozdult meg”? Vajon miből teremtett? Hol volt mindaz, ami lett? S mivé válik a világ végén? Teremthet-e az Örök mulandót? A helyes válaszok Isten létéből vezethetők le... Ha van, akkor csak-jó lehet, s ez a jósága állandó. Aki jó, az ad, vagyis teremt. Ez a teremtési tevékenység Isten lényege. A teremtési folyamat tehát egyidős Istennel. Ily módon nem lehet sem egyszeri esemény, sem pedig szakaszos.

13. Mindenkinek szabad akarata van.

Abszolút értelemben senkinek sincs... Istennek azért nincsen, mert Ő a jóság mellett kötelezte el magát, önmagával-lényegével pedig nem tud ellentétesen viselkedni. Menyyei teremtményeinek ugyanezért csupán „egyszer használatos szabad akarata” van: Isten mellett való döntésük következményeként elvesz a visszatáncolás lehetősége. Esetükben a szabad akarat megléte a teljes értékű választás kritériuma... Az embernek egyáltalán nincs szabad akarata, mert szándékai mellé alig-alig társulnak lehetőségek. A homo sapiens mozgásteret igencsak parányi...

14. Mindenre kiterjedő, általános Gondviselés van.

Ha Isten teremtette ezt a világot (értsd: a Föld nevű bolygót), akkor ilyesmire nincs szükség. A dolgoknak maguktól kell menniük, mégpedig remekül. Az emberiség története azonban nem ezt tükrözi... Ha viszont nem ő alkotta, akkor vajon belenyúlhat-e a világ dolgaiba?

15. Lélekvándorlás van.

A zsidókeresztény talajból kinőtt egyházak ezt nem tudják igazából megcáfolni. Teológiájuk tudniillik a lélekvándorláshoz hasonlóan geocentrikus és emberközpontú. Amíg „a teremtés koronája” önmaga körül forog, nem jöhet rá semmire. Más felismerésre kell térni!

16. Az igazság „odaát” van.

Valószínűleg még nagyon sok, a földihez hasonló civilizáció kering az űrben. Mindegyikük azt gondolja, hogy a másik tudhat valamit. Mi azt tudjuk, hogy csak az igazság tesz szabaddá (Jn 8,31-3), s ehhez a tudáshoz hozzá lehet férni (Tm 1.).

17. Az üdvtörténet folyamatos és jó irányba megy.

És miért kellett majomember-szinten kezdeni? S miért közelítünk újra a majomember-szinthez?

18. Ez a világ a próbatétel helye.

A Jóisten teremtéséhez ilyesmire nincs szükség... Semmiféle várakozási vagy próbaidő nem indokolt. Nincs honnan hova fejlődni, s nincs is ilyesmire hely. Filozófiai értelemben „idő” sincs rá...

19. Az egyén élettartama és sorsa előre meghatározott (determináció).

Üdvözljük Isten bábszínházában, ahol mindenkit dróton rángat... Reméljük, jól érzi magát, hiszen nincsen semminemű felelőssége... Az ilyen és ehhez hasonló felfogások csak helytelen istenképből következhetnek, amit egy geocentrikus és emberközpontú szemlélet fejel meg. Más felismerésre kell térni!

20. A világ rosszaságáért az ember a felelős.

Beleértve természetesen az „eredeti bűnt” is ! A homo sapiens mindent elvállal (persze, nem személyesen, csak filozófiai síkon), ha megtarthatja a „teremtés koronája” címet. Ez azonban szintiszta gőgösség, és éppen erre épít az igazi bűnös... A saját vétkét más nyakába varrja.

21. Az ördög nem létezik.

Ez a sugallat a legzseniálisabb húzása. Aki „nincs”, azt nem lehet leleplezni. Tettenerés és legyőzés kizárva. Evilági szolgálói szintén szürke eminenciásokként uralkodnak, felelősségre vonásuk így teljességgel lehetetlen.

22. Az ördög csak „pszichén belüli realitás”.

A Mennyei Atyának csak mennyei fiai lehetnek, mondta Barcza Barna, és igaza is volt. Isten Tékozló fia sehol máshol nem tartózkodhat, csakis a saját birodalmában. A homo sapiens azért nem találkozik ezzel a személyes létezővel, mert az átlagembert fölösleges komolyan kísérteni, anélkül is elvész pitiáner bűnei következtében. Ha viszont Isten Fia vagy Leánya életre nemzi önmagát, akkor azon nyomban az útjába áll (vö. Lk 4,1–13), hogy eltántorítsa őt a nyilvános működéstől.

23. Az ördög nem is olyan fekete.

De igen ! Önfejű, önző, hazug és gonosz. Abszolút nincs tekintettel az emberre (vö. Jn 8,44b,c).

24. Az emberek – állatok.

Ha egy emberre azt mondom, hogy: állat, az sértés. Mármint az állat számára. Egy állat ugyanis mindenkor a mivoltának megfelelően cselekszik, amit az emberről nem lehet elmondani.

25. Az ember tulajdonképpen egy gép.

Nem, csak gépiesen viselkedik, mert alapvetően egy programvezérelt automata. A gépnek nincs lehetősége „feljebb lépni”, a homo sapiensnek – van.

26. Az ember tökéletlen.

Igen, de tökéletessé válhat, mégpedig úgy, ahogy az Atya (vö. Mt 5,44–8), aki mindig a lelkiismeretével összhangban viselkedik.

27. Az élet szép !

Ez a világ nem jó. Hazug, csúnya, vásári és zajos. Állandóan változik, csak az igazságtalanság, ostobaság és gonoszság „örök” benne... Az élet minden területe a harácsolás örömhírétől hangos. A mindennapi lét motorját a hazugság olaja keni.

28. Hamarosan sokkal jobb lesz...

Az emberiség történelme nem más, mint az utódokba vetett hiú reménység. Az egyén gyakorlatilag semmit sem profitál belőle. A homo sapiens életének tulajdonképpen nincs értelme.

29. Az ember lehet boldogabb!

Sőt, még boldogabb is lehet. Csak az az alapfok, az elérhetetlen. Amikor az ember „boldog”, akkor azt érzi, hogy „hamarosan és véglegesen jó lesz nekem”. Aztán mégse.

30. Az öregségnek is megvan a szépsége.

Állítják a fiatalok... A többiek már mélyen hallgatnak. Talán tudnak valamit az anyagcsere-folyamatok „természetességéről”.

31. Volt egy földtörténeti aranykor.

Hol és mikor? A választott nép Mózes idején rabszolgatartó társadalom volt. A prófétákat meggyilkolták, és a teokratikus berendezkedést közfelkiáltással királlyságra változtatták át (vö. 1Sám 8,1–22). A kereszténységet egy pogány császár tette államvallássá, akit csak a halálos ágyán lehetett (?) megkeresztelni. Ez az uralkodó az „egy vezér, egy nép, egy vallás” szlogen alapján központosította hatalmát, ahogy előtte és utána mások is. Az anglikán egyháznak is a király a feje, s annak is üzenete van, ha Putyin a kamerák előtt templomba megy.

32. A társadalmi rendszerek jó irányba fejlődnek.

Egyes modellekben ember embert zsákmányol ki, másokban pont fordítva.

33. A zsidó–keresztény párbeszéd eredményre fog vezetni.

„Üdvtörténeti kontinuitás” nem létezik, több okon sem. Kollektív megigazulás nincs, az igazi üdvtörténet az az egyes emberben végbemenő megvilágosodási folyamat. Össznépi szinten nem köttetett sem ó-, sem újszövetség. Isten és ember csak kettesben köthet ilyen jellegű megállapodást. A júdaizmus Mózes műve, a kereszténység pedig szent Pálé. Jézusnak semmi köze sincsen kettejükhez, ahogy Bemérintő Jánoshoz sincs. A krisztológiai konstrukciók nem vezetnek sehová, csak Jézus példabeszédekbe rejtett kinyilatkoztatásai.

Üdvtörténeti folyamatosság – mindenáron

Az alábbiakban a júdaizmust és a kereszténységet vetjük össze. Tanulságos dolog lesz, és tulajdonképpen elvezethetne a zsidó–keresztény megbékéléshez is. Tudniillik, egyiknek sincs mit a másik szemére vetnie: Jézust ugyanis a keresztények is megfeszítették. Ő egyszerre közös nevező és botránnyó azon a síkon, mely Mózes és Pál között húzódik. Ez az „üdvtörténeti egyenes” valójában egy olyan görbe, mely önmagába tér vissza.

A júdaizmus kialakulása

Ezen a bolygón már jóval az ember megjelenése előtt is volt élet, ősünk azonban hosszú ideig csak az élővilág egyik faja volt, s nem is a legdominánsabb. Az ún. „emberré válás” elképzelhetetlenül nyomorúságos körülmények között ment végbe. Tisztálkodási, étkezési, egészségügyi és szexuális kultúráról egyáltalán nem beszélhetünk. A jogtalanság, tudatlanság és eszköztelenség több ezer évig éppolyan természetes volt, mint a rabszolgaság, a bálványimádás, és az emberáldozatok. A szodómia, a vérfertőzés, a poli-gámia csak annyira volt „szörnyű”, mint a kannibalizmus.

A majomember sokáig fákon élt, s mikor lejött, akkor is csak ritkán egyenesedett fel, s az még tovább tartott, amíg szellemileg is kihúzta magát. Az írásbeliség még egyáltalán nem olyan régi, a történelem messze korábban kezdődött. A homo sapiens utólag és a múltat megszépítve nevezte ki magát a teremtés koronájának. Az ezt jelző királyi dísz pedig még ma is inkább csak a férfinemet ékesíti.

A társadalmi fejlődés minden kultúrkörben hasonlóképpen zajlott le, csak éppen nem minden kultúra maradt fenn. A szerencse mindig a rátermettek oldalán áll, és az erősebbek nemcsak a gyengébbeket, hanem azok kultúráját is bekebelezték. Különösen igaz ez Izráelre, mely nem utolsósorban azért lett nagy nép, mert vándorlása és honfoglaló harcai során többször is keveredett más nemzetekkel, létszámát eme beolvasztásokkal is gyarapítva.

A csöppet sem homogén emberanyag – még ma is több rassz mutatható ki a népen belül –, semmivel sem volt erkölcsösebb a többinél. Erről egyértelműen tanúskodnak azok a törvények, amelyeket bűncselekmények hiányában nem kellett volna meghozni.

Volt fajtán belüli (!) rabszolgaság, (Kiv 21,1–11), nemi erőszak (Kiv 22,15–16), jósolás, szodómia, bálványimádás, uzsorakamat, dögevés (Kiv 22,17–30), hamis tanúzás, megvesztegetés (Kiv 23,1–8), vérfertőzés, háremtartás, homoszexualitás (Lev 18,6–23), házasságtörés és megrontás (MTörv 23,22–29), emberrablás (MTörv 24,7), csalás (MTörv 25,13–15), hogy csak a főbb bűnöket említsük.

Isten erkölcsi alapon egyetlen népet sem tudna kiválasztani magának, soha, semmikor. A „kiválasztott” mivolt, a szövetségkötés „ténye”, a kinyilatkoztatás „megtörténte”, „a Teremtő által adott” törvények és a globális viszonylatban megvalósuló, majdani, nagy jövő minden földi kultúrkörben kimutatható, Atlantisztól kezdve a Harmadik Birodalomig. A győztes és erős – az mindig felsőbbrendű.

Az erkölcsi érzékenység pedig minden nép szívébe bele van plántálva, a Tízparancsolat csak esszenciája a Mediterráneum és Babilónia akkor már több száz éve létező törvényeinek. Az is evidens, hogy ha egy nemzet hatalmi pozícióba kerül, akkor nekiáll megírni a saját történetét. Két–három ezer év „csodás” eseményei *egymás mellé rakva* szenzációs sort alkothatnak, és utólag könnyű megteremteni a kontinuitást.

Izraelnek ott és akkor szerencséje volt, mert a korabeli világ közepén terült el, a legfontosabb kereskedőutak kereszteződésében. A szerencse persze forgandó, hiszen babilóniai fogság, majd római megszállás következett. Az üdvtörténeti magyarázat eléggé sablonos: az Örökkévaló mindig az erkölcsi romlás miatt fordul el népétől. Ez már a vízözön óta így van (1Móz 6,5–6).

A Tóra – a Biblia első öt könyve – jóval a mózesi idők után nyerte el végleges formáját. Szó sincs tehát egyfajta naprakész és hiteles krónikáról... A bűnbeesés és a megtorlás (ezt valahogy elfelejtik hangsúlyozni !) története *merő fikció*. Ez a teodicea kérdéseit boncolgató mű is rámutat arra, hogy ez a világ bizony rossz, s ezt meg kéne valahogy magyarázni, Isten becsületét tisztára mosva.

Mózes szerepe

A zsidók története elvileg Ábráhámmal kezdődik, de igazi júdaizmusról csak Mózes fellépése után beszélhetünk. A sokat emlegetett „atyák” népe valójában csak barbár törzsek szövetsége volt, mely vérszerződészerűen gyakorolta a körülmetélkedés szokását (vö. Jn 7,22). Mózes ezt az *Úrral kötött szövetség jeleként* kiterjeszti mindenkire, a rabszolgákra is, és a zsidó hitre áttérni akarókra is. Ma már értelemszerűen ez a kiválasztottság és szövetség jele, ám Jézus szerint eme jel mögött nincsen tartalom (vö. Tm 52.).

A zsidó ünnepek megemlékeznek a *szolgaság* idejéről is, amikor a (még egyáltalán nem homogén) nép megtűrt idegenként élt gazdagabb kultúrák perifériáján. A „héber” kifejezés eredetileg nem is önálló etnikumot jelölt, hanem csak egy gyűjtőfogalom volt. Ennek jelentését leginkább a *jövevény* szó adja vissza. Már csak ezért sem mondhatjuk azt, hogy Isten az emberi fajon belül egy bizonyos fajtát megkülönböztetett módon kezelt, hiszen az „alapanyag” heterogén volt.

Ez az ide-oda csapódott törzsszövetség generációkon át Ábráhámnak, Izsáknak és Jákobnak hívta fejedelmét. Ezekre a neveken több személy is követte egymást, tudniillik, ezek nem keresztnevek voltak, hanem rangok. A magyar nyelv is megőrizte a nomád időszak ezen emlékét: pl. a „gyula” vagy „zoltán” név eredetileg nálunk is funkciót (tisztiséget) jelölt.

A valamikori „monoteista kis nép” léte illúzió, ezt a hamis képet sok száz évvel később vetítették vissza a múltba. Az egyistenhit Mózes érdeme, aki *családostul* kiirttatott minden visszaesőt (vö. Kiv 20,4–5; MTörv 5,7–9). Az egész „kiválasztottság” és „szövetség” Mózes agyából pattant ki, *az atyáknak semmi közük sincs hozzá*. Az államalapító ezt kerekén ki is mondja: „Az Úr, a mi Istenünk, a Hóreb hegyén szövetséget kötött velünk. *Nem atyáinkkal kötötte az Úr ezt a szövetséget, hanem velünk...*” (MTörv 5,2–3).

Valamely új eszmerendszer kialakítói mindig kisajátítják a múltat. Legjobb példa erre a kereszténység, mely szintén Ábráhámgig vezeti vissza magát, holott erre semmi alapja sincsen, főleg etnikai nincs. Mózes még meglovagolhatta azokat a hagyományokat és szokásokat, amelyek beilleszthetők voltak az elképzeléseibe, de a kereszténység teljesen jogtalanul „tenyerel rá” a zsidó történelemre és kultúrára.

Mózes, ahogy később Pál, a kereszténység megalapítója, a kontinuitás érdekében egyszerűen kiagyalt egy „üdvtörténetet”. Ő hozta meg az „isteni” törvényeket, ő alakította ki az áldozati rendszert, sőt, ő teremtette meg a prófétaság intézményét is. Sokkal inkább államalapító és nemzetvezető volt, mint vallási személyiség. Az Örökkévalóról, a kinyilatkoztatás módjáról és a közvetlen istenkapcsolat lehetőségéről semmit sem mondott. Népnemzeti messiásnak ott volt ő, a Szabadító...

Ez az erős-népet-összekovácsolni-akaró, keménykezű férfi jól tudta még az egyiptomi időkből, hogy egy nemzetet *csak félelemmel* lehet kormányozni. Így hát megrajzolta (eszközként) a szigorú Bíró-Isten képét. Ennek az Úrnak ő volt a teljhatalmú megbízottja és földi helytartója. Okos zsarnokok módjára *szürke eminenciásként* gyakorolta a tényleges hatalmat, a rivaldafényben ugyanis Áron „pápa” állt. Mózes tekintélye sohasem szenvedett csorbát, ha bűnbak kellett; ott volt a főpap, aki életét is áldozati állatként fejezte be.

Akkoriban majd minden állam teokratikus berendezkedésű volt, azaz vallási alapon szerveződtek és működtek a dolgok. Mózes természetesen sohasem látta Istent, és nem is beszélt vele, ezt tulajdonképpen be is vallja (vö. Kiv 33,18–23). A tényt Jézus is megerősíti, amikor kimondja: „Az Atyát eddig még nem látta senki” (Jn 6,46).

Izráel Mózes irányítása alatt rabszolgatartó társadalom volt (vö. Kiv 21,1–9), melyben a többnejűség is dívott (Kiv 21,10–11). Az Úr által kinevezett vezető nemcsak túrte az ilyesmit, de egyenesen ösztönözte is. Mindent a gazdasági és demográfiai növekedés szolgálatába állított, ugyanis *evilági célokat* akart elérni. Az áldozati rendszer létrehozása az államkincstár periodikus feltöltését szolgálta, akárcsak egy modern büdzsé (vö. Lev 1,1–38).

Mózes „nagy” ember volt, jelentős államférfi, vallásalapító és nemzetteremtő, de amit csinált, azt isteni felhatalmazás nélkül tette. Bizonyára azt hitte, hogy életművével Istent is szolgálja, ez a szolgálat azonban társadalmi (gazdasági–politikai–jogi) síkon nem valósítható meg. Isten igazi Szolgája – az Atya emberi Fia – egyszerűen más területen mozog.

Valójában Mózes volt az, aki „felhasználta” Istent, mert mindig őrá hivatkozott. Az egyiptomiak kifosztása egyenesen az Úr cinkos sugallatára történt, (vö. Kiv 3,21–22; 12,35–6), Isten úgymond bizalomra hangolta (!) a károsultakat. Az igazság az volt, hogy a Szabadítónak meg kellett teremtenie a szökéshez és a vándorláshoz szükséges anyagi feltételeket. Sok nagy ember kezdte becsstelenséggel a később makulátlanná retusált életművét.

Mózes egy emberek és népek között is diszkrimináló Istent állít elénk, akitől félni kell. Az *istenfélelem* fogalma tulajdonképpen a mózesi érától datálható. Ez a szigorú Úr azt parancsolja, hogy mindenkit meg kell ölni, aki meg meri közelíteni a megnyilatkozás hegyét (vö. Kiv 19,9–13). A Jóisten – főleg, ha éppen megnyilatkozni kíván – mindenkit magához vonzana, Mózes azonban kisajátítja őt.

Gyakorlatilag nem a népet, hanem csak

- őt választotta ki,
- vele kötött szövetséget,
- neki nyilatkozott meg, és
- őrá bízta a Törvényt.

Ennél is szembetűnőbb, hogy semmiféle istenkapcsolatot nem kínált, és nem ígért sem immanens, sem transzcendens szabadulást–megmenekülést. Neki magának nem volt szüksége megváltásra, hiszen úgy élt, mint egy király. Az Atya igazi választottai – mint Jézus – viszont nem törvényhozással és ítélkezéssel foglalkoznak (vö. Mt 23,1–4), hanem kinyilatkoztatással, s ezen keresztül a közvetlen istenkapcsolat létrehozásával, amely az ember számára maga a „megmentődés”, a „nyugalom” (vö. Tm 1.).

A mózesi szemlélet és magatartás még ma is él, helyesebben: Mózes csupán az első markáns képviselője volt kultúrkörünkben annak a lelkiületnek, mellyel eddig csak Jézus szegült szembe. Már a próféták is segítségért kiáltottak, de ők nem Isten küldöttei voltak, a prófétaság intézményét ugyanis szintén Mózes hozta létre (vö. MTörv 18,9–20). Jól tudta ugyanis, hogy minden nép gyermekei között vannak szuperérzékeny lelkek, s azzal is tisztában volt, hogy a hatalom számára az egyetlen szabályozási lehetőség a keretek közé szorítás. A prófétai hitelesség fokmérője kissé vicces (vö. MTörv 18,21–22), az Emberfi ennél sokkal biztosabb eligazodási lehetőségre utal (vö. Tm 44., Isz 110a/216, Mt 7,15–20).

Mózes a legfőbb megtestesítője annak az embertípusnak, akit Jézus „igazságosként” aposztrofál. Az ilyen ember hivatalos és hivatásos mértékadó, aki formális tekintéllyel rendelkezik, s ezért szent és sérthetetlen. Eme „nagy” és példaadó ember élete a Törvény körül forog, így hitelt érdemlően nyilatkozhat bármiről. Ez a magas képzettséggel rendelkező valaki persze egyáltalán nem „igaz”, nem „egészséges” és a legkevésbé sem „okos”. Mégis ezek a „tudósok” tanítják és vezetik a népet, többnyire álszent és képmutató módon. Általában koruk és papi mivoltuk is tiszteletet *parancsol*.

Eme „szolgák” abban a hiszemben vannak, hogy legapróbb lépésükkel is Uruk hírnevét öregbítik. Ebben a tudatban „Isten csahos kutyái” a legnagyobb gonoszságokat is képesek elkövetni. Mások „megmentése” érdekében barátaikat is hajlandók máglyára küldeni. Dicstelen cselekedeteiket a legszentebb szavakkal fedezik, úgymint: „szolgálat”, „küldetés” stb. Ezek a szó szerint *elvakult* emberek úgy gondolják, hogy igazságtalan és kegyetlen tetteikkel Istennek tesznek szívességet (vö. Jn 16,1–4).

A farizeus lelkületű személyek társadalmi méretekben és századokban számolnak. Azt hiszik, hogy Isten „ügye” az idő függvénye, és az arányokon fordul. Pl.: „Igaz, hogy most koholt vádak alapján ki kell nyíratnom ezer embert, de harminc év múlva hálás lesz nekem az utókor, mert addigra már hírből sem ismerik ezt az eretnekséget.”

Az, hogy Istennek „ügye” van, az Mózes „érdeme”. Ő volt ugyanis az *üdv történeti folyamat* elindítója, s ez a nemlétező kontinuitás meg sem állt Szent Pálig. De vegyük sorba, hogy mi mindent „köszönhetünk” Mózesnek:

1. A monoteizmus idő előtti (erőszakos) kialakítását.
2. A bírói istenképet, s az azzal együtt járó „istenfélelmet”.
3. A „kiválasztottság” hamis (össznépi) tudatát.
4. Egy nem létező és diszkriminatív nemzeti szövetséget.
5. Isten „megnyilatkozását” vásári tűzijátékok formájában.
6. A Törvény igáját.
7. Az áldozati rendszert.
8. A prófétaság intézményét.
9. A kisemberek feje felett elzúgó „üdv történetet”.

Mindezt nevezhetjük „előkészítő jellegű” Isten Országának is, csak hát... túlságosan hosszú és véres. Semmiképpen sem vet jó fényt a Teremtőre, még akkor sem, ha az egészet Ószövetségnek tituláljuk.

Izraeli helyzetkép Jézus korában

Ebben az időben már több száz évre vagyunk a zsidó nép nagy történelmi eseményeitől, az ország római megszállás alatt görnyed, a nemzet legfeljebb a múlt dicsőségén merenghet. Az igazi nagy dolgok már sűrű ködbe vesznek, mindössze egy-egy levert lázadáson lehet keseregni. Kimondva–kimondatlanul ott lóg a levegőben: az Úr elfordult népétől, s természetesen az erkölcsi romlás miatt. Már próféták se támadnak, akik ostoroznák és felráznák a népet...

A prófétai korszak végleges lezárulását azonban nemcsak az Emberfi fellépése okozta, hanem egy már sokkal korábban elkezdődött folyamat elharapózása, nevezetesen: Izrael elvilágiasodása. Egy szűk réteg természetesen a végletekig betartotta a Törvényt, ám a nagy többség vallásossága formálissá vált, s csak külsőségekben mutatkozott meg. A nép is, és a vezetők is „az aranyborjú” körül táncoltak, mindenki gazdag akart lenni, vagy még gazdagabb.

Isten helyét egyetlen dolog képes átvenni: a mammon, azaz a földi javak összessége, és azok igézete. Bizony, a prófétai vénával rendelkező személyek is *aprópénzre váltották a tehetségüket*. Mit ér ugyanis a kiválasztottság és szövetség, ha az embert nyilvánvaló módon a pénz teszi királlyá. A kiválasztottságnak és a szövetségnek összesen két jele maradt: a körülmetélkedés és a szombat megtartása. Mindkettőben az a lényeg, hogy mielőbb túllegyen rajta az ember... Az Úr napja már régen kiüresedett, egyszerű pihenőnappá vált, melyen mindenki erőt gyűjthetett arra, hogy ismét belevesse magát a világba. Jézus szerint ez végzetes következménnyel jár (vö. Tm 26.).

Izrael szekularizációja nem a királyságra (mint államformára) való áttéréssel vette kezdetét (vö. 1Sám 8,1–35). Ezt a fordulatot nem a nép, s valójában nem is Saul kényszerítette ki, hanem *a globális fejlődés*. Lépést kellett tartani a környező világgal, mely nem tisztelte az „isteni” kiválasztottságot. A geopolitikai és világgazdasági változásokra reagálni kellett, ha nem akartak eltűnni a történelem süllyesztőjében.

A szekularizáció már a mózesi érában elkezdődött, a népi kiválasztottság és nemzeti szövetség ugyanis *az emberek feje fölé tolta* a vallást. Az üdvözülés egyéni (járható) útja társadalmi, sőt emberiség szintű (s így az individuum számára járhatatlan) „üdvörténeté” vált. A törvényerőre emelt szokások hagyománnyá rögzültek, de ennek formalitás lett az eredménye. A keretek közül eltűnt a tartalom: a Törvény betűje megmaradt, ám a szelleme elillant...

Ennek fő oka Mózes személyiségében keresendő. Ő ugyanis azt hitte, hogy Istent az erkölcsi–etikai tökéletesedés útján lehet megközelíteni, s ez társadalmi méretekben is igaz. Úgy gondolta, hogy az Úr az igazakat–igazságosokat (tisztákat, szenteket) választja ki magának, s velük köt szövetséget. A vallásalapító és nemzetvezető államférfi ezért minden eszközzel meg akarta tisztítani az általa összekovácsolt népet. Ez a módszer azonban nagyon hasonlít a politikai tisztogatáshoz. Ő tulajdonképpen csak megelőlegezte népének a szövetséget, az Úrral való egyesülés „*a szent kísérlet*” végén következett volna be. Mózes – mivel nem volt az Atya Fia–Felhatalmazottja – semmiféle kinyilatkoztatásban nem részesült. Következésképpen ő sem tudott isteni kinyilatkoztatást nyújtani a nemzetnek, így az „össznépi kinyilatkoztatás” helyére a Törvény került. Ez a Törvény volt hivatott üdvözíteni az egyes embert, s a társadalmat is. Valódi kinyilatkoztatás hiányában viszont a nép azt látta, hogy igenis a pénz az, ami boldogít.

Jézus korára a nemzet már régen elveszítette a sinai–hegyi szövetségekötés okozta euforikus „istenkapcsolatát”, az élő istenkapcsolat kialakulásának útjába pedig odaállt a mammon. Egy igazi Szabadítónak tehát az egész világ (a Rendszer személytelen erői) ellen kellett fellépnie, következésképpen Jézus valódi ellenfele Evilág Ura volt.

A nép azonban egyáltalán nem várt igazi Messiást, csak egy olyat, aki úgy mond „helyreállítja” a kezdeti viszonyokat. Az Úr választott népének ugyanis méltó körülmények közé kell kerülnie... Akkor majd Isten Királysága (értsd: a vezető világhatalom) fogja diktálni a feltételeket. Az lesz majd a kánaán! Akkor köszöntenek majd be a paradicsomi állapotok!

Ilyen materialista szemlélet mellett már azt is megtippelhetjük, hogy mekkora érdeklődést válthatott ki egy „lelki Megmentő”, egy „szellemi Szabadító”. Ha Jézus valóban nagy tömegeket vonzott, akkor azok nem a programja miatt kísérték. Jelenlétüket csak a totális félreértés magyarázhatja. A Nagytanács – mely a Sátán területileg illetékes végrehajtó szerveként is funkcionált – természetesen nem várt semmiféle messiást, főleg nem az igazi Szabadítót. *Ők tudták, hogy kivel állnak szemben* (vö. Tm 65.), s azt is, hogy semmi jóra nem számíthatnak.

A zsidóknak tulajdonított messiás–hit valójában nem a zsidókra (= a júdeai mértékadókra) volt jellemző, hanem az elnyomott népre. A vallási arisztokrácia tisztában volt azzal, hogy az eljövendő messiás – mint olyan – *nem szerves része* az eredeti júdaizmusnak.

A zsidó hit ugyanis öt dolgon alapszik, úgymint:

- az Örökkévaló numerikus Egy–ségén,
- a népi kiválasztottság tudatán,
- a nemzeti szövetségen,
- a Törvényen, és
- a szombaton.

A messiás–fogalom jóval ezek kihirdetése után jelenik csak meg. Addig Mózes volt a Szabadító, és az első önjelölt próféta is (vö. MTörv 18,9–20). A Messiás iránti vágyat éppenséggel a mózesi iga egyre szaporodó terhei váltották ki, a babilóniai fogás ebben kisebb szerepet játszott. A próféták csak *reményeiknek* adtak hangot, de az Eljövendőről szóló tudósítást a nép – érthető okokból – szívesen állította „üdvörténeti hadrendbe”. Nikodémus nem is tiszteli meg Jézust messiási címmel, csupán „Istentől jött tanítónak” nevezi (vö. Jn 3,2a). A gonosz lelkek is „Isten szentjének” titulálják, pedig ők igazán autentikus források... (vö. Lk 4,33–5). Az egyetemes üdvörténetben gondolkodó Pál természetesen ismét visszatér a régi (ámde nem eléggé régi) Messiás alakjához, és isteni megváltóvá emeli őt.

Maga Jézus is igyekezett különböztetni ama reménybeli messiás és saját, valódi Szabadító mivolta között, de ez – a tanítványok értetlensége miatt – reménytelen vállalkozás volt. Ő megpróbálta valódi tartalommal megtölteni ezt a címet, de a nép „Dávid fiát” csak egy harcos királlyal tudta azonosítani. Az egykori názáreti építőmester azonban jogosan vállalta fel a legenda-béli szerepet, mert igazi Messiásként annak a munkáját is elvégezte. Aki megértette őt, az a mózesi iga és az idegen elnyomás alól is felszabadult.

„Dávid fiát” csak azok várták, akiknek pozitív változást hozott volna az eljövétel. Azok reménykedtek a fellépésében, akiknek nem volt veszténivalójuk. A Szabadítónak tudniillik szó szerint *erőszakkal* kellett volna felszabadítani az országot. Az iga ugyanis akkoriban is kettős súllyal nehezedett a nép nyakára: nemcsak a rómaiak, de a honi arisztokrácia is azon ült. A zsidók (= a formális tekintélyek) ráadásul a Törvényre hivatkozva szipolyozták a szegényeket (vö. Mt 23,4).

Az Írások *éppen azért* plántálják a majdani Messiást a nagy király vérvonalába, mert aki Dávid „fia”, az egyértelműen a harcos uralkodó örökébe lép, azaz kardélre hányja a nép ellenségeit, és visszaállítja Izráel régi dicsőségét. A Tizenkettő egész végig ebben reménykedett, még az utolsó utáni napon is (vö. ApCsel 1,6). Jézus azonban már korábban rámutatott arra, hogy a Felkent *nem* a király vérvonalába tartozik, következésképpen nem a dávidi módszereket fogja alkalmazni (vö. Mt 22,41–46). Az Emberfi ehelyütt nem egy irástudói bakit pellengérezett ki, hanem fontos dolgot közölt! Attól, hogy nem hajlandó a nép élére állni, még ő lehet a Messiás... A Máté-evangélium szerkesztője a származás levezetése során egy hibát is vétett (Mt 1,6b): a nemes családfába ugyanis egy házasságtörés is belekerült (vö. 2Sám 11,1–27).

A templomrombolás

Jézus gondolkodó ember volt, akit a végső kérdések foglalkoztattak. Az ilyen jellegű szellemi erőfeszítéseknek viszont mindig a kivetettség az oka. Csak a boldogtalanok állnak neki annak, hogy megkeressék Istent. Ő egy olyan kérdező-kereső ember volt, aki mindenáron el akart jutni a közvetlen, élő istenkapcsolatig. Tudni akarta az igazságot, mert „üldözött volt a szívében” (vö. Tm 69.). Egészen addig zörgetett, míg ajtó nem nyitottak neki.

A názáreti építőmester felismerte, hogy a mennyei Atya fiaikat keres magának ezen a világon (vö. Tm 2.), s élt is a nagy lehetőséggel (vö. Tm 71.). Jézus Emberfinek, azaz Isten emberi fiának nevezte magát. Ez az istengyermekség a *lelki összhang* alapján keletkezik (vö. Tm 107.). A közvetlen istenkapcsolatot létre lehet hozni, mégpedig magunkban, mert az Atya királysága (Isten országa) nem rajtunk kívül épül, hanem bennünk (vö. Lk 17,21b), mivelhogy az egy lelki- vagy tudatállapot.

Jézus rájött arra, hogy ezt az Egy-séget (Jn 10,30) bárki el tudja érni, aki hajlandó logikus módon gondolkodni. Ez óriási örömhír mindenki számára!... Csak „fel kell ismerni a világot” (vö. Tm 55.), és máris megnyílnak számunkra a kinyilatkoztatás csatornái. A megmentődés útja az állhatatos gondolkodás, ezért Jézus az egész életművével gondolkodásra inspirált. Minden logionja összefoglalható egyetlen szóban is: „gondolkozz!”.

Jézus megvilágosodott emberként másoknak is világítani akart. Szabad emberként másokat is meg akart szabadítani. Megmenekült emberként másokat is meg akart menteni. Ilyen értelemben Szabadító és Megmentő volt, azaz Messiás. Üdvtörténeti értelemben nem volt az, mert egyetemes, emberiség szintű üdvtörténet nem létezik. Ezt csak Pál terjeszti, s az emberek azért hiszik el, mert a „megváltottságért” tulajdonképpen nem kell tenni semmit.

Jézus az Atyától kapta a Küldetést is magában foglaló felhatalmazást, ezért Felkentnek, vagy Krisztusnak is nevezhetjük. Eglényegűnek mondhatjuk Istennel, mert a lelke összhangba került az Atya Lelkével (vö. Tm 107.). Lényegében tehát közte és az Atya között nem volt különbség (vö. Jn 10,38b), s éppen ez az, amit közvetlen istenkapcsolatnak nevezünk az ember viszonylatában. A homousion vagy homoiusion kérdése könnyen megválaszolható: Jézus Istenhez *hasonló*, mert lelkületileg *ugyanaz*.

A zsidó férfinak született Emberfi hűsteste nem változott át valamiféle mennyei anyaggá, mert az értelmi megvilágosodásban a test semmiféle szerepet nem játszik (vö. Jn 6,63a). A homo sapiens az eszével gondolkodik, ezért lelke az agyában van. Jézus ember volt, férfi volt, és zsidó volt, egészen az újjászületéséig (vö. Tm 102.). Ezt követően ezek a meghatározások már nem igazak. Ránézésre zsidó férfiember maradt, de olyasvalaki volt, aki zsidó vallásán és nemén messze túllépett (vö. Tm 21.).

A szellemi kiteljesedés nem ismer vallási határokat, így aztán Jézus egyáltalán nem a zsidóságban gondolkodott. Izráel határain belül működött, ám amikor visszanyúlt az Írásokhoz, akkor azokat csak felhasználta a maga mondanivalóinak szemléltetésére. Ezeket pedig „Izráel házának elveszett juhait” (vö. Mt 10,6; 15,24) érthetik meg leginkább, tehát azok, akik így vagy úgy, de már túlléptek a júdaizmuson, s ezért képesek (vö. Tm 42.) és mernek is (vö. Tm 15.) logikusan gondolkodni, így meg tudja szólítani őket. Ezek egyáltalán nem „elveszett emberek” (vö. Tm 48.), csak az uralkodó vallás szempontjából!

Az Emberfi kezdettől fogva támadta a zsidó hit alapjait, de ha más kultúrkörbe születik bele, akkor ott ugyanezt tette volna. A júdaizmus ugyanis nem különbözött alapvetően az akkori világ más vallásaitól... Nem a monoteizmus a lényeg, hanem az alapállás és a hétköznapi gyakorlat! Tekintve, hogy az ókorban még nem vált el egymástól az állam és az egyház, Jézus valójában az egész Rendszernek, a világ személytelen erőinek ment neki.

Nem ismert el semmiféle népi kiválasztottságot és nemzeti szövetséget, sem felekezeti jogon való üdvözülést. Azt állította, hogy a kisembereknek hit helyett az eszüket kell használniuk. Szerinte nem történt meg a „hivatalos” kinyilatkoztatás (vö. Jn 1,18a; 5,37b) a Hóreb hegyén, de még egy asszony is részesülhet abban, ha következetesen gondolkodik (vö. Tm 115., Lk 10,38–42).

Megszegte a szombatot, és azt mondta, hogy a körülmetélkedés nem használ semmit (vö. Tm 52.). Ez botrány, hiszen mindkét intézmény a kiválasztottság és szövetség jele! Hitetlen szamaritánusokat és pogány megszállókat állított példaképül (Mt 8,10–11). Nem imádkozott, nem böjtölt és nem osztogatott alamizsnát *a szokott módon*, sőt, mindezt hazugságnak, képmutatásnak és bűnnek bélyegezte (vö. Tm 5., 13.). Mi több: a prófétákat is leszólta (Tm 51.), a Törvény felülbíráásával pedig Mózes tekintélyét is alaposan megtépázta.

A legkeményebb szavakat a vallási értelmiség kapta. Az írástudók és a farizeusok „nem álltak meg előtte”. Nem ismerte el Isten hivatásos képviselőinek legitimitását, azt állította, hogy a mértékadók felhatalmazása „emberektől van”, s tulajdonképpen Evilág Urát szolgálják. Hazug, tudatlan és vak vezetők ők, akik gögjükben észre sem veszik, hogy képmutató módon viselkednek.

Érdemes mindezt pontokba szedni. Jézus szerint tehát:

1. Nincs népi kiválasztottság.
2. Nincs nemzeti szövetség.
3. Vallási hovatartozás alapján nem lehet üdvözülni.
4. A Törvény alapján nem lehet megigazulni.
5. Nem volt hivatalos kinyilatkoztatás.
6. Isten nem befolyásolható áldozati adományok által.
7. Az Atya nem szigorú Bíró–Isten.
8. A Sátán nem mennyei ügyvéd, hanem ördög.
9. A betegségek és csapások nem Istentől jönnek.
10. Istent nem szent helyeken vagy templomban kell imádni.
11. A szokásos ima nem jelent istenkapcsolatot.
12. Hit helyett az eszünket kell használnunk.
13. A vallási mértékadóknak nincs igazi felhatalmazásuk.
14. Isten irányában nincs szükség hivatásos közvetítőkre.
15. A szombat lélektelen, rutinszerű betartásának nincs értelme.

16. Fölösleges körülmetélnedni.
17. Mózes a saját feje után ment.
18. A prófétákban nem volt meg az Élet.
19. A nőket is emberszámba kell venni.
20. A más vallású emberek nem alsóbbrendűek.

Nos, ez még messze nem minden. Tekintetbe kell vennünk azt is, hogy lett volna még mondanivalója bőven (vö. Jn 16,12). Nemcsak földi dolgokról, de mennyeiekről is... (vö. Jn 3,12).

Azt is észre kell vennünk, hogy Jézus *a népet sem szólította meg*, ugyanis nem volt neki politikai-gazdasági-jogi programja. Szociális reformokkal Bemérintő János állt elő, az osztó igazság nevében, amitől az Emberfi határozottan ódzkodott (vö. Tm 73.). Nem hagyta magát királlyá tenni, elmenekült a tömeg elől, s nem állt az élükre. Nem vállalta el sem a társadalmi reformer, sem az elnyomókat elűző messiás szerepét.

Nem alapított szektát, egyházat és új vallást sem. Nem akart semmit sem bizonyítani a világ előtt. Vajon mi volt Jézus célja, és kikhez „jött”? Ha helyesen tesszük fel a kérdést, akkor azonnal megvan a válasz is: Kikhez *tudott* jönni az Isten Elsőszülött (tehát az időben legkorábbi) Fia ?

Nyilván csak a közvetlen istenkapcsolatot igénylő, őhozzá hasonló emberekhez, legyenek azok férfiak vagy nők. Ezek az egyének azonban sem nem „hívek”, sem nem „papok”. E két réteg ugyanis nem igényel ilyesmit: beérik annak pótlékaival is. A megváltó Igéket csak az eretnek, perifériára szorított *gondolkodók* foghatják fel. Kinyilatkoztatásban csupán a keresők részesülhetnek. Jézus kizárólag azokhoz jött, akik követni akarják őt az istengyermekké válás útján. Ők azok a (lelki) „szegények”, (szellemi) „foglyok” és „szétzúzott szívűek” (Lk 4,18–9), vagy „szívükben üldözöttek” (Tm 69.), akik *látni szeretnének*, de vakok. A hivatásos vakokon nem tud segíteni, mert a papok és a hívek egymást vezetik – a sírgödör felé.

Ezért aztán a Jézus-esemény nem is vert fel túlságosan nagy port... Hiszen ő egy másik világról beszélt, az ő országa nem innen való... Amit ő mondott, az nem volt összeegyeztethető a hagyományos isten- és világképpel. Beszédeivel csak a „vétkezők” tudtak szóbaállni, tehát azok, akik már ilyen vagy olyan okokból a júdaizmus keretein kívülre kerültek (vö. Mt 15,24). *Ennek fényében* kell értelmeznünk a Nyilvános Működést, és semmiképpen sem „egyetemes üdvtörténeti szempontból”. Szerinte ugyanis az üdvtörténet nem más, mint az egyes emberben végbemenő eredményes folyamat !

Pál, az anti-Krisztus

Nem kell megijedni a címtől, mert egyrészt igaz, másrészt csak azt jelzem vele, hogy ő nem rendelkezett olyan jellegű felhatalmazással, mint Jézus. Sajnos, ennek következtében szépen visszaépítgette azt, amit az Emberfi lerombolt. Ezt pedig azért tudta megcselekedni, mert őbenne nem számolódott fel a júdaizmus. Ennek viszont az az oka, hogy Pál abszolút nem Jézus tanításán gondolkodott, hanem azon, hogy miként teremthetné meg az üdvtörténeti kontinuitást a zsidók és a „krisztuskövetők” között.

Pál apostolnak nevezi magát, de Jézus sosem választotta volna be a Tizenkettő közé, mert esze ágában sem volt a Fiú mondásain töprengeni. Márpedig a válogatás kritériuma a gondolkodási képesség volt! Ezt Péter (Mt 16,16–9) és Tamás (Tm 12.) felmagasztalása is igazolja. Az Emberfi a „mester és tanítvány” viszonylatában oktatott, egy tanítványnak viszont a *tanulás* a legalapvetőbb feladata. Teológiát csak akkor írhat, ha ő maga is mesterré avanzsál (vö. Lk 6,40). Ekkor már *benne* lesz az Igazság Szelleme (Jn 14,15). *Ez az*, ami hiányzik Pálból, noha folyton a Szentlélekre hivatkozik...

A szent Szellem vagy Lélek „leszállásának” egyetlen lehetséges útja-módja többszörösen is dokumentálva van. Jézus tapasztalatból beszélt! „Én is azt mondom nektek: kérjétek és adni fognak nektek, *keressetek* és találni fogtok, ha zörgettek, megnyitnak majd nektek. Mennyei Atyátok szent Szellemet fog majd adni azoknak, akik tőle kérik” (Lk 11,9–13).

Ki is volt Pál?

A tarzusi Saul *igazi zsidó* volt: egy elhivatott és hitbuzgó farizeus, ambíciózus írástudó, jézusi szóhasználatával élve: „igazságos” ember, aki mindenáron „Isten előtt akart járni”. Mint ilyen, az emberektől kapható dicsőségre szomjazott (vö. Jn 5,41–4). Természetesen bírói istenképe volt, amelyhez a hagyományos zsidó világkép kapcsolódott. *Tudása nem haladta meg az írástudókét*, mert formális tekintélyek nézeteit biflázta be. A keresztényeket is *gondolkodás nélkül* üldözte, ugyanis biztos volt abban, hogy ezzel szolgálatot tesz az Úrnak (vö. Jn 16,2b). Ebből viszont az következik, hogy egy *vallási fanatikus* „tisztelhetünk” benne. Mint ilyen, öntudatlanul is a Sátán malmára hajtotta a vizet.

Ez a lelkület sajnos a későbbiekben is megmaradt benne. Én azt szoktam mondani tréfásan, hogy Saul kezdetben tüzzel-vassal üldözte a keresztényeket, de később rájött arra, hogy sokkal többet tud ártani nekik, ha Szent Pállá változik... Aki kételkedne ebben, az olvassa el a Róm 13,1–7 alatti förmedvényét. Az abban foglaltak még egy teokratikus társadalmi rendszerben sem lennének követendőek, hát még egy evilági országban, pláne diktatúrában.

Saul *hivatásos mértékadónak* (ma úgy mondanánk: papnak) készült, s be is érte a formális tekintéllyel. A Gamálielnél tanult farizeuspalántának jó volt „a beszélőkéje”, s minden bizonnal jó volt a sajtófőnöke is, hiszen töméntelen mennyiségű írás maradt utána. Pál (Mózeshez hasonlóan) kiváló vezetői és szervezői képességekkel rendelkezett. Rátermett irányító és bíraskodó volt, sőt, még törvényeket is hozott Isten nevében. Egy szóval: *igazi „építő”* volt (vö. Tm 66.), aki simán elvetette Jézus örökségét.

W. Nestle már 1947-ben leírta: „A kereszténység egy Pál által alapított vallás, mely Krisztus evangéliumát a Krisztusról szóló evangéliummal helyettesítette”. S valóban: Pál, e vallás létrehozója, semmiképpen sem nevezhető Jézus követőjének, de még tanítványának sem. Ő egy olyan személyiség, aki Mózeshez és Mohamedhez hasonlóan nemcsak megalapította az új hitet, de annak első számú prófétájává is vált. A kereszténységben, minden látszat ellenére, Pál a központi figura, s nem Jézus. A páli levelekben a több száz jézusi logionból vajmi kevés olvasható! Az „apostol” kísérletet sem tesz azok értelmezésére... Miért is boncolgatná Jézus tanítását, ha a magáét is fejtegetheti?

Mózes és Mohamed kereken kimondja, hogy Isten után ő a legfőbb mértékadó, Pál ezt nem deklarálja, de állandóan sugallja. Pál tulajdonképpen *Isten fiává nevezte ki magát*, s ezzel Jézus státusát bitorolja. Azzal ugyanis, hogy Jézus istenné lépett elő, az Emberfi helye „megüresedett”. Pál e zseniális húzással becsempészte magát abba székbe, amelyről a Zebedeus-fiak álmodoztak (vö. Mk 10,35–7). Pál, ebből a fivérek által áhított alkirályi székből ezt hirdeti: „Jézus az Úr, s én vagyok az ő rabszolgája!”. Mózes (MTörv 18,15) és Mohamed gyakorlatilag ugyanilyen értelmű kijelentést tett...

A valóságban nem Péter volt az első pápa, hanem Pál, aki ezen a téren is felülbírálta Jézust (vö. Mt 16,17–9). Ő lett a legfőbb közvetítő az emberek és az Úr között. *Nos, ez az, ami minden „igazságos” vágyálma!* Ezért lépett felhatalmazás nélkül az élő istenkapcsolattal rendelkező Emberfi helyébe. Az Atya persze egyszer sem tanúskodott mellette: a szövegből egyértelműen kiderül, hogy a troászi ifjú nem halt meg (vö. ApCsel 20,9–10). Pál – Jézussal ellentétben – soha nem is hivatkozik az Atyával való bensőséges kapcsolatára! Őt (az általa nem is definiált) Szentlélek utasítgatja...

Lelkületét tekintve Pál *valamennyi keresztény pap előképe*. Ezért tudott oly nagy népszerűségnek örvendeni a pálinizmus... A vak vezetők rendre őt választották példaképül, mert Jézust (a látót) nem merték, hiszen ő isten! A Pál nyomdokaiban lépkedő papok így nem is tudnak tanítványszerző mesterekké válni, csak gyülekezetekeket szervező „építőkké”. Ahogy mintaképük is erkölcsi-etikai síkon mozog, úgy ők is csak ama „kehely” külsejét tisztogatják (vö. Tm 90., Mt 23,25–6; Lk 11,39–41; Isz 114/61). Mivel semmijük sincs, nem is tudnak adni semmit...

Szedjük hát sorba, ki is volt Pál:

1. A keresztény vallás megalapítója.
2. Az egyes egyházakat összefogó első pápa.
3. Jézus istenné emelője.
4. A Szentháromság dogmájának fő megteremtője.
5. A szent Szellem mivoltának elködösítője.
6. Az egyházi méreteken „realizálódó” új szövetség meghirdetője.
7. A „megváltáselmélet” kiagyaloja.
8. A Jézus-esemény félremagyarázója.
9. Jézus logionjainak elsikkasztója.
10. A kinyilatkoztatási folyamat meggátlója.
11. Az értelem hitre váltója.
12. A „királyság” túlvilágra tolója.
13. A jézusi „kiválasztottság” fogalmának felülírója.
14. A mózesi üdvtörténet folyamatosságának megóvója.
15. A júdaizmus újjáépítője–átmentője.
16. Az egyéni megmentődés megghiúsítója.
17. Az „erkölcsi megtérés” fogalmának bevezetője.
18. Az igazi apostolok tekintélyének megnyirbálója.
19. A világi hatalom eredetének tévtanítója (Róm 13,1–7).

Íme, ezt tudja produkálni egy *felhatalmazás nélküli*, önjelölt mértékadó! De hát hogy volt képes mindeerre? Mi tette lehetővé ezt az eltévelyedést? Két egyszerű dolog. Az egyik az, hogy csak *érteni vélte Jézust*, de nem értette. A másik ennek az elkerülhetetlen következménye: Pálban sohasem rombolódott le a régi (geocentrikus és emberközpontú) szemlélet (vö. Tm 72.). A hagyományos isten- és világkép benne úgyszólván érintetlen maradt! Az egyén teológiáját viszont e kettő határozza meg (vö. Tm 112.).

Ezért „sikerült” Pálnak visszaterelni a népet ama széles útra, (a mózesi) erkölcsi-etikai síkra. Az immanens lehetőség (Jézus örömhíréről van szó!) ismét transzcendens reménnyé redukálódott. A közvetlen istenkapcsolat helyére megint az ima került, s újra kialakult a hivatásos mértékadói (papi) réteg.

Pál még Luthert és Kálvint is megtévesztette: mindkét reformátor szükségszerűnek tartotta a világi felsőbbtség létét. A különböző „ideális államformák” azóta is „szent kísérletek” táptalajai. De már Mózes is egy isteni törvények által irányított nemzetet kovácsolt össze, s a más felismerésre térni nem akaró Bemerítő János is társadalmi reformer volt...

A páli teológia

A címzetes apostol leveleiben szó sem esik olyan alapvető jézusi témákról, mint például a „keresés”, a „megvilágosodás”, a „más felismerésre térés”, az „újjászületés”. Az Emberfi folyton gondolkodásra inspirál, Pál viszont hitet tesz az ész helyére. Jézus az immanens „királyságról” beszél, Pál a transzcendens üdvözülésről. Nyilvánvaló, hogy „az Úr rab-szolgája” egyszerűen nincs tisztában az örömhír tartalmával. Szót sem ejt arról, hogy *bárki* Isten gyermekévé válhat, a nőket is beleértve.

Pál nem használja a jézusi terminusokat és a rá jellemző képeket, nyilván azért, mert nem érti azokat. Olyan jézusidegen kifejezéseket használ, mint „engedelmesség”, és „Isten haragja”. Teológiájának legszembetűnőbb fogalma ama „igazságosság”, melyet Jézus – apostolától eltérően – rendre negatív értelemben használ. Itt érhető tetten leginkább Pál mózesi lelkülete: bizony ő is egy „igazságos” személy, aki erkölcsi-etikai síkon szeretné építeni Isten országát.

Pál szerint az ember semmit sem tehet megmenekülése érdekében, ez viszont szöges ellentétben áll Jézus véleményével, hiszen a megmentődés kulcsa bennünk van (vö. Tm 2., 71., 110.), és nem is lehet máshol (vö. Tm 2., Lk 17,20; Jn 14,15–17). Nyilvánvaló, hogy „az örömmüzenet hirdetésére különválasztott személy” nem ébredt rá a Lélek/Szellem/Ész/Értelem közti azonosságra.

Ima és aszkézis tekintetében is teljesen más nézeteket vall a Küldő és a küldött (vö. Tm 5., 13.), ahogy gyakorlatilag mindenben... Sajnos, hosszú távon a pálinizmus diadalmaskodott: az összes keresztény templomot a páli teológia emlékművének tekinthetjük. Az egyházak Pál útmutatásai alapján működnek, és a hívek gyakorlatilag neki hisznek, nem Jézusnak.

Az igazsághoz azonban az is hozzá tartozik, hogy a Pál nevével fémjelzett teológia tulajdonképpen a tanítványok munkásságával kezdődik el. Jézus a húsvét utáni (galileai) mesterkurzuson sem tudta „megnyitni az értelmüket”. Mondandója szemléltetésére akkor is idézett az Írásokból, amit a tanítványok az üdvtörténet kontinuitásaként fogtak fel. Innen erednek az egyszerű fiatalemberek teológiai spekulációi, amit az evangéliumok szerkesztői továbbfejlesztettek. Már maga Péter is ezen a nem létező kontinuitáson munkálkodik (vö. ApCsel 2,14–36), s eme tervszerű folyamatosság miatt „hozták össze” a Bemerítőt Jézussal.

Tények, feltételezések és kérdések Pállal kapcsolatban

Tények:

- István mártírhalálakor még nem számít nagykorúnak. Az ifjú Saul így csak a megkövezők kaftánjait őrizhette (vö. ApCsel 7,58b). Egyes fordítások jelzik is, hogy csupán „egyetértési joga” volt (8,1).
- Saul így „aznap” még semmiképpen sem kezdhetett neki az eklézsia üldözésének (8,1b), csak bizonyos kivárási idő után.
- Mivel az apostolok nem rögtön kezdték meg áldásos tevékenységeiket, hanem csak a húsvétól számított 50. napon (2,1), és az eseményeknek Istvánig, illetve Saul damaszkuszi útjáig is el kellett jutniuk, a Jézussal való állítólagos találkozásra csak hónapokkal a mennybemenetel után kerülhetett sor. Ez kizárja a fizikai összefutást.
- A leírás szerint Saul *nem maga jött rá arra*, hogy Jézus Isten fia volt (mint például Péter, Tamás és Nikodémus); ezt az információt szinte beléje verték ! Ez a magatartás sem az Atyára, sem elsőszülött Fiára nem jellemző...

- Pált ott és akkor nem „tölthette el” a szent Szellem, mert az egy viszonylag hosszú *folyamat* eredménye.
- Pál nem világosodott meg, nem is használja az ezzel kapcsolatos jézusi ígétet és képeket.
- Pál nem született újjá, mert nem kezdett el *legelőről* átgondolni mindent, ő inkább összhangba akarta hozni a júdaizmust és a kereszténységet.
- Pál nem tért más felismerésre a világot illetően, ellenkezőleg: rendre a világgal példálózik (pl. Róm 1,20).
- Nem kapott Fiúi kinyilatkoztatást (mint Jézus), így az ő teológiájából éppúgy hiányzik a kinyilatkoztatás fogalma és tartalma, mint Mózeséből.
- Nem tudja, hogy mi az örömhír, sem azt, hogy hol van a „királyság”!
- Pál nem „vette” Jézus felszólítását (*Legyetek olyanok, mint én !*), és nem is buzdított senkit a Fiú követésére!
- Nem a mester és tanítvány viszonylatában oktatott, mint Jézus.
- Nem hitt a közvetlen istenkapcsolat lehetőségében, ahogy Mózes sem.
- Nem kereső (gondolkodó) ember volt, hanem „karizmatikus”.
- A többi apostol általi elismerése kétes értékű, mert értetlenségük miatt azok nem tudták „levizsgáztatni”.
- Nem teljesítette az apostollá levés jézusi feltételét: „Ha tanúskodtok tetteimről és szavaimról, akkor...” (vö. Lk 24,49). Az Emberfi csak az ilyen magatartást tanúsítóknak tudja elküldeni a szent Szellemet.
- Pál, ha akarta volna, akkor se tudta volna jobban összekutyulni az Emberfi tanítását. Ha öntudatlanul is, de a Sátán malmára hajtotta a vizet.

Feltételezések:

- Pál másodkézből (a zsidóktól, illetve üldözötteitől) hallotta Jézus (töredékes) tanításait, s azok túlnyomó részét félreértette, ill. úgy vélte, hogy (egyedül) ő az, aki felfogta a lényegét.
- Pál lelkében büntudat, bizonytalanság és félelem bújkált.
- Pálnak fogalma sem volt arról, hogy miféle gyümölcsöt kéne teremnie, mit is kéne learatnia (vö. Mk 4,26–9; Jn 4,34–8; Tm 20.), ő az általa létrehozott gyülekezeteket tekintette „gyümölcsnek” – tehát egy saját magán kívül felépített ingatag valamit – és nem az életre nemzhető Pneumáját.
- Pál Jézus nevével és nem nevében tette azt, amit tett. Mumusnak használta a Krisztust!
- Pál csupán olyan kinyilatkoztatást „kapott”, mint Mózes; a jó ügy érdekében *csinált egyet*, hogy higgyenek benne. Sem ő, sem nagy elődje nem látta az Urat. Az önjelölt mértékadók semmilyen gázságtól sem riadnak vissza, ha „Isten szolgálatáról” van szó. Aki valódi (Fiúi) kinyilatkoztatásban részesül, mint Jézus, az folyton erről beszél, és többször is felvázolja az ahhoz való hozzájutás útját és módját, mert azt szeretné, ha mások is kapnának belőle. Kinyilatkoztatásban ugyanis bárki részesülhet, hiszen mindenki „a közösségből” kap, bár egyéni és személyre szabott módon. Pál mindig arról beszél, hogy Isten nem személyválogató, de kinyilatkoztatás tekintetében rendre csak a magáéra hivatkozik, másokat nem buzdít annak vételére! Jézus szerint ez a lehetőség mindenki számára fennáll (vö. Tm 89.). Pál szemlátomást elégedett kiváltságos helyzetével, ő ugyan nem kecsegtet senkit királyi trónszékekkel (vö. Mt 19,28).
- Pál nem részesült kinyilatkoztatásban, hiszen a megvilágosodott személy mindent átlát (vö. Tm 1.), ill. minden tudást megkap (Jn 3,31–5), Pál viszont továbbra is csak „tükör által, homályosan” lát, ismeretei „töredékesek” (1Kor 13,12).
- Mivel Pál valójában nem volt szomjas (vö. Tm 75.), s ezért nem is ivott Jézus szájából (vö. Tm 109.), nem jelenttetett ki neki semmi.

Kérdések:

- Vajon Pál a Sátán alattvalója volt ?
- Honnan jött rá Saul arra, hogy Jézus (mégis) Isten fia ?
- Ő hogyan minősíti magát ?
- Mi az az egyetlen dolog, amivel szolgálni lehet Istent ?
- Mit kell cselekednünk Jézus emlékezetére ?

Ami biztosan kijelenthető

Saul nem volt a Sátán alattvalója, mert az események nem indokolták, hogy Evilág Ura „kézivezérléssel” is beleavatkozzon a dolgokba. A Tizenkettő Pál nélkül is megalapította volna a keresztény vallást; istenné tette volna az Emberfit; megteremtette volna a szentháromság dogmáját; kihirdette volna az új (kollektív) szövetséget; és kimutatta volna a mózesi üdvtörténet folytonosságát. Pál, egyfajta „karizmatikus katalizátorként” csak felgyorsította ezt a folyamatot, saját tanait is hozzácsapva. Magyarán: a Tizenkettő a címzetes apostol nélkül is „átállította volna a váltókat”, lassabban ugyan, de egészen biztosan (vö. Tm 11.).

Jézus nem választotta volna tanítványának és későbbi apostolának Pált, mert sem írástudókat, sem farizeusokat nem hívott, tudniillik ezek az „igazságosok” és „egészségesek” már az első körben kiestek (vö. Tm 64., Mt 22,1–10; Lk 14,15–24). Az Emberfinék az utcáról kellett válogatnia, vámosok, cédák és más bűnösök közül. Saul viszont a gazdag ifjúhoz hasonló „mintazsidó” volt, aki formális tekintélyekre hallgatott. Jézus nem ment volna vele sokra, ahogy más, „benne hívó” zsidókkal se ment (vö. Jn 8,31–59) !

Pál, Mózeshez és Bemertő Jánoshoz hasonlóan, *önjelölt mértékadó* volt, aki saját magát hatalmazta fel. „Felkentségét” később a hívei erősítették meg, jól illusztrálva, hogy ez a fajta felhatalmazás „emberektől van”. Nemcsak a világtalanok kapaszkodnak a vakokba, de a vakok is a világtalanokba !... Pál a kezdet kezdetén egy nímanggal – Ananiással – hitelesíttette magát...

Pál, nem tagadva meg *vallási fanatikus* mivoltát, egészen különleges üdvtörténeti státust biztosított magának. Őt közvetlenül Isten helyezte a pozíciójába, őt nem ember tette apostollá. Ő Isten választottja, sőt rabszolgája (ez teljes lelkületi azonosságra utal !), noha ilyen címek csak Jézust illetik meg. Olvassuk csak el figyelmesen: milyen „feladót” ír levelei élére !

Pál nem következtetések levonásával – eszének használatával – definiálta Jézust (ez esetben rájött volna arra, hogy Isten emberi fia volt), hanem *hittel*, melyet üdvtörténeti spekulációi szültek. Jézus „Istennek bizonyulása” kapóra jött az emberek előtti dicsőséget kereső Saul számára, mert így ő léphetett az Emberfi helyére. Ez az (öt–meg–nem–illető) státus ráadásul „cselekvési programot” is kínált az ambíciózus fiatalember számára: „ő fogja nevetet a nemzetek, királyok és Izráel fiai elé vinni” (ApCsel 9,15), ami megint csak nem az ő asztala volt. Kinyilatkoztatásokat nélkülöző papi líráján el lehetett aludni... (ApCsel 20,7–9a).

Pál viszont csak úgy kerülhetett automatikusan (és észrevétlenül) Jézus helyére, ha megérteti az emberekkel, hogy őt maga Isten nevezte ki oda. *Ezt a „tényt”* kürtölte világgá a csodálatos látomás zsidó szimbólumaival a biblikus műveltséggel rendelkező ifjú írástudó. Nemhiába ült a híres Gamálieel lábánál: ez egyszerű és hatásos magyarázatnak bizonyult a tömeg előtt. Elvégre nem hívhatott félre külön-külön mindenkit, hogy „önkritikát gyakoroljon”.

A Tizenkettő pedig kétszeresen sem volt abban a helyzetben, hogy kétségbe vonja az állítását. Egyrészt a feltámadás tanúiként hihetőnek vélték Jézus felbukkanását, másrészt ők maguk is biblikus szimbólumokkal értették meg az emberekkel, hogy a szent Szellem már leszállt rájuk (vö. ApCsel 2,1–3). Ők hitték, hogy már birtokolják a Lelket, de ezt másoknak is tudniuk kellett...

Mózes – a származása miatt –, Egyiptomban sosem lehetett volna király, de a héberek (= jööttment, keverék nép) élén igen ! Pál, Mózeshez hasonlóan, *meglovagolta a kínálkozó alkalmat*, és a zsidó szektából új vallást és új népet kovácsolt. Megteremtette a júdaizmus jogutódját, s ezzel *egész Izráelt maga alá gyűrte*. Bizonyára azt hitte, hogy ezzel Istennek tesz szolgálatot, de azért saját ambícióinak is sikerült megfelelnie... Ebből a szempontból nézve ama bizonyos „pálfordulás” nem is volt olyan nagy !

Pál, és a mai papok lelkülete

Isten csak a fiait tudja nyilvános működéssel megbízni. Az ember számára az egyetlen lehetséges szolgálat ennek a küldetésnek az elvállalása. Minden más egyházi hivatás messze alulmúlja ezt. Következésképpen a keresőknek csak a Fiúvá/Leánnyá válás lehet a célja. Jézus barátot és ellenséget is az ő követésére buzdított. Az evangélium igazi hirdetése ugyanis annak *megvalósításával és szemléltetésével* egyenlő. A közvetlen istenkapcsolatot mindenáron ki kell alakítani, hiszen ez egyéni megmentődésünk (vö. Tm 71.) és országbeli használhatóságunk közös záloga !

Pál nagy bűne az, hogy atyai felhatalmazás nélkül működött, s ebben a vétékben osztozik minden „hivatásos mértékadóval”. Őbenne is csak az munkált, ami egy mai ambiciózus kispapban.

Aki ugyanis a papi hivatásra készül, az:

1. Eleve lemond a Fiúvá levésről.
2. Feljebbvalói zsebébe helyezi a lelkiismeretét.
3. *Mások számára* akar létrehozni valamit.
4. Csak közvetítő akar lenni Isten és az emberek között.
5. Szívesen végez félmunkát. (Én csak vetek, majd mások aratnak.)
6. A nem létező (kollektív) üdvtörténet folyamába akar beleállni.
7. „Szent kísérleteket” végez, mások bőrére.
8. Építeni akarja az építhetlent.
9. Elődei tudásával kívánja felvértezni magát.
10. A saját nevében áll az emberek elé (vö. Jn 5,43).
11. Elrejti a tudás kulcsát (vö. Tm 38.).
12. Elijeszti a barmokat a jászoltól (vö. Tm 103.).

Egy „függetlenített mértékadó” nem keresi az Istennél található dicsőséget, s így nem is részesülhet abban (vö. Jn 5,41–44). Azért nem képes élni a nagy lehetőséggel, mert *nem tudja*, hogy az számára is fennáll. Beéri a közvetítői szerep kínálta előnyökkel: az emberek tiszteletével, és az „istenes” ténykedéssel járó *túlvilági* jutalommal.

Pál is a majdani, „hervadhatatlan koszorúért” futott, s nem az immanens királyságért, holott utóbbival ő is, és a világ is jobban járt volna. Hiába, ha egy vallási fanatikus *úgy érzi*, hogy valamivel szolgálatot tehet Istennek, akkor semmi sem állíthatja meg... Ha a mai „építők” szeretnék előre látni az „eredményeiket”, akkor elég, ha a páli, anti-Krisztusi életműre tekintenek !

Jézus keresése az apostoli levelekben

Előszó

A cím láttán azonnal felmerül a kérdés, hogy vajon a szóban forgó iratok alkalmasak-e az ilyen jellegű vizsgálatra. Lehet-e bennük olyasmi, ami összhangban áll az Emberfi szellemiségével? Mit hozhatott össze az a „hitetlen és elfajult nemzedék” (vö. Mt 17,17), melyet – kishitőségük miatt – „hordozni” volt kénytelen? A feltámadással megkoronázott Nyilvános Működés az ő viszonylatukban nem járt eredménnyel, hiszen még a mennybemenetelkor is a régi nótát fűjják (vö. ApCsel 1,6).

A Tábor-hegyi sikertelen meggyőzési kísérlet után Jézus már nem magyaráz nekik ebben a témában. Ezt követőleg már csak tetteivel és jelképes cselekedeteivel (Mt 21,1–7) demonstrálja, hogy *az ő országa nem innen való, s ezért ő nem az a várva-várt politikai messiás, „csak” az igazi Szabadító.*

Az őskeresztények – Pállal az élen – mégis a legközelebbi jövőben várták „Izráel helyreállítását”, amelyet Jézus második eljövételével, és a világvégével kapcsolatos össze. Hiába kezdte azzal, hogy *nincs mire várni* (Mt 4,17), s hiába mondta, hogy *nem szabad várni* (vö. Tm 114.), a tanítványok gondolkodását a júdaizmus ősi várakozása határozta meg.

Az apostolok nem fogták fel, hogy a Messiás bennük jön el (vö. Tm 2.), s hogy a világ a fejükben fog összeomlani (vö. Tm 112.), s azt sem, hogy ezen „események” időpontja rajtuk fordul. Jézus a Templom lerombolásán a hagyományos (geocentrikus és emberközpontú) isten- és világgép felszámolódását értette, mely *az egyéni és kereső gondolkodás* logikus következménye (vö. Tm 1.). E más felismerésre térés szempontjából teljesen közömbös, hogy Jeruzsálem éppen romokban hever-e.

A távozó Emberfi természetesen tisztában volt azzal, hogy tanítványai még nem alkalmasak művének folytatására. Ezért aztán a szent Szellemben való elmerülésre bízta őket, nyomatékozva, hogy csak a teljes megvilágosodásuk után léphetnek a világ színpadára. A Mester tehát ismét gondolkodásra inspirált, mint mindig, a Tizenkettő azonban nem várta meg „a Magasságból jövő hatalomba való beöltöztetést” (vö. Lk 24,49), hanem működni kezdtek a saját szakállukra. Ezt a bajt egy önjelölt apostol is tetézte, Pál személyében.

A szóban forgó *hatalom* persze a tudás hatalma (vö. Jn 3,11–3; 3,31–5). Isten csak a logikusan gondolkodó embernek tud adni valamit (vö. Tm 89.), s ez a „valami” az Igazság Lelke, a szent Szellem, mely nem kívülről-felülről érkezik, hanem az ember belsejéből tör fel (vö. Jn 7,37–9; Tm 12.). Kizárólag ezt (vö. Lk 11,9–13) tudja adni az Atya, *ha kérjük tőle* (Mt 7,7). Ezt a szent Lelket „káromolni” is lehet: mindig ezt tesszük, ha nem vagyunk hajlandók logikusan gondolkodni.

Nyilvánvaló, hogy az apostoloknak ugyanazt az utat kellett volna bejárniuk, mint az egykori názáreti építőmesternek: keresni a választ a végső kérdésekre, egészen a találgásig (vö. Tm1.). Ezt meg is mondta nekik: „*Amiképpen* engem küldött el az Atya, *úgy* küldelek el én is titeket” (Jn 20,21). A szűk kapu mindenki számára nyitva áll, de csak a szoros úton közelíthető meg! (Mt 7,13–4). A tanítványok szem- és fültanúi voltak Jézus tetteinek, aki személyre szólóan is tanította őket, *mégsem* fogták fel a lényegét.

Pál, ha akart volna, akkor se tanulhatott volna tőlük nagyon sokat (vö. Gal 2,6). A korai logion-gyűjteményekhez valószínűleg nem jutott hozzá, és feltehetően egyetlen evangélium se került a kezébe, hacsak nem utólag. Jézus egyes mondásairól elsősorban az üldözőttei „tájékoztathatták” őt, az így szerzett ismereteit pedig intuitív teológiájával egészítette ki.

Raadásul ott hirdette az örömmüzenetet, „ahol a Krisztus nevét még nem említették” (Róm 15,20), tehát senki sem igazíthatta őt helyre... Péterrel három év elteltével beszél először, aztán csak 14 év múlva (!) kerül sor újabb jeruzsálemi látogatásra (Gal 1,10–2,1). Ekkor azonban már nagy mellénnyel érkeznek, és az erő pozíciójából tárgyal (vö. Gal 2,1–14). Több oka is volt tehát annak, hogy homályban maradt előtte, hogy *hol* van a királyság, s hogy *mi* is az (egy bennünk lévő lehetőség, vö. Tm 71.).

A katolikus levelek témái nagymértékben hasonlítanak a Pál által elővezetettekhez. Ez azért van így, mert az apostoli és a páli teológia ugyanazon a két fő pilléren áll... Az isteni kinyilatkoztatást hordozó Igék helyett a júdaizmusra és az üdv történeti kontinuitásra építenek. Magyarán: visszacsúsznak a mózesi hagyományokhoz, amint azt az Emberfi előre megjósolta... (vö. Tm 11.). Az újszövetségi iratokban hemzsegnek az ószövetségi utalások, egy nem létező folyamatosságot bizonyítandó.

Jézus is gyakran visszanyúlt az Írásokhoz, de csak azért, hogy a maga (merőben új) mondanivalóit szemléltesse. Ő egyáltalán nem vállalt közösséget a júdaizmus eszméivel és gyakorlatával, ahogy egyetlen más vallással sem, hiszen a földi vallások mind geocentrikusak és emberközpontúak. A Törvény egy rossz isten- és világkép talaján áll, következésképpen a más felismerésre (helyes szemléletre) tért ember *együtt rombolja le a kettőt*, vagyis az egész Építményt (vö. Mt 5,17–20; Tm 72.).

Jézustól mi sem állhatott távolabb, mint az, hogy egy egyházhhoz hasonló szervezetet hozzon létre, mely jogfolytonos a régivel. Az *ő eklézsiája* nem eklézsia, mert nincs közös vonása egyetlen intézménnyel sem. Péterben a gondolkodási képességet magasztalta fel, ugyanis a logika kösziklája az egyetlen, amire Isten és ember is építhet. A szoros úton csak egyesével lehet járni, a szűk kapu az egyénnek tárul ki (vö. Mt 7,13–4).

Simon Péter *ott és akkor* ígéretes alanyak bizonyult, ahogy máshol és máskor Tamás is (vö. Tm 12.). János – a saját evangéliumában – kedvenc tanítvány, és Júdás is azt állítja, hogy ő állt a legközelebb a Mesterhez. Nyilván folytathatnánk a sort, csak hát kevés evangélium maradt fenn... A megdicsért tanítványokat azonban alkalomadtán le is szidják, végsősoron pedig csalódást okoznak, nem utolsósorban a leveleikkel.

Egy kis statisztika: a két péteri levélben mindössze egy jézusi logion van (2Pét 3,10), Jakab is csak egyet jegyez (5,12), Júdás (Tádé) pedig egyet sem, ahogy a második és harmadik János-levél se. János első levele menti meg a renomét: 14 ígét hoz, köztük hat olyat, ami sehol máshol nem szerepel! Pál is csak a Rómaiakhoz írt levélben remekel: 10 Jézusra valló ígét hoz, a 2Kor-ban 4, az 1Tessz-ben 3, az 1Kor és 1Tim-ben 2–2 található; a Gal, Ef, Kol, Tit és Héber már csak egyet-egyed hordoz; a Fil, 2Tessz, 2Tim és Filem pedig egyet sem.

Az apostol ezeket az Igéket csak másoktól hallhatta, olyan egyszerű emberektől, akik tanúi voltak az eseményeknek, vagy beszéltek a fültanúkkal. Ha komplett logiongyűjteményt olvasott volna, akkor nyilván több mondásra is hivatkozik a leveleiben... Mégsem jelenthetjük ki, hogy „önhibáján kívül volt tájékozatlan”, hiszen kezdettől fogva nem kereste a Tizenkettő társaságát. Rajtuk keresztül hozzájuthatott volna valamelyik ősevangéliumhoz, talán még a Szellemi Hagyatékhoz is!

Az elhangzott (és később le is írt) jézusi szövegekből sajnos maguk a tanítványok is rossz következtetéseket vontak le... Így aztán az apostoli levelekben található Igéket helytelen fejtegetések keretezik. Ez azért is tragikus, mert az utókor gyakorlatilag egy szinten kezeli ezeket az iratokat az evangéliumokkal. Ez nagy hiba, hiszen a szűkebb értelemben vett Örömhír az Emberfi velős kijelentéseivel azonos. Egy írásmű tehát akkor tekinthető evangéliumnak, ha a benne szereplő mondásokat helyesen értelmezik.

Az apostoli s a páli teológia kart karba öltve jár: mindkettő kezdettől fogva a nem létező „üdv történeti kontinuitás” tévútján halad. A Tizenkettő és Pál is a zsidóság mesebeli messiását véli felfedezni Jézusban, noha annak állítólagos eljövetele *nem szerves része az eredeti júdaizmusnak*. Az akkoriban küszöbönálló hitt világvége az Emberfi státusának fel-nem-ismeréséből és szavainak félreértéséből fakadt!

Az egykori názáreti ács kénytelen volt „rossz emberanyaggal” dolgozni, hiszen vérszerinti hozzátartozói (vö. Jn 7,1–9) és az általa kiszemelték is (vö. Tm 64.) visszautasították a meghívását, a jeruzsálemi mértékadók (vö. Mt 23,37–9) pedig szóba sem álltak vele. (Ez az utóbbi szöveg többszöri megkeresésre utal!) Bemérető János se vette őt komolyan...

Jézus tudatos tanítványválasztási gyakorlata megkérdőjelezi Mátyás és Pál apostoli státusát. Sem a sorshúzásos módszer (vö. ApCsel 1,15–26), sem az önjelöltség nem képesít az örömhír terjesztésére, hiszen azt nemcsak hirdetni, hanem demonstrálni is kell (Tm 13.). A Tizenkettő sajnos olyan személyek köré gyűlt, akik valósággal megtestesítik a júdaizmust. De hát ezt Jézus előre megjósolta (vö. Tm 11.).

Szellemi Hagyatékát nem ok nélkül diktálta le Tamásnak: ily módon is gondoskodni akart az utókor keresőiről (vö. Jn 10,16), akiket már nem feltétlenül határoznak meg az „üdv történeti előzmények”. Egyébként az apostoli levelek Igéi – párhuzamaik révén – megerősítik a Tamás–evangélium hitelességét. Ez a komplett logion–gyűjtemény minden fontos jézusi mondást tartalmaz, erre a szerző személye a garancia...

A levelek jézusi tartalmai

Róm 2,28–9

Mert nem az a zsidó, aki szemnek láthatóan az, és nem az a körülmetélés, amely a húson látható, hanem az számít zsidónak, aki rejtett mivoltában zsidó, és a szív körülmetélése az igazi körülmetélés, amely szellemben, nem betűben történik, és amelynek magasztalása nem emberektől származik, hanem Istentől.

(vö. Tm 52., 62., Mt 6,1–4; Jn 6,63a)

Róm 6,15–23

De hála legyen Istennek, hogy csak voltatok a vétek rabszolgái, ám szívből engedelmesskedtetek *a tudomány amaz alakjának, amelyre rendelve vagytok*.^{*} Miután megszabadultatok a vétektől, az igazságosság rabszolgáivá lettetek.

(vö. Jn 8,31–6; Lk 4,18–21; Isz 57/129)

^{*} Tudniillik: a Fiú mindent-átlátásra, a valóság felismerésére. Ez képesít a *végleges* megszabadulásra.

Róm 8,5–8

A húshoz igazodók ugyanis a hús dolgain jártatják az eszüket, de a szellemhez igazodók a szellem dolgain. A hús észjárása viszont a halálra visz, a szellem észjárása ellenben életre és békességre. (vö. Jn 3,6)

Róm 8,13

Ha ugyanis a hús kívánata szerint éltek, meg kell halnotok. De ha a szellemmel megölte az, amit a hús művel, élni fogtok. (vö. Mt 7,19; Tm 10.)

Róm 8,28

Tudjuk, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden összedolgozik a javukra. (vö. Tm 89.)

Róm 10,17

A hit tehát az Ige hallásából támad, a hallás pedig a Krisztus beszédén át. (vö. Tm 109.)

Róm 12,20–1

Ne győzzön le a gonosz (ti. a benned elhatalmasodó), inkább jóval (= helyes módszerekkel) győzd le a gonoszt! (vö. Mt 5,38–41; Isz 50/65; Tm 6.)

Róm 13,7

Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok, akinek adóval, az adót, akinek vámmal, a vámot, akinek (isten-) félelemmel, annak az (isten-) félelmet, akinek tiszteletadással, annak a tiszteletadást.^{*} (vö. Tm 101.)

^{*} Pál nem tudja, de itt a Jézus szavainak való hitelt adásról van szó!

Róm 14,12

Következőleg közölünk mindenki maga fog számot adni magáról Istennek.
(vö. Mt 7,1-5; Tm 24., 25.)

Róm 14,17

Az Isten királysága nem evés és ivás, hanem a szent Szellemben található igazságosság, békesség és öröm. (vö. Lk 17,20; Tm 2.)

1Kor 2,9

Amit szem nem látott és fül nem hallott, ami emberi szívben fel nem ötlött, azt készítette Isten az őt szeretőknek. (vö. Tm 16.)

1Kor 15,50

...mert hús és vér Isten királyságát nem örökölheti. (vö. Jn 3,6; Tm 113.)

2Kor 3,6c

...a betű megöl, a szellem ellenben megelevenít. (vö. Mt 5,17-20)

2Kor 4,4

...akikben e kor istene [!] vakká tette a hitetlen gondolkodást... (vö. Jn 8,41-7)

2Kor 4,6

Mert Isten volt az, aki azt mondta, hogy a sötétségből fény ragyogjon elő, aki szívünkben is világosságot gyűjtött annak a dicsőséges felismerésnek sugároztatására, amely Istennek a Krisztus orcáján megjelenő fénye. (vö. Tm 23., 49., 78., 84.)

2Kor 4,18

...kik nem a láthatókon tartjuk szemünket, hanem a láthatatlanokon. A láthatók tudniillik ideigtartók, a láthatatlanok pedig örökkévalók. (vö. Tm 14., 16.)

Gal 6,8

Aki a hús világába vet, saját húsából fog romlást aratni, aki ellenben a Szellembe vet, a Szellemből fog örök életet aratni. (vö. Jn 3,6; 6,63; Tm 113.)

Ef 2,14-6

Mert ő a mi békességünk, aki a kettőt eggyé tette, s azzal, hogy az ellenségeskedést, ezt az elválasztó közfalat saját húsában lebontotta, a parancsolatoknak rendletekben adott törvényét hatályon kívül helyezte, hogy *magában a kettőt egy új emberré teremtse* azzal, hogy békességet csinál, s mindkettőt egy testbe foglalva a kereszten át kiengeszteli Istennel, miután önmagában az ellenségeskedést megölte.

(vö. Tm 47., 107., Jn 14,27; Mt 5,9)

Kol 3,2

Eszetek a fenn lévőkön járjon, ne a földön levőkön. (vö. Jn 3,3; 3,7)

1Tessz 5,1-6

Az időtartamok és időpontok felől pedig nem szükséges nektek írunk, testvéreinknek, hiszen magatok pontosan tudjátok, hogy az Úr napja* úgy jön el, mint tolvaj szokott éjjel, olyankor, amikor azt beszéljük majd: Békesség, biztonság! – hirtelen tör rájuk a veszedelem, mint ahogy a fájdalom tör a terhes asszonyra, s nem menekülhetnek.

(vö. Jn 16,16–23; Tm 20., 36.)

* Jézus második eljövételéről van szó, mely bennünk fog végbemenni, *szinte észrevétlenül, váratlanul és feltartóztathatatlanul* (lásd a Mt 91. a – k logionokat is!). Pál – az öskeresztényekkel együtt – a világvégére (= a Föld megsemmisülésére) gondol, mert egyáltalán nem érti az Emberfit.

1Tessz 5,15a

Vigyázzatok, hogy valaki gonoszért gonosszal ne fizessen. (vö. Mt 5,39–41; Isz 50/65)

1Tim 1,15a

Megbízható és elfogadásra mindenképpen méltó az az ige, hogy a Krisztus Jézus vétkeket* menteni jött a világra. (vö. Mt 9,12–3)

* vétkesek = akik nem gondolják magukról azt, hogy tiszták és egészségesek, így igénylik az Orvost.

1Tim 4,8

A testtel folytatott gyakorlásnak kevés a haszna, az istenfélelem ellenben mindenre hasznos, mert mind a mostani, mind a következő élet ígérete benne van.

(vö. Jn 6,63).

Tit 1,15a

A tisztáknak minden tiszta.

(vö. Tm 90., Mt 23,25; Lk 11,39; Isz 80/50,2; 109/53,1–3; 114/61)

Héb 1,3a

A Fiú a dicsőség kisugárzása, az Istenben az ő lényének kimetszett képe.

(vö. Tm 78., 84.)

Jak 5,12

...ne esküdjete testvéreim se az égre, se a földre, sem más valami esküvéssel, hanem a ti igenetek igen legyen, és a nemetek nem, hogy ítélet alá ne essetek.

(vö. Mt 5,33–7)

2Pét 3,10

Úgy fog eljönni majd az Úrnak napja, mint egy tolvaj. (vö. Mt 24,42–4; Tm 97., 98.)

1Ján 2,15-6

Ne szeressétek a világot, se a világban levőket. Ha valaki a világot szereti, az Atya szeretése nincs meg benne, mert minden, ami a világban van, a hús kívánsága, a szem kívánsága, kérkedő életforma, nem az Atyából, hanem a világból való.

(vö. Tm 26.; Isz 134/35; 139/41; 142/193; 143/162; 151/48; Jn 7,7)

1Ján 3,8a

Aki a vétket teszi, a vádlóból való, mert a vádló vétkezik kezdettől fogva.
(vö. Jn 8,38–47)

1Ján 3,8b

Avégett lett láthatóvá az Isten Fia, hogy lebontsa a vádló munkáit.
(vö. Tm 72., 112.; Isz 183/62; Mt 26,61; Mk 13,2; 14,58; 15,29; Jn 2,19; ApCsel 6,14)

1Ján 3,9

Képtelen mindenki a vétkezésre, aki Istenből született, mert az Isten magva benne marad. Nem is képes vétkezni, mert Istenből született. (vö. Jn 8,45–7)

1Ján 3,13

Ne csodálkozzatok azon testvéreim, hogy a világ gyűlöl titeket.
(vö. Jn 7,7; 8,23; 8,40; 13,16; 15,18–25)

1Ján 3,23a

Az az ő rendelkezése, hogy higgyünk Fiának. (vö. Jn 6,29)

1Ján 3,24a

Ha valaki megőrzi az ő rendelkezéseit, benne marad, és ő is megmarad az ilyenben.
(vö. Tm 109., Jn 13,20; 15,1–17)

1Ján 3,24b

Arról ismerjük meg, hogy bennünk marad, arról a Szellemről, akit nekünk adott.
(vö. Jn 14,15–21)

1Ján 4,17b

Mert amilyen az ő helyzete, olyan a mi helyzetünk is ebben a világban.
(vö. Jn 15,18–25)

1Ján 5,12

Akié a Fiú, azé az élet. Akinél nincs az Isten Fia, annak nincs élete.
(vö. Jn 6,53–8; 8,31–6; 10,9; 11,25; 12,26; 14,6; Mt 7,19; Tm 107., 109.)

1Ján 5,18

Tudjuk, hogy senki sem vétkezik, aki Istenből született. Ellenkezőleg: azt, aki Istenből született, megőrzi Ő, és a rossz nem érinti.

1Ján 5,19

Tudjuk, hogy Istenből valók vagyunk, és hogy az egész világ a rosszban vesztegel.
(vö. Tm 2.)

1Ján 5,20a

Tudjuk azonban, hogy az Isten Fia hozzánk érkezett, és olyan gondolkodást adott nekünk, mellyel megismerhetjük a valóságosat...

(vö. Tm 1., 2., 3., 4., 43., 89., 95., 109.)

1Ján 5,20b

...és hogy benne vagyunk a valóságosban, az ő Fiában, a Krisztus Jézusban. Ő a valóságos Isten és az örök élet.

(vö. Jn 14,7a; 14,9b; 17,14b; Tm 2., 27., 109.)

**Ezek a kinyilatkoztatásokat tartalmazó Igék
csak Jézustól származhatnak.**

Jézus és a Bemerítő

Az üdvtörténeti kontinuitás érdekében kettejük viszonyát már sokféleképpen beállították. János állítólag rokona, barátja, sőt mestere volt Jézusnak. A Bemerítő elvileg az „ószövetség” és az „újszövetség” határköve, s mint ilyen, összekapcsolja a júdaizmust a kereszténységgel. Nos, ez az az átmenet, ami nem létezik. János hallani sem akart az Örömhírről, s Jézus is elhatárolta magát a Bemerítőtől (vö. Tm 45.).

Ha az olvasó fellapozza a János–evangéliumot, akkor maga is láthatja, hogy az 1,29–34 szintiszta krisztológia, s az is könnyen észrevehető, hogy a 3,27–35 alatti szöveg csupán János szájába van adva. Ez utóbbi hivatkozás mondanivalóit korábban Jézus fogalmazza meg a Jn 3,1–13 alatt. Ha a Bemerítő tudná a szóban forgó dolgokat, akkor ő lenne a Felkent... No de, menjünk sorjában!

Honnan jött Jézus ?

A csodálatos születés története nem feltétlenül krisztológiai konstrukció. A Szentlélektől való fogadás nagy valószínűséggel tanítványi félreértésen alapul. Soha nem szabad megfeledkezni arról, hogy a Tizenkettő az összes lényeges dologban félreértette mesterét.

A János–evangélium is sokszor megerősíti Jézus ember–voltát. Például: „Ismertek is engem, és azt is tudjátok, honnan való vagyok. Mégis (egyszerű galileai lakos voltom ellenére) nem magamtól jöttem...” (Jn 7,28–9). Maga–választotta neve, az „Emberfi” is egyértelművé teszi: Isten emberi fia volt. (E név egyébként a státusát tükrözi.)

A Jn 16,28 önmagában véve könnyen félreérthető: „Eljöttem az Atyától, lejöttem a világba, ismét elhagyom a világot és az Atyához megyek”, de a teljes szövegösszefüggésben (16,1–27) világos. A tanítványok mégis félreértik: „Most végre nyíltan beszélsz (holott Jézus éppen egy körülírással fáradozik), most már tudjuk, hogy mindent tudsz (ha egyszer az Atyától „szálltál le” ide a világba), és terhedre van állandó kérdezősködésünk”.

Így vált Jézus, az Emberfi, saját tanítványai fejében, mennyei Fiúvá. S mivel a szent Szellemről is „nyíltan” beszélt, a Tizenkettőnek ismét téves „Ahá!”-élménye keletkezett. Ezen az alapon alakult ki később a szentháromság dogmája, hiszen a legautentikusabb hagyományra támaszkodhatott.

Az Emberfi azonban egy keresési és találási folyamat betetőzésekor született meg igazán (vö. Tm 102.). Ez az átalakulás nemes tetteket eredményez, amelyek álmélkodást váltanak ki: „Mutasd meg nekünk a helyet, ahol vagy !” (Tm 23.), „Mikor jelented ki magad nekünk? És mikor látunk meg téged?” (Tm 36.), „Ki vagy te, aki ezeket mondd nekünk ?” (Tm 42.).

Jézusról sugárik „a királyság”, s ujjával űzi ki a gonosz lelkeket. Hát ez csodálatos ! Ilyesmit csak Isten fia tehet... Nikodémus is hasonlóképpen vélekedik (Jn 3,2). A tanítványok ezért maradnak mellette: „Uram, kihez mehetnénk ? Örök élet beszédei vannak nálad” (Jn 6,67–9).

Pál – aki nem vándorolt Jézussal – ezekről a hallomásból kapott alapokról indul. Neki (a feltámadás fényében) már természetes, hogy Jézus Isten Egyszülött Fia, mégpedig szentháromságtani értelemben. A Jézusról szóló fals apostoli hagyomány volt a legelső váltoállítás, ezt Pál csak továbbiakkal tetézte. Hallomásokból kellett összeraknia valami értelmeset, s ez „sikerült is” neki.

Isten azért tudta nyilvános működéssel megbízni Jézust, mert az „vette” a kinyilatkoztatását. Az egyetlen lehetséges – Atya–Fiú – szövetségekötésnek a gondolkodás a feltétele. Keresés és találás, zörgetés és ajtónyitás... A názáreti építómester találkozott az Atyával (vö. Tm 14., Mt 5,8; Jn 5,37), aki Felhatalmazottjaként „küldte vissza” őt a világba.

Mikor „jött” ?

Hiába ismernénk Jézus születésének pontos dátumát, ez önmagában nem sokat jelentene. Ő maga is attól a bizonyos újjászületéstől kezdte számolni éveit. Az azt megelőző időszak, a biológiai születés, emberi szülei és korábbi relációi – fivérek és nővérek – semmisen a szemében (vö. Tm 14., 15., 49., 54., 100., 106.).

Témánk szempontjából is csak akkor lenne érdekes születésnapjának ismerete, ha egyúttal azt is tudnánk, hogy a Bemerítő mikor látta meg a napvilágot. (A Lukács-evangélium elbeszélő költeménye ne tévesszen meg senkit, az egy lírai mű... Jézus és János egy korosztályhoz tartozása és a Bemerítő csodálatos születése krisztológiai kellék. A Lukács szerinti örömhír a 3,1-el kezdődik, ahogy Mátéé is. Ez utóbbi evangélium szerkesztője egy hibát is vétett: az 1,6-ban azt írja, hogy Dávid Salamont „az Uriás asszonyától” nemzette. Ez igaz (vö. 2Sám 11,1–12,25), csak kínos, mert így a szent családfába egy házasságtörő aktus is belekerült.

Jézus és János *nagyon rövid ideig* működhetett párhuzamosan, különben senki sem gondolta volna azt, hogy a Bemerítő reinkarnálódott Jézusban (Mt 16,13–4; Mk 8,27–8; Lk 9,18–9). Ezt nemcsak Heródes hitte így, hanem a nép is ! Sokkal valószínűbb, hogy nyilvános működésük között eltelt bizonyos idő, hiszen a reinkarnálódáshoz is idő kell... Mivel Jézus nem akart a Bemerítő örökébe lépni, s nem is volt a kijelölt utódja, felesleges összefüggést keresni János bebörtönzése és Jézus színrelépése között.

Ha Jézus és a Bemerítő egyivásúak lettek volna, akkor János a teofánia után (amit a János-evangélium krisztológus szerkesztője szerint a Bemerítő látott, s nem Jézus !) hanyatt-homlok beáll Jézus tanítványai közé, sőt, ő lett volna az első számú. János éppen azért nem lett Jézus követője, mert nem látott *semmit*. Sem az égben, sem Jézusban, mint emberben. Nagyon valószínű, hogy visszahőkölt attól az isten- és világképtől, amit a názáreti ács eléje tárt. Jézus pedig úgy nyilatkozott, hogy ő „az Atyánál tanult” (vö. Jn 6,45), tehát nem tartozott a Bemerítő köreihez.

A Jézus keresztelési sikereit hangsúlyozó rész csak okos bevezetője egy nagy szerkesztői csalásnak, nevezetesen annak, amikor egy jézusi szöveget János szájába adnak (Jn 3,22–35). A „sugalmazott” krisztológus ügyetlenségében egy nyomot is hagyott maga után; a 24. verset. Ha ugyanis azt nem szűrja be (majd-elfelejtetem-alapon), akkor kiderül, hogy Jézus és János rivalizálása – mese.

A szöveg szerint Jézus is Júdeában, tehát János közelében keresztelt. (Ha ez igaz, akkor csakis „tűzzel” [vö. Tm 9., 15., 83.] keresztelhetett, vagyis ő nem vízbe, hanem értelemben merített.) Ha tehát a sokaság Jánost mellőzve hozzá tódult, akkor ugyanez a néptömeg hogyan hihette, hogy Jézus a Bemerítő reinkarnációja? Hiszen ők választottak a kettő közül... Nem, nem, itt Jézust akarták nagyobbítani, Jánost pedig kisebbiteni. Erre tulajdonképpen nincs szükség, hiszen Jézus is egyértelművé tette a köztük lévő különbséget (vö. Tm 45., Jn 3,3–7).

Számunkra sokkal fontosabb kérdés, hogy mennyi idő telt el Jézus vízkeresztése (feltéve, hogy egyáltalán volt ilyen) és a nyilvánosság elé lépése között. A Lk 3,23 szerint Jézus harmincéves kora körül kezdte meg működését, a Jn 8,57-ben viszont egy ötvenéves emberhez hasonlítják a *szemtanúk*. Az evangéliumokból kb. 3,5 év nyilvános működés következtethető ki, vagyis Jézus 43 éves kora körül léphetett színre. A vízkeresztés és a nyilvános működés között viszont egy évnél több idő nem telhetett el, különben a nép – s főleg a Bemerítő – elfelejtette volna Jézust. Az „ég megnyílását” se a tömeg, se János nem észlelte, Jézus is csak „a másik szemmel és másik füllel” (vö. Tm 32.) érzékelte.

Jézus tehát legalább 40–42 éves lehetett, mikor elment a Jordánhoz (nem feltétlenül alámerítkezni). Ez azonban már nem tanítványi életkor, ez egy érett ember éveinek a száma. Ebben a korban az embernek már kialakult világnézete van, sőt, saját hitvallása. Teljesen valószínűtlen tehát, hogy tapasztalt ember létére melléje szegődik. Jézus tanítványai is nagyon fiatal emberek voltak, János még nem is volt nagykorú.

Ki is volt „Mária fia” ?

Minden írott örömhír elején felmerül ez a kérdés. A Tamás–evangélium meg is válaszolja: Jézus istenkereső ember volt (vö. Tm 1.). Ilyen ember nagyon kevés van, ezért tűnik a názáreti ács „vallási zseninek”. De vajon mi kell ahhoz, hogy valaki istenkeresővé váljon? Evilág fiai nem lesznek azzá, mert feltalálják magukat a világban, s ezért nem is tagadják meg azt (vö. Tm 111.). Az ilyen emberek el vannak telve a világgal, nem szomjúhoznak Isten után, nekik csak a csalódásaik után van esélyük erre (vö. Tm 27.).

A kereső azonban bőjtől a világgal, és jelentős időt szán az elmélyülésre (vö. Tm 26.). Olyan dolgokról elmélkedik, mint a teremtés, a Mennyország, az angyalok és az Ördög. Rájön arra, hogy Isten ereje a jóságában van, s a jót–teremtésben nyilvánul meg. Mindig a saját Lelkével összhangban cselekszik, ezért tökéletes, s ugyanezért boldog is. Nem varázspálcával, hanem saját magából teremt. Ez a tevékenység a lényege, ezért a teremtés egy soha–meg–nem–szűnő folyamat. Az isteni teremtés produktumai jók és szépek, élettartamuk pedig örök... Ezekből a tényekből aztán következtetéseket von le.

A kereső boldogtalan lény: valamilyen módon s valamiért kivetett személy. Nem képes beilleszkedni az evilági társadalomba, boldogulásának útjában akadályok állnak. Kiválnak, kiválasztódnak, kilöködnek evilág periferiájára. Csak az ilyen ember fogékony a Dolgokra, mert személyesen érdekelt az élet nagy kérdéseinek megválaszolásában. Aki nem érintett Isten ügyében, az nem lesz kereső, s így nem is található.

Jézus, szellemi hagyatékának elején, a legfontosabb kérdéseket válaszolja meg:

- Ki voltam én ? Egy istenkereső ! (Tm 1.).
- Hol van a királyság ? Az ember lelkében ! (Tm 2.).
- Mi kell hozzá ? Újjászületés ! (Tm 3.).
- Hogyan lehetséges ez ? Gondolkodás útján ! (Tm 4.).

A megvilágosodott emberek arról beszélnek, amit tudnak (vö. Jn 3,11), a többiek pedig arról, amit a hivatalos mértékadóktól hallanak. A hiszékenységet felváltó tudás bárki számára elérhető, még akkor is, ha az illető iskolázatlan ember... Mindenki írástudóvá válik, „akit megtanítottak a mennyek királyságára” (Mt 13,52). Jézus, az „autodidakta írástudó” Bemérintő Jánossal is eszmét cserélt, de mikor lement a Jordánhoz, már gyakorlatilag készen állt a Nyilvános Működésre.

Mit csinált Jézus az újjászületése előtt ?

Dolgozott és gondolkodott... Építőmesterként egzisztenciát teremtett magának, például saját háza volt Kapernaumban (vö. Mt 13,1; 13,36; Mk 3,20–35). Negyvenéves korára ez nem volt különösebb teljesítmény... Először feltehetően boldogulni akart a világban, mint minden ember.

A gyermekkori eseményekről szóló lukácsi beszámolók akár igazak is lehetnek. Ezek a történetek kizárólag anyjától, Máriától, származhatnak, aki jóval húsvét után csatlakozott csak a tanítványokhoz. Visszaemlékezéseit tehát már a feltámadás *után* rögzítették, így hát óvatosan kell velük bánnunk.

A különösnek ható sztorik valójában mindennapi történetek, amelyek a legtöbb gyerekkel megeshetnek... Mindig van valaki, aki nagy jövőt jósol a boldog szülőknek (vö. Lk 2,25–35). A 12 éves Jézus pedig már egyáltalán nem gyerek ! Talán már egy év sem kell a barmicvoíg, ami a zsidó nagykorúságot jelenti... A jeruzsálemi forgatagban bizonyára más lurkók is „elvesztek”, ami a jelzett korban, pláne egy fiúnál, egyáltalán nem indokolja a nagy riadalmat (Lk 2,41–52).

A barmicvojára készülő Jézusnak pedig nem saját teológiai nézetei voltak, csak jó „belátásai” (értette, hogy miről van szó), és jó „feleletei” (tehát az előírásoknak megfelelően válaszolt) – Csia Lajos fordításában.

Anna prófétaasszony pedig úgyszólván éjjel-nappal a szent helyen tartózkodott, így több ezer elsősülöttre mondhatott áldást. Az Írás szerint azonban nem is Jézusról beszélt, hanem az Örökkévalóról (vö. Lk 2,38).

Jézus nőtlensége már fontosabb kérdés. Az, hogy valaki negyvenévesen (még) nem házas, elég ritka, de korántsem példátlan dolog... Van, aki nem akar, s van, aki nem tud (úgy és azzal) megnősülni. Jézus esetében is a legkülönfélébb okok foroghattak fenn. Később persze a „királyságért” mondott le a nemiségről, illetve a megvilágosodás oltotta ki benne az ilyen irányú vágyakat (vö. Tm 88., 113.).

Mit tudhatott Jézus a Bemerítőről ?

Annyit hallhatott Jánosról, hogy az (a kortárs álpróféták és hamis messiások ellenpontjaként) nem az apokaliptikus jövővel, hanem *a jelennel* foglalkozik. Magyarán: *a várakozás helyett tenni akar* valamit. Ezért – s nem másért – ment el a Jordánhoz: *meghallgatni* a Bemerítő cselekvési programját. Az, hogy ki-kihez csatlakozik, ekkor még kérdéses volt. Jézus vízkeresztisége csak „köszönési gesztus” lehetett, mert szerinte a bűnöket csak a Lélekben való megmerítkezés törli el (vö. Tm 52.). János dörgedelmeitől egyáltalán nem ijedt meg.

Mit tudhatott a Bemerítő Jézusról ?

Amíg nem beszélgettek egymással, addig semmit... Nem volt az útkészítője, s nem tett róla tanúbizonyságot. Nem látott-hallott semmiféle teofániát. Közös nevező nélkül váltak el. Eszmeckeréjük után mondhatta a tanítványainak, hogy „Íme az Isten báránya, aki elveszi a világ bűneit”, de ezt csak egyféleképpen érthette: nézzétek ezt az isten barmát, állítólag ő fogja megmenteni a világot...

Min botráncozott meg a Bemerítő ?

Jézus totálisan más isten- és világképén, s az ebből fakadó „megigazulási programján”. A názáreti ács (!) felvilágosította arról, hogy az Örökkévaló nem szigorú Bíró-Isten, s nem fogja haragjában elpusztítani a Földet, amit nem is ő teremtett. Közölte vele, hogy az embereket nem ijesztgetésekkel kell rávenni a más felismerésre térésre. Megmagyarázta neki, hogy a világ alapvetően nem azért rossz, mert az emberek bűnös módon élnek. Felhomályosította arról, hogy a társadalmi igazságosság útja járhatatlan (vö. Mt 21,32). Az Atya királyságát és *annak igazságosságát* kell keresni !

Jézus arra is rávilágított, hogy a jeruzsálemi és júdeai gazdag városiakok (a szép ruhákban járók és „palotákban” élők) nem egy állhatatos réteg: arra hajlanak, amerre a szél fúj. Az ilyenek – életmódjuk miatt – képtelenek felismerni az igazságot (vö. Tm 79.). Nem a polgári réteget kell ostromozni, hanem a keresőket tanítani (vö. Tm 53.) !

Miért vallott kudarcot János ?

Mert nem volt olyan isteni felhatalmazása, mint Jézusnak. Ő csak vízbe tudta meríteni az embereket, s nem szent Szellembé. Még prófétának sem mondhatta magát (vö. Jn 1,19–21). János a Messiást várta, az ő útját készítette, az ő eljövételét „sürgette” a munkásságával. A Jeruzsálemből jött vizsgálóbizottságnak indirekt módon – egy Izajás-idézettel – meg is mondta: én az Eljövendő előfutára vagyok.

Jézus Isten fiaként „mutatkozott be” neki, de nézeteivel megbotráncoztatta őt. János már a Jordán partján csalódott Jézusban, míg Júdás csak a nyilvános működés végén. Nem olyan nagy különbség ez... Mindenki a Messiást várta, csak a Bemerítő nem hitte el, hogy Jézus az, a Tizenkettő pedig igen.

Mit tartott Jézus Jánosról ?

Nem rejtette véka alá:

„Bizony azt mondom nektek: Az asszonyok magzatai között nagyobb nem támadt Bemerítő Jánosnál. Ám aki a mennyek királyságában legkisebb, nagyobb nála” (Mt 11,11).

„Azt mondom nektek: Asszonyok szülöttei között nincs nagyobb Jánosnál, de aki legkisebb az Isten királyságában, nagyobb nála” (Lk 7,28).

Jézus mondta: „Ádámától a Bemerítőig az asszonyoktól születettek között nincs kiemelkedőbb, mint János, ezért a szemei nem fognak megtörni. Én pedig azt mondtam: aki közületek kicsiny lesz, megismeri a királyságot, és fölül fog emelkedni Jánoson”
(Tm 45.).

Most az utóbbi logiont fogjuk megfejteni, mert ezt a szöveget Jézus egyenesen erre a célra szánta. Az elemzéshez szükségünk lesz még a Jn 3,3-7 alatti igehelyre, és segítségünkre van a Tm 14., 79. és 86. is. Először lássuk a jézusi terminusok jelentését:

asszonytól született = olyasvalaki, aki nem született újjá szent Szellemből
szemei nem fognak megtörni = emléke „örökké élni fog”
kicsiny lesz = újjászületik

Tegyünk fel néhány kérdést !

1. Mi a közös Ádámban és Jánosban ?
2. János mitől olyan kiemelkedő ?
3. Ha Jánosnál nincs kiemelkedőbb, akkor mindenki egy szinten van ?
4. Mi az értékesebb: az emberektől kapható dicsőség vagy a királyság ?

Válaszoljuk meg őket !

1. Az, ami minden emberben: nem születtek újjá. Ádámától Jánosig mindenki evilágon akart berendezkedni: az ádámí édenkert képe a jánosi „gazdasági kánaánig” vetül. A Bemerítő szociális reformer volt !
2. Attól, hogy ő – a prófétáktól eltérően – minden társadalmi osztályt megszólított, sőt, a *Törvényen kívüliek* (Lk 3,12) és a *bűnösök* számára is volt mondanivalója (vö. Mt 21,31-2). Egész Izráelban gondolkodott, nemcsak a „tisztákban” és „igazakban”. Felismerte, hogy a nemzeti kiválasztottság és a hivatalos szövetség *nem* garantálja Isten jóindulatát (vö. Mt 3,9-10; Lk 3,8-9). Mindenkitől *értékrend-átalakítást* várt el. Tudta, hogy a bemerítés csak jelkép, külsőség: gyümölcsök-tettek nélkül *nem ér semmit*. Elöl járt a jó példával, személy szerint is mindent bevetett, aszkéta módjára élt.
3. Igen. Mindmáig Jézus az egyetlen, aki „felülről” is megszületett. Ő az első és egyszülött Fiú.
4. Természetesen a királyság.

Az Atya királyságába csak újjászületés után lehet bemenni... Tehát, aki már ott tartózkodik, az méretétől függetlenül *nagyobb* az újjá-nem-született kívül maradottnál ! Mindaz, aki „kicsiny lesz” (= újjászületik), még biológiai élete folyamán be fog lépni „Isten országába”, akárcsak Jézus. Ott lesz, ahol ő van ! (vö. Tm 23.).

Mi volt az alapvető hiba Jánosnál ?

Az, hogy evilágot Isten teremtésének gondolta. Nagyjából mindent jónak tartott, egyedül az embert hibáztatta, aki szerinte keresztülhúzza a Teremtő számításait. János tulajdonképpen *szentesíti a világot*, érintetlenül hagyja a társadalom tartópilléreit. Egy földi országban gondolkodott, nem számolt le (magában) a világgal, mint Jézus.

Miért végezték ki a Bemerítőt ?

Mert társadalmi reformer volt, aki forradalmasítani akarta a gazdasági–jogi–közigazgatási rendszert, méghozzá az Úr nevében. Izráelban az ilyesmi beláthatatlan dolgokhoz vezetett volna – a gazdagok, nagyok és hatalmasok szerint. A szegények számára János valóságos népjóléti Szabadító lett volna, hiszen a mózesi törvények értelmében rendszeres és intézményesített adósságelengedésekre, kölcsönfolyósításokra és kárpótlásokra került volna sor (vö. 3Móz 25,8–42).

Ezért fogatta el Heródes a Bemerítőt, aki csak a tömlőben jegyezte meg, hogy a fejedelem mellékesen a magánéletét is rendezhetné. A Saloméának tett esküre való hivatkozás nevetséges és átlátszó dolog. Jánosnak a politikai nézeteiért kellett meghalnia.

Volt-e Jézusnak és Jánosnak közös szövege ?

Nem volt. A Szellemi Hagyaték 115 logionjából csak egy foglalkozik a Bemerítővel és munkásságával, az is „helyretevő” módon. A négy kánoni evangéliumból is csak Máté adja János szájába a jézusi mondatot: „Térjetez új felismerésre, mert itt van közel a mennyek királysága !” (3,2). A Bemerítő eredeti kiáltványa a Mk 1,7–8 alatt olvasható. A „királyság” (értsd: uralkodói lelkiállapot), ill. az „Atya királysága” (az Istennel való összhang) tipikusan jézusi terminológia, János számára idegen és érthetetlen. A Bemerítő „igazi” Messiást várt, nem pedig emberi átlényegülést.

A János–evangélium szerkesztője Jézus ajkáról „lopott” összefüggő szakaszokat ad a Bemerítő szájába, de ilyen messzire ő sem megy. János magyarázhatja a bizonyítványát (Jn 3,27–35), de – és éppen ezért ! – nem hirdetheti a mennyek országának közelségét. Hiszen az (a krisztológus szerkesztő szerint is) a fölötte álló Jézus reszortja !

Felismerte-e János Jézusban a Messiást ?

A Jordán partján még nem, a tömlőben azonban már igen, de csak a Tizenkettő szintjén. A tanítványok biztosak voltak abban, hogy Jézus a Felkent, néhányuk már a meghívása órájában tudta ezt, így pl. András (vö. Jn 1,41), Fülöp (vö. Jn 1,45) és Nátánáél (vö. Jn 1,49). Ez a hitük csak Jézus elfogatásakor ingott meg, de később helyreállt.

Azt, hogy miféle Messiás Jézus, s hogy miképpen mentheti meg őket, azt még a haláluk órájában sem tudták. A Tizenkettő közös életműve az volt, hogy tanúságot tettek az Emberfi szavairól és tetteiről. Az utókor számára ez sorsdöntő dolog, de Jézus sokkal többet várt tőlük. Legalább egyiküknek követnie kellett volna őt – a Fiúságban.

A János–evangélium bevezetője jórészt krisztológia, de értelmes krisztológia. Istentől, a Teremtésről, Isten Világáról és a Teremtményekről (az Atya mennyei fiairól) beszél. A szent Szellemről, a Pneumáról, vagyis a Lélekről. Jézus Emberfivé válásáról, az Ige testté levéséről, arról, hogy valójában a test vált Igévé (vö. Tm 27.) A világosság, az értelem, a *gondolkodás* szerepéről. Az igazi gnózisról, annak tudásáról, hogy valamenynyien az Atya fiai lehetünk, egylényegűségünk okán (vö. Tm 2.).

Ez az evangélium megpróbál utólag rendet rakni a történesekben, s keresi azok okait. Nemegyszer meg is találja ! Így van ez Jézus és a Bemerítő viszonylatában is... A szerkesztő sikere abban rejlik, hogy felismerte: csak *fentről lefelé* lehet megérteni a Dolgokat (vö. Jn 1,1–4). Helyes isten- és világgép hiányában, és a Sátán szerepének tisztázása nélkül nincs esélyünk !

A Jordán partján a Bemerítőnek sem volt esélye a megértésre, szerencsére akadt két értelmes tanítványa, akik közül az egyik András volt, a későbbi apostol. Ők utána-mentek Jézusnak, hogy többet is hallhassanak a témáról. Simont *már ekkor* Petrosz-
nak nevezi a Tanító, mert úgy látja, hogy gondolkodó ember, s erre a kősziklára (a logi-
kára) alapoz.

Jézus és a Bemerítő nyilván hosszasan beszélgetett a folyóparton, s talán nem is kettesben. János mindenképpen közölte tanítványaival a vita témáját és kimenetelét. Ez a téma kizárólag Isten királyságának *holléte* és az örömhír *tartalma* lehetett, s az ebből következő *megmentődés*, egy bizonyos Messiás közreműködésével.

Ha az „Isten báránya” pozitív minősítés lett volna, akkor a Bemerítő *minden* tanítványa azon nyomban átáll Jézushoz. Sőt, ebben az esetben magának Jánosnak kellett volna az élen rohannia. Nem így történt, mert a többség úgy látta, hogy a názáreti ács valóban „egy isten barma”. Csak két ingadozó akadt, akik mesterük lesújtó véleménye ellenére elgondolkodott a szavain. A Bemerítő tehát *nem a tömlőben* botránkozott meg Jézuson, hanem a Jordánnál.

Aztán eljött az az idő is, amikor Jánosnak komolyan fel kellett tennie a számára üdvtörténeti kérdést: „Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?”. A Bemerítő ekkor már nem gúnyolódik, mert Jézus olyan dolgokat művelt, amiknek a híre még a tömlőbe is eljutott. Saját tanítványai referáltak azokról. János döbbenet emlékszik vissza arra, hogy Jézus úgy beszélt az Úrról, mint atyjáról.

A Bemerítő tömlőcbéli őrlődése lehetett a forrása annak a krisztológiai konstrukciónak, melyet „János behódolásaként” tálalnak az evangéliumok. Erről a Bemerítő egyik tanítványa tudósíthatta az utókort. János a következőket mondhatta neki odabent: „Nem én vagyok a Messiás, én csak az ütkészítője voltam. Magam se tudom, hogy miképpen, de látod, eljött... Most már ő vette át a dolgok irányítását. A menyasszony a vőlegényé. A vőlegény barátjában, aki ott áll (ül a tömlőben) és hallgatja (a csodás híreket), nagy örömet kelt, ha a vőlegény szavát (válaszát) hallhatja. Ez az én örömöm teljessé vált. Neki növekednie kell, nekem kisebbé lennem (mert nem ismertem fel idejekorán). Ez a *magyarázkodás* (Jn 3,28–30) tökéletesen beleillik a rács mögötti János szájába.

Jézus egyértelműen megválaszolja neki az „üdvtörténeti” kérdést: „Tehet-e valaki olyan dolgokat, mint én, ha nem Isten fia? S ki más lenne a Messiás, mint az ő Felkentje? Fel kellett volna ismerned az igazságot a Jordán partján... Jó annak, aki nem botránkozik rajtam, mint te, ott és akkor...”

A folyóparti eszmecsere s a Bemerítő kivégzése közötti idő túl rövid volt ahhoz, hogy ebben az időszakban építse fel *magában* „az országot”. Mikor Jánost felkereste, már Fiú volt. Az istengyermekség eléréséhez pedig egy évtizedre is szüksége lehetett.

János elhivatottsága és Jézus felhatalmazottsága

A hivatalos mértékadók Jézus felhatalmazását firtatták, mégpedig fenyegető hangsúllyal. Kérdésük életveszélyes: *milyen* felhatalmazás ez, és *ki adta* azt (Mk 11,27–33). Jézus imígyen válaszol: *Honnan kapott indíttatást* János a bemerítésre (vagyis az össznépi bűnbánatot és megtérést követelésre)?

A vizsgálóbizottság értette is, hogy mire céloz. Azt kérdezi, hogy *igaza volt-e* a Bemerítőnek, *jogosak voltak-e* szociális programjának követelései. Nem hitről van itt szó, hanem *beismerésről*: bizony Jánosnak igaza volt; az elnyomott osztályokat fel kéne szabadítani a terhek alól. Ez „természetesen” nem hangozhatott el, de azt sem mondhatták ki (legalábbis szavakkal nem, csak törvényerejű rendeletekkel), hogy *így van ez jól* (nekünk, gazdagoknak). Akármit is válaszolnak, felzúdul a nép. Ezért mondták (feltehetően piruló lelkiismerettel): nem tudjuk. *Jézus felhatalmazásának kérdése lekerült a napirendről*, mégpedig a néptől való félelem okán.

Jánost az igazságérzete indította arra, hogy bűnbánatot és megtérést követeljen a teokratikus társadalom minden rétegétől. Ez szép dolog volt, de mivel önmagát hatalmazta fel, működése nélkülözötte az égi jóváhagyást. A Bemerítő a saját szakállára tevékenykedett, igaz, a lehető legbecsületesebb módon. Tisztában is volt azzal, hogy őt nem kente fel senki, ezért nem is vallotta magát Krisztusnak (vö. Jn 1,19–21).

A fővárosból leküldött vizsgálóbizottság kérdésére, mely a felhatalmazását firtatta (a jézusi esethez hasonlóan szintén életveszélyes módon), azt válaszolta, hogy ő a Szabadító útkészítője. Valójában csak az akart lenni, noha az Eljövendő sem hatalmazta fel (hiszen a Messiás végsősoron maga az Isten).

Mivel nem mondta magát sem prófétának, sem messiásnak, békén hagyták... „A Messiás útkészítője” eladdig ismeretlen cím, melyre nincs paragrafus. Az elnyomott osztályok ugyan vezérüknek tartják, de egyházi részről nem lehet hozzáférni. *Majd a világi hatalom elintézi őt.* Csak néhány koholt vád kell... (Salome tánca is megtette.) János feltehetően azért választotta homályos címét, mert egész Izráel messiást várt, így „útkészítője” elvileg biztonságban volt. Jézus – a gazdagok még nagyobb ellensége – szintén ügyelt arra, hogy minek tartják–mondják őt az emberek.

Jézus az „Emberfi” címet használta pajzsul, ami úgy értendő: Isten emberi fia. Nem állított valótlan, mert a Bemerítővel ellentétben, ő nemcsak az akart lenni, de az is volt. Ami közös bennük: mindketten be akarták tölteni küldetésüket. Az igazságot illetően soha nem ködösítettek (János: „vipérák fajzatai...”, Jézus: „Jaj nektek, képmutató és vak vezetők...”), de ha lehetett, elkerülték a túl korai végkifejletet.

A legszemléletesebb példa erre az adópénz kérdése. Ezt az esetet a tamási igehelyen vizsgáljuk meg:

„Mutattak Jézusnak egy aranyat, és mondták neki: A császárhoz tartozóak követelik tőlünk az adókat. Mondta nekik: Adjátok a császárnak, adjátok az Istenét Istennek, és ami az enyém, azt adjátok nekem !”

(Tm 101., Mt 22,15–22; Mk 12,13–7; Lk 20,20–5)

(Akár azt is állíthatnám, hogy a három párhuzamos hellyel ellentétben, ez az Ige az igazi, a többről, valamilyen okból, lecsípték a hangsúlyos toldalékot. Ilyet azonban nem mondok, mert teljességgel valószínűtlen, hogy a logion végét levették volna Jézus ajkáról. Akkor viszont egyetlen lehetséges megoldás marad, amit teljes súlyommal képviselek is, nevezetesen az, hogy ezt a toldalékot maga Jézus írta hozzá, szellemi hagyatéka megalkotásakor. Ezt a művet „Tamás–evangéliumként” ismerjük.)

Most tegyük fel a legalapvetőbb kérdéseket !

1. Kikhez szólnak Jézus logionjai ?
2. Mi az, amit Jézusnak kéne adni ?
3. Mit követelt Jézus a mindenkori hallgatóságától ?

A jézusi mondások kizárólag az őt követni akarókhöz szólnak, tehát a Fiú–aspiránsokhoz. Az egyetlen dolog, amire Jézus igényt tartott, az „a hit” volt. Azt akarta, hogy higgyük el azt, amit mond. A szavainak követelt hitelt, azoknak az Igéknek, melyek az Atya kinyilatkoztatásait tartalmazzák. Tudniillik, ezen a hiten áll vagy bukik a megmentődésünk !

A túl korai végkifejlet meghiúsíthatta volna a Küldetést, Jézus ezért nem hagyja magát lépre csalni. Másutt – a jóindulatú tanácsnak álcázott fenyegetésre adott válaszában – kerekén kimondja: „Tudom, hogy meg kell halnom, nem is azért bújkálok, hogy ezt elkerüljem, hanem azért, hogy még Jeruzsálembe is elmehessek” (vö. Lk 13,31–3).

Az Emberfi a társadalmi gúla alján működött, az ország nagyjai elé csak megköztözött kézzel került. E réteg diszkriminálásának nagyon egyszerű oka van: elvileg nekik kéne a legjobban tudniuk, hogy mi az igazság hit és erkölcs dolgában. Az ő értetlenségük a legigazolhatatlanabb: „Izráel tanítója vagy és nem tudod ezeket?” (vö. Jn 3,10). Nekem kell ezt megmondanom, a názáreti építőmesternek ?!

Az Igazságot nem képesek felfogni, s ezért ellenséget látnak benne. Joggal, hiszen Jézus a legitimitásukat vonja kétségbe, hatalmuk alapjait rengeti, mértékadóságukat bombázza. Nagyon jól látják, hogy „ez az ember templomromboló” (= egyházellenes), s mivel Izráel teokratikus berendezkedésű állam, tulajdonképpen az egész Rendszert megingatja. E világfelforgatóhoz képest a Bemerítő csak egyszerű lázadó...

Az evilági uralkodók „az Úr kegyelméből” országlanak, s a főpapok „Isten helytartói”. Mint ilyenek, természetesen tisztelendőek és tévedhetetlenek. Hiszen ők a szent hagyományok őrzői, az Írások magyarázói, s a szövetség jeleinek hordozói. Ha jön egy Szabadító, akkor hozzájuk fog bekopogtatni, hogy igazolja magát. Az a vezetők kompetenciája, hogy eldöntsék: valóban ő-e a Messiás.

Csak a papok beszélhetnek Isten nevében, egy názáreti építőmester nem. Ezért a kérdőre vonás: *ki* hatalmazott fel erre (mi ugyan nem !), *miféle* felhatalmazás ez? Nekünk tudnunk kéne arról, ha te „jöttél”... Jézus választhat: vagy elhatárolódik tőlük s isteni felhatalmazására hivatkozik, de akkor *megkövezik*, vagy „átnyújtja nekik a megbízólevelét”, azaz elismeri az illetékességüket, ezzel viszont *visszamenőlegesen szentesít* minden gonoszságot a földön. Ez utóbbi esetben a hatalom folytonosságát is biztosítja számukra.

Jézus elveszejtése már régóta eldöntött dolog volt... Többször is keresték rá a kedvező alkalmat (vö. Mk 14,1–2), hiszen a Templom megtisztítása felért egy gazdasági válsággal. Az Emberfínek pusztulnia kellett, egy teljesen világos okból; ha ez így megy tovább, akkor a vezető réteg elveszíti a hatalmát (vö. Jn 11,48). A nemzet érdekeire való hivatkozás gyalázatos kibúvó. Kaifás nyugodtan mondhatta volna azt is: az állam én vagyok.

Pilátust is előszeretettel mossák tisztára egyesek. Valójában véres kezű helytartó volt, akit túlkapásai miatt rendelték vissza Rómába. Ő már csak azért is pribékek kezére adta volna Jézust, mert azon a héten még nem feszítettet meg senkit. A Nagytanács tudta ezt. Jézust az oroszlán barlangjába lökték.

Próféta volt-e Jézus ?

Nem. Prófétának csak a jeruzsálemi sokaság tartotta (vö. Mt 21,10–11). Országszerte azt gondolták róla, hogy *valamelyik* ismert (rég) proféta reinkarnálódott benne, valószínűleg Illés (neki ugyanis a közhiedelem szerint vissza kellett jönnie a Messiás előtt). Jánost is profétának, illetve Illésnek tartotta a nép, noha egyik sem volt, s kategorikusan tagadta is mindkettőt (vö. Jn 1,21), ahogy Jézus is (vö. Tm 51.).

Illés valójában egy Mózes-epigon volt, aki „üzemi baleset” áldozata lett, mikor példaképéhez hasonlóan tűzijátékot készített a jónépnek. A Bemerítő és Illés között mégis sokan párhuzamot vonnak, s ennek Jézus rejtélyesnek tűnő nyilatkozata az oka:

„Ha ugyan el akarjátok fogadni: Illés ő, akinek jönnie kell. Akinek füle van, hallja meg!” (Mt 11,14–5).

Ez egy nagyon nehéz igehely, s Jézus jelzi is a tőle megszokott módon, hogy itt össze kell szednünk az eszünket. Egyelőre olvassuk el a másik szövegváltozatot is:

„Illés valóban előbb jön el. És helyre is állít mindent. Akkor viszont miért van megírva az Emberfiről, hogy sokat fog szenvedni, és hogy meg fogják őt vetni? Mondom azonban nektek, hogy Illés már eljött, és azt tettek vele, amit akartak, ahogyan meg van írva róla” (vö. Mk 9,12–3). A Máté-evangéliumban a fentiek egy toldalékkal is kiegészülnek: „Ekkor megértették a tanítványok, hogy Bemerítő Jánosról beszélt nekik” (Mt 17,13).

No, tehát. Adott az *igazi* Illés, aki nem tartozott a klasszikus (író) proféták közé. Említésre méltó tanai nincsenek. Páratlan dicsfényt annak köszönheti, hogy véletlenül felrobbantotta magát egy mózesi „csoda” előkészítése közben. Az „egyház” a szerencsétlen esetet természetesen üdvtörténeti luftballonná fújta. Ez az ember nyomtalanul eltűnt, és csak az általános feltámadáskor fog előkerülni.

Adott egy *illési legendakör*, amelynek semmi köze sincsen a valódi személyhez és a valóságos eseményekhez. A babonás népet ez nem zavarja: akárki mozdul meg a Dántól Beér-sebáig, azonnal Illés nevét sutyorogják.

Adott *Bemerítő János*, aki társadalmi reformjainak keresztülveréséhez kihasználta a nép Messiás-várását, s a Szabadító útkészítőjeként lépett fel, forradalmi programmal. Vértelen átrendeződést szeretett volna, az igazság nevében. Ezt a „felforgató” személyt kivégezték a rendszer haszonélvezői.

Adott a *zsidó vallás*, mely nem ismer reinkarnációt és lélekvándorlást, s a kezdetektől fogva tilt minden okkult dolgot, például szigorúan bünteti a halottlátókat (vö. Kiv 22,17). A zsidó nép tehát Illés eljövételét csak üdvtörténeti értelemben és módon képzelheti el, valahogy úgy, mint a Messiás eljövételét... Vagyis az igazi Illés csak égi székéren jöhetne vissza, és *semmiképpen sem rangrejtve*. Inkognitóját megőrizve nem tudna helyreállítani semmit! Felhatalmazását személyazonossága és az érkezés módja bizonyítaná.

Adott *Lukács evangélista*, aki szót sem ejt az Illés-ügyről, mert nem tartja fontosnak, pedig tud a Tábor-hegyi eseményekről (vö. Lk 9,28–36).

Lássuk újra a jézusi nyilatkozatot, most már azokkal az írásjelekkel együtt, amelyek benne is vannak a legtöbb fordításban: „Ha ugyan el akarjátok fogadni: Illés ő, akinek jönnie kell. Akinek füle van, hallja meg!... Illés valóban előbb jön el (?) És helyre is állít mindent (?) Akkor viszont miért van megírva az Emberfiről, hogy sokat fog szenvedni, és hogy meg fogják őt vetni? Mondom nektek, hogy Illés már eljött, és azt tettek vele, amit akartak.”

Jézus tehát valamiképpen azonosítja a Bemerítőt Illéssel... Ám ez *sem* valódi, *sem* reinkarnációs azonosság nem lehet... A „jönnie kell” tovább súlyosbitja a dolgot, hiszen azt sugallja, hogy János mégiscsak az Emberfi előfutára volt. A János-evangélium naiv olvasója ezt igazolva is látja a krisztológiai tálalás miatt. Az idézet második részében Jézus azt állítja, hogy Illés már eljött, ez azonban nem lehetett az igazi, csak a Bemerítő.

Az igazi Illés ugyanis – a nagy prófétákat „megszégyenítve” – *nem lett vértanú*, őt nem a hatalom likvidálta... Vele nem teheték „azt, amit akartak”, vagyis amit a Bemerítővel tettek. Tehát Jézus nem a régi időkről beszél, hogy Illés akkor, az ő idejében jött el, de kinyírták. Ez a változat „bűncselekmény hiányában” sem áll meg, de főleg azért nem, mert Illés nem volt egy szelíd ember, így az Emberfi sohasem példálózna vele. (A próféta 450 embert fojtatott meg a Kison-pataknál (vö. 1Kir 18,16–40), ami még akkor is sok, ha csak a tizedrésze igaz.)

Csak egyetlen megoldás marad, mégpedig az, hogy Jézus a kérdéseivel mutat rá a logikátlanságra: ha ugyanis Illés már a Messiás előtt eljön, és helyreállít mindent (utat készít a számára), akkor miért kell annak szenvednie? Akkor miért nem foglalja el dicsőséges trónusát? Bizony, ezek a jézusi kérdések *tagadások*: nem, Illés nem jön és nem állít helyre semmit!

Hogy a szituációt megértsük, térjünk vissza a szövegösszefüggéshez. Jézus éppen a Tábor-hegyről jön lefelé, és *már nem magyaráz semmit*, ugyanis odafent felsült a megvilágítási kísérletével. A tanítványok pótlólagos kérdése (vö. Mk 9,11) egyértelműen a kudarc jele, ahogy egy későbbi megnyilvánulás is (vö. Mk 13,1).

Korábban viszont még magyarázott (Mt 11,14–15): „Ha ugyan el akarjátok fogadni (= ha képesek vagytok megérteni), Illés ő (= János egy Illés, a Bemerítő egy Mózes-követő), akinek jönnie kell”. Vagyis előre látható volt, hogy előbb-utóbb fellép majd valaki, ennyi igazságtalanság láttán, az osztó igazság nevében.

Ezt persze csak az látja át, „akinek van szeme”. Az ilyen ember azt is észreveszi, hogy „a Törvény és a próféták Jánosig érnek”, azaz a Bemerítő – minden erőnye ellenére – még hozzájuk tartozik (vö. Tm 45.).

Ezek után megérthetjük, milyen ostoba vélekedés volt az, hogy az Emberfiben a Bemerítő reinkarnálódott. Ő lényegét tekintve különbözött Jánostól, s ezért sokszorosan túltett rajta. Így nem degradálhatjuk egy prófétai címmel a Bemerítő alá. Akkor sem, ha ilyen nyakatekert módon be tudnánk illeszteni Izráel nem létező üdvtörténetébe.

Sokan vannak, akik azt állítják, hogy Jézus közvetett módon prófétának titulálta magát, mert ilyesmiket mondott: „A prófétának nincs becsülete a saját hazájában”, „Nem engedhető meg, hogy a próféta máshol vesszen el, mint Jeruzsálemben”. Nos, azért, mert valaki idéz egy közmondást – mindkét esetben erről van szó –, az még nem jelenti azt, hogy azonosítja is magát valamelyik szereplővel. Ha egy szituáció hasonlít egy másikra, akkor annak szereplői is csak hasonlítanak egymásra. Azt meg jól tudjuk, hogy minden hasonlat sántít...

A prófétaságnak egyébként kritériumai is vannak... Minden próféta megerősíti a nemzeti kiválasztottságot, a kollektív szövetségkötést és a Törvényt. Az Emberfi semmi ilyesmit nem tett!

Ismerd meg önmagadat !

Előszó

Most olyan tükröt tartok az olvasó elé, mely megmutatja pillanatnyi helyzetét. Tudniillik, mindenki egy egyéni és személyre szabott üdvtörténeti pályán *sodródik* vagy *halad*. Csak kevesek mozgása tudatos, a nagy többséget a csordaszellem hajtja. Ez utóbbiak sohasem nézhetnek szembe önmagukkal, mert mindig a többieket látják. Az önmegismerésre és a meggazdagodásra csupán az „elveszett juhoknak” van esélye. Jézus kizárólag hozzájuk és értük jött, hiszen csak *a keresők* ismerik fel a hangját. „Királlyá” a befelé forduló, az élet nagy kérdéseivel foglalkozó ember lesz. Az ilyen személy megtalálja „az élet helyét” és újjá is születik, nem utolsósorban azért, mert környezetét szemlélve levonja a nyilván-való következtetéseket (vö. Tm 4.).

Az alkalom

Az evilági élet sokszor produkál olyasmit, ami erősen elgondolkodtató. Hiába mondjuk, hogy „ez az élet rendje”, „a világ így működik”, „ilyen az emberi sors” – mégsem tudunk igazán megbékélni ezekkel a dolgokkal. Nagy nehezen tesszük túl magunkat rajtuk, és a túske sokáig bennünk marad. Személyes érintettség híján is megsérülünk, mert isten-, világ- és emberképünk kap súlyos sebet. Ha pedig velünk történik valami, akkor képek vagyunk teljesen összeomlani.

Ezek az események jó alkalmat nyújtanak arra is, hogy „magunkba szálljunk”. A közmondás szerint Isten megveri azt, akit szeret. „Verés” hiányában ugyanis nemigen foglalkozunk vele, így aztán pozitív találkozásra nincs is mód. A gondolkodó embert éppen az jellemzi, hogy tragédiák nélkül is keresi a kapcsolatot. Ez a folyamat igen gyümölcsöző, mert Isten nem mértékkal adja a Szellemet (vö. Jn 3,34). Az így megszerzett tudás olyan jellegű békét tud adni, amit a világ nem nyújthat. A Célba ért személy mindent átlát, számára semmi sem marad titokban.

A nagy vízvázalasztó

A kérdés csak az, hogy keressük-e az okokat, érdekel-e bennünket a dolgok nyitja. Aki gyermek módjára állandóan kérdez és kérdez, az megkapja a válaszokat. Mindenkinek megnyitják, aki a tudás ajtaján kopogtat. Az elsőpró többség sajnos nem akar látni és hallani. A vakok legfeljebb a világtalanokhoz mennek tanácsért. Az ember abban hisz, amiben hinni akar: hogy érette vannak mindenek. Istent is a saját képére formálja, vele akarja legalizálni a harácsolás iránti vágyát (vö. Ter 1,28).

A homo sapiens valójában egy gépiesen cselekvő, programvezérlésű automata, aki nek a mammon parancsol (vö. Jn 8,41–4). Istenkapcsolatát is az egyházra ruházza, ez pedig olyasmi, mintha valaki egy részvénytársaságot bízna meg nemi életének lebonyolításával. A dolognak súlyos következménye van, mert az egyén, és a szervezet tisztségviselője is, hoppon marad (vö. Tm 33., 38., 103.). Az emberek „vakok a szívükben” (vö. Tm 27.), így nem is érdekli őket a közvetlen istenkapcsolat lehetősége (vö. Tm 71.).

A „homo sapiens” tragédiája az, hogy a *mindennel* szemben a *semmit* választja (vö. Mt 16,24–7). A vallásos ember ezen is túlmegy: a lehetőséget muszájnak fogja fel, s így eltolja magától. Ő abban a világban akar otthonra lenni, ahol az Atya fiai semmi-képp sem rendezkedhetnek be (vö. Tm 87.). Evilág fiaként viszont csak sírva és fogcsikorgatva tengetheti napjait.

Íme, néhány példa :

1. Újsághír

„Egy esztergomi cukrászdában szörnyű dolog történt. Egy fiatal házaspár, akiknek csak nagy sokára született gyermekük, a Bazilikában imádkozott. Miután hálát adtak Istennek, lesétáltak a belvárosba, csemegézni. Az apa a nyakában vitte nevetgélő, másfél éves kisfiát, aki nagyon szeretett így utazni. Alacsony termetű édesanyja előttük lépett be a cukrászdába. A helyiség mennyezetén nagy ventilátor forgott, mely szabályosan lefejezte a kisgyereket. A vér mindent és mindenkit összezúzott. A szülők semmit sem észleltek, csak a vendégek sikoltozására kaptak észbe. Az anya – kis növése miatt – amúgy sem akadályozhatta volna meg a tragédiát. A hivatalos szervek bűncselekmény hiányában nem indítottak eljárást.”

2. Tévéműsor

„A paksi kompnál borzasztó tragédia történt. Egy személygépkocsi belecsúszott a Dunába, és a két benne tartózkodó kisgyerek megfulladt. Az apa kiszállt jegyet venni, az anya pedig a csomagtartóhoz ment. A rossz vagy rosszul behúzott kézifék nem tudta megtartani az autót, így az egyre gyorsulva a jéghideg vízbe szaladt. Az anya hiába futott utána, de ha utol is éri, nem tudta volna elfordítani a kormányt a felhúzott ablak miatt. Az apa a vízbe vetette magát, de még csak nem is látta, hogy merre lehet a kocsi. A gyerekek túl kicsik voltak ahhoz, hogy önerejükkel a felszínre kerüljenek. Nem kizárt, hogy a bal esetet részben műszaki hiba okozta.”

3. Rádiós tudósítás

„Már sokadszorra esett meg, hogy egy alkalmi szerelmespár a rakpartról a folyóba került. Lakásproblémák miatt ugyanis többen csak személyautóban lehetnek együtt. Ilyenkor a festői alsó rakparton parkolnak le, ahol kicsi a forgalom. A kéziféket nem húzzák be, mert a kar útban lenne, ehelyett sebességbe teszik a kocsit. A heves ölekezés közben azonban üresbe rúgják a váltót, s önfeledt állapotukban még az autó lassú mozgására sem figyelnek fel. A mostaniaknak szerencsésük volt, mert egy taxisofőr észrevette a guruló járművet. Beugrott a zajló folyóba, és az utolsó pillanatban kihúzta az utasokat. Az életmentő férfi viszont szerencsétlenül járt: elmerült a vízben. Csak este kilenckor fogták ki a holttestét.”

Folytathatnánk még ezt a sort, hiszen havonta történik ilyesmi, bár nem mindig teszik közzhírré. A pártállami időkben nem is jelenhettek meg ilyen jellegű hírek, képeket pedig egyáltalán nem közöltek. Ma a divatos témák szorítják ki egymást a híradóból, tragédiáról csak akkor esik szó, ha nincs más szenzáció. Most szándékosan „békebeli” események kerültek terítékre, mert a háborús borzalmakról látszólag könnyű sommás véleményt mondani. Valójában anépiertásokat és a természeti katasztrófákat ugyanilyen nehéz helyre tenni, habár egyesek mindent „kimagyaráznak”. Mi azonban, a tényekkel szembesülve, mondjuk ki, hogy mit gondolunk ezekről a dolgokról!

Lehetséges vélemények

- Isten útjai kifürkészhetetlenek.
- Isten nem ver bottal.
- Mindez az általános erkölcsi romlás miatt van.
- Mindez az eredeti bűnre vezethető vissza.
- Mindenről az ember tehet.
- A szóban forgó események szereplői valami módon bűnösök voltak.
- A szülők felelőtlenül viselkedtek.
- A kisgyerekekből angyalok lettek.
- A taxisofőr azonnal üdvözült, hiszen életét adta barátaiért.

Az ilyen vélemények legalább olyan szörnyűségek, mint maguk az események. A Jóisten a maga részéről mindent megtesz azért, hogy megértesse magát az emberrel. E cél érdekében még elsősülött Fiát is a kereszthalál tartó tanúságtételre szólította fel. Ő sem bottal, sem más módon nem ver senkit. Az „általános erkölcsi romlás” egyidős az emberiséggel. Az eredeti bűnt nem az ember követte el, hanem a Hazugság atyja (vö. Jn 8,44). Az ember sokmindenről tehet, de nem „magától” bűnözik. Minden egyes homo sapiens végsősoron áldozat, mégpedig Evilág Urának áldozata. A szülők felelőtlensége nem említhető egy napon a következményekkel, a rájuk szakadt „büntetés” aránytalan. A kisgyerekekből nem lettek angyalok, ez a kifejezés egész mást jelent. A taxisofőr nem üdvözült azonnal, mert biológiai halála megakadályozta abban, hogy megszerezze az örök életet. Azt csak hosszadalmas és „fárasztó” (vö. Tm 91.) szellemi erőfeszítések után lehet megkapni. A három esetben éppen az a legnagyobb tragédia, hogy egyesek számára túlságosan hamar lezárult ez a biológiai élet kínálta lehetőség.

Mit mond erről Jézus ?

Az ő korában is történtek ilyen jellegű dolgok, és nyilatkozott is azokról. Akkor is megesezt, hogy emberek haltak meg a Templomban, mégpedig istentisztelet közben (vö. Lk 13,1–3). Az idő tájt is voltak, akik tömegszerencsétlenség áldozataivá váltak (Lk 13,4–5). Ő tudta, hogy nem voltak bűnösebbek másoknál, s azt is, hogy nem Isten büntette őket. Hallgatóságát arra figyelmeztette, hogy *ha más felismerésre nem térnek*, akkor hasonlóképpen fognak elveszni.

Vajon milyen hasonlóságra célozhatott? Ezt a rákövetkező példázat (Lk 13,6–9) világítja meg. A mondanivaló a következő: ha az ember újra és újra elutasítja a Dolgokkal való szembenézést, akkor sosem fogja létrehozni azt a közvetlen istenkapcsolatot, mely megmenti az országbeli haláltól. Ez esetben teljesen mindegy, hogy biológiai életnek *mely szakaszában*, s hogy *miképpen* halálozik el, hiszen így is, úgy is Pneuma nélkül távozik. Márpedig a tét nem más, mint énünk Életre nemzése! (vö. Tm 71.).

Magyarra fordítva: aki 90 éves korában, egy hosszú és boldog élet után leheli ki a lelkét, dédunokái társaságában, *de Pneuma nélkül*, az pontosan odáig jutott, mint az, aki másfél éves árvaként hunyt el, tüdőbajban. Különböző okokból ugyan, de egyikük sem érte el a Célt, tehát egy közös tragédiában osztoznak. Az egyetlen és igazi emberi tragédiában: az örök életre el-nem-jutásban. Ez akkora tragédia, hogy semmiféle biológiai csapás nem képes fokozni. Jézus szerint az emberek üresen (= Pneuma nélkül) jönnek a világra, és arra törekednek, hogy üresen is távozzanak (vö. Tm 27.). Mivel ez „sikerül” is nekik, kár sopánkodni az exitus hogyanján...

És hol marad a Gondviselés ?

Az általános jellegű és mindenre kiterjedő Gondviselés fogalmát a júdaizmus is ismeri, hiszen ez a dolog minden földi vallás egyik alappillére. Ha van Isten, akkor nyilván törődik a teremtésével, mégpedig automatikusan. Magyarán: a hívő ember egy világfenntartó és „rendszer szabályozó” tevékenységet tulajdonít Istennek. A kereszténység is ezt hirdeti, mégpedig Jézus nyilatkozatai alapján (vö. Mt 6,25–34; Lk 12,22–31).

Itt azonban egy nagy félreértés van, ami abból is látszik, hogy a hívek egyáltalán nem fogadják be ezeket az igéket, sőt, életvitelük szöges ellentétben áll azok mondanivalójával. (Ahogy a Hegyi beszéd egyéb részeivel is...) Mindenki az étel-ital-ruháért aggodalmaskodik, az ember vet, arat és csűrbe takar... (Isz 132/113). Tulajdonképpen csak a pogányok kivételek: ők a mának élve nem törődnek semmivel. Bizonyos értelemben a világ fiai okosabbnak bizonyulnak náluk, ahogy máskor is (vö. Lk 16,8).

A megoldás roppant egyszerű: a jézusi mondandók csak az őt követni akaró Fiú-aspiránsoknak szólnak ! Az egész Nyilvános Működés az ő érdekükben történt, kizárólag hozzájuk jött, és értük vállalta a kereszthalált (vö. Jn 17,1–26). Ők azok, akik hallgatnak rá, ezért csak őket tudja tanítani. Elvileg senki sincs kizárva ebből a körből, még a nők se (vö. Tm 115.). Mindenki saját magát zárja ki, mégpedig oly módon,

hogyan elengedi a füle mellett a megmentő igéket (vö. Mt 7,21–3). Következésképpen a sok meghívott közül kevesen lesznek a *választottak* (vö. Tm 22.), márpedig csak ezek képesek a szövetségkötéssel záruló kinyilatkoztatás vételére.

Az Örömhír tartalmait nem lehet egy evilágban berendezkedni akaró kollektiva törvényeivé tenni. Jézus „országát” nem evilágból való (Jn 18,36); a királyság egy tudatállapot, mely Atya és Fiú (Leány) lelki egymásbanlevését jelenti (vö. Tm 107.). Az eme státushoz vezető út pedig szigorúan egyéni és személyre szabott (Mt 7,13–4), mégpedig azért, mert nem tud másmilyen lenni, hiszen közvetlen istenkapcsolatról beszélünk.

A Jézus által megígért (és megélt) gondviselés egyáltalán nem általános jellegű, és nem is terjed ki mindenre. Az Atya csak a Fiain tud segíteni, s azért tud, mert bennük van. Ráadásul őket is csak a nyilvános tanúságtétel során képes segíteni. Annyi étel-ital-ruha-lakást tud biztosítani, amennyi feltétlenül szükséges. A „százannyi” ház és szántóföld csak átmeneti haszonélvezetet jelent, ahogy a „százannyi” szülő, testvér, feleség és gyermek szintén csak az üldözések idejére jelent támaszt. Aki már nyakába vette a kivégzőkeresztjét, annak rövid az ideje a tartós viszonylatokhoz, arról nem is beszélve, hogy amúgy sem akar birtokolni semmilyen földi kincset.

Az istengyermekké lenni nem akaró hívók ezzel szemben egy olyan fokú – szeretetekre is kiterjedő – gondviselést képzelnek be maguknak, ami több ok miatt sem működhet. Az Atya nem azonos Evilág Urával, így nem is tud semmiféle befolyást gyakorolni a földi történésekre. Ő csak emberi Fiain és Leányain keresztül juthat szóhoz. Az Emberfi szavakkal, tettekkel és jelképes cselekedetekkel mutatta be, hogy miben különbözik Atyja *e kor istenétől* (vö. 2Kor 4,4), akit Sátánnak is nevezhetünk. Ő az, aki bárhol és bármikor „kézivezérést” alkalmazhat a Kozmoszban. Ezt csak vészhelyzetben teszi meg, mert általában elegendő a személytelen erők automatikus működése. Sajnos, a hívók legtöbbször a Rendszer fel nem ismert törvényszerűségeiért adnak hálát...

Mégis van valami, ami bizonyos fokú védettséget adhat az embernek, ez pedig a tanítványi státus. Ha valaki Fiú-aspiránssá válik, akkor *tudása arányában* felhatalmazást is kap egynémely dologra (Lk 10,17–20). Az ehhez szükséges erő természetesen Jézuson keresztül jön, és az Atyától származik, de magát a védettséget a tudás adja. Minél többet tudunk, annál nagyobb biztonságban leszünk... A folyamat végére pedig elérjük a teljes nyugalmat, azaz Jézus békéjét (vö. Tm 1., 59.).

Ki profitálhat egy tragikus eseményből ?

Bárki, aki hajlandó megerőltetni az agyát. Az ember lelke/szellemé/értelme/esze egy és ugyanazon dolog. A „szív”, a „szem” és a „fül” egyben van, ez az az értő-érzékszerv, amellyel képes logikusan gondolkodni. Akinek van esze, az használja is, s aki nem használja, annak tulajdonképpen nincs (vö. Tm 40.). A Kincset csak az találhatja meg, aki felszántja „a földjét” (Tm 110.), vagyis aki hajlandó a nyakába venni az Emberfi könnyű terhét (Tm 91.). A szellemi erőfeszítés valójában nem nehéz, és sokmindentől megkímél bennünket. Ha megkeressük a tragédiák és katasztrófák okát, akkor nyugalom tölthet el minket, még a holtakkal kapcsolatban is (vö. Tm 50.).

A megközelítés módja

Csak az jut el az igazsághoz, aki előlről kezdi az egészet (Jn 3,13). Jézus fel akart jutni a mennybe, ezért „a mennyből szállt alá”, vagyis először a legalapvetőbb kérdésekkel foglalkozott. Felülről lefelé haladva tette fel a kérdéseit, s a logika – Isten segítségével (vö. Tm 40., 89.) – mindenre választ adott. A tudás kulcsa a gondolkodás, az igazsághoz a helyes következtetések vezetnek el ! Ha híján vagyunk a legalapvetőbb ismereteknek, akkor nem érthetünk meg semmit. Kezdjük hát onnan, hogy van-e Isten...

Nikodémus nem volt hajlandó mindent előlről átgondolni, ő *felmentést kért* a szellemi erőfeszítések alól. Ilyen jellegű felmentést azonban senki sem kaphat Istentől (vö. Tm 43., Mt 12,31–2; Jn 4,23–4).

Átok és ima

A három, fentiekben megszámozott, tragikus esemény kapcsán teljesen jogosak az égbe-kiáltó indulatok. Ki ne értené meg a szülőket, akik jajongva tudatják a világgal, hogy szerintük nincs Isten. Ez az ő viszonylatukban igaz is! Tudniillik, még el sem indultak azon az úton, amelynek végén – az élő istenkapcsolat formájában –, Isten léte valóssá válik. Persze, „csak” az ő számukra, de hát ez a legtöbb, amit a homo sapiens elérhet. Az ember tragédiája az, hogy kollektív megoldásokban gondolkodik, noha sem a kiválasztottság, sem a kinyilatkoztatás, sem a szövetségkötés, sem a megmenekülés nem képzelhető el tömegméretekben. Ez egy olyan illúzió, melyet az egyház hirdet, mégpedig a Sátán sugallatára.

Természetesen az lenne a jó, ha „mindenki”, és nagyjából egyszerre indulna el az üdvösség irányába, ez azonban, ezen a világon, lehetetlen. Jézus világosan beszélt a kiválasztottak számarányáról (vö. Tm 22., 48., 76.), és a kinyilatkoztatás útjáról-módjáról (vö. Tm 40., 71., 107., 109.). Ő arra intett bennünket, hogy ne a megmenekültek számával foglalkozunk, hanem azzal, hogy mi azok közé tartozunk! (vö. Lk 13,23–4).

Ha nincs Istenünk (a bennünk kialakuló Pneuma formájában), akkor gondot se tud viselni ránk. A gondviselés persze „csak” a keskeny úton való haladást célozza, mert ez az egyetlen terület, ahol működni képes. Isten nem tud és nem is akar befolyni a hétköznapi élet dolgaiba, mert ez a világ nem az ő világa... Teljességgel tragikomikus, hogy a hívők földi kincsekért-lehetőségekért imádkoznak hozzá. Ha kapnak valamit, az azért van, mert Evilág Urához sokkal hatékonyabban imádkoznak. Ez az ima az életvitel és a viselkedés, mely meghozza a maga „gyümölcseit”.

Amikor az ember elkerül egy tragédiát, vagy mentesül valamely következménye alól, akkor azt mondja, hogy „imáim meghallgatásra találtak”. Ez teljesen nonszensz, mert egy Bíró-Istent feltételez, aki ráadásul befolyásolható is. A köznapi értelemben vett ima egyáltalán nem jelent istenkapcsolatot, s ezt a homo sapiens tudja is, csak hazudik magának. Igazán imádkozni csak egy Jézushoz hasonló Emberfi tud, s éppen azért, mert közvetlen istenkapcsolata van, pontosabban: ő maga a megtestesült, élő istenkapcsolat. Az embert – mint olyat – ez a lehetőség nem érdekli (vö. Tm 27.). Ezért aztán születésétől haláláig egyfajta kötéltáncot jár, azaz sírva és fogcsikorgatva egyensúlyoz az élet háborgó tengere felett.

A vallásos ember ezt azzal tetézi, hogy a jót és a rosszat is Istennek tulajdonítja. „Az Úr adta, az Úr elvette, áldassék érte az Úr neve.” Ez magyarul azt jelenti: fogalmam sincs, hogy mi miért van, s hogy hogyan lehet a jó rossz, és hogy miképpen lehet a rossz jó. Tudatlansággal keveredő érdektelenség pecsételi meg a homo sapiens sorsát, amit lelkiismeretlenség fejel meg. A „hájjal benőtt”, vagy „megkövesedett” szív semmit sem képes felismerni, a begyöpösödött agy nem tud logikusan működni. Az embert az öli meg, hogy kollektív hitet tesz az esze helyére (vö. Tm 42., 43., 44.). Így aztán nem jön rá arra sem, hogy élete folyamán nem Istennel áll szemben. Az öröme és a tragédiák mögött nem őt kell keresni!... A jézusi gyógyítások és halott-feltámasztások azt jelzik, hogy Isten csak-jó, az ő Világában nincs betegség és halál, s ha alkalmat kap rá, akkor itt is megszünteti ezeket.

Hazugságok halmaza

Bármelyik világvallásról is legyen szó, egészen biztos, hogy félrevezeti a kereső embert. Tudniillik, mindegyik kollektív módon kezeli az istenkapcsolat kérdését. A széles utak azonban a veszedelembé visznek, csupán a szűk kapu nyílik az Életre (vö. Mt 7,13–4). A „végső kérdésekkel” egyénileg kell foglalkozni, s ha a gondolkodó ember nem adja fel, akkor mindenre választ kap. Ez a folyamat az igazi üdvtörténet, ezt koronázás követi (vö. Tm 1.).

Isten ugyanis csak a kereső számára van. Az ilyen ember valóban kapcsolatban áll vele (vö. Tm 89.), a kétoldalú viszony pedig automatikusan elmélyül (vö. Tm 40.), s csak a teljes egymásbanlevésnél áll meg (vö. Tm 107.). Jézus egy olyan kereső ember volt, aki meg is valósította, és demonstrálta is ezt a tökéletes egységet (vö. Tm 27.).

Isten csak akkor *van*, ha belénk költözve nyilvánosan működni kezd (vö. Tm 2.). Ekkor a többi ember számára is megmutatkozik az élő, személyes istenkapcsolat *lehetősége* (vö. Tm 71., Jn 1,12).

Ez a világ éppen azért rossz, mert nem nyújtja alanyi jogon ezt a kapcsolatot. Csak akkor birtokolhatjuk, ha minden másról lemondunk. Mégis az Emberfi példáját kell követnünk, hiszen a megszerzett státus az, ami megment bennünket (vö. Tm 2.). Nincsen semmiféle kollektív „megváltás”... Ez a kereskedelmi kifejezés nem is szerepel az evangéliumokban, hiszen egy páli terminusról van szó. A vallásos emberre tengernyi hazugság zúdul, s kizárólag az okosak ússzák meg szárazon.

Evilág szolgái

Isten ajándékára – a szent Szellemre (vö. Jn 4,10) – a hívő ügyet sem vet. Ha valami problémája van, akkor gondolkodás helyett a papokhoz megy. Jézus óvott ettől a fordulattól (vö. Mt 23,9), hiszen ezáltal az ember lelkiismerete más zsebébe kerül. A Célhoz csak rajta (az istengyermeki státuson) keresztül lehet eljutni, minden más út a veszedelembé vezet. A vallási szervezetre hagyatkozó egyén ahhoz az ősemberhez hasonlít, aki megfagyott a kőszénből kifaragott priccén.

Minden egyház az erkölcsi-etikai megújodást erőlteti, vagyis az emberi magatartásra akar hatni. Ez egy kilátástalan és fölösleges dolog, mert amíg a lélek nem válik homogénná, addig minden próbálkozás kudarcra van ítélve (Tm 61.), ha viszont megtisztul, akkor a viselkedés magától megváltozik (vö. Tm 90., Mt 23,25). A tudás birtokába jutott ember már *képtelen* a vétkezésre (vö. 1Ján 3,9), egy Emberfi már verbális bünt sem tud elkövetni (vö. Jn 8,46).

A hazugság kiapadhatatlannak tűnő folyama viszont a Sátántól egészen a lelki vezetőig hömpölyög. A papok nem tudnak semmit, ők csupán elődeik hiedelmeit viszik tovább (vö. Tm 38.). Ha kell, akkor persze tűzzel–vassal védik a hitet (keresztesháborúk, inkvizíció), sőt, saját kezűleg is hajlandók ölni érte (vö. Jn 16,1–4). A „jó” pap a hitéért az Istenen is átgazol...

Az egyház nem foglalkozik a végső kérdésekkel, mert az beláthatatlan következményekhez vezetne. Hamar kiderülne, hogy Isten és ember között nincs szükség közvetítőre (vö. Jn 12,19). Nem lehetne igazolni az ópiumforgalmazást, és fel kéne számolni a jogosulatlan biztosítási tevékenységet. A papok valójában olyasmit ígérnek, amivel nem rendelkeznek. Arról gyözködik a híveket, amit maguk is csak hinni szeretnének. Olyasvalaki nevében beszélnek, aki nem hatalmazta fel őket erre. Küldött csak egy Emberfi lehet, akinek felkentségét a tettei bizonyítják.

A vallási szervezetek ellenérdekeltek abban, hogy a Jóisten és az ember egymásra találjon, hiszen ők az állítólagos közvetítésből élnek, mégpedig igen jól. Igazi funkciójuk az, hogy meggátolják a homo sapienst az istengyermekké válásban. Ha pedig ez nem sikerül, akkor „a nagyobb rossz elkerülése érdekében” – likvidálják (vö. Jn 11,45–50). Ez egy öntudatlan tevékenység, melyet Evilág Ura irányít. A szekularizáció elleni harc már tudatos, tudniillik, nem szeretnék, ha bárki is önélkülük boldogulna.

A próbatétel helye?

A vallásos ember úgy tudja, hogy az evilági lét az örökkévalóság előszobája. Az üdvözülés érdekében azonban nem tesz semmit: keresés, készülés és tanúságtevés helyett csupán lavírozgat. Valójában nem akar mást, mint „szépen élni”, azaz mindenben megtalálni a középutat. A trónörökösök számára (vö. Mt 19,28–30) viszont nincs középut, választani kell Isten és a világ között (vö. Tm 55., 81., Isz 29/30; 32/124; 62/145). A kompromiszumkészség „hiányzik” Jézus tanításából...

A hívők persze hallani sem akarnak ilyesmiről. Nekik csak az a fontos, hogy az egyház szentesítse az életvitelüket. A szolgáltató jellegű vallási szervezetek ontják is az „áldást” és a „biztosítékokat”, így üzembiztos az elkárhozás. Ez a kifejezés azt jelenti, hogy az embernek *kárba megy az élete*, vagyis országbeli szempontból kihasználatlanul marad az az idő, amit itt tölt. Aki viszont nem él a nagy lehetőséggel, az meghal ! (vö. Tm 71., Jn 8,21–5).

Ez az országbeli halál előre megjósolható, a hívók viselkedése alapján. A törvényszerűség ugyanakkor nem jelent szükségszerűséget, hiszen a tragédia könnyen elkerülhető lenne (vö. Tm 91.). Sajnos, az emberek hagyják, hogy a hivatalos mértékadók elállják az útjukat (vö. Tm 38., 103.), sőt, egyenesen megbízzák őket ezzel. Ha viszont vak vezet vakot, akkor mindketten gödörbe esnek. A hívek a világba való beilleszkedés receptjének gondolják a vallást, és a papok meg is akarnak felelni ennek a várakozásnak. Bizony, kettőn áll a vásár, ám egyik fél sem profitál...

Ez az ördögi kör tovább gyűrűzik, mert az utódok ugyanonnan indulnak, ahonnan a szüleik. Ők sem tudnak „a szántóföldjükbe” rejtett kincsről, így aztán nem is aknázzhatják ki (vö. Tm 110.). Ily módon azok, akik úgy gondolják, hogy ők mindent megtettek a gyerekeikért, valójában semmit sem csináltak. Ha ugyanis a Lélek kárba vész, akkor mi az, ami megmarad? (vö. Mt 16,26). Hiába forog minden a csemete körül, ha nem csírázik ki benne a Pneuma-mag. Ez lenne az igazi Élet-adás, mert ez az igazi születés ! (Tm 102.). A hívó ember magatartásából egyáltalán nem lehet arra következtetni, hogy ő valamiféle próbának akar megfelelni. Sorozatos felmentéskérésekből áll az élete, s csak azzal törődik, hogy mi alól kaphat feloldozást. Az egyház meg is bocsátja a bűneit, csak hogy ilyesfajta tevékenységre nincs jogosítványa. Ez majd ki is fog derülni „odaát”. Akkor a papok majd úgy fogják érezni magukat, mint az a rendőrtiszt, akit az általa letartóztatottak cellájába zártak be.

A keresztény ember hazugságok burkában nő fel. Ez nem azt jelenti, hogy tudatosan megtévesztik őt, hanem azt, hogy valakik – önhibájukból – nem tudják közölni vele az igazságot. Arra nevelik, hogy önmagának is hazudjon, főleg a szex kérdésében. A Pneumát nélkülöző egyed azonban félíg állat, félíg gép, így az életét a kéjvágy és a fájdalom irányítja. Korán megtanulja, hogy amiről nem beszélünk, az nincs. Ezért aztán az sem tudatosul benne, hogy a születés és a halál egyformán abnormális. Nem döbben meg azon, hogy a szűz torzót szült, s hogy a kurva szerelemgyereket. Az ilyesmi mindig csak másokkal történik meg...

Élet a külső sötétségben

A sodródó ember nem törődik azzal, hogy hol van, s azzal sem foglalkozik, hogy ő tulajdonképpen micsoda. Ha megválaszolná ezeket a kérdéseket, akkor hamar rájönne arra is, hogy élete folyamán nem Istennel áll szemben. Isten az ő szövetségese lehet, feltéve, ha nem akar ebben a világban berendezkedni. Itt amúgy is csak sírva és fogcsikorgatva lehet élni, sőt, a tragikus események is „benne vannak a pakliban”. A homo sapiens úgy mond igent ezekre, hogy közben nem létező dolgokban bíz. Úgy gondolja; ha ő nem tesz rosszat, akkor vele sem történhet semmi rossz. Ezért a felfogásért csak saját magát okolhatja.

Miért nem jut be az ember Isten Országába?

Ahhoz, hogy erre válaszolhassunk, először is tisztáznunk kell, hogy hol is van az az „Isten Ország”? Vigyázat, egyáltalán nem a Mennyországról van szó, kérdésünk nem a halál utáni életre irányul, nem az üdvözülés feltételeit kutatjuk. Azt szeretnénk megtudni, hogy itt és most, emberi életünk folyamán, van-e lehetőség valamiféle „minőségi átalakulásra”. Ilyen irányú reményeinket Jézus táplálja, sőt, egyenesen szítja.*

A katolikus „Isten Országá” nagyon-nagyon félrevezető terminus, jobb, ha ezt a kifejezést nem is használjuk. Az „Isten uralma” már sokkal jobb megközelítés, mert ebben már benne rejlenek az Atya–Fiúi viszonylatok is. Maga Jézus az „Isten királysága”, az „Atya királysága”, illetve egyszerűen a „királyság” meghatározást használta, amit a protestáns szentírásfordítások hüen tolmácsolnak is.

Jézus szóhasználata persze nem véletlen: a „királyság” a júdaizmus ósi kifejezése. Ennek tartalmára csak több elvont fogalommal lehetne utalni, mert jelentése a zsidó világképben gyökerezik. Ez a világkép (ahogy minden földi vallásé) emberközéppontú és geocentrikus. Így mindössze két részből áll: az egy Úrból (= Izrael Istenéből), és az egy világból (= a Föld nevű bolygóból). Az Úr egyesíti magában a férfi és a női mivoltot (Já + Hevah = Jahve), az ember pedig az ő (egyetlen említésre méltó) teremtménye. Az Örökkévaló szigorú Bíró–Isten, aki csak egyszer teremtett: ezt a jó, bár véges (a Messiás eljövetelekor minden megváltozik–átalakul) világot. A „mennország” a világ végén fog eljönni, mégpedig itt a földön, s ekkor a választott nép tagjai királyok és királynők lesznek. Fontos megjegyezni, hogy maga a Messiás is ember – hiszen csak egy Úr van! – így ő lesz Isten földi helytartója. Az Örökkévalónak csak annyi szerepe van az egészben, hogy megrendezi ezt a szituációt, egyébként se helye, se funkciója nincs az elméletben.

A zsidó ember várakozása tehát evilági jellegű: Isten királyságán egy más aiónbeli, ám itt a földön megvalósuló, anyagi javakkal teli (globális) országot ért. Jézus tanítványai megérezték, hogy mesterük nem lehet más, mint a Messiás, ezért Jakab és János már jóelőre bejelentette alkirályi igényét.** Izrael politikai Szabadítót várt, és egy földrajzilag körülhatárolható birodalmat.

Jézus ezzel a felfogással (korabeli szóhasználattal: felismeréssel) verbálisan is szembehelyezkedett: tüntetően „az Atya királyságáról” (mint valami merőben más dolgról) és „a” királyságról (értsd: az igazi királyság) beszélt. Pilátus előtt közérthetően is kimondja: „Az én királyságom nem ebből a világból való”.*** Így természetesen a földi helytartóságot sem vállalta, noha a nép nem egyszer királlyá akarta tenni. Többször is utalt arra, hogy országa nem látható és nem építhető–szervezhető, mint egy párt vagy egyház. Össznépi szabadításról nála szó sincs, mindenkit az igazság (= a saját kútfejből merített tudás) ment meg.****

Ez a másfajta királyság azonban megjelent Jézusban, s mert benne volt, fizikailag is közel kerülhetett (az akkor élt) emberekhez. A kinyilatkoztatás ily módon „testben” is meg tudott történni.***** Isten királysága tehát nem időben került közelebb, hanem Jézus személyében–tolmácsolásában közvetlenül is elérhetővé vált. Ez a lehetőség természetesen csak időleges volt.***** A kinyilatkoztatás vételéhez ma már más csatornát kell és lehet használni.***** Szerencsére a királlyá válás rajtunk múlik, így bárki azzá lehet, beleértve a nőket is.*****

* Tm 9.

** Mt 20,20-1

*** Jn 18,36a

**** Lk 17,20; Jn 4,25; Tm 71., Isz 110a/216,7

***** Tm 27.

***** Tm 37.

***** Tm 109.

***** Tm 115.

Az, hogy Isten Országá „köztünk van” – óriási félreértés. Jézus akkor mondta, hogy a királyság (már) közöttetek van, amikor az emberek gyűrűjében állt. Fizikai távozása óta ezt már nem mondhatjuk. A „köztetek van” akkor és ott azt jelentette: én vagyok, bennem jelent meg, személyemben látható-érthető meg, fogható fel. Én vagyok az egyedüli mértékadó, engem küldött az Atya, csak rám hallgassatok ! Tanítványai minden kétséget kizáróan konstatálták, hogy mesterük a királyság állapotában van,* csak azt nem értették; hogyan került „oda”. Jézus ezt a kérdést sokszorosan is megválaszolta: komoly és következetes gondolkodás árán világosodtam meg, s mint megvilágosodott személy, most már másoknak is tudok világítani.

Aki keres, az talál, de a kérdező-kereső ember csak magában tud „találni”: a világos szem, a belső fül, az érző szív – mind-mind az agyban van. Az ember az eszével ismerheti fel,** hogy az Atya fiává/leányává válhat, s csak lélekben-szellemben lehet azzá. „A királyság” egy olyan lelki- vagy tudatállapot, ami, ha bennünk van, akkor meg is lát-szik rajtunk. Jézus teljesen világosan beszél: „Értsétek meg, Isten királysága bennetek van”,*** de affelől sem hagy kétséget, hogy ha nincs bennünk, akkor akárhol is van, mit sem érünk azzal.****

Ezt könnyen be is látjuk, ha már tudjuk, hogy mi is az a királyi tudatállapot. Ez a szellemi-lelki szint a közvetlen istenkapcsolattal egyenlő. Jézus azért volt Isten fia (= lényegileg, tulajdonképpen ugyanaz, mint a szülője-teremtője, ahhoz a legteljesebben hasonult, legközelebbi emberi hozzátartozója), mert értelmi fáradozás árán létrehozta ezt a szétszakíthatatlan kapcsolatot. Az Emberfi (= Isten időrendben első, történetesen hímnemű „gyermek”) volt az élő példa arra, hogy a királyság bárki számára elérhető. Aki pedig nem közvetítők által kapcsolódik Istenhez, az igazán él,***** az olyan embernek már örök élete van. Erről a valakiről mondhatjuk, hogy „bejutott Isten Országába”.

Sajnos, mindmáig csak egyetlen ilyen személyt ismerünk: Jézust, az egykori názáreti építőmestert. Rajta kívül eddig még senki sem ment át a halálból az Életre, pedig ő barátot és ellenséget is arra biztatott, hogy lépjen a nyomába. Nyilvános működését és kinyilatkoztatásait azóta is értetlenség övezi. Példabeszédei és logionjai még mindig megfejtésre várnak. Jobbján és balján üresen állnak a székek,***** holott végrendelete szerint nekünk is asztalhoz kell ülnünk,***** atyja országában, ahol még sok lakás van.*****

Valakinek a nyomába lépni azt jelenti, hogy pontosan ugyanazt az utat járjuk be, mint az előttünk haladó. Ez az, amit Jézus megvalósulva akart látni: követőinek sorát, akik az Élet felé törnek, önnönmagukat erőszakkal megtagadva, s a világ ellenében. Isten Fia vagy Leánya csak abban különbözik a többi embertől, hogy teljesen kiüresíti szívét-lelkét az Atya számára, s ezzel alkalmat biztosít neki a világban való működésre.

Nos, tudjuk már, hogy mi is az az „Isten Országá”, s hogy hol kéne lennie. De vajon miért nem jön létre, miért nem tud megmenteni bennünket?

A szemfülesebb olvasók most azonnal megkérdezik, hogy: Miért kell egyáltalán „bemenni”? Miért nem születünk bele mindjárt abba? Miért vagyunk a mennyországtól (Isten lakhelyétől) távol? Miért nem alanyi joga az embernek a közvetlen istenkapcsolat? Miért csak erőnek erejével hozhatjuk azt létre magunkban? Istenképűnek mondhatjuk-e az embert, ha pont a lényeg hiányzik belőle? S ha már – ad absurdum – így áll a helyzet, akkor miért nincsen egy széles út, miért kell egy szűk kapun át beverekedni magunkat?

Ezekre a kérdésekre könnyen meg lehet felelni, Jézus mégis példabeszédekbe és rejtélyes logionokba rejtette a válaszokat. Az ismeretszerzésnek ugyanis az a legbiztosabb módja, ha némi fejtörés árán mi magunk jövünk rá valamire. Az ily módon megszerzett tudást aztán már senki sem veheti el tőlünk. Ezért íratta Jézus szellemi hagyatékának (az ún. *Tamás-evangéliumnak*) az elejére: „Aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált”.

* Tm 23.

** Tm 40.

*** Lk 17,21b

**** Tm 2.

***** Tm 58.

***** Mt 20,20-3

***** Lk 22,28 – 30

***** Jn 14,2-3

Végső kérdések

Hol vagyunk? Mi ez a világ? Van-e értelme az életünknek, s ha igen, mi az? Mi az ember? Van-e Isten? Miből következik jósága? Ő ugye csak-jó? Tényleg a jósága az ereje? Vajon boldog-e? Hol lakik, s változtatja-e a helyét? Változik-e a lényegét illetően? Miért nem láthatjuk őt? Ugye nem varázspálcával teremt, a semmiből? Adhatja-e azt, amije nincsen? Teremtése egyszeri, szakaszos, vagy folyamatos? A Mennyei Atyának ugye csak mennyei fiai lehetnek? Mindent ad-e a Mindentadó? Tudnak-e teremteni a fiai? Van-e szabad akaratuk? Miért ennyire igazságtalan az élet? Miért nem uralkodik Isten a világon? Miért nem hat oda (és ide) a Mindenható? Tényleg mindenható-e? Van-e gondviselés, s kik élvezhetik azt? Most igazságos vagy irgalmas az Isten? Beavatkozik életünk s a világ dolgaiba, vagy nem? Ha nem, akkor miért beszélünk csodákról? Rezonál-e Isten a világ történéseire? Lehet-e boldog, ha „lenéz”? A Föld nevű bolygó egyenlő a Világgal? Más égitesteken is élhetnek civilizációk? Lesz-e (van-e) ember utáni fokozat? Van-e evolúció, s véget ért-e? Ami kezdetes, az véges is? Akkor a mennyországbeli életünk is? Mi az a „valóság”? Mi az „idő”? Mi az, hogy „elmúlt”?

Honnan van a rossz, s miért domináns? Ugyan mit adhat egy teremtmény a Teremtőjének, s ugyan mit vehet el tőle? Mi az, hogy „istenképű”? Hozzá tartozik-e ehhez a teremteni tudás? Ha nem, akkor beszélhetünk-e istenképűségről? Mi lehet a különbség Teremtő és teremtményei között? Mi az a „szellem”, mi az a „lélek”? Mivel lehet kiérdemelni a Mennyországot? Mindenki üdvözl-e? Kapott tulajdonságokkal van-e értelme a „próbára tevésnek”? Ugyan hol történhetne meg ez a próba? Miért képtelenség a „tisztítótűz”? Miért nem lehet pokol? Vannak-e tékozló fiúk a Mennyben? Vajon mire használják szédítő lehetőségeiket? Saját világukban élnek-e? Szép-e az a világ? Van-e örömhíre az önzésnek?

Mi hiányzik a legjobban a mi világunkból? Miért nem tudta Jézus sehol lehajtani benne a fejét?* Jó-e ez a világ? Miért tökéletlen, s hogyan lehet az? Miért csúnya és miért hazug? Miért vásári, s miért zajos? Mitől kaotikus? Miért változik benne minden? Miért marad a lényeg ugyanaz? Mitől igazságtalan, s miért ostoba? Miért szép az élet a világ fiai számára? Hogyan találhatják meg benne a helyüket? Mitől és miért boldogok?

Van-e „élő” és „élettelen”? Az állatnak tényleg nincs lelke? Miért eszik egymást? S mi miért fogyasztjuk őket? Biztos, hogy a növények nem rendelkeznek én-tudattal? Mi a különbség „szervetlen” és „szerves” anyag között? Valóban harmónia-e a Kozmosz? Természetes-e a természet? Miért irtózik a természet az embertől? Hogy mondhatja valaki, hogy Istennek képe a természetben leírva vagon”? Milyen Istenre lehetne így visszakövetkeztetni? Miért repülnek el előlem a madarak? Miért szúr meg a szúnyog, miért mérgez a lilium? Miért nyel el a folyó, miért emészt el a tűz? Miért mérges a gomba, s miért édes a mákony? Miért fal fel a cápa, s miért visznek ki a partra a delfinek? Miért mar meg a kígyó, s miért nem bánt a gorilla? Miért adja életét értem a kutya, s a macska miért a házhoz hú? Miért nem tapos emberre a ló, s miért öklel fel a bika? Miért reng a föld, miért pusztít a víz? Hogyan történhetnek közlekedési balesetek?

Hány nép él a Földön? Közülük hány az Isten választottja? Melyikkel nem kötött szövetséget? Hány „igaz hit” van? S ha egyik sem az? Melyik egyház az „egyedül üdvözítő”? Ha nincs ilyen, melyik az értékesebb? Kellenek-e mértékadók? A kereszténység előtt hány millió ember élt a földön? Addig senki sem üdvözült? Milyen keretek biztosítják az Istennek tetsző életet? A felekezeten kívüliek mind rossz emberek? Jézus csak a zsidó vallási rendszerbe nem akart beilleszkedni, vagy semelyikbe se tudna? Ha nem alapított egyházat, akkor ez hogyan keletkezett? Van-e lényegi különbség a júdaizmus és a kereszténység között? Van-e üdvtörténeti kontinuitás? Vállonvergetné-e egymást Mózes és Pál? Ha a körülmetélkedés nem használ semmit,** akkor mi értelme van a gyermek-keresztelésnek? Beszélhetünk-e szabad akaratról, ha ehhez nem társulnak lehetőségek? Miért lesznek szegények mindenkor? ***

* Mt 8,20 ** Tm 52. *** Jn 12, 8a

Igaz-e, hogy aki ember, az tévedhet? S igaz-e, hogy a pápa ember? I. János Pált valóban a „gépezet” ölte meg? A Péter–fillérekkel tényleg tózsdéznek? Szétkergetné-e Jézus a vatikáni kufárokat? Miért könnyebb az egyházért szenvedni, mint az egyháztól? Hány katedrális igazol egy koldust? Ha tényleg hétmillió keresztény van Magyarországon, akkor miért nem állítjuk vissza közfelkiáltással az apostoli királyságot? Ha Galilei rehabilitálásához majdnem négyszáz évet kellett várni, akkor mennyit kell a relativitáselmélet elfogadásához? Miért jó a keresztény szellemű iskola, ha az összes régi kommunista olyanba járt? Ha vannak tábori lelkészek, akkor miért nincsenek nyilvánosházaiak? A pénzért szeretőknek nincs joguk a lelki békéhez, csak a pénzért gyilkolóknak? Szentté avathat-e valakit egy nem-szent? Miért nem foglalkozott Jézus gyermek-hitoktatással?

Hány boldog ember él a Földön? Hányan vágyódnak a boldogság után? Hányan érik el? A többinek mit ér az élete? Ha az ember boldogságra termett, miért nem az? Mi a boldogtalanság oka? Mi a cselekedeteink valódi rugója? Mi a boldogság, s miben találhatjuk azt meg? Miért nem találjuk, holott keressük? Ki vagyok én, s mivé válhatok? Mi lesz a múlt felé irányuló vágyaimmal? Miért nem tudok kitűnni és miért nem tudok beolvadni? Miért örökök kastélyt ez, s reumát amaz? Miért van gazdag és szegény? Miért van fehér, fekete, vörös és sárga ember? Miért nem fog egyformán mindenki esze? Miért pattanásos ez, s miért szemüveges amaz? Miért erőszakos az egyik, a másik miért sebezhető? Miért egyszázbélű ez, a másik miért dagadt? Miért táncoslábú ez, miért botlábú az? Hogy lehet az egyik égi-meszélő, a másik pedig törpe?

Miért védtelen az ember, már az anyaméhben is? Miért fájdalmak közepette születik? Miért foganhat erőszakban, mámorban és véletlenül? Hogyan lehet nem várt, nem akart? Miért akkor és oda születik? Mitől lesz fiú vagy leány? Hogy születhet csonkán, bénán, vakon? Miért dobják kukába az épet, s miért lélegeztetik évtizedekig a sérültet? Miért játszik gyerekkorában az egyik, s miért robotol a másik? Miért óvják az egyiket, a másik miért kiszolgáltatott? Miért marad sokáig gyermek ez, s amannak miért nem volt gyermekora? Neki miért nem volt apja, neki miért volt három is?

Miért kísérik haza ezt a lányt, a másikat pedig sosem? Miért izlelheti meg a csókot idejekorán ez, s miért szomjúhozik hiába amaz? Miért van aranyszőke haja ennek, s az miért szeplős-vörös? Miért tud lebarnulni ez, s mitől fehérbőrű az? Miért veszi el idő előtt szüzességét az egyik, miért nem tudja azt elajándékozni a másik? Miért esik túl könnyen teherbe ő, ő pedig miért magtalan? Miért szül torzót a szűz, s miért van szerelemgyereke a szajhának? Miért a szépség a legnagyobb hatalom a földön? Miért mulandó, s a csúnyság miért nem az?

Ha nincs igazi bűnös, miért igazi mindig az áldozat? Miért van véres világbéke, miért vannak háborúk? Miért van bűnözés, s kik a valódi bűnösök? Miért vannak betegségek, miért vannak temetők? Miért kell meghalni, s miért nem tudunk, ha akarunk? Nem túl nevetséges az ősbűnt az embernek tulajdonítani? Mennyire tudja befolyásolni a világ sorsát a mai ember? Mennyire befolyásolhatta azt a kardfogú tigris elől menekülő ősember? Az ember megjelenése előtt hány ezer faj élt? Hol húzódik köztünk a határvonal? Szenved-e az állat, s fájdalommal szül-e? Van-e magához való esze? Pusztultak-e már az emberiség előtt élőlények, növények? Volt-e vulkánkitörés, szökőár? Ki pusztított és miért? Ez a világ a mi világunk? A mi világunk az egész Világ? Ki a mi istenünk? Igazi Isten-e attól, hogy nekünk az? Mit érzel a világot látva? Van-e szemed, s akarsz-e látni?

A gazdag ifjú esete

Ebből a történetből (Mt 19,16–26; Mk 10,17–27; Lk 18,18–27) is egyértelműen kiderül, hogy Jézus nem egy túlvilági jutalmat ígér, hanem egy immanens és maradandó lelki- vagy tudatállapotot; egy örök „királyságot”, azaz az Atyával való együtturalkodást (vö. Tm 1.). Vagyis az Örömhír az, hogy Isten Országába/Uralmába már itt és most bejuthatunk, s ha bent is maradunk, akkor „halált nem ízlelünk”.

Az eset elemzése során kiderül, hogy egyáltalán nem arról van szó, hogy a gazdag ember nem juthat be (halála után) a Mennysországba. Ez evidens, hiszen a szegénynek sincs esélye, ha az Isten Uralmába kerülést a halála utánra hagyja (vö. Tm 58., 59.; Mt 10,28; 25,1–13; Isz 173/154). Aki nem szerzi meg biológiai halála előtt az Életet, az menthetetlenül elpusztul.

Ehelyütt arról van szó, hogy a gazdag embert a vagyona megakadályozza valamiben. Mégpedig abban, hogy tanítvánnyá, majd Emberfivé váljon, azaz, hogy Jézushoz hasonló módon az Atya fiává legyen. A „mammon” nemcsak a pénzt jelenti, hanem mindazt, amit nyújthat; végső soron az egész világot, s annak minden értékét. Az embernek választania kell a világ és az örök élet között (vö. Tm 63., 64., 111.).

Ez a történet alkalmat nyújt arra is, hogy végérvényesen rendet rakjunk a terminológiai káoszban. A szövegösszefüggésben négy kifejezés is szerepel, különböző jelentéstartalommal. Ezeket a kifejezéseket hajlamosak vagyunk – némi joggal, mégis tévesen – egymás szinonimáiként használni. A gazdag ifjú „örök életet” szeretne, Jézus „a végső célt” kínálja, a tanítványok pedig azt hiszik, hogy az „üdvözülésről” van szó, de a szövegben a „megmentődés” terminusa található.

Nyilvánvaló, hogy a kiigazodáshoz egyrészt zsidó módon kell gondolkodnunk, másrészt szükségünk van a jézusi szóhasználat ismeretére is. A Pálon alapuló keresztény fogalmakat el kell felejtenünk, elsősorban a „megváltást” és az „Isten országát”. Az „ország” és a „királyság” látszólag ugyanazt a dolgot fedi, valójában azonban végzetes teológiai váltóátállítást jelent. Az „ország” egy látható, körülhatárolható és építhető kollektívumra utal, holott Jézus tagadta az ilyen valóság megragadhatóságát (vö. Tm 2., 16., 71., 114.; Lk 17,20–1). A királyi lelki- vagy tudatállapot bennünk és rajtunk van (vö. Tm 2.), ez az a státus és magatartás, amit az építők (a vallásos kollektívumot vezető) nem ismernek fel és el (vö. Tm 66.; Mt 21,42; Mk 12,10; Lk 20,17; Jn 15,1–8).

Kiindulási pontként nézzük a zsidó világméretet, mely geocentrikus és emberközéppontú, tehát már csak ezért sem lehet helyes. A zsidó mennyország *a világ végén* jön el, és *a Föld nevű bolygón* valósul meg. A Messiás eljövetelekor a világ gyökeresen átalakul, ám az ezzel kapcsolatos képek és fogalmak teljességgel materialisták. A beköszöntő viszonyok szintén evilágiak (földi királyság), csak éppen a választott nép tagjai kerülnek hatalmi pozíciókba. E világméretben az Úrnak csak annyi szerepe van, hogy megrendezi ezt a szituációt, egyébként se helye, se funkciója nincs az elméletben... Ezzel szemben Jézus egy Atya–Fiú *egymásbanlevést* demonstrált, melyhez nem kell megvárni a világ végét, sőt, a várakozás lehetetlenné teszi a hatalomgyakorlást (vö. Tm 114.).

A zsidó teológia mégis a várakozásra épül, vagyis az a magatartás határozza meg, ami Jézus szerint egyszerre fölösleges és terméketlen. Izráel népe *külső-felső* és *össznépi* Szabadítóban bíz, míg az Emberfi *belső* és *egyéni* szabadulást hirdet. A vallásos zsidó azt kérdezi: „mikor” és „hol”, Jézus pedig arról beszél, hogy „hogyan” jön el, s minek a következtében. A „hogyan” válaszolja meg a „mikor” és a „hol” kérdését is: az időpont ugyanis rajtunk fordul mert a dolog bennünk megy végbe!

Izráel az Úr földi királyságát (hatalommal való országglását) várja, az Emberfi pedig egy mennyi királyságról beszél (vö. Tm 1.). Ezt az uralmat jelképezi a trónra ülés (Mt 19,28), ami egy leírhatatlan lelki- vagy tudatállapot szimbóluma. A Zebedeus-fiak persze igazi bársonyszékekben szeretnének helyet foglalni, de ilyesmiről szó sincs. Csak sokkal többről lehet szó: arról, hogy Jézus szintjére kerüljenek, mint méltó követői (vö. Tm 109). Ez azonban hiú ábránd, mert értetlenségük és lelkületük nem tesz lehetővé

ekkora teljesítményt. Még azt sem tudják, hogy *hol* van az az „ország”, s hogy mesterük *miféle* király – hogyan léphetnének hát a nyomába ? Jézus jobbán és balján majd azok foglalnak helyet, akik megértik, hogy *hogyan* (minek következtében) jön el a királyság, s nem haboznak uralkodóvá válni (vö. Tm 82.).

Az Emberfi azt a helyet, ahol ő van (vö. Tm 23.) a földi királysággal össze nem keverendő (vö. Jn 18,36) *az Atya királyságának* nevezi. Ez olyan státus, amit egy lelki- vagy tudatállapot generál, s meg is látszik az emberen (vö. Tm 2.). Jézuson látszódott is, ez tette őt különleges és irigyelt személyé, például a gazdag ifjú szemében. „Az Élet helye” (vö. Tm 3.) az agyban található, mert a lélek az ember fejében van. Szellemileg lehet és kell újjászületni, vagyis gondolkodás által. Tehát csak olyasvalaki lehet „bent” (Isten országában), aki megvilágosodott – az eszét használva (vö. Tm 40., 71.).

Jézus azt mondta, hogy „Ha a ti igazságosságotok (= tudás + magatartás) messze felül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, akkor semmiképpen nem mentek be a mennyek királyságába (Mt 5,20). Ehhez a súlyos mondáshoz két másik is szervesen kapcsolódik. A hivatalos mértékadók csak bizonyos keretek között teologizálnak, tehát formális tekintélyek véleményére támaszkodnak. A „senkit se szólítsatok atyának” parancs (Mt 23,9) azt jelenti, hogy: ne menjetek mások után, a saját lelkiismereteket–eszeteiket használjátok ! A hagyományokból, írásokból és szokásokból meríthető „tudás” helyett térjetelek más felismerésre ! (vö. Mt 4,17a).

A más felismerésre térés (= alapvetően új világnézet) lehetősége mindenkor és mindenhol adott a homo sapiens részére, ehhez csak gondolkodnia kell a végső kérdéseken. Jézus totálisan más isten- és világnézet birtokában volt, ezért kinyilatkoztatást tudott adni mindenekről (Jn 7,37), s ezt ma is meg tudja tenni (Tm 109.). Az örök életre az ő Igéi vezetnek el.

A gazdag ifjú (aki valójában már nem is lehetett annyira fiatal (vö. Lk 18,18), nyilván értesült arról, hogy aki Jézus tanítását hallgatja, az „halált nem ízlel”. Joggal gondolta, hogy a mester útmutatásai alapján kiküszöbölheti életéből a biológiai halált. No, de mit is szeretett volna? Örökre bírni a világ javait. Ez csak jézusi szemmel nézve abszurdum; igazság szerint a zsidó világnézet hasonló végkifejletet ígér. Más vallások is ilyen jellegű paradicsommal kecsegtetnek, ez a helytelen geocentrikus és emberközpontú felfogásból következik. Az Emberfi azonban egyáltalán nem földi dolgokra utal ! (vö. Tm 16., 1Kor 2,9).

Logionjai és példabeszédei szerint a halált éppenséggel *maga a világ okozza* (vö. Isz 29/90; 32/124; 62/145; 133/34,4–16; 151/48; 158/123), illetve a világ javainak *bírni akarása* vagy *birtoklása* (vö. Tm 63., 111.). Tanítvány is csak az lehet, aki búcsút mond *minden vagyonának* (Lk 14,33). Ez valójában totális elszakadást jelent az evilági élettől (vö. Tm 26.; Isz 103/194,1; 134/35; 139/41). Ezek szerint a gazdag ifjú már régóta a halál jegyese, így abszolút alkalmatlan Jézus követésére, és méltatlan bármiféle dicséretre !

Ezt támasztja alá egy másik szövegváltozat is, mely a *Héberék evangéliumában* olvasható:

„Mester, mi jót tegyek, hogy éljek? Jézus ezt válaszolta neki: Ember, tedd a Törvényt és a prófétákat ! Ő így válaszolt: Megtettem. Mondta neki: Menj, add el mindenedet, amid csak van, oszd szét a szegények között, ésd jöjj, kövess engem ! A gazdag azonban vakarni kezdte a fejét, és nem tetszett neki. Erre azt mondta Jézus: Hogyan mondhatod, hogy megtettem a Törvényt és a prófétákat? Hiszen meg van írva a törvényben: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat ! És íme, sok testvérednek, Ábrahám fiainak, por lepi a ruháját, éhen halnak, a te házad pedig tele van mindenféle jóval, de azokból sehogy sem jut nekik semmi.”

Ráadásul a szóban forgó gazdag ember (akár ifjú volt, akár nem) „mintazsidó” volt, hiszen bevallása szerint gyermekkora óta kínosan betartotta a Törvényt. Az ilyen egyén *nem jó emberanyag* Jézus számára. Mit is kezdhetne egy olyan tanítvánnyal, aki azért tartja be az előírásokat, mert ő annak a kiválasztott népnek a sarja, akivel a szövetség kötött? Mondja meg, hogy nincs népi kiválasztottság és nemzeti szövetség? Hogy a körülmetélkedés nem használ semmit? (Tm 52.). Hogy a Törvény–eskedés nem vezet sehová? Jézus tanítványai – Simon Pétertől (Lk 5,8) kezdve egészen Zakeusig – mind olyan emberek voltak, akik nem szégyelték bevallani bűnösségüket.

A tetejében ez a gazdag ifjú jogszerűen (Mk 10,17) akarja birtokolni az Életet, éppen úgy, ahogy nem csekély vagyonát. Biztonságban szeretné tudni azt, mint valami dologi értéket... Arról azonban szó sincs, hogy ennek érdekében *mindent* feláldozna, csupán annyit akar tenni, amennyit kell. Nem áll szándékában követni Jézust, ő csak kérdezni-kérni szeretne a mestertől valamit. Talán még fizetne is az információért... Teljességgel hiányzik nála az a katarzis, ami másokat cselekvésre ösztönzött (Mt 8,19). Ő a vagyonában bíz (vö. Tm 63.).

Az Emberfi tudja ezt, így már a megszólításon is mérgeződik (Mt 19,17a). Egyetlen logiont sem pazarol az alkalmatlanokodó emberre, ehelyett fejére olvassa a Törvényt. Mindig ezt teszi, ha le akar rázni vagy meg akar szégyeníteni valakit.

Az ifjú fennen hangoztatott életszentsége (amellet, hogy enyhén szólva szerénytelen) teljességgel komolytalan is. Jézus sem állja meg derűtség nélkül... Erről a mosolyról gondolták egyesek, hogy „megszerette őt”. Mármint az előtte álló antitálentumot! Pusztán az illető gazdagsága is elegendő volt ahhoz, hogy a mesterből elutasító magatartást váltson ki. Ez a tehetőség már a megjelenésén is látszódnak, különben honnan venné Jézus, hogy pénzes emberrel van dolga...

Ettől függetlenül megadja neki az útmutatást, hiszen a fiatalember (tudtán kívül) az Életet szeretné. Először meg kell szabadulnia a vagyonától, hogy „jó helyen” legyen a szíve, aztán követnie kell őt a Fiúvá válásban. Neki sem Jézus sleppjéhez kell csatlakoznia, hanem rá kell lépnie az újjászületés útjára. (Mindenkinek ezt kell tennie, korra és nemre [vö. Jn 3,1–21; Tm 115.] való tekintet nélkül!) Ha elkezd keresni a választ a nagy kérdésekre, akkor elérheti „a végső célt” (vö. Mt 19,21a), vagyis a közvetlen istenkapcsolatot.

Az apostolok sajnos elég közel állnak a gazdag ifjúhoz, tudniillik őket is a zsidó mennyország-kép határozza meg. Átmenetileg hajlandók hátrahagyni ingóságait, de az „üdvözülést” gazdagság és hatalom nélkül nemigen tudják elképzelni. Az összes rangvita erről tanúskodik. Így hát mélységesen megdöbbennek Jézus kijelentésén, ami a tú fokáról és a tevéről szól. Nem kéne megijedniük, ha (helyesen) immanens értelemben vennék, de ők az üdvözült létmódra, vagyis a Földi-Mennyország-béli (örök időig tartó) kánaánra gondolnak. Immanens értelemben ők bemehetnének az Atya királyságába, mert nem (az amúgy sem létező) vagyonukban bíznak, hanem a Mesterükben. Fiúvá válásukat „mindössze” a lelkületükből fakadó értetlenség gátolja.

A figyelmes olvasó azt is észreveszi, hogy ehelyütt (Mk 10,23–7) *két különböző* dologról esik szó. Az enyhébbet már megtárgyaltuk a fentiekben, ez véget is ér a 24. vers első mondatával. A keményebb mondanivaló a 24b-vel kezdődik. Ezt Jézus már nem általános igazságként mondja (mint a 23. verset), hanem egyenesen a tanítványoknak címezve, intő és nevelő célzattal.

A kulcsszó jézusi terminus: a „bízna”. Ez a kifejezés azt jelenti: erre a dologra teszik reá az életüket. A „bízna” másképpen a szívvel gondolkodás (vö. Tm 63.). Aki nemcsak egyszerően gazdag, hanem a vagyonában bíz (arra alapoz és épít), az ország-beli értelemben halott, akárcsak az esztelen gazdag (Lk 12,16). Az ilyenek nemcsak nehéz bemenni az Atya királyságába, hanem egyszerően *lehetetlen*. A teve ugyanis nem megy át a tú fokán... Aki halott (mert elkötelezte magát a világ mellett), azzal nem lehet mit kezdeni. Az ilyen ember sohasem válik Isten Fiává.

A tanítványok azért nem értik a dolgot, mert továbbra is transzcendens síkon gondolkodnak: „Hát akkor ki üdvözülhet egyáltalán?”. Jézus válasza így hangzik: „Ebben a világban (amíg az illetők emberek), nem lehet segíteni rajtuk, de Odaát (a Mennyek Országában) Isten őket is üdvözíteni fogja”. A Fiú által demonstrált közvetlen istenkapcsolat (= a nyilvános működéssel együtt járó „királyság”) és a majdani üdvözülés két különböző dolog. Az Elsőszülött nyomába lépők az Emberfi által kitaposott utat fogják bejárni (ők fognak „megmenekülni”), a többiek pedig sírva és fogcsikorgatva várják ki evilág végét (vö. Tm 27.).

A gazdag ifjú esetének értelmezése nagyon fontos, mert a hagyományos felfogás a fiatalemberből a jámborság, az életszentség, sőt: a büntelenség szobrát faragta. Látzólag csak egyetlen hiányossága van, ez azonban jézusi ironia, hiszen éppen „a toroka véres”!

Jézus szellemi hagyatéka

Mottó:

„Az igazság nem meztelenül jött a világba, hanem szimbólumokban és képekben. Más-hogy a világ nem fogja megkapni az igazságot... Az igazság, mely kezdettől fogva létezik, el van vetve mindenütt. Sokan vannak, akik látják, amint elvetik, de kevesen vannak, akik látják, mikor learatják.” (A Fülöp-*evangéliumból*)

Előszó

Az első dolog, ami felmerül az Olvasóban, az valószínűleg az, hogy miért rejtettek Jézus szavai. Mert bizony azok, és nemcsak itt, az ún. Tamás-*evangéliumban*. Igéit minden előfordulási helyen értelmezni kell. Ez nagyon fontos dolog, hiszen a szűkebb értelemben vett Örömhír az Emberfi velős kijelentéseivel azonos. Egy írásmű tehát annyiban tekinthető *evangéliumnak*, amennyiben ilyen mondásokat tartalmaz.

Számunkra Jézus a kinyilatkoztatás forrása, s ő a kinyilatkoztatásait a logionjaiba rejtette (vö. Tm 110.). Ezeket az elrejtett kincseket szó szerint meg kell találni! Magától értetődik, hogy csak a lankadatlanul kereső ember találhat (vö. Tm 1.), tehát az a személy, aki hajlandó a szellemi erőfeszítésre.

Jó, de vajon miért kell „fáradoznunk”? (vö. Tm 58.). Hát azért, hogy *tudás* birtokába juthassunk. Tudatlanságunkat ugyanis a nem-gondolkodás okozza. Semmi más. Az egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatás vételét a „rejtett szavak” megfejtése teszi lehetővé. Mire kihámozzuk a mondanivalót, addigra kristálytisztává válnak a jézusi közlendők.

Tulajdonképpen a *Keresők Evangéliumát* forgatjuk, ami az Emberfi írásbeli hagyatéka. Ezt a művet nagy valószínűséggel Galileában diktálta le Tamásnak, feltámadása és mennybemenetele között. A 115 logion egy teljes evangéliumot ad ki, melynek van eleje, s van vége. A mondások sorrendje nem esetleges, ellenkezőleg: igen nagy műgonddal van megkomponálva.

Az teljességgel kizárt, hogy Tamás művével állunk szemben. Arra könnyű egy tanítványnak visszaemlékezni, hogy mit mondott és mit tett a mestere (így állt össze a kánoni evangéliumok gerince), de a keresztretjvényszerű pontosságot igénylő rébuszok memorizálása lehetetlen, hiszen itt minden szónak, sőt toldaléknak komoly szerepe van. A látszólagos nyelvtani rendellenességek sem véletlenek.

Felmerülhet a kérdés, hogy másolás közben, a fordítások során, illetve a szerkesztői munka következtében nem torzult-e a szöveg. Nos, a *Szellemi Hagyaték* csak 1946-ban került elő, tehát majd kétezer évet „pihent” a föld alatt. Az anyag összekötő szövegeket nem tartalmaz, így szerkesztői betoldásokra egyszerűen nincs lehetőség.

A rendelkezésünkre álló magyar fordítások közül a Hubai Péter-féle jelesre vizgázott. A mérce tudniillik a szöveg megfejthetősége, így maga az eredmény dicséri a munkát. Más magyarítások nem veszik fel vele a versenyt, mert azokban (az értelmező jellegű fordítás miatt) több jézusi terminus is elsikkad. A különböző szövegváltozatok kritikai elemzésére nincs szükség, mert ezt a konklúziót maga az Olvasó is levonhatja, ha összeveti egymással a fellelhető műveket.

A kánoni párhuzamokat mindenképpen *Csia Lajos* tolmácsolásában lapozzuk fel, mert annál jobb és hübb magyar szöveg sohasem fog a rendelkezésünkre állni. A protestáns fordítások általában véve is (és köztudottan) jobbak a katolikusoknál. A jézusi képek és szimbólumok egyenesen érthetetlenek, ha „Isten királysága” helyett valamiféle „országban” gondolkodunk.

A Szellemi Hagyaték 50%-a a négy kánoni evangéliumban is megvan. Ezek a párhuzamok azonban nem jelentenek szó szerinti egyezést. Az egyes szövegváltozatoknak persze ugyanaz a mondanivalója, ám sokszor az is csak hasonló, azaz egy kicsit más vagy több. Az igazi szenzációt viszont a másik 50% jelenti, vagyis a számunkra új közlendők. Ezek nyilván szerepeltek az apokrifnek minősített evangéliumokban, de azokat a kanonizáció során megsemmisítették.

A kölcsönös hitelesség szempontjából azt is meg kell jegyezni, hogy a *Keresők Evangéliumának egyharmad* részénél hivatkozni lehet az Iszlám hagyományban megőrzött jézusi mondásokra is. Ezek a párhuzamok természetesen jelölve vannak (Isz). A szóban forgó mondások Pikó Gábor Mózes: *Minden Jézusról* c. könyvében olvashatók el, Paulus Hungarus/Kairosz Kiadó, 2002.

A „Tamás–evangélium” és az Iszlám hagyomány hivatalosan „agyon van hallgatva”. Az egyházi szaktekintélyek nem foglalkoznak velük, noha egy laikus is felismeri bennük Jézus hangját (vö. Jn 10,4–5). Eme mellőzöttségnek alapvetően két oka van: egyrészt a megszokottól eltérő Jézus-kép bontakozik ki belőlük, másrészt ez a Jézus merőben más-ként, az egyházi felfogástól idegen módon viszonyul a világhoz.

Ezért aztán a Szellemi Hagyatéknak igen nagy jelentősége van, hiszen ebből tudhatjuk meg a legbiztosabban, hogy milyen isten- és világképe volt Jézusnak. A kánoni evangéliumok szerzői kívülről szemlélték az eseményeket, s egyáltalán nem voltak tisztában a lényeggel. Ma már teljesen világos, hogy a tanítványok csak naiv tanúi voltak a Nyilvános Működésnek, és egyáltalán nem értették Mesterüket.

Természetesen a kommentátor se akarhat mást, mint a Szerző: a cél tehát az, hogy az olvasó felismerésekre jusson. Ehhez elvileg elegendő a párhuzamos helyek felsorolása, és a jézusi terminusok jelentésének megadása. Biztos, ami biztos alapon össze vannak gyűjtve a segítő kérdések, illetve megállapítások is. Ha van apokrif szövegváltozat, az is oda van írva. Mi több: az éppen terítéken lévő logionnal érintőleges kapcsolatban álló más „tamási” logionok is jelezve vannak.

Az Olvasó úgy jár el helyesen, ha először letakarja a kommentárt, és maga próbálja megfogalmazni azt... Szánjon a 115 logionra 115 napot, és akkor sajátjaként könyvelheti el a megfejtést. (A Prológus ígérete csak ebben az esetben vonatkozik reá !) Mindig szem előtt kell tartani, hogy sorba rakott feladványokkal van dolgunk, tehát csak akkor lépünk tovább, ha már megtehetjük. Sose hagyjunk magunk mögött fehér foltokat, mert a lépcsőzetes előrehaladás során terminológiai tárházunk egyre inkább bővülni fog, s a Szerző számít erre (vö. Isz 83/9). Szó szerint meg kell tanulnunk „jézusul”, de ez a nyelvtudás segítségünkre lesz a kánoni evangéliumokban való eligazodásnál is. A Szellemi Hagyaték fénye minden értelmezésbeli homályt eloszlat !

Prológus

Ezek (azok) a rejtett szavak, amelyeket az élő Jézus mondott, és amelyeket Didymos Júdás Tamás írt le. És mondta: „Aki megtalálja e szavak értelmét, nem ízleli meg a halált.”

Kommentár:

Az idézőjelbe tett mondatot csak a mű szerzője, azaz Jézus mondhatta. Tamás ugyanis – apostoltársaihoz hasonlóan – nem tudta értelmezni az Emberfi kijelentéseit. Ő csak közli az olvasóval mestere biztatását. A későbbiekben gyakran előkerülő „És mondta” fordulat is arra utal, hogy egy jézusi logion következik.

Tm 1.

Jézus mondta: A kereső ne hagyja abba a keresést, amíg nem talál, és ha talált, megzavarodik, és ha megzavarodott, csodálkozni fog, és királlyá lesz a mindenségben.

P. Oxy.:

...és ha talál, csodálkozni fog, és csodálkozván uralkodni fog, és uralkodván nyugalmat talál.

Mt 7,7; Lk 11,9 (Tm 2., 12., 15., 22., 23., 48., 59., 76., 82., 91., 93., 95., 114.)

kereső = az élet nagy kérdéseiben gondolkodó ember

keresés = a gondolkodási folyamat

találás = megvilágosodás

zavar = a tudás okozta megmámorosodás (vö. Tm 12.)

csodálkozni fog = a Pneuma létén és működésén (vö. Tm 28.)

királyság, uralkodás, nyugalom = a Jézus által megígért lelki- vagy tudatállapot

mindenség = az egész (itteni) világ

1. Kiből válhat „kereső” ?
2. Mit keres az illető ?
3. A találás lehetséges !
4. Mikorra datálható a célba érés ?
5. Hol realizálódik a dolog ?
6. Találhatunk-e, ha felfüggesztjük a keresést ?
7. Mitől zavarodhat meg az ember ?
8. A csodálkozás egyben tanulás is !
9. Mivel kapcsolatban érheti a legnagyobb meglepetés ?
10. Az ember számára a világ az egyetlen valóság.

Tm 2.

Jézus mondta: Ha azt mondják, akik előttetek járnak: „Íme, a királyság az égben van”, akkor a madarak meg fognak előzni titeket az égben. Ha azt mondják nektek, hogy a tengerben van, akkor a halak meg fognak előzni titeket. Ám a királyság bennetek és kívületek van. Ha megismeritek magatokat, akkor megismertettek, és fölismertek, hogy az élő Atyának fiai vagytok. De ha nem ismeritek meg magatokat, akkor szegénységben lesztek, és ti magatok lesztek a szegénység.

Lk 17,20; 1Ján 5,19 (Tm 23., 28., 67., 82., 85., 86., 113.)

1. Hogyan ismerheti meg magát az ember?
2. Mi által és kik előtt „ismertetik meg”?
3. Ki lehet az élő Atya fia?
4. Mi a legkézenfekvőbb elnevezés az Atya emberi fiára?
5. Mi az a „szegénység”?
6. A királyság *bennünk* lehet !
7. Ha bennünk van (létre jön, vö. Tm 71.), akkor az meg is látszik rajtunk.
8. Az igazi gazdagság az istengyermekség.
9. A gazdagság a fölismerés következtében áll elő.
10. Ez a gazdagság tehát egy lelki- vagy tudatállapot.

Tm 3.

Jézus mondta: Nem fog habozni a vén az ő napjaiban megkérdezni egy kisgyermeket – egy hétnapos kicsit – az élet helye felől, és élni fog. Sok első lesz utolsóvá, és egyes-egyedül lesznek.

Mt 11,25; 20,16; Mk 10,13–6; 10,31; Lk 10,21; 23,30

(Tm 18., 22., 43., 48., 52.)

vén = kora, származása és vagyoni helyzete alapján mértékadónak számító, formális tekintéllyel rendelkező ember

az ő napjai = az az időszak, mikor valaki ráérez az igazságra

kisgyermek = újjászületett ember, tanítvány (Ez az egyik legfontosabb jézusi kép !)

hétnapos = még körülméletlen

az Élet helye = a Pneuma, az ember legbelső lényege (vö. Tm 43.), mely a gondolkodó agyban képződik (vö. Tm 71.)

1. Mikor köszöntenek be „azok a napok” ?
2. Miért pont hétnapos a kicsi ?
3. A zsidó kisfiúkat a 8. napon metélik körül.
4. Aki nincs körülmételve, az nem áll a szövetség hatálya alatt.

Tm 4.

Jézus mondta: Ismerd meg, ami színed előtt van, és ami előled elrejtett, nyilvánvalóvá lesz számodra. Ugyanis nincsen semmi, ami el van rejtve, és ne lenne nyilvánvalóvá.

Mt 10,26; Mk 4,22; Lk 8,17; 12,2 (Tm 40., 43., 55., 81., 89., 92.)

1. Mi van a szemünk előtt ?
2. Mi van elrejtve előlünk ?
3. Ki lehet az, aki elrejtette előlünk az igazságot ?
4. Ki és hogyan segít nekünk a felfedezésben ?

Tm 5.

A tanítványok megkérdezték őt, s mondták neki: Akarod, hogy böjtöljünk? És miképpen imádkozzunk és adjunk alamizsnát? És mely ételekre ügyeljünk? Jézus mondta: Ne hazudjatok, és ne tegyétek azt, amit gyűlöltek, mert mindenek nyilvánvalóak az ég előtt. Ugyanis nincsen semmi, ami el van rejtve, és ne lenne nyilvánvalóvá; és nincsen semmi, ami beborított, és leleplezés nélkül fog maradni.

Mt 6,6; 10,26; Isz 109/53,1–3; 114/61 (Tm 13., 26., 90., 105.)

1. Miért ajánlkoztak aszkézis végzésére a tanítványok ?
2. Mi volt a tanítványok szemében az aszkézis ?
3. Jézus szerint az előírt aszkézis és adakozás hazugság.

Tm 6.

Jézus mondta: Boldog az oroszlán, amelyet az ember megeszik, és az oroszlán emberré fog válni; és átkozott az ember, akit az oroszlán megeszik, és az oroszlán emberré fog válni.

Tm 10., 59., 99. (1Móz 1,26–8)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

megeszi = elpusztítja (a bekebelezés, asszimilálás értelmében), vö. Tm 10., 59.

átkozott = nagyon rossz helyzetbe kerül

1. Mit szimbolizál az oroszlán ?
2. Milyen emberi tulajdonságra utal ?
3. Miről nevezetes az oroszlán ?
4. Mit csinál az oroszlán ?
5. Kicsoda az oroszlán ?
6. Hol eszi meg az ember az oroszlánt ? (vö. Tm 99.)
7. A Sátán az oroszlán ?
8. Az oroszlánt meg lehet enni !
9. Az is megehet bennünket.

(A logion vége nem elírás, csak akkor lenne nyilvánvalóan az, ha valódi oroszlán szerepelne benne. Abban az esetben vagy az ember asszimilálja az állatot, vagy az állat az embert. Itt azonban egy „emberi állatról” van szó: első esetben az állatot eszi meg magában, másodjára pedig az „állatság” hatalmasodik el rajta.)

Tm 7.

És mondta: Az ember hasonlít egy bölcs halászhoz, aki kivetette a hálóját a tengeren; kihúzta azt a tengerből, és az kis halakkal volt teli. A bölcs halász talált köztük egy nagy, jó halat. Az összes kicsiny halat bevetette a tenger mélyére; zokszó nélkül a nagy halat választotta. Akinek van füle a hallásra, hallja !

Mt 13,47 (Tm 77., 108., 110.)

1. Kicsoda „az ember” ?
2. Mit szimbolizálnak a kis halak ?
3. Mit szimbolizál a nagy, jó hal ?
4. Egy igazi halász a tenger mélyére tudja-e vetni a halakat ?
5. Mit jelent az, hogy „zokszó nélkül” ?
6. A nagy hal nemcsak nagy, hanem „jó” is, tehát a kicsik rosszak !

Tm 8.

Jézus mondta: Íme, kiment a vető, megtöltötte a markát, és vetett. Ám néhány mag az útra esett; jöttek a madarak és fölcsipegették azokat. Mások a sziklára estek, és nem eresztettek gyökeret a földbe, és nem növesztettek kalászt az ég felé. Mások a tövisbokrokba estek, és azok megfojtották a magot, és a féreg fölfalta azokat. És mások a jó földbe estek, és az jó gyümölcsöt növesztett az ég felé; és hozott hatvanszor annyit, és százhuszszor annyit.

Mt 13,3–9; Mk 4,3; Isz 74b/59 (Tm 1., 5., 6., 12., 22., 27., 43., 59., 71., 110.)

a vető = Jézus, a Pneuma–magok elszórója
kiment vetni = megkezdte nyilvános működését
a magok = pneumatikus kezdemények, Élet–csírák
a féreg fölfalta = a Sátán megölte, hullává tette, s aztán megette, bekebelezte, asszimilálta (vö. Tm 6., 59.)
jó föld = a „megművelt”, igénybe vett agy, a felszántott parlag (vö. Tm 110.)
jó gyümölcs = a létrehozott Pneuma, énünk életre nemzése, önmagunk megismerése
az ég = Isten (királysága) mely bennünk van, lehetőségként
az ég felé = a szent Szellem „irányába”, tehát befelé

1. Hol hozza meg a kicsírázott mag a sokszoros termést ?
2. Ki lehet Pneuma–mag vető ?
3. Hol lehet és miért kell vetni ?
4. Mivel lehet vetni?
5. Mi hiúsíthatja meg a munkát, s milyen mértékben ?
6. Van–e jó föld, mennyi és hol ?
7. Lehet és kell vetni !

Tm 9.

Jézus mondta: Tüzet vettem a világra, és lám, őrzöm azt, amíg az ég.

Lk 12,49 (Tm 15., 38., 83., 91., 103.)

1. Miért kell tüzet vetni a világra ?
2. Lehet–e a „tűz” negatív jelentésű ?
3. Miért kell őrizni a tüzet ?
4. A tűz fellángolt !
5. A tűz mára már kialudt.
6. A mi tűzünknek égnie kell !

Tm 10.

Jézus mondta: Ez az ég el fog múlni, és az, ami az égben van, el fog múlni; és a halottak nem élnek, és az élők nem fognak meghalni. Amikor megettétek a halottat, élővé tettétek őt. Ha a világosságban lesztek, mit fogtok tenni? Ama napon, amikor egyek vagytok – váltatok kettővé. Ha pedig kettővé váltatok, mit fogtok tenni?

Mt 13,24–30; Mk 13,31; Isz 57/129; Róm 8,13

(Tm 2., 6., 21., 47., 56., 59., 61., 89., 107., 112.)

Tamás csel.: „A holtat életre keltettem, és az élőt legyőztem.”

Zsk 45.: „A rabszolgának csak szabadság jár, a fiúra azonban atyai örökség is vár. De akik halott dolgokat örökölnek (ilyesmikre ácsingóznak), azok maguk is halottak lesznek. Akik viszont az élőt öröklik, azok mindent örökölnek (a királysághoz a „többi mind” is hozzá adatik, vö. Mt 6,33). Az (országbeli) halottak egyáltalán nem örökölnek (semmi érdemlegeset), hiszen hogy is juthatna igazi értékekhez egy hulla (Tm 59.), egy Pneumát nélkülöző test? De ha a halott örökli az élőt (ha életre nemzi magát), akkor nem fog meghalni (országbeli értelemben), hanem nagyon is Élni fog...”

Hippolyt Ref.: „Ti, akik halott dolgokból ettetek, és azokat élővé tettétek, mit tesztek majd, ha élőket esztek ?”

A bonyolultnak látszó Tm 10. megfejtésekor csak a jézusi terminológia ismerete segíthet bennünket. Jézus ajkán a „holt” mindig ténylegesen halott, s az „élő” mindig igazán él. Ennek tudatában könnyen értelmezhető a *Tamás csel.* mondata: „A holtat életre keltettem, és az élőt legyőztem (sajnos)”.

Vagyis: aki a világ javai után fut, az hatalmat ad maga fölött ezeknek az érték-telen dolgoknak, mondhatni: életet lehel a vagyontárgyakba. Az ilyen ember viszont megöli magában a Pneumát. A *Zsidókeresztény Hagyomány* ezt egyértelműen ki is jelenti... Másképp fogalmazva: ha az oroszlán eszi meg az embert, akkor az állatiság fogja uralni őt! (vö. Tm 6.).

A *Hippolyt Ref.* kérdésére is könnyen megadható a válasz: aki egykor halott dolgokat kergetett, az megvilágosodván nem fog utánuk futni, mert már nem vágyakozik reájuk.

Most pedig gondolkodjunk el a Tm 10–zel kapcsolatos kérdéseken, illetve meg-állapításokon!

1. Hol van a szóban forgó ég?
2. Hol fog az elmúlni?
3. Mi van ebben az égben?
4. Mi (minden) az, ami el fog múlni?
5. Minek következtében fog az elmúlni?
6. Az a halott, aki „nem él” – az nincs!
7. Ha az élők nem fognak meghalni, akkor nincs (is) halál!
8. Isten az élők Istene!

Tm 11.

A tanítványok mondták Jézusnak: Tudjuk, hogy el fogsz menni tőlünk. Ki az, aki nagy lesz fölöttünk? Mondta nekik: Ahonnan jöttetek, és ahová menni fogtok, az Jakab, az igaz, aki miatt az ég és föld keletkezett.

Mt 6,33; 7,13–4; Jn 13,12–20; ApCsel 1,6; 1Móz 18,22–33 (Tm 2., 109.)

Az „igaz”, „igazságos” jelentése:

A magát igaznak tartó személy valóban becsületes és tisztességes *a világ normái szerint*. Erkölcsi–etikai síkon feddhetetlen, így joggal büszke magára. A Törvény alapú (tehát a cselekedeti!) megigazulás útját járja, és abban hisz, hogy áldozathozatalaival kiérdemli az Úr figyelmét. Állandóan az „életszentségén” munkálkodik, mert úgy gondolja, hogy Isten királysága a halál után vár reá. Vallásosságát áthatja a hagyománytisztelet, s az „üdv történetet” folyamatosnak és fejlődőnek tartja. Abban reménykedik, hogy ő eleve kiválasztott személy, és ennek a szerepnek meg is akar felelni. Állandóan összeméri magát az erkölcstelen tömeggel, s igyekszik elkülönülni attól. Rendszerint vallási címeikkel és tudományos fokozatokkal is rendelkezik. Tekintélye van *a világ előtt*, ami legyezgeti a hiúságát (vö. Jn 5,41–7).

Az „igaz” azonban lelke mélyén féli az Istent, mert bírói istenképe van. Ezért az „igazságosok” állandóan az igazsággal (= a vallási törvényekkel, az egyházjoggal) foglalkoznak. Ezen az erkölcsi–etikai síkon akarják felépíteni Isten királyságát, amit tulajdonképpen *másoknak* szánnak. Övék a „szent kísérlet” öröme, s az atyai vállonveretés. Az ilyen vezető azonban vak, aki a világtalanokat rossz felé vezet. Ez az előljáró *mások hitét* akarja felmutatni a magáé helyett, azaz „a tömeg hátán” szeretne üdvözülni... Ezt az embert a státusa gátolja meg abban, hogy az országbeli igazságosságot (vö. Mt 6,33) művelje, s az azt értelemszerűen megelőző gondolkodást.

Az „igaz” úgy gondolja, hogy Isten csak a hozzá hasonló erkölcsös emberek miatt nem pusztítja el a világot. Ez a tévhit az ősjúdaizmusból ered (vö. 1Móz 18,22–33), s azóta is úgy vélik, hogy bizonyos létszámú „igaz” tartja a frontot az Úrral szemben... A tömeg számára ez nagyon kényelmes álláspont: majd a szent emberek elboronálják a dolgokat, hiszen azért vannak... Az „igaz” talán méltán, de beképzelt ember, aki ezért aztán országbeli értelemben – halott.

1. Miért biztosak a tanítványok abban, hogy Jézus el fog menni tőlük ?
2. Hova fog elmenni Jézus ?
3. Mit jelent ez a tanítványok számára ?
4. Miért fontos a számukra, hogy legyen vezetőjük ?
5. A tanítványokban „csordaszellem” munkál.
6. Honnan jöttek, s hová mennek a tanítványok ?
7. Ha Jakab „igaz”, akkor milyen ember ?
8. Keletkezhetett-e Jakab miatt az ég és föld ?
9. Ki állítja, hogy az miatta keletkezett ?
10. Jakab egy vallási csoportosuláshoz tartozott.

Tm 12.

Jézus mondta a tanítványainak: Tegyetek összehasonlítást, és mondjátok meg nekem, kire hasonlítok ! Mondta neki Simon Péter: Egy igaz angyalhoz hasonlítasz. Mondta neki Máté: Egy emberhez hasonlítasz, aki értelmes filozófus. Mondta neki Tamás: Óh, mester, egyáltalán nem fogja elviselni a szám azt, hogy kimondjam, kire hasonlítasz. Jézus mondta: Én nem vagyok a mestered, mivel ittál – és megmámorosodtál – a forrásból, amely föltör; én mértem ki azt. És fogta őt, visszavonult vele, és mondott neki három szót. Amikor pedig Tamás a társaihoz ment, megkérdezték őt: Mit mondott neked Jézus? Mondta nekik Tamás: Ha megmondok nektek egyet azokból a szavakból, amiket mondott nekem, köveket fogtok ragadni, rám vetitek azokat, és tűz jön ki a kövekből, s meg fog égetni titeket.

Tamás csel.: Külön vettél engem minden társamtól, és három ígét mondtál nekem, melyektől tűzben égek, és nem tudom azokat másoknak elmondani.

Jn 7,37–8 (Tm 1., 27., 75.)

1. Miért kíváncsi Jézus a tanítványok véleményére ?
2. Láthatott-e már Simon Péter „egy igaz angyalt” ?
3. A mátéi „értelmes filozófus” a jánosi Logossal egyenértékű.
4. Jézus „nagy koponya” volt !
5. Tamás egyértelműen Istenre utalt.
6. Jézus szerint mindenkinek Isten a tanítója (vö. Jn 6,45).
7. A „megmámorosodás” egyenlő a „zavarral” és a „csodálkozással” ? (vö. Tm 1.)
8. A „megmámorosodás” feltétele a Forrásból való ivás ! (vö. Jn 7,37–8)
9. A Forrás magától tör föl, de Jézus segít „csapra verni”.
10. Miért jött tűzbe Tamás azoktól a szavaktól ?
11. Miért nem tudta azokat másoknak elmondani ?
12. Miért kövezték volna meg őt a társai ?
13. Mikor nyúl egy zsidó kövekért ?
14. Mi az, ami „megégeti” az embert ?
15. Tamás az igazságot mondta volna ki !

Tm 13.

Jézus mondta nekik: Ha böjtöltök, bűnt nemzetek magatoknak, és ha imádkoztok, megítéltettek, és ha alamizsnát adtok, rosszat tesztek lelketeknek. És ha bejártok minden földet, és vándoroltok a vidéken, ha befogadnak titeket, azt, amit elétek adnak, egyétek meg! – A köztük lévő betegeket gyógyítsátok! – Mert nem az tesz titeket tisztátalanná, ami szájatokon bemegy, hanem ami kijön a szájatokon, az az, ami tisztátalanná tesz titekeket.

Mt 6,1–18; 15,11; Mk 7,15; Lk 7,33–5; 10,9; Isz 109/53; 114/61 (Tm 5., 26., 105.)

1. Mikor lehet bűn az aszkézis és a jótékonykodás?
2. Mikor fogunk „minden földet bejárva” vándorolni?
3. Miért fognak befogadni bennünket?
4. Miért utasíthatnak el?
5. Ami kijön, az a hazugság.

Tm 14.

Jézus mondta: Ha látjátok azt, aki nem asszonytól született, vessétek magatokat arcotokra, s imádjátok őt! Ő a ti Atyátok!

Mt 5,8; Jn 5,37b; Isz 41/57,3; 2Kor 4,18 (Tm 45., 61., 79., 84., 89.)

látni = megérteni, felismerni, felfogni

1. Az ember képes az ilyen jellegű látásra.
2. Jól csak a szívével lát az ember!
3. Ezt a képességünket használnunk kell!
4. Ha használjuk, akkor az Atya látható és hallható lesz.
5. Kizárólagosan az Atyát kell imádnunk, teljes szívünkkel, minden erőnkkel és szellemi képességeink maradéktalan bedobásával (vö. Mk 12,30).

Tm 15.

Jézus mondta: Talán azt gondolják az emberek, hogy azért jöttem, hogy békét vessek a világra, és nem tudják, hogy azért jöttem, hogy meghasonlásokat vessek a földre, tüzet, kardot, háborúságot. Mert öten lesznek egy házban, három lesz kettő ellen, és kettő lesz három ellen, az apa a fiú ellen, és a fiú az apa ellen, és meg fognak állni, midőn egyedül lesznek.

Mt 10,34; Lk 12,49; Jn 7,7 (Tm 9., 22., 29., 83.)

az emberek = valamely egyház hívei, a mások által vezetett „nyáj”

jöttem = léptem fel, vállaltam a nyilvános működést

béke = a földi nyugalom és bebiztosítottság hamis érzete, a látszólagos harmónia, a felszíni csend

tűz, kard, háborúság = lángoló vita, szenvedélyes eszmecsere (vö. Jn 6,52)

meg fognak állni,

midőn egyedül lesznek = kivetetten bár, de magabiztosan, Jézus (tehát a tudás) békéjével, az Atya erejével-lelkületével

egyedül = osztatlan, homogén lélekkel (vö. Tm 22., 29., 48., 60., 61., 76., 107.)

1. Miből gondolhatják azt az emberek, hogy Jézus békét hozott ?
2. Miért akar Jézus konfrontációkat ?
3. Az ember csak akkor áll meg a saját (teológiai) lábán, ha „egyedül” marad !

Tm 16.

Jézus mondta: Azt adom majd nektek, amit szem nem látott, és amit fül nem hallott, és kéz nem érintett, és az emberi szívbe nem ment be.

1Kor 2,9, 2Kor 4,18

1. Mikor adja ezt nekünk Jézus ?
2. Hogyan adhatja ?
3. Hol adhatja ?
4. Jézus olyasmit kínál, amit a világ és az egyház nem tud biztosítani.
5. Az egyház becsapja a híveit !
6. A világból hiányzik valami.
7. Ez a valami Jézusban mutatkozott meg.

Tm 17.

A tanítványok mondták Jézusnak: Mondd meg nekünk, miképpen lesz a mi végünk ! Jézus mondta: Hát fölfedeztétok a kezdetet, hogy a véget fogjátok keresni? Ahol a kezdet van, ott lesz a vég. Boldog, aki meg fog állni a kezdetben, és ismerni fogja a véget, és nem ízleli meg a halált.

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak
nem ízleli meg a halált = nem lesz halálfélelme

1. A tanítványok úgy gondolták, hogy Jézus tisztában van mindennel.
2. Ezt jól gondolták.
3. Jézus szerint problémájukat a helyes istenkép fogja megoldani.
4. Akinek helyes istenképe van, az abból mindent levezethet.
5. Mindenekelőtt a helyes istenképhez kell eljutnunk !
6. Hogy hívják azt, aki „megáll a kezdetben” ?
7. Ez az illető mindent tudni fog.
8. Jézus részletekbe menően ismerte a saját „végét” (vö. Mt 20,17–9).

Tm 18.

Jézus mondta: Boldog, aki azelőtt lett, amikor még nem volt. Ha tanítványaimmá lesztek, és hallgattok a szavaimra, ezek a kövek fognak szolgálni nektek. Ugyanis van öt fátok a paradicsomban. Nyáron, télen nem mozdulnak, leveleik nem hullanak le. Aki meg fogja ismerni azokat, nem ízleli meg a halált.

Fülöp-evangélium:

Boldog, aki már létrejötté előtt létezett. Mert a létező jött létre és fog létezni.

Barnabás levele:

Egy folyóból szépséges fák emelkedtek ki. Aki eszik gyümölcsükből, örökké élni fog.

János-evangélium:

Kezdetben már volt az Ige, az Ige Isten felé fordult és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Isten felé fordulva volt (Jn 1,1-2).

Bizony, bizony azt mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett, én öröktől fogva vagyok (Jn 8,58).

Jelenések könyve:

Azután megmutatta nekem az élet vízének fénylő folyamát... a folyamon innen és túl az élet ligete van, mely tizenkétszer terem gyümölcsöt, havonként adja meg gyümölcsét (Jel 22,1-2).

Mt 6,19-21; Lk 12,33-4 + Mt 3,9b; Lk 3,8c; Lk 19,40 + Jel 22,3-5

Isz 32/124 (Tm 7., 10., 48., 55., 77., 81., 85., 106., 107., 108.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

hallgattok a szavaimra = felfogjátok őket és annak értelmében cselekszettek
(vö. Mt 7,21; Lk 6,46)

tanítvány = csak az, aki meg is teszi azt, amit Jézus mond

ezek a kövek = az egész környezet, magyarul: minden

szolgálni fog nektek = hasznotokra lesznek

fák = az élet ligete

öt fa = ugyanaz: egy terület, melyen elfér minden (az öt a tökéletesség száma), egy kicsi, de örök liget. (Jn 14,2: „Atyám házában sok lakás van...”)

paradicsom = Isten igazi Világa, a Mennyország

megismerni = rájönni, felfogni

nem ízleli meg a halált = nem lesz halálfélelme

folyó = az élet vízének szimbóluma (folyamatos, soha el-nem-apadó áramlás)

szépséges fák = az élet fái

a fák gyümölcse = valami élő dolog (vö. Tm 10.), melynek fogyasztása Életet eredményez

az Ige = Jézus

1. Hol mondta el Jézus ezt a (Tm 18.) logiont ?
2. Hogyan tudnak „a kövek” szolgálni nekünk ?
3. Mit nem lehet csinálni azokkal a fákkal, melyek mozdíthatatlanok ?
4. Milyenek azok a fák, melyeknek nem hullanak le a leveleik ?
5. Mi nem történhet azokkal a fákkal, melyek egy folyóból emelkednek ki ?
6. Aki élőt eszik – az élni fog! (vö. Tm 10.)
7. Ki volt az, aki már azelőtt lett, mielőtt még nem volt ?
8. Hogyan lehetséges ez ?
9. Ki az egyetlen (igazi) létező ?
10. Mi az ember igazi lényege ?

A bonyolultnak látszó logion megfelelője megvan a Hegyi beszédben is !

Tm 19.

A tanítványok mondták Jézusnak: Mondd meg nekünk, hogy mihez hasonlít a mennyek királysága ! Mondta nekik: Egy mustármaghoz hasonlít, amely kisebb minden magnál. Ha pedig olyan földbe esik, amit megműveltek, nagy ágat hoz, s az ég madarainak ernyőjévé válik.

Mk 4,30–2; Isz 74a/89; 156/110,3–4 (Tm 89., 97., 98., 110.)

megművelt föld = a szellemi munkára fogott agy

nagy ágat hoz = könnyen és gyorsan felfogja a dolgokat

az ég madarai = természetesen az angyalok

Tm 20.

Mária mondta Jézusnak: Kire hasonlítanak tanítványaid? Ő mondta: Kisgyermekekre hasonlítanak, akik egy olyan földön tartózkodnak, amely nem az övék. Amikor a föld urai jönnek, azt fogják mondani: Hagyjátok el a földünket ! Ők (a gyerekek) levetköznek előttük, hogy a föld urai meghagyják azt nekik, s adják a földjüket nekik. Ezért azt mondom: Ha tudja a házigazda, hogy úton van a tolvaj, örködni fog, amíg nem jön, s nem fogja hagyni, hogy beásson a házába (a királyságánál), hogy elvigye a gazda edényeit. Ti pedig őrizkedjétek a világtól ! Övezzétek föl magatokat ágyékoknál nagy erővel, hogy a rablók ne találjanak hozzátok vezető utat ! Mert a szükségeset, amit vártok, meg fogjátok találni. Bárcsak lenne köztetek egy értelmes ember ! Amikor a gyümölcs megérett, sietve jött sarlójával a kezében; learatta azt. Akinek van füle a hallásra, hallja !

Mt 24,43; Mk 4,26–9; Lk 12,35–9; Jn 4,31–8; Isz 156/110,7; 1Tessz 5,1–6

(Tm 36., 104., 115.)

a föld = a megművelhető emberi agy (vö. Tm 110., Mt 13,44)

kisgyerek = tanításra, nevelésre szoruló személy, aki még keveset tud, de már úgy viselkedik (néha, felháborító módon), mint egy felnőtt

a föld urai = az angyalok, akiknek módjukban áll teret adni (vö. Lk 16,9–12) vagy elvenni (Tm 68.), természetesen intuitív módon

levetköznek előttük = inkább újjászületnek (vö. Tm 21., 36.)

a gazda edényei = feltétlenül szükséges használati tárgyai, melyek hozzá tartoznak az élethez (Egy ilyen „edény” akkoriban 5–6 báth vizet, olajat vagy bort tartalmazott, tehát kb. 120 liter folyadékot. Ezdrás pl. 100 báth olajat és 100 báth bort kapott (Ezd 7,22). Ha tehát a tolvaj *elviszi a gazda edényeit*, akkor az olyan, mintha a végrehajtó a padlást és a pincét is „kisöpörné” !

övezzétek föl magatokat ágyékoknál = felejtsetek már el a férfi felsőbbrendűséget !

a szükséges, amit vártok = a királyság (vö. Lk 10,42)

értelmes ember = aki gondolkodik

a megérett gyümölcs = a létrehozott Pneuma

learatta azt = istengyermekké vált

1. Ez egy kifakadás.
2. A kifakadás jogos, mert Jézus igazat ad Máriának.
3. Vajon mi lehet a kifakadás oka ? (vö. Tm 115.)
4. A tanítványok nem a mesterükre hasonlítanak.
5. Vajon milyen szempontból ?
6. A házigazda tudhatja, hogy *honnán* fenyegeti a veszély.
7. Az örködés (a védekezés) lehetséges.
8. A „ház” maga az ember, az ember lelke.
9. A királyság van veszélyben !

10. Az „edények” nélkül nincs Élet.
11. Ha a felővezést nem „nagy erővel” hajtjuk végre, akkor a rablók (az Életre törők) utat fognak találni hozzánk.
12. Egy a szükséges: a királyság (vö. Mt 6,33; Lk 10,42).
13. Aki azt keresi, az meg is fogja azt találni.
14. A keresés és a találás gondolati síkon történik.
15. A „gyümölcs” gyorsan, könnyen (vö. Tm 19.) és szinte észrevétlenül (vö. Tm 98.) megéri.
16. Nekünk csak le kell aratni azt, amit Jézus elvetett (vö. Jn 4,35–8).

Tm 21.

Jézus kisgyerekeket látott, akik szoptak. Azt mondta tanítványainak: Ezek a kicsinyek, akik szopnak, azokhoz hasonlatosak, akik bemennek a királyságba. Mondták neki: Ha mi kicsinyek vagyunk, be fogunk menni a királyságba? Jézus mondta nekik: Ha a kettőt egyé teszitek, és ha a belsőt olyanná teszitek, mint a külső, és a külsőt mint a belső, és a felsőt mint az alsó, és hogy a férfit és a nőt az egyes–egyetlenné fogjátok tenni, hogy a férfi ne legyen férfi, sem a nő nő; ha szemeket szem helyébe teszitek, és ha kezet kéz helyébe, és lábat láb helyébe, és képet kép helyébe, akkor fogtok bemenni a királyságba.

Fülöp–evangélium:

Azért jöttem, hogy az alsót olyanná tegyem, mint a felső, és a külsőt mint a belső, és itt egyesítsem őket ösképük szerint.

Alexandriai Kelemen leveléből:

Ha a szégyen öltözékét lábbal tapossátok, és ha a kettő egy lesz, és a férfi a nőivel összekapcsolódva már sem férfias, sem nőies nem lesz.

Mt 18,13; Mk 9,43–7 (Tm 3., 36., 61., 90., 107.)

csecsszopók = az újjászületés szimbólumai (általában: „kicsinyek”, pl. Tm 3.)

a kettő egyé tevése = a hústest és a lélek összhangja (vö. Tm 47.)

a belsőt olyanná,

mint a külső = szavaink és tetteink összehangolása, lelkiületünk és viselkedésünk egysége, a teljes homogenitás (vö. Tm 61., 90.)

a férfi és a női (mivolt)

egyes–egyetlenné tevése = a teljes egyenjogúság és egyenértékűség vallása és megvalósítása

szemeket szem helyébe stb. = mindent a helyére tenni (az agyunkban)

képet kép helyébe = helyes isten- és világgépre jutni, gondolkodás által

a szégyen öltözékét lábbal taposni = újjászületni (vö. Tm 36.)

Tm 22.

Jézus mondta: Kiválasztalak titeket, egyet ezerből, és kettőt tízezerből, és meg fognak állni, midőn egyes–egyedül lesznek.

Mt 22,14; 7,24–7 (Tm 3., 18., 21., 29., 48., 61., 76.)

egyes–egyedül = osztatlan (homogén) lelkiülettel és (ebből fakadóan) önállóan

Tm 23.

A tanítványai mondták: Mutasd meg nekünk a helyet, ahol vagy ! Mivel szükség nekünk, hogy kutassunk utána. Mondta nekik: Akinek van füle, hallja ! Fény van egy fénylény belsejében, és megvilágítja az egész világot. Ha nem világítaná meg, sötétség lenne.

Mt 6,22-3; Lk 11,35-6; Jn 1,4-5; 14,3b; 17,24; Isz 153/160; 2Kor 4,6

(Tm 32., 49., 61.)

a hely = a királyi lelki- vagy tudatállapot

fény = szellemi világosság, megvilágosodottság

fénylény = megvilágosodott személy

fül = ama belső fül, lelki szem, vagy szív

1. A világ sötét.
2. Jézus az egyetlen, aki világít.
3. Azt a „helyet” nem lehet megmutatni, csak megérettetni.

Tm 24.

Jézus mondta: Szeresd testvéredet, mint saját lelkedet, ügyelj rá, mint szemed pupilájára !

Mk 12,31; Jn 15,9-17; Fp-evang. [Lásd a Tm 88. után.] (Tm 22.)

1. A „testvér” ugyanaz, mint a felebarát ?

Tm 25.

Jézus mondta: A szálkát, ami testvérednek a szemében van, meglátod, a gerendát pedig, ami a te szemedben van, nem látod meg. Amikor kiveszed a gerendát a szemedből, akkor fogod látni kivenni a szálkát testvérednek a szeméből.

Mt 7,3-5; Lk 6,41-2; Isz 33/7 (Tm 24., 56.)

Tm 26.

Jézus mondta: Ha nem böjtöltök a világgal, nem találjátok meg a királyságot. Ha nem teszitek a szombatot szombattá, nem látjátok meg az Atyát.

Isz 32/124; 55a/55; 103/194,1; 139/41; 156/110; 1Ján 2,15-6

(Tm 5., 13., 14., 27., 105.)

a világ = mindaz, ami a világban van, minden, amit nyújtani tud

a szombat = Isten ünnepe, a Vele való foglalkozás napja

látni = érteni, felfogni

1. A szombatnapi elmélkedés csak a minimum !

Tm 27.

Jézus mondta: A világ közepén álltam, és testben jelentettem ki magam nekik. Mindnyájukat részegen találtam, nem leltem köztük senki szomjúhozót, és fáj a lelkem az emberek fiai miatt, hogy vakok szívükben, és nem látnak. Hiszen üresen jöttek a világra, és arra törekednek, hogy ismét üresen menjenek ki a világból. Ám most részegek. Amikor borukat eltávoztatják, akkor fognak megtérni.

Mt 6,22-3; Jn 7,37; Isz 103/194,1; 109/53,6-10; 155/50 (Tm 26., 59., 71., 75.)

a világ = csak „test” (vö. Tm 81.), Pneuma nélküli „hulla” (vö. Tm 55.)

testben = az emberek nyelvén, a világ kifejezéseivel

részeg = beszámíthatatlan, kezelhetetlen, taníthatatlan

nem szomjúhozó = nem kereső

fáj a lelkem = a Pneumám, a legbelső lényegem, a szívem

az emberek fiai = a csak asszonytól születettek (vö. Tm 45.), a Pneumát nélkülözők

vakok a szívükben = értetlenek, nem képesek felfogni a Dolgokat

nem látnak = nem veszik észre a nyilvánvalót sem

üresen jött a világra = Pneuma nélkül (értelmi képességek hiányában)

üresen megy ki belőle = Pneuma nélkül (igazi ismeretek hiányában)

megtérés = totális szemléletváltozás, melynek tárgya az isten-, világ- és emberkép

1. Mitől részegek az emberek fiai ?
2. Miért nem szomjúhoznak ?
3. Aki a „szívében vak”, az nem képes megérteni semmit (vö. Mt 6,22-3).
4. Nekünk arra kell törekednünk, hogy ne üresen menjünk ki a világból.
5. A „részegség” kizárja a gondolkodást, így a más felismerésre térés lehetőségét is !
6. Ki és mikor távoztatja el a „bort” ?
7. A bor eltávoztatása megtérést eredményezhet.
8. Pneuma-mag minden homo sapiensben van, de az csak akkor fejtheti ki a hatását, ha életre nemzik (vö. Tm 71.).

Tm 28.

Jézus mondta: Ha a hústest a szellemért lett, ez csoda. Ám ha a szellem lett a testért, ez a csodák csodája. Én azonban azon csodálkozom: Hogyan vett ilyen nagy gazdagság lakozást ebben a szegénységben ?

Jn 6,63 (Tm 1., 2., 27., 67., 71., 86., 110., 113.)

hústest = a sarx, tehát csak hús és vér

szellem = a psziché, a lélek

nagy gazdagság = a Pneuma megjelenése és működése a pszichoszomatikus egységben, az emberben

szegénység = a Pneumát nélkülöző emberi test (vö. Tm 2.)

1. Mi a „csoda” ? (Válaszolok: a képtelenség.)
2. Mi a „csodák csodája” ? (A még nagyobb képtelenség.)
3. Mikor csodálkozik az ember ? (Ha kénytelen-kelletlen el kell fogadnia egy tényt.)

Tm 29.

Jézus mondta: Ahol három isten van, istenek azok. Ahol kettő vagy egy van, én velem vagyok.

P. Oxy.:

Ahol hárman vannak, azok istentelenek. De bárhol van valaki egyedül, én mondom, hogy azzal én magam vagyok együtt. Emelj föl egy követ, és ott találsz engem. Hasíts el egy fát, és én ott vagyok.

Tm 1., 2., 22., 26., 32., 47., 48., 57., 58., 60., 61., 76., 78., 91., 109.

1. Hol vannak (lehetnek) azok az istenek ?
2. Hol van az emberben az „isteni szféra” ?
3. Mitől „isten” valaki ?
4. Mit csinál egy isten ?
5. Miért (minek következtében) válik valaki istenné valaki számára ?
6. Miért pont három istenről beszél Jézus ?
7. A kettő vagy egy miért előnyösebb háromnál ?
8. Kivel van Jézus ? (Válaszolok: egy konkrét személlyel.)
9. Mit csinál az, aki követ emel fel, ill. fát hasít el ?

Tm 30.

Jézus mondta: Nem kiváló egy próféta sem a falujában. Egy orvos sem tudja meggyógyítani azokat, akik ismerik őt.

Mt 13,57; Mk 6,4; Lk 4,23; 13,33; Jn 4,44; Isz 171/213

a próféta = Isten küldötte

az orvos = Jézus

1. Jézus Isten küldötte, ezért tud gyógyítani.
2. A próféta attól még próféta, hogy nyilvántartott lakos egy országban.
3. Jézus annak ellenére Isten küldötte, hogy sokan ismerik őt és a múltját.
(Jn 7,28–9).
4. Egy praktizáló orvosdoktor ismertsége ellenére is tud gyógyítani, sőt, hírneve csak segíti ebben !

(A logion első része egy közmondás, melynek igaz a tartalma. Jézus ezt egy képtelen állítással toldja meg, hogy megfejtendő legyen a mondanivalója... Ő azért tud gyógyítani, mert Isten Fia. Az istenfiúságnak viszont nem kritériuma az ismeretlenség.)

Tm 31.

Jézus mondta: Egy erődített város, amit magas hegyre építettek, nem eshet el, sem nem rejtőzhet el.

Mt 5,14

egy erődített város = Istennek egy emberi fia. (A sima „ház” Jézus ajkán magát az embert jelenti. Egy Emberfi hozzá képest egy „erődített város”.)
magas hegyre építették = mindenki által jól látható helyre, a nyilvánosság szeme elé

Tm 32.

Jézus mondta: Amit hallani fogsz a füleddel (a másik füllel), hirdesd azt tetőitekről ! Hisz senki sem gyűjt lámpást, s teszi azt véka alá, sem nem teszi azt rejtett helyre, hanem gyertyatartóba teszi azt, hogy mindenki, aki bemegy és kijön, lássa annak a fényét.

Mt 5,14–6; 10,27; Lk 11,33 (Tm 1., 2., 16., 23., 29., 78., 84., 91., 109.)

a fül = a belső „hallókészülék”

amit hallhat az ember, s amit hirdetni kell = a kapott kinyilatkoztatások

1. Mikor és mit lehet hallani ?
2. Miért kell hirdetni azt ?

Tm 33.

Jézus mondta: Ha vak vezet vakot, mindketten gödörbe esnek.

Mt 7,13–4; 15,14; Lk 6,39; Jn 9,39–41; Isz 80/50,1; 108/197
(Tm 2., 38., 55., 103.)

vak I. = a vallási vezetők, a hivatalos és hivatásos mértékadók

vak II. = a hívek

a gödör = a sírgödör, a gyehenna, tkp. evilág

1. Hogyan vezethet valakit egy vak ?
2. Hogyan bízhatja rá magát egy vak egy másik vakra ?
3. Ez a logion nem egy evidenciát mond ki !
4. A „gyehennát” hullák (= Pneuma nélküli testek) népesítik be !
5. A hivatalos mértékadók félrevezetik a népet.
6. Mi az, amiben hazudnak?

Tm 34.

Jézus mondta: Lehetetlen, hogy valaki behatoljon az erős házába, erőszakkal bevegye azt, hacsak nem kötözte meg annak kezeit. Akkor fölforgatja az ő házát.

Mt 9,32–4; 12,22–36; Mk 3,20–35; Lk 11,14–23 (Tm 43., 86., 99.)

a ház = az ember lelke, legbenső valója, az éne, a személyisége

az Erős = a Sátán

az Erős háza = a Sátán által megszállt ember

1. Ki az (az egyetlen) személy, aki megkötözte az Erős kezeit ?
2. Aki ezt (hozzá hasonló módon) nem teszi, az lehetetlenre vállalkozik.
3. A Sátán által megszállt emberi lelket föl lehet forgatni (= rendbe lehet tenni).
4. Mi is megkötözhetjük az Erős kezeit !

Tm 35.

Jézus mondta: Ne aggodalmaskodjatok reggeltől estig, és estebédétől reggelig, hogy mit vegyetek magatokra.

P. Oxy.:

Ne aggodalmaskodjatok, milyen ételt fogtok enni, vagy mit fogtok fölvenni. Ti sokkal jobbak vagytok, mint a liliomok, melyek nem szőnek és nem fonnak. És ami titeket illet, mit fogtok viselni, ha nem lesz ruhátok? Ki adhat hozzá (valamit) természetekhez ? Az, aki ruhát ad majd nektek.

Mt 6,25–34; Lk 12,22–34; Isz 47/36,2; 99a/125; 99b/60; 132/113 (Tm 79.)

aggodalmaskodás = a félelem és remény közti lebegés (vö. Lk 12,29)
reggeltől estig és estebédétől reggelig = mindig, szüntelenül, állandóan, folyton–folyvást

1. Kikhez szól ez a logion ?
2. Kik azok, akik sokkal többek (lehetnek), mint a liliomok ?
3. Kinek a szemében lesznek többek ?
4. Milyen ember az, akinek mindig azon jár az esze, hogy mit vegyen magára ?
5. Fontos-e az, hogy nézünk ki, milyen benyomást keltünk a külsőnk alapján ?
6. Miért nem szabad/kell a külsőnk miatt aggodalmaskodni ?
7. Mire utal mindaz, amit magunkra aggatunk ?
8. Kinek fontos az, hogy mi van rajta ?
9. Az ilyen ember ki előtt akar parádézni ?
10. Nők is istengyermekké válhatnak ! (vö. Tm 115.)

Tm 36.

A tanítványai mondták: Mikor jelented ki magad nekünk? És mikor látunk meg téged? Jézus mondta: Ha levetkőzitek szemérmeketeket, és veszitek ruháitokat, lábaitok elé teszitek azokat, mint kicsiny kisgyerekek, s rátiportok azokra, akkor fogjátok meglátni az Élő fiát, és nem fogtok félni.

Jn 6,40; 14,18–20; Isz 153/160; 1Tessz 5,1–6 (Tm 20., 21., 42., 92.)

láttni = érteni

kicsiny kisgyerekek = újjászületett ember

az Élő fia = Jézus

1. Hogyan „jelenthetné ki” magát Jézus ?
2. Hol tehetné meg ezt ?
3. Miképpen lehetne meglátni őt ?
4. Jézust fel lehet ismerni !

Tm 37.

Jézus mondta: Sokszor kívántátok ezeket a szavakat hallani, amiket nektek mondom, és nincs számotokra másvalaki, akitől hallanátok ezeket. Lesznek majd napok, s kerestek engem, s nem fogtok megtalálni.

Mt 13,16–7; Lk 10,23–4; Jn 7,33–6; 16,16–9 (Tm 44., 91., 93.)

1. Miért esnek jól az emberi fülnek Jézus szavai ?
2. Ezeket a szavakat csak Jézus tudja kimondani.
3. Miért csak ő képes rá ?
4. Más is képes lehet erre ?
5. Aki (gondolkodás útján) keres, az *talál* is (vö. Tm 95.), tehát itt kizárólag fizikai keresésről lehet szó.
6. Jönnek olyan idők, amikor Jézust fizikailag nem lehet majd elérni.
7. Jézus szellemi síkon mindig és minden *kereső* számára elérhető marad.

Tm 38.

Jézus mondta: A farizeusok és az írástudók kapták meg az ismeret kulcsait. Elrejtették azokat: sem ők nem mentek be, sem a bemenni akarókat nem engedték be. Ti pedig legyetek eszesek, mint a kígyók, és egyszerűek, mint a galambok.

Mt 5,20; 10,16; 23,9; 23,13; Lk 11,52; Isz 80/5,1; 108/197

(Tm 1., 2., 22., 32., 33., 57., 58., 91., 103.)

az ismeret kulcsai = a gondolkodáshoz szükséges feltételek

elrejtették azokat = nem használják, nem élnek vele

„be” = ahová az ismeret kulcsai juttatják az embert

1. Kitől kapták meg a farizeusok és az írástudók az ismeret kulcsait ?
2. Miért ők kapták meg, s miért nem mások ?
3. Miért rejtették el az ismeret kulcsait ?
4. A hivatalos mértékadók felhatalmazása „emberektől van” !

Tm 39.

Jézus mondta: Egy szőlőtövet ültettek az Atyától távol, és mivel az nem erősödik meg, kitépetik gyökerestül, s el fog pusztulni.

Mt 7,13–4; 15,13; Jn 15,1–8; Isz 109/53 (Tm 38., 40., 71., 72.)

a szőlőtő = gyümölcsözésre képes dugvány

az Atyától távol = az emberen kívülre

1. Kik ültették azt a szőlőtövet ?
2. Miért ültették azt az Atyától távol ?
3. Ki bábáskodott még ott, az ültetésnél ?
4. Miért nem erősödik meg az a szőlőtő ?
5. Miért fog elpusztulni ?
6. Ki lesz az, aki kitépi ?
7. Hol fogja azt kitépni ?
8. Mikor fogja azt kitépni ?

Tm 40.

Jézus mondta: Akinek van a kezében, annak adatik, és akinek nincs, az a kevés is elvétetik tőle, ami van.

Mt 13,12; 25,29; Mk 4,25; Lk 8,18; 19,26; Isz 110a/216,7 (Tm 4., 71., 110.)

adatik = Istentől

elvétetik = a Sátán mesterkedéseinek következtében

1. Mi az az egyetlen dolog, ami akkor is a birtokunkban marad, ha „van”, s akkor is, ha „nincs” ?
2. Az, amit nem használunk, az olyan, mintha nem is lenne.

(Egyáltalán nem játékról van szó, a dolog komolyságát jól szemlélteti az iszlám hagyományban feljegyzett logion: „Mert amint a teve is igyekszik hazaszökni az övéihez, hacsak a gazdája fészeken meg nem köti, ugyanúgy a bölcsesség is gyorsan kibújik a szívből és eltűnik, hacsak gazdája (szellemi) munkálkodásával meg nem valósítja.”)

Tm 41.

Jézus mondta: Legyetek, midőn elmúltok !

„Úgy éljete a világban, mint mellette elmenők, és ne mint odavalósiak.”

(Isz 133/34,8).

„A világ egy híd, menjetek hát át rajta, de semmiképp se telepedjete meg rajta !”

(Isz 148a/75).

Isz 62/145; 133/34,4–16; 138/40; 149; Jn 18,36

1. Mivé kéne lenniük a tanítványoknak ?

Tm 42.

A tanítványok mondták neki: Ki vagy te, aki ezeket mondod nekünk? Mondta: Amit mondok nektek, azokból nem ismeritek meg, hogy ki vagyok én? Sőt, olyanok lettetek, mint a zsidók, hogy szeretik a fát, gyűlölik a gyümölcsöt, és szeretik a gyümölcsöt, gyűlölik a fát.

Mt 7,16; 12,33; Lk 6,43 (Tm 36., 43., 44., 92.)

a zsidók = a júdeai mértékadók, a formális tekintélyek, akik logikátlanak bizonyultak

1. Jézust fel lehet ismerni a szavai alapján (vö. Jn 7,17).
2. Nem mindenki ismeri fel őt a szavai alapján.
3. Van, aki a tettei alapján se (vö. Mt 12,22–8).
4. Hogyan lehetséges ez ?
5. Milyen ember az, aki nem következetes ?
6. Mi lehet a következetlenség oka ?

Tm 43.

Jézus mondta: Aki az Atyát káromolja, megbocsáttatik neki, és aki a Fiút káromolja, megbocsáttatik neki, aki azonban a szent Lelket káromolja, nem fog megbocsáttatni neki, sem a földön, sem az égen.

Mt 12,31; Mk 3,28; Lk 12,10; Jn 4,23; Isz 86/166

(Tm 1., 2., 8., 34., 36., 42., 44.)

1. Mi az a „káromlás” ?
2. Ki az, aki káromol ?
3. Miért káromol ?
4. Hogyan káromolhat (egyáltalán) ?
5. Az Atyát lehet káromolni. (Ez nincs megakadályozva.)
6. Az Atya káromlása meg lesz bocsátva.
7. Ki fogja azt megbocsátani ?
8. Hol fogja megbocsátani ?
9. Mikor fog megbocsátani ?
10. Milyen feltételek mellett fog megbocsátani ?
11. Miért bocsáttatik meg az illetőnek a káromlás ?
12. Kicsoda a szent Lélek vagy szent Szellem ?
13. Miért nem fog az ő káromlása megbocsáttatni ?
14. Hol nem fog ez megtörténni ?
15. Mi lesz ennek a következménye ?

a káromlás = valami/valaki ellen szólás, rossz színben való feltüntetés, gúnyolás

aki káromol = jelen esetben a hivatalos mértékadók

a káromlás oka = nem ismerik fel Jézusban Isten fiát

a fel-nem-ismerés oka = a tudatlanság, mely az eltompult szív (agy) következménye

a káromlás megbocsátásának oka = mert az tudatlanság/tévedés következménye

a megbocsátó személy = mindig az érintett

a megbocsátás helye = az érintett személy ott fog megbocsátani, ahol éppen van

a megbocsátás ideje = az az időpont, mikor az illető rájön a tévedéseire

a megbocsátás feltételei = a józan ész használata

a megbocsátás oka = a káromlás tudatlanság, s nem gonoszság következménye

Jézus szellemi hagyatéka, az ún. Tamás–evangélium, tudatosan megszerkesztett mű. A logionok sorrendje nem esetleges, ez itt is kiderül. Erre a Tm 43. szomszédai a bizonyítékok: a Tm 42. és 44. is logikai kapcsolatban áll a vizsgált igével. Magát a mondatot a Tm 34. mögött meghúzódó események váltották ki, ezért az előrébb is áll.

Aki még ezek után is kételkedne a jézusi szerkesztés tudatosságában, az lapozza fel a Máté–evangéliumot: ott mind a négy „tamási” logion *szoros egymásutánban* sorakozik fel. Íme: Mt 12,22–30 = Tm 34., Mt 12,31–2 = Tm 43., Mt 12,33–34a = Tm 42., Mt 12,34b–5 = Tm 44.

Az ember lelke az agyában van, erre egyértelműen utal a jézusi terminológia is: „a másik fül”, a „szem”, a „szív”, az mindig az *értő érzékszerv*, mely csalhatatlan, hiszen eszünket az Atya plántálta belénk (vö. Tm 39.).

A János–evangélium is segít: az Atyát csak „szellemben és igazságban” lehet és kell imádni, és ő is kizárólag ilyen imádókat keres, akik értelem vezérelte jócselekedetek visznek végbe. Ezeket pedig nem (szent) helyhez és (szent) időhöz kötötte, hanem életformaszerű természetességgel, belülről fakadóan (irgalomból s nem áldozathozatalként gyakorolva) kell megcselekedni.

Tm 44.

Jézus mondta: Nem szüretelnek szőlőt túskebozótról, sem nem szednek fügét tevetővisről – ezek nem adnak gyümölcsöt. És egy jó ember jót hoz ki a kincseskamrájából. Egy rossz ember gonoszakat hoz ki rohadt kincseskamrájából, amely a szívében van, és gonoszakat szól, hiszen a szív fölőslégéből hozza elő a gonoszokat.

Mt 7,16; 12,33–4; Lk 6,44–5; Isz 110a/216,6 (Tm 34., 42.)

Tm 45.

Jézus mondta: Ádámtól Bemerítő Jánosig az asszonyoktól születettek között nincs kiemelkedőbb, mint Bemerítő János, ezért a szemei nem fognak megtörni. Én pedig azt mondtam: aki közületek kicsiny lesz, megismeri a királyságot, és fölül fog emelkedni Jánoson.

Mt 11,11; Lk 7,28; Jn 3,3–7 (Tm 14., 79., 86.)

asszonytól született = nem született újjá (vízből és szellemből)

szemei nem fognak megtörni = dicsfénye nem múlik el soha, örökké élni fog
az emléke

kicsiny lesz = újjászületik

1. Mi a közös Ádámban és Jánosban ?
2. János mitől olyan kiemelkedő ?
3. Mi a fontosabb: az emberektől kapható dicsőség, vagy a királyság megismerése ?

Tm 46.

Jézus mondta: Lehetetlen, hogy egy ember két lóra üljön, két íjat feszítsen ki, és lehetetlen, hogy egy szolga két urat szolgáljon. Vagy tisztelni fogja az egyiket, és megcsúfolja a másikat, vagy [...] Nem iszik az ember óbort, és nem kíván rögtön új bort inni; és nem öntenek új bort régi tömlőbe, hogy ne feszítenék szét azt, és nem öntenek óbort új tömlőbe, hogy ne tegye tönkre azt. Nem varrnak régi foltot új ruhára, mert szakadás fog keletkezni azon.

Mt 6,19–24; Mk 2,21; Lk 5,36–9; 16,13; Isz 134/35; 139/41; 142/193; 143/162

lehetetlen = abszolút kivitelezhetetlen–megvalósíthatatlan, fizikai képtelenség

1. Jézus nem pedagógiai jelleggel állítja, hogy „lehetetlen”, hanem tényszerűen.

A hiányzó szövegrész kipótolható a Lk 16,13 alapján.

Tm 47.

Jézus mondta: Ha ketten békében maradnak egymással ugyanabban a házban, s azt fogják mondani a hegynek: Menj odébb !, az odébb fog menni.

Mt 17,20; 18,19; 21,21; Isz 123/204; Ef 2,14–6 (Tm 29., 46., 48., 60., 61., 107.)

a ház = az ember lelke, legbenső valója, az éne, a személyisége

1. A szóban forgó béke megvalósítható.
2. Ennek a békének csodálatos tettek lesznek a következményei.
3. Kik köthetnek csak békét ?
4. Mit jelent a békekötés ?
5. Hol történik a békekötés ?
6. Mi ez a béke ?
7. Minek következtében áll elő ?

Tm 48.

Jézus mondta: Boldogok vagytok egyedülállók és kiválasztottak, mert meg fogjátok találni a királyságot, hisz ti abból valók vagytok, és ismét oda fogtok menni.

Jn 5,17–29; 6,65 (Tm 3., 15., 18., 22., 47., 48., 53., 60., 61., 68., 69., 76., 107.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

egyedülállók = homogén lelkületűek

kiválasztottak = lekezelték, perifériára szorítottak, teológiailag kiközösítettek

1. Hol lehet megtalálni a királyságot ?
2. Mikor lehet megtalálni ?
3. A királyságot csak az egyedülállók és kiválasztottak találhatják meg !

Tm 49.

Jézus mondta: Ha azt mondják nektek: „Honnan lettetek?” – mondjátok azt nekik: „A fényből jöttünk, onnan, ahol a fény keletkezett, egyedül, önmaga által. Ez a fény rejtett, és kijelentette magát képünkben”. Ha azt mondják nektek: „Ti vagytok azok?” – ezt mondjátok: „Mi az ő fiai vagyunk, és az élő Atyának vagyunk a választottai”. Ha megkérdeznék titeket: „Mi a jele Atyátoknak, mely bennetek van?”, ezt mondjátok: „Mozgás és megnyugvás”.

2Kor 4,6; Zsidókeresztény Hagyomány 51. (Tm 23., 61.)

honnan lettetek = kik vagytok ? (vö. Tm 23., 36., 42.) = Isten fiai vagytok ?

a fényből jöttünk, onnan ahol a fény

keletkezett, egyedül, önmaga által... = saját magunk világosodtunk meg, önerőből

és kijelentette magát képünkben = bennünk a világosság mutatkozik meg

ti vagytok azok ? = ti lennétek azok ? (lekicsinylően és hitetlenül)

mi az ő fiai vagyunk és

az élő Atyának vagyunk a választottai = bizony, mi megvilágosodtunk, ezért tudott bennünket az Atya kiválasztani (vö. Tm 22.)

mi a jele Atyátoknak,

mely bennetek van? = mi bizonyítja azt, hogy valóban Isten fiai vagytok (s nem az Ördögéi) ?

mozgás = cselekvő, magabiztos tanúságtétel

megnyugvás = ama bizonyos béke és biztonság, amely Isten emberi fiaiban honol (Jézus tudáson alapuló békéje, melyet ránk hagyott, vö. Jn 14,27)

Tm 50.

A tanítványai mondták neki: Mikor lesz a halottak nyugalma? És mikor jön el az új világ? Mondta nekik: Az, amit vártok, eljött, de ti nem ismeritek azt föl.

Lk 17,20–2; Jn 11,24–6 (Tm 17., 36., 42., 43., 44., 79., 92., 114.)

1. Szükségük van-e a halottaknak nyugalomra ?
2. Kinek van szüksége nyugalomra a halottakkal kapcsolatban ?
3. Összefügg-e az élők nyugalma az új világ eljövetelével ?
4. Hogyan fordulhat elő az, hogy amit vár az ember, azt nem ismeri föl, amikor az eljön?
5. Eljön-e az új világ, ha csak várjuk ? (vö. Tm 114.)
6. Mikor és kinek a számára fog az eljönni ?
7. Az új világ már eljött Jézus személyében.
8. Hol lehet ezt az új világot látni ?

Tm 51.

A tanítványai mondták neki: Huszonnégy próféta szólt Izráelben, és mindnyájan általad szólottak. Mondta nekik: Elhagytátok a jelenlétetekben élőt, és a halottakról beszéltek.

Augustinus:

Mit tartunk a prófétákról? (Azokról, akik Messiást jövendöltek.) Ne tápláljatok ilyen reményeket, rám figyeljete!

Tm 50., 52., 58.

általad szólottak = mind azt ígérték, amit te (hogy eljön a szabadulás órája, Isten királysága)

halottak = nem Élők (országbeli értelemben hullák)

1. Egyedül Jézus az élő (vö. Tm Prológus).

Tm 52.

A tanítványai mondták neki: Használ-e a körülmetélkedés vagy sem? Mondta nekik: Ha használna, atyjuk körülmetélnék nemzené őket anyjuktól. De az igaz körülmetélkedés Lélekben, meglelt mindent.

Jn 6,63; 7,22; Róm 2,28–9 (Tm 1., 2., 28., 49., 107., 113., 115.)

1. A körülmetélkedés nem használ semmit a királyság szempontjából.
2. Mit profitálhat az ember (lelke) egy csecsemőkorban (tehát tudtán és akaratán kívül) elvégzett műtétből ?
3. Mi lenne Jézus véleménye a gyermekkeresztelésről ?
4. A körülmetélkedés az Istennel kötött nemzeti szövetség jele !
5. A tanítványok tkp. ezt kérdezik: „Kivételezett helyzetben vannak a zsidók ?”
6. Isten csak a férfiemberrel köthet szövetséget ?
7. A zsidókon kívül más népek is gyakorolják a körülmetélkedést, jobbára egészségügyi megfontolásokból.

8. A körülmetélkedés rítusa nem a mózesi – a Törvénnyel szabályozott – időkre vezethető vissza, hanem még régebbre, a barbár „atyák” korára (vö. Jn 7,22).
9. Isten nem tud szövetséget kötni nemzetekkel, csak egyénekkel (vö. Tm 1., 2.).
10. Az Istennel kötött szövetségnek nem a körülmetélkedés a jele, hanem a magabiztosság és a tudáson alapuló belső béke (vö. Tm 49.).
11. A szellemnek nincs szüksége a hústestre (vö. Tm 28.).
12. A nőket nem lehet körülmetélni.
13. Isten a nőkkel is szövetséget köt (vö. Tm 115.).

Tm 53.

Jézus mondta: Boldogok vagytok szegények, mert tiétek a mennyek királysága.

Mt 5,1–12; Lk 4,18–9; 6,20 (Tm 48., 68., 69., 70., 95., 96.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

szegény = egyedülálló, kivetett, lekezelt, perifériára szorított, szétzúzott szívű személy

1. A „szegénység” is egy lelkiállapot, és a „királyság” is az !

Tm 54.

Jézus mondta: Aki nem gyűlöli meg atyját és anyját, nem lehet a tanítványom, és aki nem gyűlöli meg fivérét és nővérét, s nem hordja a keresztyét, mint én, nem lesz méltó hozzám.

Mt 10,37; Mk 8,34; Lk 9,59–62; 14,25–7; Jn 3,3; 7,3–4

Isz 34/14; 172a/190; 172b/207

(Tm 15., 43., 100., 102., 106.)

tanítvány = a Jézust (életútjában, istengyermekségében) követni akaró személy

méltó = olyan, mint Jézus, azaz Isten emberi Fia

1. Egy „istenes” gyűlöletről van szó.
2. Miből gondolhatják azt az emberek, hogy valaki gyűlöli a hozzátartozóit ?
3. Biztos, hogy az Emberfi gyűlöli a rokonait ?
4. Igazi hozzátartozóink a mennyben vannak !

Az ilyen logionokra mondták a köréje sereglett emberek, hogy „kemény beszéd”. Jézusi mércével mérve is az, mert a „nem lehet tanítványom”, ill. a „nem méltó hozzám” fogalmazás megkerülhetetlen feltételt jelez. Maga a „gyűlölet” szó ritkán hangzik el az Emberfi ajkán, de ilyenkor a legnagyobb természetességgel, ténymegállapító módon.

Tm 55.

Jézus mondta: Aki fölismerte a világot, egy hullát talált, és aki egy hullát talált, a világ nem méltó hozzá.

Jn 7,7; Isz 32/124; 133/34,14–16; 137/38; 158/123 (Tm Prológus, Tm 1., 58., 81.)

1. Hogyan lehet fölismerni a világot ?
2. Hol lehet fölismerni azt ?
3. Miről nevezetes egy hulla ?
4. A világot le lehet győzni !
5. Hol lehet legyőzni azt ?

Tm 56.

„Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlatos egy emberhez, akinek jó magja volt. Az ellensége elment éjjel, gyomot vetett a jó mag közé. Az ember nem engedte nekik, hogy kitépjék a gyomot. Azt mondta nekik: ne hogy elmenjete, hogy kitépjétek a gyomot, és vele együtt a búzát is kiszakítsátok. Mert az aratás napján a gyom nyilvánvaló lesz; kitépik azokat, elégetik azokat. Akinek van füle a hallásra, hallja !”

Mt 13,24–30; Mk 4,26–9; Jn 4,35–8 (Tm 8., 20., 63., 72., 97., 98.)

az ember, akinek jó magja volt = az Atya (kizárólag neki van jó magja [ő a birtokos], Jézus csak „a vető” [vö. Tm 8.], aki elhinti azokat

az ellensége = a Sátánná lett tékozló fiú

éjjel ment el = sötétségben, tehát tudatlanságában tette azt, amit csinált (vö. Tm 63.)

azok, akik ki akarták tépni a gyomot = az Atya mennyei fiai (az angyalok)

ahová a gyom került = az emberek lelkébe

az aratás napja = az emberi megvilágosodás időszaka

akik kitépik a gyomot = az aratók (vö. Jn 4,35–8), tehát az értelmes (Tm 20.), megvilágosodott emberek

1. Csak egy Jó van (vö. Mt 19,17a), csak egy Abszolútum létezik.
2. Az Atya jót akart.
3. A jó mag közé gyomot lehet vetni. (Ez nincs megakadályozva.)
4. A tékozló fiú „sötét” alak.
5. Kik akarhattak segíteni mennyei Atyjuknak ?
6. Az Atya mennyei fiai közbe akartak lépni.
7. Az Atya jobb belátásra bírta őket.
8. A jó fiak hallgatnak Atyjukra.
9. Az aratás napja egyszer eljő.
10. Ahhoz, hogy eljöhessen, először vetni kell.
11. Jézus már megtette a magáét (vö. Jn 4,36–8).
12. Számunkra mikor jön el az aratás napja ?
13. Hol jön el ?
14. Kik lesznek az aratók ?
15. Mit fognak learatni ?
16. A gyom haszontalansága egyszer nyilvánvalóvá válik.
17. Kik előtt lesz ez nyilvánvaló ?
18. Kik fogják kitépni a gyomot ?
19. Honnan fogják kitépni azt ?
20. Miért a gyommal kezdik ? (vö. Isz 57/129)
21. A gyomot nemcsak kitépik, de el is égetik.
22. Ami megsemmisült, az kinőhet újra? (vö. Tm 72.)
23. Hol nem fog az újra kinőni ?

Tm 57.

Jézus mondta: Boldog az ember, aki fáradozott. Az megtalálta az életét.

Isz 132/113 (Tm 1., 2., 4., 19., 58., 59., 62., 70., 78., 89., 91., 93., 95., 108., 109., 110.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

1. Az ember megtalálhatja az életét.
2. Ez csak és kizárólag szellemi erőfeszítések árán lehetséges.

Tm 58.

Jézus mondta: Tekintsetek az előre, amíg éltek, nehogy meghaljatok, és nehogy akkor próbáljatok látni, és ne tudjatok már látni.

Mt 25,1–13; Jn 8,43–7; 9,39–41; 11,9–10; 11,25–6; 12,35–6; 14,6–11

Isz 133/34,14–16

(Tm 14., 16., 23., 26., 36., 37., 41., 51., 59., 63., 78., 91., 109.)

az élő = Jézus (vö. Tm Prologus)

látni = érteni

1. Jézus mondandóit meg lehet érteni.
2. A megértés lehetősége nem áll fenn korlátlan ideig.
3. Addig élünk igazán, amíg módunkban áll Jézusra tekinteni.
4. A biológiailag élő ember is lehet halott!
5. Aki nem tekint Jézusra, az országbeli halált hal.
6. Az országbeli értelemben halott ember is látni akar.
7. Az országbeli értelemben halott ember már nem tud felfogni semmit.
8. Az országbeli halott a saját sötétsége miatt nem lát.
9. Aki Jézusra tekint, az nem fog meghalni országbeli értelemben.
10. Jézust csak egy Fiú-aspiráns tudja megérteni.

Tm 59.

Midón Jézus és tanítványai Júdeába mentek föl, láttak egy samaritánust, aki egy bárányt vezetett maga mellett. Jézus így szólt: „Vajon hová viszi ezt a bárányt? Mit akar vele tenni?” A tanítványok ezt válaszolták: Nyilván elviszi haza, hogy levágja és megegye. Mondta nekik: *„Amíg életben van a bárány, nem fogja azt megenni, de ha leöli azt, hullává változik az.”* Mondták: Másképp nem eheti meg. Mondta nekik: *„Ti is keressetek magatoknak egy helyet nyugalomra, hogy ne legyetek hullává, s ne egyenek meg titeket.”*

Mt 10,28; 24,28 (Tm 1., 6., 27., 55., 58., 60., 91.)

1. A hullában nincs Élet (vö. Tm 55.).
2. Az Életet el lehet venni (vö. Mt 10,28).
3. Aki a nyugalom helyén van (vö. Tm 1.), az nem lesz hullává.
4. A nyugalom helyét meg kell keresni!
5. Az Élet-ben maradásra csak a *keresőknek* van esélye.
6. Aki nem keresi meg, az hullává lesz.
7. Az Élet-telenné vált testet megeszik.
8. Ki eszi meg? (vö. Mt 24,28)

Tm 60.

Jézus mondta: Ketten fognak nyugodni egy ágyon. Az egyik meg fog halni, a másik élni fog.

Mt 24,28; 24,37–44; Lk 17,26–37; Jn 6,63

(Tm 28., 29., 47., 48., 59., 61., 107., 112., 113.)

1. Mikor áll elő ez a helyzet? (Válaszolok: a világ végén, vö. Tm 112.)
2. Hol fog bekövetkezni a világ vége?
3. Kinek a számára lesz „világvége”?
4. Megmenekülésünknek a világ vége a függvénye.
5. Az időpont rajtunk fordul!
6. Mit kell tennünk a dolog siettetésére?
7. Miért fog meghalni az „egyik”, s mitől fog élni a „másik”?
8. „A szellem az, aki megelevenít, a hús nem használ semmit” (Jn 6,63a).
9. Mi közvetíti számunkra az éltető szellemet? (Jn 6,63b)

Tm 61.

Salome mondta: Ki vagy te? Az ágyamra dőltél és emberként ettél az asztalomról, de szádból isteni igék jönnek. Jézus ezt válaszolta neki: „Én vagyok, aki a hasonlóból keletkezik; adatott nékem Atyáméiból”. Mondta Salome: Akkor a tanítványod vagyok. Jézus mondta: „Ezért mondom: *ha üres lesz, megtelik majd fénnnyel, ha pedig megosztott, meg fog telni sötétséggel.*”

Mt 6,22–3; Jn 6,68; Isz 32/124,6

(Tm 2., 15., 16., 23., 27., 29., 48., 49., 60., 71., 89., 107.)

1. Kinek és mit adhat az Atya?
2. Jézus Isten emberi fia volt.
3. Salome elhitte ezt.
4. Jézusnak nőtanítványai is voltak!
5. Az istengyermekség szempontjából nincs középút.
6. Isten emberi fiainak/leányainak teljesen ki kell üresíteniük a lelküket.

Tm 62.

Jézus mondta: Azoknak mondom el titkaimat, akik méltók a titkaimra. Amit a te jobbold tenni fog, ne tudja a balod, hogy az mit tesz.

Mt 5,7; 6,3; 7,21; Mk 4,11; Isz 55a/55; Róm 2,28–9

(Tm 22., 57., 58., 91., 93., 94., 95., 109.)

Jézus titkai = könnyen megfejthető kinyilatkoztatások

akik méltók = a találási céllal keresők, akiket érdekelnek Jézus titkai

1. A „méltók” nagyon kevesen vannak (vö. Tm 22.).
2. Jézus csak a méltókkal tudja megosztani a titkait.
3. A méltók Jézusra tekintenek (vö. Tm 58.).

Tm 63.

Jézus mondta: Volt egy gazdag ember, akinek sok java volt. Azt mondta: Használni fogom a javaimat, mert vetni fogok, aratok, ültetek, megtöltöm a csűrjeimet gyümölcs-csel, hogy ne szenvedjek hiányt semmiben sem. Ez az, amit gondolt a szívében. És azon az éjszakán meghalt. Akinek van füle, hallja!

Mt 6,19–21; Lk 12,16–21; 12,33–4; Isz 136/221; 155/50 (Tm 86., 111.)

1. A szívében gondolta ezt!
2. Éjszaka halt meg!

Tm 64.

Jézus mondta: Egy embernek vendégei voltak, és lakomát készített. Elküldte a szolgálját, hogy hívja el a vendégeket. Elment az elsőhöz, mondta neki: Uram meghív téged. Az mondta: Pénzem van a kereskedőknél, hozzám jönnek estére, el kell mennem, hogy utasítsam őket. Kimentésemet kérem a lakomáról. Elment a másikhoz, mondta neki: Uram meghívott téged. Az mondta neki: Vásároltam egy házat, és egy napot kérnek tőlem. Nem lesz szabad időm. Elment egy másikhoz, mondta neki: Uram meghív téged. Az mondta neki: A barátom menyegzője lesz, és én vagyok, aki a lakomát rendezi majd. Nem fogok tudni elmenni, kimentésemet kérem a lakomáról. Elment egy másikhoz, mondta neki: Uram meghív téged. Az mondta neki: Falut vettem, elmegyek elhozni a bérleti díjat. Nem fogok tudni elmenni, kimentésemet kérem. Elment a szolgál, azt mondta az urának: Akiket meghívtál a lakomára, kimentésüket kérik. Az úr mondta a szolgáljának: *Menj ki az utcákra, akiket találsz, hozd azokat, hogy lakmározzanak. Szatócsok és kalmárok nem fognak bemenni Atyám helyeire.*

Mt 22,1–10; Mk 11,15; Lk 14,15–24 (Tm 63.)

az ember = Jézus

az Atya helyei = a) ahol az Atya van,
b) ahol mennyei fiai vannak,
c) ahol emberi fiai vannak

1. Mi a közös a négy visszautasításban?
2. Mi az, ami a szatócsoknak és a kalmároknak a legdrágább?
3. Milyen életformával jegyzi el magát egy vállalkozó?
4. Egy üzletembernek a nap bármely szakában készenlétben kell állnia.

Tm 65.

Jézus mondta: Egy derék embernek szőleje volt, kiadta azt szőlőmunkásoknak, hogy megműveljék azt, s elvegye annak gyümölcsét tőlük. Elküldte a szolgálját, hogy a szőlő gyümölcsét a szőlőmunkások adják oda neki. Megragadták a szolgálját, elverték őt, még egy kevés kellett volna hozzá, és megölik őt. A szolgál visszament, elmondta az urának. Mondta az ura: talán nem ismerték őt. Elküldött egy másik szolgát; a szőlőmunkások elverték a másikat is. Akkor az úr elküldte a fiát. Mondta: talán megbecsülik majd a fiamat. Azok a szőlőmunkások, mivel tudják, hogy ő a szőlő örököse, megragadták őt, megölték őt. Akinek van füle, hallja!

Mt 21,33–41; Mk 12,1–9; Lk 20,9–16 (Tm 2., 39., 61., 71., 87., 110., 114.)

a derék ember = az Atya

a szőlő = Izráel fiai, tehát egy teokratikus berendezkedésű ország vallásos lakosai, akik közvetlen istenkapcsolatot igényelnek, és képesek is lennének azt elérni, mivel az Atya szőleijéről van szó, ami hozhat gyümölcsöt, a holléte okán (vö. Tm 2., 71.)

a szőlőmunkások = vincellérek, azaz szakképzett felügyelők, tehát a hivatásos mértékadók, akiknek formális tekintélyük és hivatalos megbízásuk van a szőlő művelésére, melynek gyümölcsöt kell teremnie

a szőlő gyümölcse = egy lelki, szellemi szféra lenne, egy olyan „hely”, ahol Isten emberi fiai meg tudnának pihenni (vö. Tm 87.), tehát a közvetlen istenkapcsolat

a szolgák = az isteni igazságosság szószólói

az úr fia, a szőlő örököse = Jézus (az igazi mértékadó, aki éppen státusa miatt az !)

az örökség tárgya = Isten képviselője, a közvetítői szerep

1. A szőlő az Atyáé, s az mindig a birtokában marad.
2. A szőlő nem egy fizikai értelemben vett „hely”.
3. Az Atya királysága nem látható és körülhatárolható dolog (vö. Tm 114.).
4. Isten „országát” nem lehet úgy építeni, mint a szocializmust.
5. A szőlő csak akkor terem, ha megművelik azt (vö. Tm 110.).
6. A királyság (lehetősége) bennünk van (vö. Tm 2., 71.).
7. Az Atya az egész gyümölcsre (minden termésre) igényt tart (vö. Tm 61.).
8. Ha ez így van, akkor nyilván bért fizet a művelésért.
9. Ez a bér az örök élet (vö. Jn 4,36a).
10. A vincellérek az Atyától távolra ültették a szőlőtövet (vö. Tm 39.).
11. Ez a szőlőtő nem hozhat gyümölcsöt.
12. A vincellérek nem tudnak gyümölcsöt felmutatni.
13. A vincellérek nem is akarnak hallani a gyümölcstről (a közvetlen istenkapcsolatról)
14. Miért nem akarják a vincellérek kiadni a kezükből a szőlő „művelését” ?
15. A vincellérek szolgákkal szembeni magatartása nagyon durva.
16. Vajon mi lehet az oka ennek ?
17. Mivé lett a szőlő ? (vö. Mt 21,13).
18. Kit szolgálhat egy bűnbarlang üzletvezetője ?
19. A vincellérek tudják, hogy az örökösse állnak szemben.
20. Mi lehet Jézus öröksége ?
21. Éppen ezért ölték meg őt !
22. A fiúban maga a derék ember jött el.

Tm 66.

Jézus mondta: Adjatok nekem tanítást erről a köről, amit az építők elvetettek ! Ez a sarokkő.

Mt 21,42; Mk 12,10; Lk 20,17; Jn 15,1–8; Zsolt 118,22 (Tm 11., 114.)

az építők = mindazok, akik (látható, körülhatárolható és mérhető módon) az emberen kívül (s főleg: mások számára) akarják építeni a királyságot, vagyis a hivatalos és önjelölt mértékadók, azok, akiket az emberek „nagy”-nak és „igaz”-nak tartanak, éppen azért, mert szent kísérleteikkel Isten kedvében akarnak járni

a sarokkő = a helyes következtetésekre jutó, célirányos gondolkodás, maga a logika, az a bizonyos „szikla”, amelyen a „házunk” (= egész mivoltunk) áll (vö. Mt 7,24–7)

1. Erről a „kőről” tanítást lehet adni, mégpedig Jézusnak.
2. A mesternek csak a tanítványok tartoznak magyarázattal.
3. Erről a dolgról csak a Fiú-aspiránsok tudnak tanítást adni.
4. Ez a „kő” vagy „szólótó” (vö. Jn 15,1–8) azonos Jézussal.
5. Jézust meg lehet érteni.
6. Jézust János Logosznak nevezi.
7. Ha az építők (az állítólagos szaktekintélyek) pont a sarokkövet vetik el, mint használhatatlant, akkor ezek az emberek valójában dilettánsok, nem értenek a szakmájukhoz, tehát méltatlanul töltik be pozícióikat.
8. Csak a józan észre lehet alapozni, amit Jézus testesít meg.
9. Jézus az egyedüli mértékadó (vö. Jn 10,1–8)
10. Jézus Isten Fia.
11. Aki Isten Fia, az (egy) gondolkodó ember.
12. Jézus Igéi kinyilatkoztatásokat tartalmaznak.
13. Jézus a kinyilatkoztatás forrása.
14. Az „építők” Jézus korában és ma is félrevezetik a népet.
15. A királyság kizárólag magunkban építhető fel.
16. Csak a Jézus Igéin való gondolkodás hoz Pneuma-gyümölcsöt (vö. Jn 15,1–8).

Tm 67.

Jézus mondta: Aki meg is ismeri a mindenséget, ha önmagában hiányt szenved, mindenben hiányt szenved.

Mt 16,26; Mk 8,36; Lk 9,25 (Tm 1., 2., 27., 28., 71., 86., 110., 113.)

a mindenség = evilág, az ún. Kozmosz

hiányt szenved önmagában = a „hiány” benne van, belőle hiányzik valami, mégpedig az Élet, a Pneuma, vagyis a közvetlen istenkapcsolat

mindenben hiányt szenved = tulajdonképpen semmije sincs, semmi igazit nem birtokol, csak talmi értékei vannak

1. A „mindenség” az egyes ember számára nem is ismerhető meg.
2. A biológiai halál minden „megismerést” értelmetlenné tesz.
3. Hiányozhat belőlünk valami, ill. ez a valami sérülhet (vö. Lk 9,25b).

Tm 68.

Jézus mondta: Boldogok lesztek, ha gyűlölnék titeket, üldöznek titeket, és nem találnak ott helyet, ahol titeket üldöztek.

Mt 5,11; Lk 4,18–9; 6,22 (Tm 48., 69., 70., 107.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

a „hely” = a királyi tudatállapot, a pneumatikus szféra, ama lelki-szellemi szint, az Isten Uralmában való tartózkodás, az élő, közvetlen istenkapcsolat megvalósulása

1. Kik nem találnak „ott” helyet ?
2. Csak a gyűlöltek és üldözöttek lesznek boldogok.
3. Hol (milyen téren) fognak üldözni bennünket ?
4. Vannak olyanok, akik számára nincs „ott” hely !
5. A kitiltás oka a gyűlölet és az üldözés (mely jogalap nélküli).

Tm 69.

Jézus mondta: Boldogok azok, akiket üldöztek szívükben. Ők azok, akik megismerték az Atyát igazságban.

Mt 5,10; Lk 4,18–9; Jn 4,23–4; Isz 183/62 (Tm 48., 53., 68., 70., 107.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak
szívében üldözött = szétzúzott szívű (vö. Lk 4,18f), érzékeny lelkiismeretű személy
igazságban = valójában, igazán, félreérthetetlenül, tévedhetetlenül

1. Kik voltak az üldözők ?
2. Miért viselkedtek úgy, ahogy ?
3. Ezek az üldözők nem ismerték meg az Atyát.
4. Miért nem ismerték meg őt ?
5. Az Atya megismerésének a kirekesztettség a feltétele.

Tm 70.

Jézus mondta: Boldogok, akik azért éheznek, hogy megelégtessék annak a gyomra, aki kíván.

Lk 6,21; 4,18–9 (Tm 48., 53., 69., 75.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak

1. Vannak, akik éheznek és szomjazzák az igazságot.

Tm 71.

Jézus mondta: Ha magatokban azt hozzátok létre, amitek van, meg fog menteni titeket. Ha az nincs bennetek, az, ami nincs bennetek, meg fog ölni titeket.

Lk 17,20; Jn 4,25; Isz 110a/216,7 (Tm 1., 2., 27., 28., 40., 57., 67., 110.)

1. Milyen jellegű dolgot hozhatunk létre magunkban ?
2. Mi lehet az, ami csak akkor van, ha létrehozuk ?
3. Hogyan (mivel, mi módon) hozhatunk létre valamit magunkban ?
4. Saját megmentődésünkön nekünk kell munkálkodnunk.
5. Esetleges országbeli halálunkért mi magunk vagyunk a felelősek !

Tm 72.

Jézus mondta: Le fogom rombolni ezt a házat, és senki sem tudja fölépíteni azt újra.

Mt 26,61; Mk 13,2; 14,58; 15,29; Jn 2,19; ApCsel 6,14; Isz 183/62; 1Ján 3,8b
(Tm 56., 71., 112.)

a ház = ama Építmény, azaz a hagyományos (világ-) Rend, vagyis az ember vallásos világképe

1. Miért akarja Jézus lerombolni a házat ?
2. Ki építhette ezt a lerombolható házat ?
3. Az ember egy hamis szemlélet rabja.
4. Az ember egy megtévesztett lény, aki csak „a szívével” láthat jól.
5. Egyszerű (homogén) szívre–szemre kell szert tenni (vö. Mt 6,22; Tm 61.).
6. Jézus látóvá akarja tenni a vakokat.
7. Jézuson kívül mindenki vak (vö. Tm 33.), mert vagy vak vezető, vagy vak hívő.
8. Mikor (hogyan) fogja Jézus lerombolni a házat ?
9. Hol fog összedőlni a ház ?
10. Kiben tudja Jézus lerombolni a házat ?
11. Segíthetünk-e neki ? (vö. Tm 89.)
12. A közös erővel elvégzett rombolás után lehetetlen az újraépítés !
13. Ki nem tudja újraépíteni a házat ?
14. Mi kerülhet a ház helyére ?

Tm 73.

Egy ember mondta neki: Mondd a fivéreimnek, hogy osszák meg atyám javait velem !
Mondta neki: „Ó, ember, ki az, aki osztóvá tett engem?” Odafordult a tanítványaihoz,
mondta nekik: „Nemde, osztóvá válnék ?!”

Mt 6,33; 23,2 Lk 12,13 (Tm 61.)

1. Jogos volt-e a kérdés ?
2. Az osztó igazságosság nem Jézus asztala.
3. Miért nem ?
4. Kik szakosodnak az osztó igazságosságra ?
5. Az Atya fiainak milyen igazságosságot kell keresniük ? (vö. Mt 6,33)
6. Miért nem akar Jézus bíróvá válni ?
7. Jézus a legegyszerűbb jogi esetet sem vállalja fel !
8. Ki tehetette volna Jézust „osztóvá” ?
9. Az Atya nem tette azzá.

Tm 74.

Jézus mondta: Egyrészt az aratás sok, másrészt a munkások kevesen vannak. Kérjétek azonban az urat, hogy küldjön munkást az aratásra.

Mt 9,37; Lk 10,2; Jn 4,34–8 (Tm 20., 75., 76.)

sok az aratás = van mit learatni, és már most lehet aratni (vö. Jn 4,34–8)

a munkások = azok a személyek, akik hajlandók aratni. Az ilyen egyének értelmesek (vö. Tm 20d)

1. Kevés a gondolkodó ember, aki a saját, jól felfogott érdekében is hajlandó a cselekvésre.
2. Az Atya segíthet bennünket Pneuma-gyümölcsünk learatásában.
3. Az Atya Jézus közvetítésével segít minket (vö. Tm 109.).
4. Az aratók már most, és biztosan elnyerik bérüket (vö. Jn 4,36a).
5. Az Atya királysága immanens dolog!
6. Ez a bér az örökre megmaradó közvetlen istenkapcsolat (vö. Jn 4,36b).

Tm 75.

Jézus mondta: Óh, Uram, sokan vannak a kút körül, ám senki sincs a kútban.

Jn 7,37; 15,1–8 (Tm 12., 27., 57., 58., 66., 70., 74., 76., 109.)

a kút = Jézus, aki a kinyilatkoztatás forrása

1. Aki inni akar, annak le kell mennie a kútba.
2. Aki valóban oltani akarja a szomját, az le is megy.
3. Aki nem megy le, az igazából nem szomjas.
4. A kútba le lehet menni!
5. Ez a lehetőség nem áll fenn korlátlan ideig (vö. Tm 58.).
6. Hol van ez a kút?
7. Hogyan lehet lemenni a kútba?
8. Ebből a kútból az élet vize tör föl (vö. Tm 12.).

Tm 76.

Jézus mondta: Sokan állnak az ajtónál, de csak az egyedüliek fognak bemenni a menyegző helyére.

Mt 22,8; Jn 5,17–29 (Tm 15., 22., 47., 48., 53., 68., 69., 70., 105., 107.)

az ajtó = Jézus (vö. Jn 10,1–10)

az egyedüliek = a homogén lelkületűek, a tiszta szívűek, az egyszerű szeműek, akik éppen ezért megállnak a saját teológiai lábukon

a menyegző helye = a megdicsőült lélek, vagyis a „lakodalmas ház” (vö. Mk 2,19a).
(A sima „ház” az ember lelke, de ha valaki bemegy a menyegző helyére, akkor háza – lelke, igazi valója – „lakodalmassá” válik.)

1. Hol van a menyegző helye?
2. Hiába jut el valaki a küszöbíg, ha utána nem lép be az ajtón!
(vö. Mt 7,21–7; Isz 84/144 81/6)

3. Ha valaki be akar menni a menyegző helyére, annak át kell lépnie a küszöböt !
4. Aki valóban be akar menni, az át is lépi.
5. A menyegző helyére be lehet menni !
6. Hogyan lehet bemenni oda ?
7. Meddig lehet bemenni oda ?
8. Kik maradnak biztosan kívül ?

Tm 77.

Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy kalmárhoz, akinek egy hajórakománya van. Amikor ez a kalmár, a bölcs, egy gyöngyöt talált, eladta a hajórakományt, és csak a gyöngyöt vette meg magának. Ti is törekedjétek az ő kincse után, amely nem pusztul el, hanem megmarad, a hely után, ahová moly nem közeledik, hogy fölfalja azt, sem féreg nem pusztít.

Mt 6,19; 13,45; Lk 12,33 (Tm 7., 108.)

egy kalmár = olyasvalaki, aki nyereséghez akar jutni, s abból akar élni

a hajórakomány = a kalmár nagy mennyiségű árukészlete, melynek eladásából nyereséget remél

a gyöngy = egy szem, de nagyon értékes valami

a kalmár kincse = egyetlenegy dolog, ami mindennel felér

a hely = az élet helye (vö. Tm 3.), ahol Jézus van (vö. Tm 23.), a nyugalom helye (vö. Tm 59.), a menyegző helye (vö. Tm 76.)

1. Nyereségből is lehet élni, nemcsak munkából (vö. Mt 6,25–34; Lk 12,22–31).
2. A kalmár sok értékesíthető dologgal bír.
3. Senkinek sem abból támad az élete, amiből feleslegesen sok van (vö. Lk 12,15).
4. Valójában csak egy dologra van szükség (vö. Lk 10,42).
5. A bölcs kalmár magatartása követendő példa a számunkra.
6. A bölcs kalmár találta a gyöngyöt ! (vö. Tm 1.)
7. A bölcs kalmár felismerte, hogy a talált gyöngy értékesebb, mint az árukészlete.
8. Hol találhatta a bölcs kalmár a gyöngyöt ? (vö. Tm 3.)
9. A bölcs kalmár csak gondolkodás árán juthatott erre a következtetésre.
10. A bölcs kalmár eladta az egész hajórakományt (vö. Tm 7., 108.).
11. A gyöngy megszerzéséhez minden árukészletétől meg kellett szabadulnia.
12. A gyöngy könnyebben kezelhető, mint egy hajórakomány.
13. Hol tarthatja a bölcs kalmár a gyöngyöt?
14. A bölcs kalmár kincse azért marad meg, mert hozzáférhetetlen helyen van.

Tm 78.

Jézus mondta: Én vagyok a fény, amely mindannyiuk fölött van. Én vagyok a mindenség; a mindenség belőlem jött ki, és a mindenség visszatér hozzám. Hasíts el egy fát ! Én ott vagyok. Emeld föl a követ ! És meg fogtok találni engem ott.

Mt 18,20; Jn 1,1–3; 8,12; Isz 132/113; Héb 1,3a; 2Kor 4,6

(Tm 10., 16., 18., 23., 29., 47., 49., 57., 58., 61., 84., 85., 91., 107., 109.)

1. Jézus a világ világossága (Jn 8,12a).
2. Aki Jézust követi, az nem jár sötétségben (Jn 8,12b).
3. Aki Jézust követi, az birtokolja az Élet világosságát (Jn 8,12c).
4. Az Élet világossága – maga Jézus (Jn 14,6).
5. A fény Jézus belsejéből jön ki (Tm 23.).
6. A világosság Jézus Igéiből tör elő (Jn 6,63b).
7. A fény, az értelem, a minden – Jézusból jön ki.
8. A kinyilatkoztatás forrása: Jézus.
9. Jézus a mértékadó minden tekintetben.
10. Jézus a „minden”.
11. Jézus osztozik Isten időtlen életében (Tm 18.)
12. Jézus egyesítette a lelkét az Atyáéval (Tm 107.).
13. Jézus igazi valója, lényege már öröktől fogva létezett (Tm 85.).
14. Jézus eggyé vált a Mindenséggel, a Valósággal.
15. Jézus egy „fénylény” (Tm 23.).
16. A megvilágosodott ember értelemszerűen világítani fog.
17. A világot megvilágító fény Jézus belsejében keletkezett, midőn fiúvá vált.
18. A „királyság” bennünk és kívülünk van. Ha birtokoljuk, akkor az meg is látszik rajtunk (vö. Tm 2., 49.).
19. Kiknek tud (csak) világítani az Élet világossága ?
20. Kiknek „a mindene” a Logosz, a megvilágosodott Jézus (a megvilágosodás kútfeje)?
21. Kik azok, akik használják az eszüket (Tm 40.) ?
22. Minden Fiú-aspiránst Jézus világosít meg.
23. A Jézust követni akarók számára minden kijelentetik (Tm 109.).
24. Az Atyához csak Jézuson keresztül lehet eljutni (Jn 14,6).
25. Aki megérti Jézust, az fel tudja fogni az Atyát is (Jn 14,9b).
26. Aki nem válik Fiúvá/Leánnyá, abba nem kerül bele az Élet (Jn 6,53).
27. Jézus megtalálása csak fáradozás árán lehetséges (Tm 57.).
28. Ez a szellemi erőfeszítés nem túlságosan megerőltető (Tm 91.).
29. Aki elhasít egy fát, vagy követ emel föl, az fáradozik.
(Itt egy jézusi képpel van dolgunk !)

Tm 79.

Jézus mondta: Minek mentetek ki a földre? Hogy széltől ingatott nádat lássatok? Hogy lágy ruhába öltözött embereket lássatok? Lám, királyaitokon és előkelőiteken lágy ruha van, és ők nem tudják megismerni az igazságot.

Mt 11,7–8; Lk 7,24–5; Isz 114/61 (Tm 35., 45.)

a földre = a pusztába, a lakatlan vidékre (vö. Mt 3,1; 4,1)

széltől ingatott nád = olyasvalaki, aki mindig arrafelé hajlik, amerre a szél fúj, aki mindig az adott körülményekhez igazodik, köpönyegforgató

lágy ruhába öltözött ember = a világ fia (vö. Tm 35.), aki „királyként” él és „palotában” lakik, magyarán: fényűző körülmények közepette. Jólétét éppen az „alkalmazkodóképessége” teszi lehetővé

1. Ismeretszerzés céljából nem feltétlenül kell kimozdulni otthonról.
2. Az ember jellemét a ruházata is elárulja.
3. Az igazság megismerhető.
4. Az élet császárai (a világ sikeres fiai) képtelenek megismerni az igazságot.
5. Jézus azokhoz beszél, akik képesek lehetnek erre.

Tm 80.

Egy asszony a tömegből mondta neki: Áldott a test, amely téged hordozott, és az emlékek, amelyek téged tápláltak. Mondta neki: *Áldottak, akik meghallották az Atya szavát, s megőrizték azt igazságban.* Mert jönnek majd napok, és azt mondjátok: áldott a test, amely nem fogta, és az emlékek, amelyek nem szoptattak.

Lk 11,27-8; 23,29 + Mt 7,21-7; Lk 6,46-9 + Jn 4,13-4; Isz 172b/207 (Tm 37.)

áldott = szerencsés

meghallották és

megőrizték azt igazságban = értelem vezérelte jócselekedetekre váltották, éltek a lehetőséggel, élő gyakorlattá tették, megvalósították azt (Mt 6,33)

1. Az asszony Jézust dicséri a hagyományos formulával, mely tkp. azt jelenti: „Örülhet az anyád, hogy ilyen fia van”.
2. Az asszony lelkesedésében ragadtatja magát „éljenzésre”.
3. Az Atya szavát csak az irgalmas lelkületűek hallhatják és őrizhetik meg (Mt 5,7).
4. Olyan napok is jönnek majd, amikor a tömeg nem fogja éltetni a Fiút.
5. Mikor és miért jönnek el azok a napok ?
6. Az áldottak akkor is lelkesedni fognak a Fiúért (az ő státusáért).

Tm 81.

Jézus mondta: Aki felismerte a világot, a testet találta, és aki a testet találta, a világ nem méltó hozzá.

Jn 7,7; 17,9-16; Isz 32/124; 133/34,4-16; 137/38; 158/123 (Tm 2., 28., 55., 113.)

1. A világ felismerhető.
2. Jézus felismerte a világot.
3. Jézus a világ ellen tesz tanúságot.
4. Jézus semmire se becsüli a világot.
5. Jézus nem szereti a világot.
6. Jézus nem ragaszkodik a világhoz.
7. Jézus nem volt a világból való.
8. Jézus tanítványai sem a világból valók.
9. Jézus tanítványainak is a világ ellen kell tanúságot tenniük.

Tm 82.

Jézus mondta: Aki meggazdagodott, uralkodjon, és akinek hatalma van, mondjon le !

(Tm 28., 96., 109., 110.)

1. Meg lehet gazdagodni (igazán).
2. Uralkodni csak egy király tud !
3. Az uralkodásra a meggazdagodás képesít, nem a hatalom.
4. Hatalomra csak jogtalan módon lehet szert tenni.
5. Isteni felhatalmazása csak egy királynak lehet.
6. A formális tekintélyeknek nincs valódi felhatalmazásuk.

Tm 83.

Jézus mondta: Aki közel van hozzám, közel van a tűzhöz; és aki távol van tőlem, távol van a királyságtól.

(Tm 1., 9., 15., 109.)

1. Hogyan lehet közel kerülni Jézushoz ?
2. A „tűz” és a „királyság” közös nevezője: Jézus.
3. A „tűz” és a „királyság” ugyanarra a dologra utal.
4. A királyság egy lelki- vagy tudatállapot.
5. A tűznek elsősorban fénye van.
6. A „tűz” a megvilágosodásra utal.
7. Királyi státusba a megvilágosodás következtében lehet kerülni (vö. Tm 1.).

Tm 84.

Jézus mondta: A képek kijelentetnek az embernek, és a fény, amely bennük van, rejtett. Az Atya, fényének képében, ki fogja jelenteni magát, és az ő képe rejtett az ő fénye által.

Jn 8,12 8,19 8,56 10,30 10,38b 12,44–5 14,7a 14,9b 14,21b 15,23

Héb 1,3a; 2Kor 4,6

(Tm 14., 16., 21., 23., 32., 49., 85., 89., 109.)

kép = elgondolás, felfogás, képzet, körülírható fogalom (vö. Tm 21.)

kijelentetik = szellemi erőfeszítés és transzcendens segítség (vö. Tm 89.) következtében nyilvánvalóvá válik valami

a fény = az értelem, a lényeg, a mondanivaló, a világossá vált tartalom

az Atya fénye = Jézus, a kinyilatkoztatás tolmácsolója

1. Mikor és hogyan jelentetnek ki a képek az embernek ?
2. A képekben fény van.
3. A képek világosak és érthetőek.
4. A képek mondanivalója rejtett.
5. A mondanivaló jézusi képekben van elrejtve !
6. Az Atya felfogható a mondanivalók kihüvelykezése alapján.
7. Az Atya ki fogja jelenteni magát nekünk.
8. Ki által fogja kijelenteni magát nekünk az Atya ?
9. Hogyan és mikor fogja kijelentetni magát az Atya ?
10. Kinek tudja csak kijelentetni magát az Atya ?
11. Az Atya csak „belső” szemmel látható.
12. Az Atya látható ezzel a belső „szemmel” (vö. Tm 14.).

Tm 85.

Jézus mondta: Akkor, amikor képmásotokat látjátok, örültök; ha pedig ősképeiteket látjátok – amely kezdetetek előtt keletkezett; sem nem halnak meg, sem nem jelentetnek ki – hogyan fogjátok elviselni ?

Zsk 47a [Fp 115.] (Tm 1., 2., 18., 21., 39., 84., 89.)

képmás = a valóság tükörképe

valakinek a képmása = az, amit az illető személyesen felfog a valóságból

láttni = érteni

ősképek = ódon elgondolások, nagyon régi téveszmék, emberi okoskodás által keletkezett fogalmak, képzetek (vö. Tm 21., 84.)

nem hal meg = nem számolódik fel magától, él és virul, a kiirtásáig létezik (Tm 39.)

kijelentetik = szellemi erőfeszítés és transzcendens segítség (vö. Tm 89.) következtében nyilvánvalóvá válik valami

1. Rá lehet jönni arra, hogy mi a valóság.
2. A valóság megértése örvendetes dolog.
3. Hogyan és mikor lehet megérteni, hogy mi a valóság ?
4. Nem mindenki képes felfogni azt, hogy mi a valóság.
5. A hagyományos felfogást is „lehet” vallani.
6. Kik vallják a hagyományos felfogást ?
7. A hagyományos elképzelések nem tűnnek el csak úgy, azokat ki kell irtani. (vö. Tm 39., 72.).
8. Honnan kell kiirtani azokat először ?
9. Isten nem erősíti meg a régi téveszméket.
10. Az ősi elgondolások Isten megerősítése ellenére is léteznek.
11. A hagyományos felfogással csak lelki tusák árán lehet azonosulni, „hittel hajtva fejet” a felfoghatatlan előtt.

Tm 86.

Jézus mondta: Ádám egy nagy erőből és egy nagy gazdagságból lett, és mégsem lett méltó hozzátok. Ha ugyanis méltó lett volna, nem ízlelte volna meg a halált.

Fülöp–evangélium:

Ha Ádám leszármazottai sokan vannak is, mégis meghalnak. Mennyivel többek a tökéletes ember leszármazottai, akik nem halnak meg, hanem minden pillanatban megszületnek !

Jn 3,1–7; 3,27–35 (Tm Prológus, Tm 2., 14., 27., 28., 34., 45., 71., 79., 113.)

halált ízlelni = rettegve exitálni

Ádám leszármazottai = az emberek, akik testből és lélekből állnak, akik „üresen” jönnek a világra (tehát Pneuma nélkül), és üresen is mennek ki (vö. Tm 27.)

a tökéletes ember = Jézus, illetve az olyan ember, aki létrehozta a Pneumáját (vö. Tm 28., 71., 113.), s ezért antropológiai értelemben teljes

1. Ádám azt jelenti: „földből lett”.
2. Aki földből lett, az nem felülről született (vö. Jn 3,3; 3,31).
3. Ádám a homo sapiens szimbóluma.

4. Az embert egy nagy erő és egy nagy gazdagság hozta létre, nem pedig a Pneuma (Isten életető és teremtő ereje).
5. A nagy erővel és nagy gazdagsággal bíró egyén az atyai örökséggel felruházott Tékozló fiú, Evilág Ura és teremtője.
6. Ádám leszármazottai halandóak.
7. Ádám leszármazottai nem születnek újjá (vö. Tm 27.).
8. Ami (csak) húsból lett, az nem említhető egy napon azzal, ami Szellemből született (vö. Jn 3,6).
9. A Szellem az, aki megelevenít, a hús nem használ semmit (Jn 6,63a).
10. Aki a földből lett, az nem méltó az újjászületettekhez.
11. Aki „földből van”, az megízleli a halált.
12. A Szellemből (újjá-) születettek halált nem ízlelnek.

Tm 87.

Jézus mondta: A rókáknak vannak barlangjaik, és a madaraknak van fészük, de az Emberfinek nincs helye lehajtani a fejét, kipihennie magát.

Mt 8,20; Lk 9,58; Isz 195/37

Emberfi = Jézus maga-választotta neve, mely a státusát tükrözi, így a logion a követőire is érvényes!

1. A róka és a madár az ember alatti világhoz tartozik.
2. Az Emberfi az ember fölötti világhoz tartozik.
3. A rókabarlang és a madárfészek kicsinyke nyughely, minimális otthon.
4. Az Emberfinek még ennyije sincs ezen a világon.
5. Evilág Ura csak a saját teremtményeiről gondoskodott.
6. A Pneumából születettek nem Evilág Urának a teremtményei.
7. Az Atyának, itt, a Kozmosznak csúfolt Káoszban, nincsen semmije.
8. Amije van, az emberi Fiaiban/Leányaiban van.
9. A Fiak menedéke Isten könyörületének biztos székében van (vö. Isz 195/37).

Tm 88.

Jézus mondta: Nyomorult a test, amely egy testen függ, és még nyomorultabb a lélek, amely ezen a kettőn függ.

(Tm 2., 20c., 21c., 28., 29., 55., 67., 71., 81., 86., 113.)

nyomorult = szegény, szánnivaló, nélkülöző, nincstelen, nagy hiányt szenvedő

test = Pneuma nélküli hús és vér, megelevenítésre nem képes hústest
(vö. Jn 6,63a)

lélek = Pneumát (tehát nagy gazdagságot) létrehozni képes, Élet-csírát hordozó érzékszerv

1. Hogyan és miért függhet a test egy másik testtől?
2. Le lehet-e győzni a szexuális függőséget?
3. Kinek a segítségével lehet legyőzni? (vö. Tm 29.)

Jézus a Fülöp–evangéliumban is érinti ezt a témát:

„Ha Ádám leszármazottai sokan vannak is, mégis meghalnak (országbeli értelemben). Mennyivel többek a tökéletes ember (tehát a Pneumával rendelkezők !) leszármazottai, akik nem halnak meg, hanem minden pillanatban megszületnek (felülről és újjá). Az égi embernek (Isten emberi Fiának vagy Leányának) több gyermeke van, mint a földinek. Ha Ádámnak sok gyermeke van is, azok halandók. Mennyivel több van a tökéletes embernek, hiszen az ő gyermekei nem halnak meg, hanem mindig újra nemzik őket (felülről). Az Atya gyermekeket hoz létre (pl. Jézust), de a gyermekek nem képesek (földi) gyermekeket létrehozni (vö. Mt 19,12). Akit ugyanis (pneumatikusan) nemzettek, az nem képes nemzeni (emberi módon). A gyermek (Isten emberi fia) *testvéreket* hoz magának létre” (vö. Jn 15,9–17).

Tm 89.

Jézus mondta: Angyalok jönnek hozzátok prófétákkal, és nektek adják, amik a tieitek, és ti is nekik adjátok, amik a kezetekben vannak. S magatokban azt mondjátok: Melyik az a nap, amikor eljönnek, és elveszik azt, ami az övék ?

Mt 13,24–43; Mk 1,13; Lk 12,8–10; Jn 1,51; Zsk 45.; Róm 8,28

(Tm 1., 4., 14., 16., 26., 32., 40., 84., 85., 95.)

angyal = a megértés segítője, a kinyilatkoztatás hordozója, égi tolmács

próféta = az isteni kinyilatkoztatások földi szócsöve

ami a miénk = az egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatás

ami a kezünkben van = mindaz, amit már tudunk (vö. Tm 40., 71.)

magatokban = a kinyilatkoztatás vételének „helyén”, azon a szellemi szinten

mondjátok = türelmetlenül várjátok, menjetek a dolog elébe

ami az övék = a dologhoz való saját hozzájárulásunk

1. Mikor és hol kerülhet sor a megvilágosodásunkra ?
2. A kinyilatkoztatás vételében nekünk is közre kell működnünk !
3. Ehhez az eszünket kell használnunk (vö. Tm 40.).
4. A kinyilatkoztatás egy folyamat, mely egyszer beteljesül.
5. Ehhez a beteljesüléshez félrevonulás és zavartalanság szükséges (vö. Tm 26.)
6. Jézus esetében a pusztában „tetőzött” a folyamat.

Tm 90.

Jézus mondta: Miért mossátok meg a kehely külsejét? Nem fogjátok fel, hogy aki a belsőt teremtette, ugyanaz, mint aki a külsőt teremtette ?

Mt 23,25; Lk 11,39; Isz 80/50,2; 109/53,1–3; 114/61; Tit 1,15a

(Tm 2., 11., 21., 29., 61., 71., 107.)

a kehely = az ember lelke, egy olyan „edény”, mely felfoghatja a Dolgokat

a kehely külseje = a látszat, az a kifelé mutatott kép, amit mi magunk teremtünk meg

1. Ez a logion (most) a Fiú-aspiránsokhoz szól, nem a farizeusokhoz !
2. A „kehely” külsejének mosása fölösleges, értelmetlen és haszontalan dolog a királlyá levés szempontjából.
3. Nem lehet két különböző lényünk: egy külső és egy belső.
4. Aki arra koncentrál, hogy megteremtse az imázsát, az a bensőjét teszi tönkre.
5. A benső létrehozásával (vö. Tm 71.) egyúttal a külsőt (a tekintélyt) is létrehozuk.
6. A kehelynek meg kell telnie fényel (vö. Tm 61.).

Tm 91.

Jézus mondta: Jöjjetek énhozzám, mert enyhe az igám, és az uralmam szelíd, és nyugalmat fogtok találni magatoknak.

Mt 11,28; Jn 7,37-8; Isz 132/113 (Tm 1., 2., 22., 32., 33., 37., 57., 58., 59.)

az enyhe iga = a gondolkodás „terhe”

a szelíd uralom = a belátás kényszere

a nyugalom = Jézus békéje, a tudás biztonsága

1. Csak az jut el a nyugalom helyére, aki Jézushoz megy.

Tm 92.

Mondták neki: Mondd meg nekünk, hogy ki vagy te, hogy higgyünk neked ! Mondta nekik: „Megvizsgáljátok az ég és föld színét, és azt, ami előttetek van, nem ismertétek föl ! Ezt az időt nem tudjátok megvizsgálni !”

Mt 16,1-3; Lk 12,54; Jn 8,25-9; Isz 153/160 (Tm 4., 42., 65., 79.)

ami előttük van = a közeli, könnyen ellenőrizhető dolgok

ez az idő = a jelen történései

1. A kérés az ellenfelektől érkezik.
2. Ez egy életveszélyes kérés (vö. Tm 65.).
3. Jézust nyilatkozattételre *kényszerítik*.
4. Ezek az emberek valójában nem akartak hinni Jézusnak.
5. Jézus nemegyszer megmondta, hogy kicsoda, mégsem hittek neki (vö. Jn 8,25).
6. Jézus nem mindenkivel tudja megértetni, hogy kicsoda is ő valójában.
7. Jézus felismeréséhez gondolkodni kell.
8. Az, hogy kicsoda Jézus, az a helyes következtetések levonása után fog kiderülni.
9. Helyes következtetésekre csak tiszta szívvel lehet jutni.
10. Jézus felismerését a gonosz lelkület gátolja.
11. Aki valóban hinni akar Jézusnak, az elgondolkodik a szavain.
12. Igazából nem a tekintélynek kell hinni, hanem a logikának.
13. Jézus maga a Logika.
14. Aki képes megvizsgálni az ég és föld színét, annak van esze.
15. Az emberek az égvilágon mindennel foglalkoznak, csak azzal nem, amivel kéne.
16. Az ég és a föld a világ két legtávolabbi pontja.
17. Az emberek éppen a közeli és aktuális dolgokkal nem törődnek, amelyek fontosak lennének a számukra.
18. Ez az oka annak, hogy a jelen történéseit képtelenek helyretenni.

Tm 93.

Jézus mondta: Keressetek és találni fogtok ! De amik felől azokban a napokban kérdeztek engem, nem mondtam meg nektek ama napokban. Most el akarnám mondani azokat, és nem keressetek azokat.

Mt 7,7; Lk 11,9 (Tm 1., 12., 37., 70., 89., 95.)

keresni = gondolkodni

találni = kinyilatkoztatásban részesülni

1. Jézusnak még a tanítványait is ösztökélnie kell.
2. A tanítványok nem keresnek.
3. Csak az találhat, aki keres.
4. A kinyilatkoztatás egy folyamat.
5. A mester, tanítványai viszonylatában, ütemezi ezt a folyamatot (vö. Tm 12.).
6. A tanítványok nem bizonyulnak állhatatos keresőknek.
7. A mester szeretne tovább lépni az oktatásban, de nem tud.
8. A haladás kerékkötői maguk a tanítványok.
9. Ahhoz, hogy kinyilatkoztatásokban részesülhessünk, nekünk is meg kell tennünk a magunkét (vö. Tm 89.).
10. A kinyilatkoztatás üteme gyakorlatilag csak tőlünk függ.
11. Az, hogy mikor jön el az Atya királysága – rajtunk fordul.

Tm 94.

Ne adjátok a szentet a kutyáknak, hogy ne vessék azokat a trágyadombra ! Ne vessétek a gyöngyöket a kocák elé, hogy ne tegyék azt morzsává !

Mt 7,6; Isz 72/3; 73/4 (Tm 62.)

a gyöngyök = talált kincsek, szellemi értékeink, melyek gazdagítanak bennünket

1. Egy kutya semmit sem tud a trágyadombra vetni.
2. Nem állatokról van szó.
3. A „kutya” és a „koca” egy-egy embertípust szimbolizál.
4. Az egyik csak a száját tépi, a másiknak „a has az istene”.
5. Ezek az emberek nem tudják értékelni a kincseket.
6. A morzsává tett gyöngy értéktelenné válik.
7. Mit tud kezdeni egy kutya a szent dolgokkal ? (Válaszolok: csak ugatja őket.)
8. Mikor derül ki az, hogy valaki „kutya” vagy „koca” ?
9. Mi való a kutyáknak és a kocáknak ?
10. Jézus titkai nem valók nekik (vö. Tm 62.).

Tm 95.

Jézus mondta: Aki keres, találni fog, és aki bekopogtat, megnyitvatik annak.

Mt 7,7–8; Lk 11,9–10 (Tm 1., 70., 76., 93.)

1. Mit találhat egy gondolkodó ember ?
2. Bekopogtatni csak egy ajtón lehet (vö. Jn 10,9).
3. Csak az kopogtathat, aki eljut az ajtóig (vö. Mt 7,13–4).
4. Csak az jut el odáig, aki valóban be akar menni (vö. Tm 70.).
5. Aki csak áll az ajtó előtt, annak nem fog megnyitni (vö. Tm 76.).
6. Csak annak nyitják meg, aki állhatatosan zörget (vö. Tm 93.).
7. Ki fog megnyitni nekünk ?
8. Hová nyílik az az ajtó ? (vö. Tm 76., Jn 10,9)

Tm 96.

Jézus mondta: Mikor pénzetek lesz, ne adjátok kamatra, hanem adjátok azt annak, akitől nem fogjátok visszakapni azt.

Mt 10,8b; 6,19–21; Lk 12,33–4; 14,12–4; 16,1–13; Jn 4,34–8

(Tm 1., 2., 13., 28., 40., 44., 53., 62b, 63., 70., 71., 74., 82., 110.)

pénz = olyasmi, ami lehetőségekhez juttatja az embert, amivel élhet

kamatra adni a pénzt = kiadni a kezünkből, más rendelkezésére bocsátani, nem használni azt, annak csak a töredékét (a kamatát) élvezni

akitől nem kaphatjuk vissza = attól, akinek szüksége van rá

1. Egyszer lesz pénzünk !
2. Pénzük csak a szegényeknek lesz ! (vö. Tm 53., 70.)
3. Pénze csak annak lehet, aki meggazdagodott (vö. Tm 82.).
4. A gazdagoknak nem lesz pénze (vö. Tm 63.).
5. Ez a pénz az igazi mammon, melynek folyósításához bizonyítanunk kell. (vö. Lk 16,1–13).
6. Mikor jutunk hozzá ? (Lk 12,33a)
7. Mennyi pénzünk lesz ? (Lk 12,33b)
8. Hol lesz a pénzünk ? (vö. Tm 44., Mt 6,19–21)
9. Hogyan juthatunk hozzá a pénzünkhöz ? (Tm 110.)
10. Ki fogja kifizetni azt ?
11. Ezt a pénzt nem szabad kamatra adni.
12. Ezt a pénzt „szórni” kell, ellenszolgáltatás nélkül.
13. Kitől nem fogjuk visszakapni azt ?

Tm 97.

Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy asszonyhoz: vett egy kevés kovászt, elrejtette azt a lisztben, nagy kenyereket csinált belőle. Akinek van füle, hallja !

Mt 13,33; Mk 4,30; Lk 13,20; 2Pét 3,10 (Tm 8., 19., 71., 110.)

a nagy kenyerek = a munka gyümölcse

1. Erről az asszonyról példát kell vennünk !
2. Mi az ő érdeme ?
3. Az asszonynak volt alapanyaga a kenyérből készítéshez (vö. Tm 71.).
4. Az asszonynak jó alapanyaga volt (vö. Tm 8.).

5. Az asszony megcselekedte azt, amit a kenyérbékesítés érdekében tennie kellett. (vö. Tm 110.).
6. Az asszony a maga részéről mindent megcsinált.
7. A tulajdonképpeni munkát a kevés kovász végezte (vö. Tm 19.).
8. A kovászból kis mennyiség is elég, hogy nagy kenyerek készülhessenek.
9. A munka gyümölcse: a létrejött Pneuma.

Tm 98.

Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy asszonyhoz, aki midőn egy hosszú úton megy, egy liszttel teli korsót visz. A korsó füle letörött, a liszt kiömlött mögötte az útra. Nem vette észre, nem tudott a csapásról. Amikor elérte a házát, letette a korsót a földre, üresen találta azt.

Mk 4,26–9; 7,24–7; Lk 9,62; Jn 4,35–8; 14,1–4; 2Pét 3,10 (Tm 1., 57., 91.)

az asszony háza = a valódi éne, az igazi (Élő) lelke; a benne magában lévő, öröktől fogva létező mennyei menedék

1. Az út hosszú.
2. Az asszony cipekedik.
3. Az asszony csak egy korsót visz.
4. Az asszony terhe könnyű (vö. Tm 91.).
5. Az asszony vállát enyhe iga nyomja.
6. Az asszony szellemi téren fáradzik (vö. Tm 57.).
7. Az asszony a háza irányába tart (vö. Jn 14,2a).
8. Ez a ház a logika sziklájára épült (vö. Mt 7,24–7).
9. Ez a ház csak szellemi síkon közelíthető meg.
10. Az asszony elérte a házát.
11. A Cél elérhető!
12. Az asszony csak akkor tette le a terhét, amikor már célba ért (vö. Tm 1.).
13. Az asszony csak ekkor konstatálta a történeteket.
14. Hogy lehet ez?
15. Úgy, hogy egyszer sem nézett vissza! (vö. Lk 9,62).

Tm 99.

Jézus mondta: Az Atya királysága hasonlít egy emberhez, aki meg akart ölni egy előkelő embert. Kardot rántott a saját házában, és átszúrta a falat, hogy megtudja; erős lesz-e a keze. Akkor megölte az előkelőt.

Lk 14,25–35 (Tm 34., 60., 79., 86.)

a saját ház = maga az ember, az ember lelke, az az „építmény”, amiben otthon érzi magát, ami tartást ad neki, s menedéket nyújt a számára (vö. Mt 7,24–7; Lk 6,46–9)

1. A szóban forgó egyén mindenre elszánt ember.
2. Ez az ember fel van fegyverkezve. (Tudással.)
3. Ez az ember próbára tette magát. (Önmegtagadással.)

4. A sikeres próba után véghez vitte azt, amit akart.
5. Ki és miért akarhat megölni egy előkelő embert ?
6. Az „előkelő” ellenpólusa a szolga.
7. Aki a saját házában „ránt kardot”, az önmagával tusakodik.
8. Emberünk lelkét fogságban tartja az előkelőség iránti vágy.
9. Emberünk ki akarta ölni magából az előkelőség iránti vágyat.
10. Milyen fegyverei lehettek ehhez ?
11. Aki átszúrta a saját házának/lelkének a falát, az önmagát győzte le.
12. Emberünk „keze” erősnek bizonyult.
13. Emberünk elérte a célját.
14. Ha az „előkelő” meghalt, akkor ki maradt életben? (vö. Tm 60.)
15. Az előkelő emberek a világban élnek (vö. Tm 79.).
16. Emberünk leszámolt a világgal (vö. Jn 16,33c).
17. Hol győzte azt le ?

Tm 100.

A tanítványok mondták neki: A fivéridek és az anyád állnak kint. Mondta nekik: „Azok, akik e helyeken vannak, és Atyám akaratát cselekszik, azok az én fivérideim és az én anyám. Ők azok, akik be fognak menni Atyám királyságába.”

Mt 12,47; Mk 3,31–5; Mk 12,14a; Lk 20,21; Jn 3,3; 7,7; Isz 172a/190; 172b/207
(Tm 14., 54., 80., 102., 106.)

a fivéridek és az anya = a vérszerinti hozzátartozók
azok, akik... = az igazi, „országbeli” hozzátartozók
e helyeken = ahol Jézus megjelenik és tanít

1. A vérszerinti hozzátartozók kint megálltak, nem mentek be az előadás helyére.
2. Kívülmaradásukkal elhatárolódtak Jézustól.
3. Ezek a hozzátartozók nem akarták meghallgatni az előadást.
4. Az ő szemükben nem volt tekintélye Jézusnak.
5. Jézus körül sokan voltak, akik hittek benne.
6. Ezek közül azokat mondja a hozzátartozóinak, akik az Atya akaratát cselekszik.
7. Jézus igazi hozzátartozói be fognak menni az Atya királyságába.
8. Ezeket a hozzátartozókat az Atya adta neki (vö. Jn 6,37–40).
9. Attól, hogy valaki hittel hallgatja Jézust, még nem megy be az Atya királyságába... (vö. Mt 7,21–7).
10. Aki meg se hallgatja őt, az pláne nem fog.
11. Ki számít Jézus igazi rokonának ?

Tm 101.

Mutattak Jézusnak egy aranyat, és mondták neki: A császárhoz tartozók követelik tőlünk az adókat. Mondta nekik: „Adjátok a császáréit a császárnak, adjátok az Istenéit Istennek, és ami az enyém, azt adjátok nekem !”

Mt 22,15–22; Mk 12,13–7; Lk 20,20–5; Róm 13,7

(Akár azt is állíthatnám, hogy a három párhuzamos hellyel ellentétben, ez az Ige az igazi, a többiről, valamilyen okból, lecsípték a hangsúlyos toldaléket. Ilyet azonban nem mondok, mert teljességgel valószínűtlen, hogy a logion végét levették volna Jézus ajkáról. Akkor viszont egyetlen lehetséges megoldás marad, amit teljes súlyommal képviselek is, nevezetesen az, hogy ezt a toldaléket maga Jézus írta hozzá, a szellemi hagyaték megalkotásakor.)

1. Kikhez szólnak Jézus logionjai ?
2. Mi az, amit Jézusnak kéne adni ?
3. Mit követelt Jézus a mindenkori hallgatóságától ?

Tm 102.

„Aki nem fogja apját és anyját meggyűlölni, mint én, nem lehet tanítványom. És aki nem fogja szeretni apját és anyját, mint én, nem lehet tanítványom. Mert az anyám csak megszült, de az igazi anyám adta nekem az Életet.”

Mt 10,37; Lk 14,26; Jn 3,3; Isz 34/14; 172a/190; 172b/207

(Tm 43., 54., 80., 100., 106.)

tanítvány = a Jézust (életútjában) követni akaró személy, Fiú-aspiráns

1. Két különböző szülői párról van szó; földiekről és mennyieikről.
2. Jézus meggyűlölte földi szüleit.
3. Mit jelent ez a gyűlölet (miben realizálódik) ?
4. Ki tud istenes módon gyűlölni ? (vö. Isz 34/14)
5. Aki újjászületett, az új szülőkre is szert tett.
6. Mi az elengedhetetlen feltétele annak, hogy megszeressük újdonsült szüleinket?
7. Jézus megismerte újdonsült szüleit.
8. A gyűlölet a mást szeretés természetes következménye.
9. Aki nem tud istenes módon gyűlölni, az nem tud istenes módon szeretni sem.
10. Csak egy újjászületett személynek lehetnek istenes érzelmei.

(A logion második mondata ugyanazt a feltételt támasztja, mint az első. A harmadik mondat rámutat a kétféle születés különbségére.)

Tm 103.

Jézus mondta: Jaj nekik, a farizeusoknak, mert hasonlítanak a barmok jászolában nyugvó kutyához; mert sem az nem eszik, sem a barmokat nem hagyja enni.

Mt 5,20; 23,13; Isz 80/5,1; 108/197 (Tm 33., 38.)

jaj nekik = a szóban forgó személyeknek semmi esélyük sincs a Fiúvá/királyá levésre

farizeus = emberek által felhatalmazott, hivatásos és hivatalos mértékadó, formális tekintély

1. Nemcsak hivatalos, de önjelölt (eretnek) mértékadók is vannak !
2. A formális tekintélyeknek nincs esélyük.
3. Ezek a tekintélyek jól érzik magukat kiváltságos helyzetükben/szerepükben.
4. A kutya csak elterpeszkedik azon, ami a barmok számára élelem lehetne.
5. A farizeus „rátenyerel” mások élelmére.
6. Az élelem az életben maradás záloga.
7. A kutyának meg se fordul a fejében, hogy ő is ehetne a szénából.
8. A farizeus nem akar élelmet venni magához.
9. A farizeus azt hiszi, hogy ő Életben van.
10. A barmok ennének belőle, de tartanak a kutyától.
11. A farizeus megfoszt másokat az életben maradás lehetőségétől.
12. A kutya ugat.
13. A farizeus lebeszéli a népet az élelem fogyasztásáról.
14. A kutyának semmi keresnivalója sincs a jászolban.
15. A farizeust nem hatalmazták fel arra, hogy közvetítői szerepet lásson el.
16. A kutya fel sem fogja, hogy milyen helyzetet teremt.
17. A farizeus nincs tudatában annak, hogy mit művel.
18. A kutyát a gazda ki fogja zavarni a jászolból.

Tm 104.

Jézus mondta: Boldog az az ember, aki tudja, hogy az éjszaka mely részében jönnek el a latrok, hogy fölkeljen, összeszedje magát, és fölveze ágyékát, mielőtt bejönnek.

Mt 24,43; Lk 12,35–7 (Tm 20.)

boldog = jó annak, annak igazán jó, igazából jó annak
éjszaka = a sötétség órája (vö. Lk 22,53; Tm 63.)

1. Lehet tudni, hogy mikor és milyen minket érintő események fognak bekövetkezni.
2. A latrok mindig éjszaka jönnek (vö. Lk 22,53b).
3. Az eseményeket nem lehet meggátolni, csak befolyásolni.
4. Az előre látható dolgokra fel lehet készülni.
5. Ha meglepnek bennünket, akkor erre nincs mód.

Tm 105.

Mondták neki: Jöjj, imádkozni fogunk ma, és böjtölni ! Jézus mondta: „Mi hát a bűn, amit elkövettem? Vagy miben keredtek fölül rajtam? De ha a vőlegény elvitetik a menyegzőről, akkor böjtöljenek és imádkozzanak.”

Mt 9,14–5; Mk 2,18–20; Lk 5,33–5; Jn 4,23–4 (Tm 2., 5., 13., 76., 107.)

ima és böjt = áldozati jelleggel gyakorolt dolgok, melyek képmutatáshoz vezetnek
a Vőlegény = az Úr, Izráel Istene, a választott nép jegyese
a menyegző (helye) = Jézus „lakodalmos házzá” vált lelke (vö. Tm 76.)

1. A felszólítás kizárólag „hivatásos hívektől” származhat, ugyanis csak az ilyen lelkületű emberek imádkoznak és böjtölnek előírt módon és áldozati jelleggel, előljáróik parancsára.
2. Ilyesmire azt kell felszólítani, aki közismerten nem szokott imádkozni és böjtölni (vö. Mt 11,18–9).

3. Akkor szokás felszólítani valakit istennek tetsző dolgok gyakorlására, ha úgy véljük, hogy az az illető javára fog válni.
4. A felszólítók nem voltak tisztában Jézus státusával.
5. A felszólítók azzal sem voltak tisztában, hogy mi tetszik Istennek (vö. Jn 4,23–4).
6. Jézus szerint csak okkal kell imádkozni és böjtölni.
7. Isten irgalomgyakorlást akar látni, és nem áldozathozatalt.
8. A Vőlegény ott van a menyegző helyén!
9. Elvitetik-e valaha is a Vőlegény a menyegző helyéről?
10. Hol van a menyegző helye? (vö. Tm 76.)
11. El lehet-e onnan vinni a Vőlegényt?
12. A menyegzőt a lakodalmas házban tartják (vö. Mt 9,14–5).
13. Ki a „lakodalmas ház”?
14. Mi a menyegző? (vö. Tm 107.).

(Ehelyütt Jézus kikezdzhetetlen istenkapcsolatáról van szó, míg a szinoptikusoknál a tanítványok és a Vőlegény viszonyáról. Számukra Jézus testesíti meg az Atyát, így a lakodalmas ház fiai bajban lesznek, ha Jézus távoztával megszűnik közvetett istenkapcsolatuk [vö. Tm 37.]. Ekkor ugyanis elveszi k tőlük a Vőlegényt.)

Tm 106.

Jézus mondta: Aki ismerni fogja az aty(j)át és az any(j)át, szajhafinak fogják nevezni.

Jn 3,3; Isz 172a/190; 172b/207 (Tm 54., 80., 100., 102.)

valakinek az atyja és az anyja = az illető igazi szülei
akit szajhafinak neveznek = az zabigyerek (akinek nincsenek igazi szülei)

1. Ki ismerheti az igazi szüleit?
2. Az újjászületett egyén nem vérszerinti alapon származtatja a rokonait (vö. Tm 100.)
3. Az újjászületett egyén megtagadja vérszerinti rokonait (vö. Tm 54.).
4. Akinek nincsenek vérszerinti rokonai, az szajhafifi.

Tm 107.

Jézus mondta: Ha a kettőt egyé teszitek, (az Atya) ember fiai lesztek. És ha azt mondjátok: „Hegy, menj odébb!” – odébb fog menni.

Mt 17,20; 18,19; Mk 11,23; Isz 123/204; 1Ján 5,12; Ef 2,14–6
 (Tm 21., 29., 47., 48., 61., 76.)

az Atya ember fiai = Isten emberi Fiai vagy Leányai

1. Az Atyának vannak nem-ember fiai is.
2. Feltehetően ezek a mennyei fiak „az igaziak”.
3. Az ember idelent maximum Emberfivé válhat.
4. Az Emberfivé válás útja a kettő egyé tevése.
5. Milyen téren egyesülhet az ember Istennel?
6. Hol kerülhet sor erre az egyesülésre?
7. Aki az Atya emberi Fia/Leánya lett, az újjászületett.
8. Az Atya kedvét leli újszülött gyermekeiben.
9. Mikor lehet szükség arra, hogy egy hegy odébb menjen?

Tm 108.

Jézus mondta: A királyság hasonlít egy pásztorhoz, akinek száz juha van. Egy közülük eltévedt, a legnagyobb. Ő elhagyta a kilencvenkilencet, kereste azt az egyet, amíg megtalálta. Miután vesződött, mondta a juhoknak: Jobban szeretlek téged, mint a kilencvenkilencet.

Mt 18,11-4; Lk 15,4-7 (Tm 1., 7., 57., 77., 93., 95., 110.)

keresni = gondolkodni

találni = megvilágosodni

veszödni = szellemi erőfeszítéseket tenni

1. Valójában csak egy a fontos (vö. Lk 10,41-2).
2. Csak akkor találjuk meg az egyet, ha elhagyjuk a kilencvenkilencet.
3. Meg lehet találni a legnagyobb „juh”.
4. A keresést egészen a találásig folytatni kell (vö. Tm 1.).
5. A „juh” megszeretése a vesződés következménye.

Tm 109.

Jézus mondta: Aki az én számból fog inni, olyan lesz, mint én; én azzá válok, aki ő. És azok, amik el vannak rejtve, kijelentetnek neki.

Tamás csel.:

Jézus a szomjas lelkeket saját javaiból itatja meg (vö. Tm 12.).

Mt 5,6; Jn 4,13-4; 6,53-8; 7,37-9; 17,26; Jer 31,31-4; Róm 10,7; 1Ján 3,24a; 5,12

(Tm 4., 12., 58., 75., 84., 85.)

1. Ki fog Jézus szájából inni? (vö. Tm 75.)
2. A szomjúhozó ihat Jézus szájából.
3. A szomjúhozó boldog, mert kielégítették (vö. Mt 5,6).
4. Milyen vizet mér ki Jézus? (vö. Tm 12.)
5. Honnan tör föl az élet vize?
6. Mi jön ki Jézus szájából?
7. Jézus a kinyilatkoztatás forrása (vö. Tm 84.).
8. Ki volt Jézus?
9. Hogyan lehetünk mi is Isten emberi Fiai/Leányai?
10. Vannak dolgok, amik el vannak rejtve.
11. Ki rejtette el azokat a dolgokat?
12. Hova rejtette el?

Tm 110.

Jézus mondta: A királyság hasonlít egy emberhez, akinek a szántóföldjében elrejtett kincs van, amelyről ő nem tud. Miután meghalt, a fiára hagyta azt. A fia sem tudta, fogta a szántóföldet, eladta azt. És aki megvette azt, elment, hogy szántson, és megtalálta a kincset. Pénzt kezdett kölcsönözni azoknak, akiknek csak akart.

Mt 13,44; Jn 4,25; 20,22-3 (Tm 1., 2., 8., 19., 27., 28., 40., 71., 82., 96., 97.)

pénz = olyasmi, ami lehetőségekhez juttatja az embert, amivel élhet !

1. Hol van az ember szántóföldje ?
2. Mi az a kincs, ami bele van rejtve ?
3. Kincssel a bensőnkben is meghalhatunk ! (vö. Tm 71.)
4. Hagyhat-e az ember olyasmit a fiára, amelynek létezéséről ő maga sem tud ?
5. A szóban forgó ember azért halt meg, mert nem tudott a kincsről.
6. Nem a kincset hagyta a fiára, hanem a szántóföldet.
7. Miben hasonlít apa és fia ? (vö. Tm 40.)
8. Mi az oka a tudatlanságuknak ?
9. Eladták-e volna a szántóföldet, ha tudják, hogy az kincset rejt ?
10. Miért találta meg a kincset az, aki megvette a szántóföldet ?
11. Hogyan szánhatja fel az ember a szántóföldjét ?
12. Az az ember, aki szántott, meggazdagodott (vö. Tm 96.).
13. Ez az ember a saját belátása szerint élhetett a gazdagságával.
14. Aki a fiára hagyja a szántást, az halott ember (országbeli értelemben).
15. Hagyhat-e az ember bármit is a fiára, biológiai halála után ?
16. Az örökagyó már életében lemondott a kincs megtalálásának lehetőségéről.
17. A szóban forgó kincs egy lehetőség (vö. Tm 71.).
18. Ennek a kincsnek az elrejtése ördögi tett.
19. Ez az elrejtés okozza az emberek halálát.
20. Tehet-e bármi érdemlegeset egy apa a fiáért, ha ő maga sem tud a kincsről ?
21. A kincs: a királlyá levés lehetősége.
22. A fiú eladta a szántóföldet, tehát végérvényesen elesett a lehetőség kiaknázásától.
23. A vevő azért vette meg a szántóföldet, hogy szántson.
24. Van, aki él a kínálkozó lehetőséggel.
25. Csak az élhet vele, aki felismeri ezt a lehetőséget.
26. Aki felismeri a lehetőséget és él is vele, az meg fog gazdagodni.
27. „Pénzt” csak az tud kölcsönözni, akinek van miből.
28. A szóban forgó illetőnek van miből, hiszen megtalálta a kincset.
29. Ez a kincs egy „talált pénz”.
30. Ezzel a „pénzzel” a rászorulókon kell segíteni (vö. Tm 96.).
31. Aki segíteni tud a rászorulókon, az gazdag ember.
32. A gazdagság uralkodásra képesít (vö. Tm 82.).
33. Egy király két dologról nevezetes: arról, hogy gazdag, s arról, hogy uralkodik.
34. A kincset megtaláló személy azoknak kölcsönöz, „akiknek csak akar”.
35. Ez a személy a saját belátása szerint dönthet.
36. Ennek a személynek (tényleges) szabad akarata van, amelyhez fantasztikus lehetőségek párosulnak.
37. Ez a személy uralkodik, mégpedig teljes felhatalmazással (vö. Tm 82.).
38. Aki uralkodik, az királlyá lett ! (vö. Tm 1.).

Tm 111.

Jézus mondta: Aki megtalálta a világot és meggazdagodott, tagadja meg a világot.

Lk 14,33; Isz 133/34,4–16; 145/72 (Tm 27., 63.)

1. Van, aki be tud illeszkedni a világba.
2. A világ javaival is el lehet telni (vö. Tm 27.).
3. Leginkább a gazdagok érzik jól magukat ebben a világban (vö. Tm 63.).

Ez a logion „a gazdag ifjú” párhuzama !

Tm 112.

Jézus mondta: Az egek föl fognak göngyölni, és a föld is, előttetek. És aki az Élőből él, nem fogja meglátni a halált. Nem úgy van, ahogy Jézus mondja?! Aki megtalálja önmagát, a világ nem méltó arra.

Mt 5,17–20; 24,35; Lk 16,17; Jn 1,51; 8,51 (Tm Prológus, 2., 10., 21., 51., 55., 58., 81.)

az egek = a hagyományos istenkép

a föld = a hagyományos világgép

előttetek = magatokban

1. Mikor fognak bekövetkezni ezek az események ?
2. Hol fognak azok bekövetkezni ?
3. Nem mindenki fogja látni ezeket.
4. Ezek nem valóságos történések.
5. Ki az, aki az Élőből él ? (vö. Tm 10.)
6. Mi az Élőből élő eledede ? (vö. Jn 4,31–4)
7. Aki nem fogja meglátni a halált, azt a halál sem fogja látni !
(Igaz ez, vagy nem igaz ?!)
8. Halál nincs (is igazából).
9. Ki és hogyan találja meg önmagát? (vö. Tm 2.)
10. A biológiai halál az evilági élet tartozéka.
11. Ez a világ halott (vö. Tm 55.), sőt, maga a halál (vö. Tm 2.).

Tm 113.

Jézus mondta: Jaj annak a testnek, amely a lelken csügg ! Jaj annak a léleknek, amely a testen csügg !

1Kor 15,50; Gal 6,8 (Tm 2., 28., 33., 67., 71., 81., 86., 88., 110.)

jaj annak = nincs esélye, nem lehet rajta segíteni

1. Az ember test és lélek megbonthatatlan egysége.
2. A tökéletes ember három komponensből áll ! (vö. Tm 86.).

Tm 114.

A tanítványai mondták neki: Mikor jön el a királyság? Jézus mondta: „Nem akkor jön el, amikor várják. Nem, amikor azt mondják: Íme erre, vagy íme ott ! De az Atya királysága a földön terjed ki, és az emberek nem látják azt.”

Lk 17,20–1 (Tm 16., 19., 50.)

1. Jézus és tanítványai „elbeszéltek” egymás mellett. A tanítványok állandóan a *mikort* feszegették, a mester pedig a *hogyan*nal és a *milyennel* válaszolt.
2. Ha csak (tétlenül) várjuk a királyság eljöttét, akkor az sosem jön el.
3. A királyság nem helyhez kötött dolog, nem határolható körül földrajzilag.
4. Ami kiterjed, az növekszik és tért hódít.
5. Ha ez a térhódítás az emberek számára láthatatlan, akkor a kiterjedés-érés-növekedés folyamata az egyénben megy végbe (vö. Tm 19.).

Tm 115.

Simon Péter mondta nekik: Bárcsak távozna Mária közülünk, mert az asszonyok nem méltók az Életre ! Jézus mondta: „Íme, én biztatni fogom őt, hogy férfiúvá teszem; hogy ő is élő szellemé legyen, amely hozzátok, férfiakhoz hasonlít. Mert minden asszony, aki férfiúvá lesz, be fog menni a mennyek királyságába.”

Lk 10,38–42; Jn 4,27 (Tm 20., 21., 52., 61.)

1. Mária a szűkebb értelemben vett tanítványok között volt.
2. Jézus az asszonyokat is tanította (vö. Tm 61.).
3. Az élő szellem logikus.
4. Az asszonyok is tudnak logikusan gondolkodni.
5. Mi az, ami elvezet a mennyek királyságába ?

A Tamás–evangéliumot
Hubai Péter fordította kopt eredetiből.

Első megjelenés:
Jézus rejtett szavai, Budapest 1990.

Az iszlám hagyomány jézusi logionjai

(Csak azok a mondások, melyeknek van párhuzama a Szellemi Hagyatékban.)

Isz 29/90

Kinyilatkoztatta Isten Jézusnak: „Amikor valamelyik szolgámnak a szíve mélyéig eljutok, és semmit sem találok benne e világnak és ennek az életnek a szeretetéből, akkor eltöltöm őt szeretetemmel, és mint barátot megtartom oltalmam alatt.”

(vö. Tm 55., 81.)

Isz 32/124

Isten a következőket nyilatkoztatta ki Jézusnak: „Emberi fiam ! Életed minden napján úgy viselkedj, mint aki búcsút mond a világnak, és mint akinek a vágya azon dolgokig terjed, amelyek Istennél vannak. A világ dolgaiból elégedj meg annyival, amennyi az élet fönntartásához elegendő, hogy ennek az életnek a silányságai és durvaságai is elviselhetők legyenek neked. *Ámen* mondom neked, hogy életed minden egyes napján megfizeted az írásban meghatározott árat mindazért, amit e világ dolgaiból elfogadsz. Eszerint végezz tehát számadást, mert azon dolgok miatt felelned kell. Azután, ha majd meglátod azt, amit a szenteknek ígértek, lelked bizony lehelleteddel kimegy testedből.” (vö. Tm 26., Mt 16,24–7)

Isz 33/7

Isten mondta Jézusnak: „Mária fia ! Önmagad buzdítsd ! Miután pedig magadat buzgóvá tetted, akkor buzdítsd az embereket is ! Ha nem így teszel, akkor engem szégyenít meg.” (vö. Tm 2., 25., 31.)

Isz 40/56

A messiás mondta: „Boldog az, akit Isten maga fog tanítani könyvéből, és nem hal meg majd elbizakodottan.” (vö. Tm 1., 2., 93., 95.)

Az országbeli halált a hiúság okozza !

Isz 41/57,3

„Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent az ítélet napján.”

(vö. Tm 14., 61., 69.)

A tisztaszívűség lelki homogenitást jelent !

Isz 47/36,2

Mondá nekik Jézus: „Elegendőek nekünk azok használt ruhái, akik előttünk éltek.”
(vö. Tm 35.)

Isz 50/65

Mária fia Jézus ezt mondta: „Megmondták nektek azelőtt, hogy fogat fogért, orrot orrért. Én pedig mondom nektek: ne álljatok ellene a rossznak rosszal...”

Itt derül ki a nagy félreértés ! Mikor Jézus azt mondta, hogy *ne szálljatok szembe a gonosszal*, akkor azt nem úgy értette, hogy hagyjátok magatokat, hanem úgy, hogy a rosszat nem szabad *rosszal* viszonzni. Védekezni és jobb belátásra bírni szabad, sőt kell is, ami tilos; az a bosszú. A védekezéshez és a jobb belátásra bíráshoz legjobb a Jézus által ajánlott „pszichológiai hadviselés”: a kiszolgáltatottságunkkal való tüntetés, és az igazságtalanságra utaló túteljesítés.

A „gonosz” háromféle lehet: *a)* a Sátán, *b)* a megszálló rómaiak, *c)* a gazemberek. Evilág Ura kiesik, mert vele nagyon is szembe kell szállni, Jézus tulajdonképpeni ellenfele is ő volt. A parancs ugyanakkor nem vonatkozhat kizárólag a megszállókra sem, hiszen a mondást kiváltó magatartás egyidős az emberiséggel, ahogy az arra alkalmazott törvény is. Tehát: ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel, mert ha van valami, ami segít, akkor ez az (istennek tetsző) magatartás lesz az !

Isz 51/192

Az igaz Jézus már megmondta: „Ott van mindenkinek a szíve, ahol a kincse is van. Gyűjtsétek tehát kincseiteket a mennybe, mert így a mennyben lesz a ti szívetek is.”
(vö. Tm 18.)

Isz 57/129

Mondta a messiás apostolainak: „Én azért jöttem hozzátok, az én Atyámtól és a ti Atyátoktól, hogy fölkeltsalak titeket az ostoba halálból, hogy meggyógyítsalak benneteket a bűnök betegségéből, hogy végleg megszabadítsalak titeket a tévhitet, a rossz szokások és az elvetemült tettek megkötözöttségéből, azzal a szándékkal, hogy miután lelketek megtisztult a vétkektől, és a bölcsesség a lelket fölélesztette, az felemelkedhessék a mennyek országába, az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, ahol a boldogok életét fogjátok élni, és hogyan szabadítsalak benneteket evilág börtönéből, vagyis a szenvedések, a romlás és a megsemmisülés világából, amely bizony a siralom háza és az ördögök lakhelye a Sátán vezérlete alatt.”

Íme Jézus „székfoglalója”, mely a Lk 4,18–9 alatt is elolvasható. Ez a logion azonban több dolgot tartalmaz, igaz, semmi olyasmit, ami ne lenne összeszedhető a kánoni evangéliumokból. Megtudjuk belőle, hogy Jézus *csak az őt követni akarókhöz jött*; hogy a bűnös életmód *a helytelen világnézeti alapállás* következménye; hogy ez az élet igazából *halál*; hogy Jézus *a Messiás*, aki végleg meg tud szabadítani bennünket a tévhitteinktől, a rossz (vallási) szokásainktól és erkölcstelen tetteinktől. Egy megokosodási és – ennek következtében ! – egy megtisztulási folyamat áll előttünk, mely „királyi” lelkiállapotban fog tetőzni.

Bizonyos értelemben *ez a világ a pokol*, mert pokoli körülmények vannak benne. Ez az állapot azért jöhetett létre, mert evilág a Sátán birtoka (vö. Lk 4,6) és tartózkodási helye. A „siralomház” után csak a halál következhet, ettől a szomorú jövőtől akar

megkímélni bennünket az Emberfi. Ő azonban kizárólag a tanítványait tudja megmenteni, vagyis azokat, akik hallgatnak reá. Aki az Élőre „tekint”, annak lehetősége van az ismeretszerzésre, az országbeli halottak viszont hiába is próbálnak látni, nem értenek semmit (vö. Tm 58.). A Dolgokat csak az újjászületettek foghatják fel ! (vö. Mt 11,25–30; Lk 10,21–4).

Isz 62/145

„Én vagyok az, aki a világot a magasból az őt megillető alacsony helyre tettem, mégpedig Isten segítségével... Vessétek meg a világot, mert az így magától is könnyen megvetésre méltónak látszik. Becsüljétek le a világot, mert így magasztaljátok fel az örök életet. Azt semmiképpen se becsüljétek le azzal, hogy tisztelitek a világot, mert a világ semmi esetre se méltó a tiszteletre, mivelhogy benneteket mindennap kísértésbe és romlásba visz. Ha barátaim és tanítványaim vagytok, akkor lelketeket szoktassátok hozzá a világ gyűlöletéhez. Ha azonban másként tennétek, semmiképpen sem lesztek az én tanítványaim és barátaim... Fogadjátok el a szabad teret házatokul, a kriptákat pedig lakhelyül, és akkor ebben a világban úgy éltek, mint idegenek. Ugye látjátok az égi madarakat, hogy nem vetnek és nem is aratnak, és a mennybéli Isten táplálja őket?...”

(vö. Tm 27., 35., 41., 55., 81., 111.)

Csak az „idegenek” és az „átmenők” számára van Gondviselés ! Csak a Fiúknak nem kell aggodalmaskodniuk a holnapért !

Isz 73/4

Jézus mondta: „Ne akasszatok gyöngyöket a disznók nyakába ! A bölcsesség többet ér a gyöngyöknél, de aki megvetné, az rosszabb a disznóknál.” (vö. Tm 62., 94., Mt 7,6)

Isz 74a/89 – 74b/59

Beszélik, hogy Jézus ezt mondta Izráel fiainak: „Vajon hol hajt ki a mag? Ezt válaszolták: A földben. Mondta nekik: *Ámen* mondom nektek, hogy a bölcsesség is csak abban a szívben hajt ki, amely hasonló a földhöz.” (vö. Tm 8.)

A messiás mondta: „Az a mag, amely jó földben kihajt, nem hajt ki kemény kövek között. Így működik a bölcsesség is az alázatos szívben, de nem működik a gőgös szívben. Vajon nem látjátok, hogy akinek a feje a mennyezetig ér, maga veri be azt, aki pedig lehajtja a fejét, azt a háztető beárnyékolja és megvédi?” (vö. Tm 8.)

Itt is nyilvánvalóvá válik, hogy az országbeli halál oka a hiúság ! Ez kínosabb diagnózis lesz az ítélet napján, mint a következetlenségből fakadó kimúlás (vö. Tm 43.). A nem-gondolkodásra sincs mentség, de a hiúságra és a gőgösségre végképp nincs !

Isz 80/50,1

Jézus mondta: „Hasonlók a gonosz tudósok (írastudók) a folyóba csúszott sziklához, mert az a vízből sem iszik, és a termőföldet sem engedi öntözni.”

(vö. Tm 33., 38., 103.)

Isz 80/50,2

„Hasonlók még a gonosz tudósok az árnyékszékhez, amelyet kívülről lemeszeltek, de belül ürülékkel vannak tele. Hasonlók éppen így a siremlékekhez is, melyek kívülről lakhelyeknek látszanak, de belül a holtak csontjaival vannak tele.” (vö. Tm 90.)

Isz 84/144

„Mit használ a vaknak, ha lámpást visz, mely másoknak világít? Mit használ egy sötét háznak, ha a tetején lenne a lámpás? Mit használ nektek, ha amikor bölcsességet szölköztök, aközben a bölcsességet nem teszitek?” (vö. Tm 2., Mt 7,21–3)

Isz 86/166

Jézus mondta: „Képes vagyok a holtat föltámasztani, de az ostobát sajnos nem tudom észre téríteni.” (vö. Tm 43.)

Itt is nyilvánvalóvá válik, hogy Jézus „igazi” (biológiai) halottakat támasztott fel. Az országbeli halálból való feltámasztás (vö. Isz 57/129) ugyanis éppen „az ostobák észre térítése”. Ez utóbbi lenne a fontosabb, mégsem boldogul a feladattal. A nehézséget a nem-gondolkodás okozza. Észre tudná téríteni az illetőket, ha azok hajlandók lennének használni a fejüket, de ezt hiúságból nem teszik. Ezen a lelkiületi gáton törik meg az Emberfi jóakarata.

Isz 91/29

Jézus és apostolai elmentek egy kutya teteme mellett, amely már bűzlött. Mondták az apostolok: Hogy milyen bűdös ez a kutya ! Ő ezt válaszolta: „És milyen fehérek a fogai”.

Ezt az „odavetett” mondást csak az tudja helyesen kommentálni, aki már érti Jézust. A nyilvánvalónak kínálkozó farizeusi magyarázat helyett (A világban nem a rossz, hanem a szépet kell nézni...), gondolkodjunk ! [Tm 58., 59.]

1. Miért voltak fehérek a kutya fogai ?
2. Lehettek volna elvászott sárgák is ?
3. Mire utalhat a fogak állapota ?
4. A kutya fiatalon (ereje teljében) múlt ki.
5. Ez a kutya használta a fogait !
6. A kutya arra használta a fogait, amire kell.
7. A fogak használata a kutya számára az életbenmaradás feltétele.
8. A kutya annak ellenére kimúlt, hogy helyesen cselekedett !
9. Halála harc közben vagy ember által következett be.
10. A kutya végelgyengülés folytán is elpusztulhatott volna.
11. A tetem mindkét esetben bűdös lenne.
12. A bűzlés teljességgel „természetes”, az apostoloknak nem ezt kéne észrevenniük !
13. Az apostoloknak messzemenő következtetéseket kéne levonniuk ebből a „helyszínelésből”, magatartás- és sorsazonosság szempontjából ! (vö. Isz 173/154)

Addig használjuk ki a lehetőségeinket az Élet megszerzésére, amíg nem késő !
(vö. Mt 10,28; 25,1–13; Lk 12,4–5; Tm 59.)

Isz 99a/125 – 99b/60

Jézus mondta: „A világ édessége az örök élet keserősége. A fényűző ruha a szív kevélysége, vagyis a hivalkodás és az elbizakodottság.” ... „A ruhák fényűzése: a szív büszkesége.” (vö. Tm 35.)

A világ és az örök élet antagonisztikus ellentétben áll egymással. (vö.: Senki sem szolgálhat két úrnak.) Az egyiknek tett engedmény nyomban elvesz a másiktól. A fényűző ruha a szív (a szem, a lélek) büszkeségére utal, azaz leleplezi az önelégültséget. Ez a kevélység és hivalkodás elbizakodottsághoz (hiúsághoz, gögösséghez) vezet, tehát országbeli halálhoz !

Isz 103/194,1

Jézus imígyen figyelmeztette egyik tanítványát: „Az evilági dolgoktól egészen tartóztatd meg magadat, az ilyen böjtöt halálodig ne hagyj abba !” (vö. Tm 26., 27.)

Isz 104/218

Mária fia Jézus mondta: „Óh, emberek fiai ! Csak a halálnak nemzetek, és csak a pusztulásnak építetek.” (vö. Tm 27.)

Ez Jézus talán legmélyebben szántó mondása. Letaszítja trónjáról a régi isten- és világképet, megmagyarázza celibátusát, feltárja az élet értelmetlenségét, rávilágít az Atya királyságának építhetlenségére. És még nagyon sok másra is !

Isz 108/197

Mária fia Jézus mondta: „Óh, tanítók gyülekezete ! Úgy letelepedtetek az örök élet útjára, hogy sem magatok nem jártok az úton, hogy az örök életre eljussatok, sem másokat nem hagytok elhaladni, akik mellettetek elmennének. Jaj annak az embernek, akit ti félrevezettek !” (vö. Tm 33., 38., 103.)

Isz 109/53,3

„Mit használ nektek, ha bőrötöket tisztogattok, ha közben a szívetek bemocskolódik?” (vö. Tm 90.)

Isz 109/53,6–10a

„Óh, világ szolgálói ! Hogyan éritek el az örök életet, amikor vágyaitok még mindig a világra irányulnak, és nem tudtok betelni vele? *Ámen* mondom nektek, hogy szívetek sírni fog tetteitek miatt, mert csak a világ javaival törődtök, s nem a jócselekedetekkel. *Ámen* mondom nektek: azzal, hogy kiaknázzátok a jelent, elveszítitek az örök életet. Úgy látszik, fontosabb nektek a világ élvezete, mint az örök élet nyeresége. Higgyétek el; nincs nálatok nagyobb vesztes !” (vö. Tm 27.)

Isz 110a/216,6

„Ugyan ki az, aki túskebokorról szőlőt szed, vagy tökről fügét? Ugyanigy a hazug bölcs szavai sem hoznak más gyümölcsöt, mint hazugságot.” (vö. Tm 44.)

Isz 110/216,7

„Mert amint a teve is igyekszik a sivatagból hazaszökni az övéihez, hacsak a gazdája feszesen meg nem köti, ugyanúgy a bölcsesség is gyorsan kibújik a szívből és eltűnik, hacsak a gazdája munkálkodásával meg nem valósítja.” (vö. Tm 1., 40., 93.)

Isz 112/122

Mikor megtudakolták Jézustól, hogy melyik emberre illik leginkább a „félrevezető” jelző, ezt válaszolta: „A bölcsre, aki bűnbe esik, mert amikor elbukik, az ő bukásával az egész világ elbukik.”

A bölcszet árgus szemmel figyeli a világ, mert bukása menlevelet jelentene sokaknak. Az emberek alig várják, hogy kiderüljön: az Út járhatatlan.

Isz 114/61

Jézus mondta: „Miért van az, hogy szerzetesi ruhába öltözve jöttök hozzám, amikor szívetek a ragadozó farkas szívéhez hasonló? Vegyétek föl a királyok ruháit, és szívetek vágyait istenfélelemmel fojtsátok el!” (vö. Tm 5., 13., 90., 105.)

szerzetesi ruhában = aszkéta szövegekkel, képmutató viselkedéssel
a ragadozó farkas szívéhez hasonló = ösztönös (evilági) vágyakkal teli
a királyok ruhái = azok viselkedési formái, akik bementek a királyságba
istenfélelemmel = az örök élet elvesztése iránti aggodalommal

1. Jézus a vesékbe lát.
2. A királyok ruháit fel lehet venni.
3. Aki fel tudja öltetni királyi ruháját, az királlyá válik.
4. A királlyá vált Jézus bűnösökkel evett és ivott.
5. Van indokolatlan, s így fölösleges aszkézis is (vö. Tm 105.).
6. Istenfélelemmel el lehet fojtani a szív vágyait.
7. Ez az igazi önmegtagadás.

Utánozzátok az én viselkedésemet, mely a lelkiütemből fakad!

Isz 123/204

Jézus ezt mondta: „A kegyelem jele, melyet a hívő Istentől kapott, az, hogy a hegynek azt mondja: Mozdulj meg! – és az megmozdul.” (vö. Tm 107.)

Isz 132/113

Mondta Jézus az apostoloknak: „Mennyire elámulok, amikor látom, hogy a világot követitek (abban, hogy a mindennapi dolgokért aggódtok), miközben Istentől fáradság nélkül megkapnátok az élethez szükséges evilági dolgokat. Ezzel szemben nem törekedtek az örök élet megszerzésére, pedig az ahhoz szükséges dolgokat fáradozás nélkül sehogyszem kaphatjátok meg.” (vö. Tm 35., 57., 78., 91.)

Gondviselés csak a Fiak számára van !

Isz 133/34,2-3

„Annál tartásátok kincseiteket, aki nem veszíti el. Mert akinek evilági kincse van, az félhet, hogy baj éri; míg aki Isten kincsét bírja, annak nem kell félnie a bajtól.” (vö. Tm 18.)

Isz 133/34,4-16

„Én ezt a világot bizony nem sokra becsülöm, és tiértetek arcra döntöttem. Óvakodjatok attól, hogy utánam majd fölállítsátok ! Mert a világ aljassága az, hogy *szembeszegül* Istennel. Az is a világ csúfsága/rossz mivolta, hogy a túlsó világ nem érhető el, csak úgy, ha ezt elhagyjuk. Nem így van? Tehát úgy éljétek benne, mint mellette elmenők, és ne mint odavalósiak. Tudjátok meg, hogy minden bűn gyökere a világ szeretete. Egy pillanatnyi élvezet hosszantartó szomorúságot hagy örökül. Én ezt a világot miattatok alacsonyítottam le, hogy a hátára üljétek, és így sem a királyok, sem az asszonyok nem harcolhatnak ellenetek... A világ olyanokból áll, akik keresnek és akiket keresnek. Aki az örök életet keresi, azt a világ is keresi, hogy teljesen magához kösse azokkal, amik a jelen élethez szükségesek. Aki azonban ezt a világot keresi, azt az örök élet is keresi, mindaddig a napig, amíg el nem jön a halál, hogy nyakon csípje.”

(vö. Tm 41., 55., 58., 59., 81., 111.)

Az Emberfi itt nem azt mondja, hogy „legyőztem a világot”, mert akkor az állna a szövegben, hogy „kétvállra fektettem”. Az „arcra döntöttem” azt jelenti, hogy *fejtetőre állítottam, fenekestől felforgattam, leromboltam, kihúztam a lába alól a talajt*. Ezt a nagy jézusi művet nem szabad tönkretenni a világ szentesítésével. Ez a világ ugyanis szöges ellentétben áll („szembeszegül”) Istennel, s ezzel vagy-vagy helyzetet teremt. (vö. „Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”) *Ez a választásra kényszerítés aljas dolog*. Arról nem is beszélve, hogy az evilág börtönében élő személynek így vagy úgy, de meg kell halnia ahhoz, hogy elérhesse a túlsó (igazi) világot.

A Fiú-aspiránsok akkor járnak el helyesen, ha átutazóként, „turistaként” viselkednek. Mindent megnéznak (vö. Tm 4.), de nem kérnek letelepedési engedélyt. Ez a világ a bűn gyönyöreire épül (ez az élet sava-borsa), de az élvezetekért vastagon fogó tollal írják meg a számlát.

Aki – Jézus jóvoltából – a világ hátára ül, az *uralkodik* azon (vö. Tm 1.), tehát se a hatalom, se az érzékiség nem kerekedhet felül rajta.

Az embernek azonban csak addig van esélye, amíg él, a tét tehát az örök élet mielőbbi megszerzése ! (vö. Tm 41.).

Isz 134/35

Jézus mondta: „Nem fér össze a világnak és az eljövendő életnek a szeretete a hívó szívében, amint a tűz és a víz sem fér össze ugyanabban az edényben.” (vö. Tm 46.)

Isz 135/220

Jézus kezét a földbe mélyesztette, s vett egy maréknyit belőle. Majd kinyújtotta kezeit: az egyikben arany látszott, a másikban pedig trágya. Megkérdezte tanítványait: „A kettő közül melyik a kedvesebb szíveteknek?” Azt válaszolták neki: Az arany. Jézus meg ezt mondta: „Nekem pedig mind a kettő egyforma.” (vö. Tm 18.)

Az arany olyasmi, ami világi lehetőségekhez juttatja az embert, amivel „élhet”.

Isz 136/221

Jézus mondta: „Az ember szívét nem a birtokolt tárgyak tartják rabságban, hanem a vagyontárgyakhoz kapcsolódó aggodalom, félelem és remény. Ezek viszont együtt járnak a világi javak birtoklásával. A szabadulás egyetlen útja tehát az, ha nem birtokolunk semmi földi dolgot.” (vö. Tm 63.)

Isz 137/38

Jézus mondta: „Jaj annak az embernek, aki szereti a világot ! Amint meghal, elveszíti a világot és mindazt, ami benne van. A világba helyezte reményét, és az megcsalja; bízott benne és csalódik. Jaj azoknak, akiket a világ becsapott ! Mert megviseli őket az, ami nem illik hozzájuk. Cserben hagyja őket az, amit szeretnek, és legyőzi őket az, ami fenyegető. Jaj annak az embernek, akinek a világ a gondja, mert bűnök a művei ! Így gyalázata már korán bűnének számít.” (vö. Tm 55., 81.)

Isz 138/40

Jézus mondta: „Vajon ki lesz az, aki a tenger hullámaira épít házat? Így legyetek ti is a világgal ! Tehát ti se vegyétek úgy, mint szilárd helyet !” (vö. Tm 41.)

Isz 139/41

Ezt mondták a tanítványai Jézusnak: Csak azt az egyet tanítsd meg nekünk, amiért Isten szeret minket ! Jézus ezt válaszolta: „Gyűlöljétek a világot, és Isten szeretni fog titeket.”

Isz 142/193

Jézus mondta: „Óh, Izráel fiai ! Tudjátok meg, hogy itteni világotok úgy viszonyul örök életetekhez, ahogy napkeletetek viszonyul napnyugatotokhoz... Valahányszor kelet felé jöttök, nyugattól távolodtok; viszont valahányszor nyugat felé közeledtek, egyre inkább elváltok kelettől.” (vö. Tm 46a)

Isz 143/162

Jézus mondta: „Hasonlít a világ és az örök élet viszonya ahhoz a férfihoz, akinek két felesége van: ha az egyikhez kedves, a másikat rosszkedvűvé teszi.” (vö. Tm 46a)

Isz 148a/75 – 148b/46

A messiás mondta: „A világ híd, menjetek hát azon át, de semmiképp se telepedjete meg rajta!” (vö. Tm 41.)

Az emberek azért rendezkednek be a világban, mert nem ismerik fel, hogy hídnak is használhatják azt. Jézus erről a lehetőségről tudósít bennünket. Ez az élet-világ azonban csak akkor válik híddá, ha nem telepedünk meg rajta.

Isz 149.

Jézus mondta: „A világ nagy(szerű) ház, vedd ezt figyelmeztetésnek, és ne építs rá!”

Egy, a maga nemében tökéletes (befejezett) házra az ember már nem akar és nem is tud még egy szintet felhúzni. Ez egyszerre fölösleges és káros dolog. A jézusi intelem egyértelmű: ne építs a világra, ne rendezkedj be itt, mert pórul jársz!

Isz 151/48

Jézus mondta: „Aki a világot keresi, az olyan, mint aki tengervizet iszik. Minél többet iszik, annál szomjasabb lesz, míg végül belepusztul.”

Isz 152a/49 – 152b/126

Mondták az apostolok Jézusnak: Isten Lelke! Mi már úgy imádkozunk, ahogyan te imádkozol, úgy böjtölünk, ahogyan te böjtölsz, és úgy tartjuk Istent emlékezetünkben, ahogyan te tanítottad. Mégsem tudunk a vízen járni. Jézus ezt mondta nekik: „Valljátok be nekem, milyen bennetek a világ szeretete!” ill.: „Milyennek értékelitek a dénárt és a drahmát?” Ezt válaszolták: Mi valóban szeretjük a világot. ill.: Jónak. Mondta Jézus: „A világ szeretete megrontja a hitet. Nekem viszont a világ annyit ér, mint a kő vagy a szemét.” ill.: „Én pedig szemétnek.”

(vö. Tm 13., 26., 18., 105., 107., Mt 6,19–21; Lk 12,33–4)

úgy imádkozunk és úgy böjtölünk = csak okkal, titokban és ritkán (vö. Tm 105.)

a kő vagy a szemét = a környező anyag, melyen taposunk (vö. Mt 3,9b; Lk 3,8c; 19,40)

1. Böjtölni a világgal kell! (vö. Tm 26.)

2. A hagyományos ima nem helyettesítheti a közvetlen istenkapcsolatot!

Maradandó értékeink „odaát” vannak. Ha tudjuk ezt, akkor a világ (= az anyag) már nem tud hatást gyakorolni ránk. Ellenkezőleg: engedelmessé fog nekünk, például a vízen is járhatunk. A kövek (= mindaz, amit a széjjeltekintő szem lát maga körül, s ami tkp. csak szemét) szolgálni fognak nekünk, oly módon, hogy hasznunkra lesznek valamiben. Minden ún. szerves anyag a szilárd közet elporlásából keletkezett a földtörténet során. A természet erői és a fizikai törvények csak az anyag tulajdonságai! (vö. Mt 8,23–7)

Isz 153/160

Mária fia Jézust megkérdezték: Milyen képességgel jársz a vízen? Ezt válaszolta: „Csakis hittel és bizonyossággal.” Mondták neki: Ezentúl mi is úgy hiszünk, ahogy te hiszel, és ahogy te nem kételkedsz, úgy mi sem. Jézus ezt válaszolta nekik: „Ha így van, akkor járjatok a vízen !” Elindultak tehát Jézussal együtt, de jött a tenger hulláma, mely őt a magasba emelte. Akkor ezt kérdezte tőlük Jézus: „Miért álltatok meg?” Ezt válaszolták neki: „Félünk a tenger hullámaitól ! Mondta nekik Jézus: „Miért nem félitek inkább a hullám urát?” (vö. Tm 23., 36., 59., 92.)

hit és bizonyosság = a tudás biztonsága

a hullám ura = Jézus (vö. Mt 12,8)

1. A vízen járás nem „képesség” dolga (vö. Mk 9,22b – 23).
2. A tudás biztonságát nem lehet egyik napról a másikra megszerezni.
3. Kiben kéne feltétel nélkül hinni a kéréssel előállóknak ? (vö. Mt 14,31).
4. Őszinte volt-e a kérdezők elhatározása ?
5. Elég-e a vízen járáshoz az őszinte elhatározás ?
6. Mi célból akartak a kérdezők a vízen járni ?
7. Miért és mikor járt (csak) Jézus a vízen ?
8. Tudta-e előre Jézus, hogy nem tudják őt utánozni ?
9. Minek a bizonyítéka a félelem ?

Az Emberfi számára semmi sem lehetetlen, mert egyé tette a kettőt (Tm 107.). A vízen járás és a többi, számunkra csodálatosnak tűnő dolog ennek az Atyával való lényegi eggyéválásnak a következménye. Ez a benne megnyilvánuló Erő akár át is ruházható (vö. Mt 10,1; Lk 10,17), a Fiúban való hit függvényében. Ha pedig követjük őt az istengyermekségben, akkor rajtunk keresztül is működni fognak ezek a (teremtő) erők. A státus az, ami lehetővé teszi a munkálkodást. Egy Fiú – magától értetődő módon – fiúként viselkedik, vagyis azt csinálja, amit az Atyánál lát.

Simon Péter azért tudott elindulni Jézus felé a vízen, mert elhitte neki, hogy ez lehetséges (s csak azért hihette el, mert *tudta*, hogy az ő mestere Isten fia). Péter tehát nem a saját jogán maradt fenn a vízen, hanem ugyanazért, amiért az útkészítőnek előreküldött tanítványok gyógyítani tudtak: a Jézus által delegált Erő segítségével. Péter azért kezdett el süllyedni, mert a hite mellé nem társult bizonyosság. Az ész használatát ugyanis nem lehet hittel helyettesíteni.

A kéréssel előállók – a gazdag ifjúhoz hasonlóan – csak szerettek volna valamit Jézustól, de nem akarták követni őt. Ily módon viszont nem lehet tudásra szert tenni, hiszen a tudást a státus biztosítja. A tenger hullámaitól való félelem e státus hiányát jelzi. Aki tudja, hogy nem fog elsüllyedni, az nem fog félni sem.

A „hullám ura” természetesen az Emberfi, hiszen ő az, aki tud a vízen járni. Az ő „félelme” a neki való megfelelést jelenti. A logion végén tehát ugyanarra szólítja fel a kéréssel előállókat, mint a gazdag ifjút: „Kövessetek engem a Fiúvá válásban ! Akkor majd a vízen is tudtok járni...”

Isz 155/50

Jézus mondta: „A gazdagságban három rossz van: vagy meg nem engedett módon szerzi meg valaki...” Mondták neki: És ha megengedett módon szerzi? Ő így folytatta: „Vagy olyan dolgokra fordítja, amelyek megengedhetetlenek...” Mondták neki: És ha megengedhető dolgokra költi? Így fejezte be: „Akkor a gazdagsággal való foglalkozás akadályozza meg abban, hogy Istenre gondoljon.” (vö. Tm 27., 63.)

Isz 156/110

Jézus mondta:

Jaj nektek, akik ezt a világot szolgáljátok ! Hogyan lehetnek ellentétben az ágak a gyökerekkel, és vágyaitok a gondolkodásotokkal? Szavatok orvosság, mely megszabadít a betegségtől, tettetek azonban beteg, és semmiképpen sem engedi az orvosságot hatni. Vajon olyanok vagytok, mint a szőlő, amelynek a levele szép, gyümölcse kellemes, ágai pedig könnyen növekszenek? Semmiképpen, hanem olyanok vagytok, mint a tövisbokor, melynek a levele kevés, a tüskéje sok, az ágai pedig nagyon nehezen nőnek.

Jaj nektek, evilág szolgálói, akik munkátokat lábbal tiporjátok, hogy aki csak akar, vegyen belőle, de a világot fejetek tetején hordjátok azzal a szándékkal, hogy senki se vehesse el azt tőletek. Nem vagytok tehát sem hű szolgák, sem szabad és nemeslelkű emberek.

Jaj nektek, gonosz napszámosok, akik a bért elfogadjátok, de a munkát elrontjátok ! Íme, valóban megtaláljátok azt, amitől féltetek, amikor a munka ura elgondolkodik művéről, melyet elrontottatok, és béréről, melyet már megkaptatok. (vö. Tm 33., 38., 103.)

Jézus itt „a gonosz tudósokhoz”, „az elvetemült bölcsekhez”, magyarul a farizeusokhoz (papokhoz) szól. A logionnak azok a címzettjei, akik Isten szolgáinak hiszik magukat, az „emberektől kapott” felhatalmazás alapján.

Isz 157/117

Mondta a messiás: „A világ bizony az ördög szántóföldje, a világ fiai pedig az ő szántóvetői.

Isz 158/123

Jézus mondta a világnak: „Takarodj, te disznó !” (vö. Tm 55., 81.)

Isz 164/173

Mária fia Jézus mondta: „Az evilági élet csak három napból áll: tudniillik, a tegnaptól, amelyik már elmúlt, és belőle semmi sem marad a kezében. Aztán a holnaptól, amiről egyáltalán nem tudod, hogy megéred-e, vagy sem. Végül a mából, amikor bírod az életet. Használd ki tehát ezt a napot előrehaladásodra !”

Isz 170/115

Mondta a messiás: „Isten barátai bizony nem félnek semmitől, és nem is szomorkodnak semmin, hiszen ők azok, akik e világ belső lényegét látják, míg ezzel szemben a többi ember csupán a külsőségeket nézi. Isten barátai e világ végére fordítják figyelmüket, míg a többi ember csak a közeli és mulandó dolgokat veszi észre. Akik attól félnek, hogy e világ dolgai legyőzik őket, azok már le is győztek; és akik tudják magukról, hogy elhagyatottak, azok már el is hagyták a világot. Isten barátai ellenségei azoknak a dolgoknak, amelyekkel más emberek megbékültek, viszont áldják azokat a dolgokat, amelyeket mások elleneznek. Míg az emberek mások vagyonát csodálják, addig nekik olyan vagyonuk van, amely a legfőbb csodálatra méltó. Róluk beszélnek a szent Írások, ők pedig azt idézgetik. Bennük van a helyes út ismerete, és ezen járva tudáshoz jutnak. Nem másba vetik bizalmukat, csak amit elérni remélnek, nem is félnek mástól, mint amitől őrizkedniük kell.” (vö. Tm 2., 55., 59., 81., 110.)

Isz 171/213

Isten kinyilatkoztatta Jézusnak: „Nem nélkülözi a próféta az őt megillető tiszteletet, csak a maga hazájában.” (vö. Tm 30.)

Isz 172a/190 – 172b/207

Jézus mondta: „*Ámen* mondom nektek, hogy nem jut be a mennyek országába, aki nem születik meg kétszer. Istenre mondom és tanúsítom, hogy én is azok közé tartozom, akik kétszer születtek. Az első nemzés ugyanis a természeté, a másik azonban a Léleké a mennyben, ahol isteni dolgokat szemlélünk.” (vö. Jn 3,3; Tm 54., 80., 100., 102., 106.)

Isz 173/154

„Én vagyok az élet kezdete és az igazság útja. Aki engem megismer és úgy hal meg, nem halállal hal meg, hanem étellel él. (vö. Jn 14,6)

Jézus megismerése után már nem lehet természetes halállal meghalni, csak „úgy”, azaz hozzá hasonló módon; tanúságtevő, nyilvános működés közben, tudniillik ez az Atya akarata (vö. Mt 7,21)!

Isz 183/62

Mondták az apostolok a messiásnak: Nézd meg a templomot, milyen szép ! Ő pedig ezt válaszolta: „Népem, népem ! *Ámen* mondom nektek, Isten nem hagy követ kövön állni ebben a templomban, amelyet bűnössége miatt leront... Isten nem törődik arannyal, ezüsttel, sem ezekkel a kövekkel, melyeket ti csodáltok. Istennek minden dolog közül a nyilvánvalóan jó szívek (ti.: a létrehozott Pneumák) a legkedvesebbek.” (vö. Tm 69., 72.)

Isz 194/79

Jézus leült az egyik ember házának árnyékába, de a ház tulajdonosa elmozdította őt a helyéről. Akkor Jézus ezt mondta: „Nem te mozdítottál el erről a helyről, hanem az, akinek sehogyan se tetszett, hogy a falak árnyékában felüdüljek.”

Isz 195/37

Beszélik, hogy Jézust egy napon elkapta a zuhogó eső, a mennydörgés és villámlás. Menedéket keresett, ahová behúzódhat, és meglátott messziről egy sátrat, így arra tartott. Amikor azonban belépett, egy asszonyt látott odabent, ezért kijött a sátorból. A hegyoldalon viszont látott egy barlangot, ezért oda igyekezett. Abban pedig egy oroszlán volt, akire Jézus rátette a kezét, és ezt mondta: „*Óh, Istenem ! Minden teremtménynek rendeltél egy hajlékot, ahol tartózkodhat, csak nekem nem jelöltél ki egy menedéket.*” Akkor Isten kinyilatkoztatta neki: A te menedéked az én könyörületem biztos székében van. (vö. Tm 87.)

Az Iszlám hagyományban megőrzött jézusi logionokat Pikó Gábor Mózes engedélyével emeltem át művembe.

A legfrissebb anyag ?

Egy Júdás nevével fémjelzett evangéliumot ösztönösen elutasít az ember. Úgy vélekedik, hogy az árujának sem ideje, sem készítése nem volt evangélium írására. Ez igaz, de az iratok korábban is keletkeztek ! A bevezető szerint Júdás titokban jegyezte fel azt, amit Jézus kinyilatkoztatott neki. A szóhasználat arról árulkodik, hogy a tanítvány ekkor még tisztelte mesterét, hiszen kinyilatkoztatásként kezelte a szavait... Miért ne jegyezhetné volna fel azokat, s miért ne kerülhettek volna elő a dokumentumok sokkal később?

Az általunk (még) nem ismert evangéliumok egy része logiongyűjtemény, hiszen ez a legalkalmasabb eszköz arra, hogy egy tanítvány átmentse mestere mondanivalóját az utókor számára. Szerzőik a Jézus-esemény naív és értetlen tanúiként nem is igen tehettek mást, mint azt, hogy a számukra is homályos szövegeket pontosan megőrzik. Ezt a fajta tanúskodást a Mester előre látta és akarta is (pl. Lk 24,48), hiszen csak így gondoskodhatott a későbbi korok keresőiről (vö. Jn 10,16). E gondoskodás csúcsa az ún. Tamás-evangélium, ami valójában az Emberfi szellemi hagyatéka.

Júdás művét persze eleve fenntartással fogadjuk, hiszen az áruján folytán dicsőtelenné vált az egyébként becsületes neve. Ne feledjük el azonban azt, hogy nem a név feketíti be az embert, hanem a lelkület borít árnyékot a névre. Jézus maga választotta be Júdást a Tizenkettő közé, s nyilván nem érdemtelenül. Az eleve elrendelt áruján és az ehhez kapcsolódó „megváltásmélet” csak primitív spekuláció.

Júdást persze nemigen hozzuk kapcsolatba az evangéliummal, de csupán azért, mert elfelejtjük, hogy a többi evangélistának sincs köze a tulajdonképpeni örömhírhoz. Nem úgy tettek tanúságot Jézusról, ahogy ő szerette volna, csak beszámoltak a tetteiről és leírták a szavait. Az utókor szempontjából ez természetesen órási dolog, de a Mester sokkal többet várt a tanítványaitól. Valamennyiüknek követnie kellett volna őt az istenfiúságban, nálánál is nagyobb dolgokat cselekedve (vö. Jn 14,12).

Júdás nem volt rosszabb a többiekénél, tulajdonképpen csak az a bűne, hogy benne csúcsosodott ki mindaz, ami a társaiban is megvolt... A Tizenkettő mindegyike külső Messiást várt, aki a világban tesz rendet és földi pozícióba juttatja őt. Jézus örömhíre ezzel szemben az, hogy bennünk rejlik a világból való megmenekülés lehetősége (Mt 7,13-4; Lk 17,20; Jn 10,7-10; Tm 71.). Ez a lehetőség az ész használatával aknázható ki (vö. Tm 40., 110.), s értelemszerűen csak személyesen, egyénileg vihető végbe (vö. Tm 1., 2.). Kizárólag ily módon ülhet valaki trónra (vö. Mt 19,28), ez a lelkiállapot jelenti az Atya királyságát (Isten országát), nem pedig az alkirályi szék (Mt 20,20-1).

A Júdás-evangélium szerint a szerző állt a legközelebb Jézushoz, a Tizenkettő közül. Ezen is hajlamosak vagyunk mosolyogni, mivel befolyásol bennünket a keresztény hagyomány, mely a valóságnál sokkal feketébbre festette Júdás alakját. Ez persze a végkifejlet ismeretében történt így, és „természetesen” visszamenőleges hatállyal (már kezdettől fogva lopott a közös pénzből). Jézus ugyan egy ízben ördöggént aposztrofálja, ám ezzel csak egy negatív fejlődés csúcsát állapítja meg. Jusson eszünkbe, hogy alkalomadtán Pétert is lesátánozza... A Nyilvános Működés összefoglalásakor a veszedelem fiának nevezi, de ez a mindenkit megillet, aki a széles úton jár, a szoros helyett. Júdás csak megtestesíti ezt az embertípust, jól illusztrálva, hogy az ilyesfajta magatartás milyen következményekkel jár.

A majd' négyéves vándorlás valamelyik időszakában akár nagyon közel is kerülhetett Jézushoz, annál is inkább, mivel a Mester egyénileg is foglalkozott tanítványaival. Okkal-ok nélkül valamennyien úgy érezhették, hogy ők a kedvencek, s ezt a „tényt” aztán később propagálták is, amit a körjük szerveződött hagyomány át is vett. Más kérdés, hogy valójában egyikük se váltotta be az Emberfi reményeit, így az értelmi-lelkiületi teljesítmény alapján ítélő Mester igazából egyiküket sem emelhetette ki.

Péterben is csak a gondolkodási képességet magasztalta fel, Jézushoz hasonló királlyá emelkedése perspektivikus és feltételes: „ha így folytatod, akkor...” Az apostolok szövszóloja azonban nem felelt meg a várákózásnak, és háromszor is megtagadta őt, ami csaknem egyenértékű a júdási árulással ! Péter főleg annak köszönheti üdvtörténetileg is elfogadott vezető szerepét, hogy a szinoptikus evangéliumok mind kanonizálva lettek. Az, ami neki mondatott („Neked adom a mennyek országának kulcsait, *ha...*”), az akár mind a Tizenkettő esetében elhangozhatott.

Ha a csaknem érdemtelen Pált be tudjuk sorolni az apostolok közé, akkor ezt Júdással feltétlenül meg kell tennünk. Mint kiderült, ő is megcselekedte azt, amit a többiek: megőrizte a Mester szavait, s ezzel közhírré tette az Örömhírt. Az evangéliumot tudniillik Jézus mondásai és példabeszédei tartalmazzák, pontosabban: rejtik... Így hát Júdás írásbeli jóvátétele értékesebb, mint Saul pálfordulásának következményei, hiszen a szóban forgó evangélium feltehetően eredeti szövegeket közöl, míg Pál alig-alig hozza a megmentő Igéket, inkább saját örömhírét propagálja. A jézusi prófécia egyértelműen alkalmazható rá: ti majd annak fogtok hinni, aki a saját nevében jön, atyai felhatalmazás nélkül (vö. Jn 5,43). Az egyház ma is ezeken az anti-Krisztusi alapokon áll...

Egy Júdás nevével fémjelzett evangélium persze furcsán hat, de csak azok számára, akik nem gondolják végig a dolgokat. Ugyanis nem az evangélium emberi „szerzője” a fontos, aki valójában csak mit sem értő íródeák (vö. Tm Prológus), hanem a megőrzött jézusi szöveg, amelyből kihüvelyezhető a mondanivaló. Az igazi (egyéni és személyre szabott módon vehető) kinyilatkoztatást az első és eleddig egyszülött Emberfi méri ki abból a Forrásból, mely minden keresőben feltör (vö. Tm 12., Jn 7,37–8).

A Júdás-evangéliummal kapcsolatban se az a lényeg, hogy egyesek hogyan állítják be, hanem az, hogy felfedezzük-e benne Jézus hangját (vö. Jn 10,1–16). Az eredetileg meglévő, több tucat evangélium megrostálása sajnos nem ilyen szempontból történt, hanem hangerő és karhatalom igénybevételével. Sok evangéliumra rásütötték az apokrif és gnóosztikus címkét, egyszerűen azért, mert sem az ellenzőik, sem a favorizálóik nem jól értelmezték azokat. A mondások megfejtésének kulcsa ugyanis a kereső lelkiületből fakadó elvont gondolkodási képesség, ami a kanonizálási irtóhadjáratot levezénylő pártoskodó egyénekben nem lehetett meg.

A Júdás-evangéliumot talán már az őskereszténység idején is úgy értelmezték, ahogy egyesek ma: az árulás eleve elrendelt volt, s az emberiség megváltását szolgálta. Ez persze több okon is merő fantazmagória, például Jézus sose beszélt kollektív „megváltásról”, csak az egyéni megmenekülés lehetőségéről (vö. Lk 13,23–4; 17,20; Mt 7,13–4; Tm 1., 2., 71., 110.). Ha a júdaizmusban gyökerező „egyetemes üdvtörténetet” hirdető Pálnak hiszünk – s az egyház gyakorlatilag őutána megy –, akkor illuzórikus dolgokba ringatjuk magunkat. Voltak, akik Pilátust is szentként tisztelték...

Jézus–szótár

A

- a Féreg fölfalta* – megölte a Sátán, hullává tette, kiirtotta belőle a Pneumát
- a Forrás* – az Élet vize, mely a lelkünkben tör föl
- aggodalmaskodás* – a félelem és remény közti lebegés
- a gödör* – a sír
- a gyehenna* – evilág
- a ház* – maga az ember, az a belső építmény, ami tartást ad neki, a személyisége
- a Ház vagy Templom* – az Építmény, azaz a hagyományos (világ-) Rend, vagyis a hamis világkép, mely geocentrikus és emberközpontú, s ezért materialista
- a házigazda* – a lélek (psziché) birtokosa, az ember
- a hely, ahol Jézus van* – a királyi tudatállapot, az Atyával való lelki egység
- a hit* – a Jézus által kinyilatkoztatott dolgok igaznak tartása
- a kehely, a pohár, a tál* – maga az ember, a homo sapiens pszichoszomatikus egysége
- a keresztfelvétele* – felkészülés az erőszakos halálra, mely teljesen bizonyos
- akinek füle van, hallja meg!* – ezt csak az engem követni akaró keresők érthetik meg
- a kor befejeződése* – az egyes emberben végbemenő megvilágosodási folyamat
- a kövek* – az egész környezet, minden
- a kút* – Jézus, aki a kinyilatkoztatás forrása
- a külső sötétség* – a világ
- a lakodalmas ház fiai* – Jézus tanítványai, a Tizenkettő
- áldott* – szerencsés
- a menyegző helye* – az ember megdicsőült lelke, a lakodalmas ház, a királyi lelki- vagy tudatállapot
- a Mennyei Atya akarata* – az istengyermekké válás
- a mennyek királysága köztetek van* – itt és most, énbennem, aki az embergyűrű közepén állok
- amink van* – az eszünk (ha használjuk)
- amink nincs* – az eszünk (ha nem használjuk)
- angyal* – a megértés segítője, az egyéni és személyre szabott kinyilatkoztatás hordozója
- a saját nevében jön* – önhibájából kifolyólag fogalma sincs az igazságról, de azt állítja, hogy amit ő mond („legjobb tudása szerint”), az igaz
- a sarokkő vagy szegletkő* – a logikus gondolkodás, a józan ész használata
- a szelíd uralom* – a belátás kényszere, a logika előtti főhajtás
- a szent Szellem* – Pneuma, Lélek, Értelem, Ész
- a szent Szellem káromlása* – a nem logikus módon való gondolkodás, rossz következtetések levonása

asszonytól született – nem született újjá (vízből és Szellemből)
a szűk kapu és szoros út – az egyéni megvilágosodás lehetősége
átkozott – nagyon rossz helyzetben van
a vádló – a Sátán, Isten Ördöggé lett tékozló fia, a Hazugság Atyja
„a” vétek – a szent Szellem káromlása, a nem-gondolkodás, a logikátlanság
a vető – a Pneuma-magok szórója, azaz Jézus
a világ – mindaz, amit nyújt, minden, ami abban van
a világ fiai – az ördög szántóvetői, evilág fenntartói
a Vőlegény – az Úr, Izráel Istene, a választott nép jegyese
a zsidók – a hivatalos és hivatásos mértékadók, a formális tekintélyek

Az

az Ajtó – Jézus, aki a mennyekbe tárul
az arató (aki learatta azt, amit lehet) – az Isten Fiává lett ember
az arató vagy munkás bére – az örök élet
az aratás napja – a megvilágosodás időszaka
az Atya áldottai – a Fiú-aspiránsok
az Atya fénye – Jézus, az Első és mindmáig Egyetlen emberi Fiú
az Atyától távolra – az (egyes) emberen kívülre, az egyén „feje fölé”
az Ég felé – a szent Szellem irányába, befelé, a bennünk lévő isteni szférában
az ég, ill. az égben levő dolgok – a hivatalos vallási felfogás, a hittételek
az ég madarai – az angyalok (nem tévesztendő össze a sima madarakkal !)
az egy szükséges, ill. a szükséges, amit vártok – a királyság, a királlyá levés
az Élet helye – a gondolkodó emberi agy, ahol az aktivizálható Pneuma található
az ellenség, az Ellenfél – Evilág Ura, a Sátán
az emberek – a mértékadók által vezetett nyáj
az emberek fiai – a Pneumát nélkülözők, a csak asszonytól születettek
az Emberfi – Jézus, Isten emberi Fia
az én nevemért – státusomért
az erős harcos – Evilág Fejedelme
az erős háza – a Sátán által megszállt ember
az enyhe iga – a logika előtti főhajtás
az építők – mindazok, akik látható és körülhatárolható módon akarják építeni a királyságot; hivatásos (hivatalos vagy eretnek) de önjelölt mértékadók, akik a saját nevükben jönnek, így nem hajlandók szóba állni Jézussal, akinek az országa nem innen való, „szent” kísérleteket végző „igaz” és „nagy” emberek, társadalmi reformerek
az Ige – Jézus, a kinyilatkoztatás forrása
az ismeret kulcsai – a gondolkodáshoz szükséges feltételek
az Isten igazságossága – a csak-jóságból fakadó irgalmas cselekedet, a homogén lelkület birtokában véghez vitt munka
az Orvos – Jézus
az Úr napja – az egyén teljes megvilágosodása
az utolsó napon – akkor, amikor valaki teljesen megvilágosodik

B

béke – a földi (evilági) nyugalom és bebiztosítotttság hamis érzete, a látszólagos harmónia, a felszíni csend

bennetek és kívületek van – ha belétek kerül, akkor meg is látszik rajtatok

bér – az örök élet

betelt – eljött

betöltsem – megvalósítsam

biztonság – a tudás nyújtotta belső tartás, a sziklára épült ház

boldog – jó annak, igazából jó neki, annak igazán jó

bölcs, okos – helyesen gondolkodó, ill. cselekvő személy

CS

csodálkozás, zavar – a tudás okozta megmámorosodás

E

egészséges – magát tisztának és feddhetetlennek tartó személy, aki az életszentségén munkálkodik, de nem a Lényeket tekintve, hanem csak erkölcsi–etikai síkon, azaz a kehely külsejét fényesítve; áldozathozatalait és teljesítményeit számon tartó egyén, aki a cselekedeti megigazulásban bizik, s ezért nem kell neki az Orvos, nem áll szóba Jézussal

egyedül, egyedüliek – az osztatlan, homogén lelkülettel rendelkezők

egyedül lesz – homogén lelkületűvé válik

egyes–egyedül lesz – az utolsók közé kerül, magányos sereghajtóvá válik

egyszerű – homogén

éjszaka – a sötétség (butaság) állapota

elkárhozik – kárba megy az itteni léte, értelmetlenül él és hal

élő (személy) – Pneumával rendelkező

élő (dolog) – örök, valóban létező

ember (emberek) – a sátáni program alapján tevékenykedő személy, aki nincs tudatában cselekedetei okával és súlyával

erődített város – Isten emberi Fia vagy Leánya

erőszakoskodás – szellemi erőfeszítéssel egybekötött önmegtagadás, belső küzdelem

F

fáradozás – szellemi erőfeszítés, gondolkodás

felebarát – minden elénk kerülő ember

felismerés – helyes következtetésre jutás

felszántott föld – megművelt, igénybe vett emberi agy, szellemi munkára fogott kobak

fény – megvilágosodás, értelem

G, Gy

- gazdagság* – a Pneumában való bővelkedés
gyermek – újszülött kereső, aki már elindult a királlyá válás útján
gyom – jó gyümölcsöt nem termő gondolat, vágy, cselekedet

H

- hamis mammon* – a homo sapiens veleszületett értelmi képessége
hamis próféta – az, aki önhibájából valótlán Jézus-képet fest
hallgattok rám – szavaim értelmében cselekedtek
halottak – olyan élő vagy holt emberek, akik országbeli értelemben hullák, nem Élők, mert nem hozták létre a Pneumájukat
hétnapos – még körülmetéletlen, tehát a Törvény szerint nem zsidó, aki még nincs a kollektív szövetség hatálya alatt, átvitt értelemben: pogány
hiányt szenved önmagában – nincs közvetlen, élő istenkapcsolata
holt – Pneumával nem rendelkező, értéktelen
hullák – Pneumával nem rendelkező személyek
hús és vér – Pneumát nélkülöző test (sarx)

I

- igaz, igazságos* – a Törvény szellemében élő, törvényeskedő, jogalkotó–bíráskodó; erkölcsi–etikai síkon mozgó; az osztó igazságosság nevében munkálkodó személy; farizeusi lelkületű ember; többnyire hivatalos és hivatásos mértékadó; bírói istenképpel rendelkező pap; hiú, önhitt, képmutató egyén; vakbuzgó, nem–gondolkodó, a vallási felsőbbiséget feltétlenül tisztelő egyházi; aki mindezek miatt alkalmatlan a tanítvánnyá válásra
igazságban – valójában, igazán
ige – kinyilatkoztatást tartalmazó mondané
Isten ajándéka – a Pneuma
istenfélelem – az örök élet elvesztése miatti aggodalom
ítélet – tudatlanná–hazuggá váló minősítés (túlvilági felelősségre vonás)
ítélet alatt van – tudatlanságban–hazugságban él

J

- jaj neki* – semmi esélye sincs, rajta nem lehet segíteni
Jézus Napja (mint égitest) – az Atya
Jézus békéje – a királyi lelki– vagy tudatállapot
Jézus nevében – státusában, Fiúi mivoltában (Emberfinek nevezte magát !)
jócselekedet – irgalomból és tudásból fakadó Istennek tetsző dolog
jó föld – megművelt, igénybe vett emberi agy, szellemi munkára fogott kobak
(jó) gyümölcs – a létre hozott Pneuma, a megérett, leartható, betakarítható örök termés
jutalom – az örök élet

K

- kegyelem* – lelkület, irgalom
kehely – az ember lelke, mely felfoghatja a Dolgokat
kell – elkerülhetetlen
kép – elgondolás, felfogás, nézet, szemlélet, fogalmakkal körülírható dolog
képmás – a valóság tükörképe, az, ami személyesen fogható fel a valóságból
keresés – a gondolkodási folyamat
kereső – a végső kérdéseken gondolkodó ember, aki élete értelmét kutatja
kereszt – a kivégzés eszköze
keresztthordozás – megbarátkozás az erőszakos halállal
kétszer született – a szelleme is életre kelt, létre hozta a Pneumáját
kicsi, kisgyermek – újjászületett személy
kicsiny lesz – újjászületik
kígyó (és skorpió) – maró, mérgező, halálos szellemi táplálék
kijelentetnek – szellemi erőfeszítés következtében nyilvánvalóvá válnak, angyali segítséggel
kiment vetni – megkezdte a nyilvános működést
királyság – a Pneuma generálta lelki- vagy tudatállapot
kiválasztott (ak) – lekezelt, kivetett, kiközösített, szellemi perifériára szorított személy, Törvény-en kívüli, eretnek
kövess engem – te is válj istengyermekké
közel jött az Isten királysága – most, énbennem, fizikailag is

L

- lakodalmas ház* – Istennek egy emberi Fia vagy Leánya, aki Jézushoz hasonlóan megvilágosodott, s tudása birtokában nyilvánosan működik
lakodalmas ház fiai – Jézus tanítványai, a Fiú-aspiránsok
látni – megérteni, felfogni
legkisebb – más (világnézeti) felismerésre tért, újjászületett ember
legyetek tökéletesek – mindig a lelkiismeretetekkel összhangban viselkedjétek
lehetetlen – abszolút kivitelezhetetlen–megvalósíthatatlan, teljes képtelenség

M

- magok* – pneumatikus kezdemények, Élet-csírák
mammon – a világ javainak összessége, azok megszerezhetőségének ígérete
más felismerésre térés – szemléletváltás, új világnézeti alapállás felvérese
megeszi – bekebelezi, magáévá teszi, asszimilálja
megismerés – gondolkodás általi tudatba szerzés, birtoklás
meg fognak állni – kivetettséjük ellenére is talpon maradnak
megmenekülés – az utolsó pillanatban való jó útra térés
megőrzi beszédemet – annak értelmében cselekszik, viselkedik
megőrizték azt igazságban – értelem vezérelte jócselekedetekre váltották, gyakorlattá tették, megvalósították

méltó – megkapja az őt illető státust
mindenben hiányt szenved – tulajdonképpen semmije sincs, talmi értékeket birtokol
mindenség – a Kozmosz, a Világegyetem
mozgás – cselekvő, magabiztos tanúságtevés a nyilvánosság előtt
munka – irgalomból és tudásból fakadó Istennek tetsző cselekedet
munkálkodás – a saját, egyszemélyes üdvtörténetünk építgetése

N, Ny

nagy ágat (kalászt) hoz – könnyen és gyorsan felfogja a Dolgokat
napjai (valakinek a) – tündöklésének időszaka
nemes dolog – Istennek tetsző cselekedet, munka
nem izleli meg a halált – nem lesz halálfélelme
nem lát – értetlen
nem lát halált – megérti, hogy igazi halál nincs és nem is lehet
nem méltó – nem éri el a neki szánt státust
neve – státusa
nyilvánvaló – letagadhatatlan igazság, tény, evidencia
nyilvánvalóan jó szív – életre nemzett Pneuma
nyomorult – szánnivaló, Pneumát nélkülöző személy
nyugalom, nyughely – Jézus békéje, a tudáson alapuló királyi lelkiállapot, mely bensőnkben honol

O, Ö

őskép – ódon elgondolás, régi téveszme, emberi okoskodás által keletkezett fogalom

P, R

pecsétet üt rá – igazolja, bizonyítja
puha ruhába öltözött emberek (királyok) – nagypolgárok, akik „palotákban” laknak
puszta hely – olyan terület, ahol zavartalanul tartózkodhat az ember
rabszolga – olyasvalaki, aki csak azért van, hogy ura kedvében járjon
rejtett – megfejtésre váró, könnyen megoldható dolog

S, Sz

sokakért – nem mindenkiért
szegénység – a Pneuma hiánya
szellemben és igazságban – értelem vezérelte jócselekedetekkel
széltől ingatott nád – olyasvalaki, aki mindig arrafelé hajlik, amerre a szél fúj
szem (szív, fül) – az ember lelke, az értő-érző szerve, mely belül működik
sziklás, kemény, felszántatlan,
parlagon hagyott föld, útfél – kihasználatlanul hagyott szellemi kapacitás
sziklára épült ház – logikus következtetésekkel megrajzolt isten- és világkép
szívében üldözött vagy szétzúzott szívű – lelki szegény, kivetett gondolkodó
szőlőtő – gyümölcsözésre (Pneuma létrehozására) képes dugvány

T, U

találás – megvilágosodás

tanítvány – Fiú-aspiráns, aki Jézushoz hasonlóan istengyermekké akar válni

testben – az emberek nyelvén

testvér – a hozzánk hasonló kereső ember

tiszta – homogén, keveretlen, egy-szerű, egynemű

törvényrontó – ostoba, irgalmatlan, farizeusi lelkületű

tővis – jó gyümölcsöt nem termő gondolat, vágy, cselekedet

tőrbe ejt – meggátol a szellemi haladásban

tőrbe esik – valamilyen okból nem képes felfogni a lényegét

tűzes kemencébe vet – egyéni döntés alapján történő totális megsemmisítése valaminek

tűz, kard, háborúság – vita, szenvedélyes eszmecsere

uralkodás – a királyi lelki- vagy tudatállapot szerinti cselekvés, nyilvános működés

V

vádló – a Sátán, Evilág Ura, a Sötétség Fejedelme, az Ördög

vagytok – azok lesztek, ha...

vak – olyasvalaki, aki a nyilvánvalót se veszi észre

valakinek a napjai – az az időszak, amikor egy személy ráérez az Igazságra, s annak megfelelően cselekszik (személyes üdvtörténet)

város – Isten megvilágosodott emberi Fia vagy Leánya

vén – kora, származása és vagyoni helyzete alapján mértékadónak számító személy, aki formális tekintéllyel rendelkezik

veszedelem – az elkárkozás fenyegető réme

veszedelem fia – az elkárkozás útján haladó személy

vesződni – szellemi erőfeszítéseket tenni

vétkesek – azok, akik nem gondolják azt magukról, hogy tiszták és egészségesek

vétkezők – a vámszedőkhöz csapódott haszonleső prostituáltak

világ – az ördög szántóföldje

viperák (fajzata) – olyan egyének (farizeusok, hamis próféták), akik halálos mérget (veszedelmes tévtanokat, hibás teológiát) marnak bele az emberekbe

Zs

zsidók – hivatalos mértékadók, formális tekintélyek, ill. ezek (következetlen) hívei